

דברי הכנסת

הישיבה השלוש-מאות-ואחת של הכנסת השלוש-עשרה

יום רביעי, י"ז בשבט התשנ"ה (18 בינואר 1995)

ירושלים, הכנסת, שעה 11:01

תוכן העניינים

הצעת חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה), התשנ"ה–1995	
(קריאה שנייה וקריאה שלישית)	
הצעה לסדר-היום הקמת ועדת חקירה ממלכתית בנושא הפרסומים בספרו של אבו-מאזן	
הצעות לסדר-היום	
הפרסומים בספרו של אבו-מאזן	
שאלות ותשובות	
שיעור אבטלה גבוה בקרב העולים	
שאלות בעל-פה	
מינהל במועצה המקומית אופקים	
שאלות ותשובות	
עלות הפקת טקס השלום עם ירדן	
סכנה של סגירת כפר לגמילה מסמים	
מעצרה של נדיה מטר מ"נשים בירוק"	
פניית עמותת "אמיתי" לקבלת פרטים על חקירה משטרתית	
נהיגה תחת השפעת אלכוהול	
גנבת מכוניות והעברתן לשטחי האוטונומיה	
תנאי המעצר בבית-המעצר קישון	
חקירת תלונה נגד עיריית ירושלים	
מוקד 100 של משטרת תל-אביב	
מוקד 100 של משטרת תל-אביב	
מסיבות אסיד	
סכנה לפיגועי טרור בירושלים	
נציגי עסקים גדולים בראש הרשות לעסקים קטנים	
משך השירות בחוץ-לארץ של שליחי משרד החוץ	
פיצוי מגדלי הירקות בשל הייבוא משטחי האוטונומיה	
תוכנית לפיתוח משק המים	
העדר גיבוי במקרים של תקלות באספקת מים	
אזורים מועדים לשיבושים באספקת מים	
השקיית שדות במי שפכים של נחל ציפורי	
אזורים מועדים לשיבושים באספקת מים	
הצעת חוק המועצה להשכלה גבוהה (דמי הרשמה), התשנ"ה–1994	
(הצעת חבר הכנסת י' שפי)	
הצעת חוק פיצויים לילדים שהוריהם נפטרו כתוצאה מאלימות במשפחה, התשנ"ה–1994	
(הצעת חברת הכנסת נ' בלומנטל)	
הצעת חוק הקלות לחירש (תיקון – שידורים בכבלים), התשנ"ד–1994	
(הצעת קבוצת חברי הכנסת)	

הצעת חוק הקלות לחירש (תיקון – כתוביות ושפת סימנים בשידורי טלוויזיה בכבלים), התשנ"ה–
1994
(הצעת חבר הכנסת ש' יהלום)

הצעת חוק שירות המדינה (גמלאות) (תיקון – הגדלת גמלה בשל שהייה בגטו או במחנה ריכוז),
התשנ"ד–1993
(הצעת חבר הכנסת ד' שילנסקי)

הצעת חוק העונשין (תיקון – יועץ מדיני לגורם עוין), התשנ"ד–1994
(הצעת חבר הכנסת מ' קצב)

הצעת חוק המזונות (תיקון – הבטחת תשלום), התשנ"ד–1994
(הצעת חבר הכנסת י' ביבי)

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

הצעת חוק סדר הדין הפלילי (תיקון – ביטול כפל קנס בבקשות לביטול הודעת תשלום קנס),
התשנ"ד–1994
(הצעת חבר הכנסת א' זנדברג)

הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות [נוסח חדש] (קבלת העתק מרישום בפנקסי העירייה ומסמכיה),
התשנ"ד–1994
(הצעת חבר הכנסת א' זנדברג)

הצעת חוק העונשין (תיקון – הגנת הצידוק), התשנ"ה–1994
(הצעת קבוצת חברי הכנסת)

הצעת חוק הרשויות המקומיות (אחריות גזבר הרשות), התשנ"ה–1994
(הצעת חבר הכנסת ס' טריף)

הצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון – רישוי תוספות בנייה להצללה), התשנ"ה–1994
(הצעת חבר הכנסת ר' אלול)

הצעות לסדר-היום
יחסי ישראל-מצרים

הצעה לסדר-היום כנס הסברה נגד הצבת חיילים אמריקנים ברמת-הגולן
הצעות לסדר-היום

המשך הבנייה בשטחים
הצעה לסדר-היום

הפיקוח על הרפואה המשלימה בישראל
הצעות לסדר-היום

תנאי המחיה והתעסוקה של העובדים הזרים בישראל
הצעה לסדר-היום

פועלות ערביות בענף הטקסטיל
הצעה לסדר-היום

נטל מס בלתי נסבל למימון הוצאות מותרות
הצעת חוק לתיקון פקודת הטלגרף האלחוטי (ביטול סעיף 11), התשנ"ה–1994
(הצעת חבר הכנסת ש' יהלום)

הצעת חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה), התשנ"ה-1995

(קריאה שנייה וקריאה שלישית)

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, אנחנו פותחים את ישיבת הכנסת, יום רביעי, י"ז בשבט התשנ"ה, 18 בינואר 1995.

נדמה לי שאנחנו עוברים פה לנאומי סיכום. חבר הכנסת דן תיכון. אחריו – חבר הכנסת גדליה גל, יושב-ראש ועדת הכספים. בבקשה.

דן תיכון (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, ראשית אני מביע את מחאתי על שההצבעות לא מתחילות בשעה 11:00, כפי שסוכם. הסדרים צריך לכבד, גם כשזה לא נוח. ביודעי את ההרכב של חברי הבית, לא נותר לי אלא לקבל את הצעת הפרשה שלפיה יידחו ההצבעות עד לשעה 11:30, אבל אני עומד על כך שההצבעות יחלו בשעה 11:30 ולא יידחו בטענה כזו או אחרת. 11:30 – זה שם המשחק נכון לזה הרגע.

היו"ר ש' וייס:

ברשותך, חבר הכנסת דן תיכון. חבר הכנסת גדליה גל, אני לא הייתי בסוד ההסכמים; אני תמיד מברך עליהם. יש לך מה להעיר לגבי ההערה של חבר הכנסת דן תיכון?

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

ינאמו ארבעה אנשים, כל אחד כעשר דקות, וניגש להצבעות.

היו"ר ש' וייס:

זה יוצא בערך ב-11:40.

דן תיכון (הליכוד):

אני מבקש להתחיל ב-11:30. אני מוכן לקצר, אבל שנדע מתי העניין מתחיל, כי הרי מתי הוא יסתיים לא נדע.

היו"ר ש' וייס:

מי אחראי למנגנון ההסדרים?

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

אני מציע לחבר הכנסת דן תיכון שב-11:30 יהיה צלצול וב-11:35 תהיה הצבעה.

היו"ר ש' וייס:

זה סביר.

דן תיכון (הליכוד):

כי ההסכם מדבר על לוח זמנים, אבל אפשר כמובן לטעון על-פי התקנון. אני ער לעובדה הזאת.

היו"ר ש' וייס:

זה נראה לי סביר. ב-11:30 אנחנו מצלצלים וב-11:35 מתחילים עם ההצבעות.

דן תיכון (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, כשאתה מסכם את הדיון בחוק ההסדרים, כבר אמרנו שחוק ההסדרים צריך לעבור מן העולם אחת ולתמיד. זהו חוק מאסף, חוק גרוע, שמורכב במקרה הטוב מעשרה תיקוני חקיקה, שכל אחד מהם נדון בחיפזון ולא לעניין. אבל פשוט קל מאוד למשרד האוצר לנצל את המכשיר הזה שנקרא חוק ההסדרים, ובאמצעות התהליך המקוצר, כשכל החוקים הללו מנותבים אל תוך חדר ועדת הכספים, הוא יכול להשיג הישגים בתחום החקיקה שהוא יתקשה כנראה להשיגם אם הוא יעביר את הצעות החקיקה הללו באמצעות חוקים נפרדים שינותבו לוועדות השונות. אבל, כאמור, אני מקווה שחוק ההסדרים יעבור מן העולם אחת ולתמיד.

חוק ההסדרים הוא גם חלק מחוק התקציב.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת גמליאל, השר שחל, השר צבן, אנא מכם, תעשו את ההתייעצות במקום שטוב לעשות בו התייעצויות.

דן תיכון (הליכוד):

אחד מן השרים עבר לידי לפני כמה דקות ואמר, שהוא מציע לשנות את שמי לדן שחל – והתשובה היתה, הרי שחל חוזר על מה שאתה אומר במליאה. זה נכון, רבותי. הביקורת היא ביקורת משותפת מכורח המציאות. המחדל הגדול ביותר של הממשלה מצוי בתחום האינפלציה. הובטחה לנו אינפלציה בשיעור של 8%, והגענו לאינפלציה בשיעור של 14.5%. אני יודע שאת האינפלציה לא מרגישים, אבל זה כמו סרטן שמתפשט בכלכלת ישראל. מי שמספר לנו על צמיחה ומי שמספר לנו על גידול בתמ"ג צריך להיות ער לעובדה אחת: כשהאינפלציה עוברת את ה-5%, המשמעות היא ברורה, אין צמיחה, אין גידול, אין השקעות, כי במצב הזה כלכלת ישראל לא יכולה להתחרות עם מדינות אחרות, שבהן שיעור האינפלציה מגיע ל-2%-3%. לכן, הסרטן הזה מצוי בתוך כלכלת ישראל והוא צבר עוצמה לקראת סוף שנת 1994.

הסרטן הזה שנקרא אינפלציה מקורו בהחלטות ממשלה, בהחלטות שגויות של הממשלה שהביאו לכך שהתהליך האינפלציוני יחזור ויצבור עוצמה ויעלה מעל 10%. עיקר ההשפעה בתחום האינפלציוני מצוי בתחום מדד מחירי הדיור. הממשלה הזאת, שרצתה ליצור כסף, ליצור הרגשה של עודף תקציבי, הפניית כספים ומשאבים לכל מיני תחומים, החליטה שלא לבנות. ההחלטה הזאת התקבלה במסגרת שינוי סדרי העדיפויות בתחילת כהונתה של הממשלה, זאת אומרת לפני כשנתיים וחצי. הכסף הרב שהיה מצוי בתקציב משרד הבינוי והשיכון נלקח למטרות אחרות. ומשנלקח הכסף למטרות אחרות ולא בנו דירות בכמות מספקת, צמחה לה לפתע אותה אינפלציה, אותו מדד שנקרא מדד מחירי הדיור שעלה מעלה מעלה. מי שמסכם ורואה מה קרה בתחום הדיור – בתחום הדיור היתה עליית מחירים של 60%-65% בממוצע מאז עלתה הממשלה הזאת לשלטון.

המשמעות היא אחת: מדיניות השיכון, מדיניות הדיור של ממשלת ישראל נכשלה, ובעקבות הכישלון הזה נגרמה אינפלציה בשיעור של 14.5%. ויש לזה גם משמעות מרירה לגבי הזכאים, לגבי אותם מצוקאים שאמורים היו לקנות דירה במרוצת השנתיים-וחצי האחרונות, לגבי אותם עולים חדשים, שהרי לגבי אותם זכאים לא עדכנו את הסיוע במשך תקופה ארוכה. ולכן יש לנו תהליך מצטבר, שהזוגות הצעירים וכל הנזקקים התרחקו מרחק רב מהאפשרות לרכוש דירה.

והאינפלציה, מה שנקרא "מדד העגבנייה והמלפפון", גם כאן יש כישלון של הממשלה. לקראת סוף השנה, כשניכרים במשק סימני מיתון, פרצה העגבנייה ופרסה לה כנפיים, ומוצר שבמשך שנים רבות היה בשפע הפך להיות מוצר של מותרות. לשר האוצר היתה, בהופעותיו המרובות, תשובה ברורה: אז לא יאכלו עגבניות, לא יאכלו מלפפונים. אבל הוא לא בא ואמר מדוע עלו מחירי הדירות בארץ, מדוע אין עגבניות, מדוע אין מלפפונים.

רבותי חברי הכנסת, תחום נוסף שהממשלה נכשלה בו כישלון חרוץ הוא שוק ההון, הבורסה. מה שקרה בבורסה במרוצת 1994 מעיד על חוסר מחשבה, על חוסר הבנה של התהליכים הכלכליים. אי-אפשר לומר תמיד "אני לא מגיב", כפי שאומר שר האוצר. הוא לא מגיב כשהמדד עולה. הוא לא מגיב

כשהמדד יורד. הוא לא מגיב כשהבורסה עולה. הוא לא מגיב כשהבורסה יורדת, כשהיא מתמוטטת ומרוששת את מרבית הציבור.

אם הממשלה לא מגיבה, לשם מה אנחנו צריכים שר אוצר? ניתן לשוק לנוע כפי שהוא מבין, נחזור לקלסיקנים בתחום הכלכלה, לאדם סמית, שקבעו שהשוק מנווט את עצמו. זה לא קיים עוד.

הממשלה הזאת היתה אדישה לאירועים בתחום הכלכלי, ואין פלא שלאחר התחלת שנה מבטיחה ביותר – 1994 היתה אמורה להיות השנה הטובה ביותר לכלכלה – היא הופכת לשנה שבה היו החמצות גדולות ביותר, ולקראת סוף השנה המשק מאט ומידרדר למיתונצ'יק קטן. ולמה אני אומר "מיתונצ'יק קטן"? כי הממשלה לא מכירה בכך, היא עדיין מתפארת ומתבשמת מן ההישגים שהיו לה במחצית השנה הראשונה.

לכן אני אומר: התקציב הנוכחי, שחוק ההסדרים עדיין מהווה חלק ממנו, הוא תקציב לא ריאלי, לא מעיד על תוכנית העבודה של הממשלה. הוא מנופח מדי. הוא טלאי על טלאי. כל שבוע משרים לנו על תוכנית כלכלית חדשה שאנחנו לא מבינים מהי. אני מודאג, מודאג מאוד, ובשל כך נצביע נגד חוק הסדרים במשק המדינה.

היו"ר ש' וייס:

אני מודה לחבר הכנסת דן תיכון. רבותי, תקפידו על הזמן עד כמה שאפשר.

רשות הדיבור ליושב-ראש ועדת הכספים, חבר הכנסת גדליה גל. אחריו – חבר הכנסת מיכאל איתן, ואחריו – שר האוצר.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, לאחר שבועיים מתום הדיון על חוק הסדרים, אנחנו שבים לדון על אותו חוק הסדרים, על אותן הסתייגויות, ומן הסתם גם נאמרו אותם דברים שכבר שמענו.

נדרשנו לחזור ולדון בחוק ההסדרים במשך שני לילות רצופים, משום שהקואליציה נקלעה למשבר קשה מאוד. צריך לומר את הדברים בצורה הגלויה ביותר ולא לטאטא אותם אל מתחת לשולחן.

הסיבה לדיון החוזר איננה המצב הכלכלי ולא טיבה של הממשלה, אלא העובדה שלפני שבועיים לא היה ביטחון שניתן להעביר את חוק ההסדרים, והממשלה נדרשה להחזיר את החוק לדיון נוסף בוועדה – לכאורה הוויכוח על יום לימודים ארוך, שקבוצת חברים תובעת להנהיג.

אני יכול הייתי להידרש גם לסוגיה הזו, כי אני לא בטוח שהדגל הזה של יום לימודים ארוך הוא תשובה על הבעיה הקיימת. יש במדינת ישראל בעיה עם קבוצות תלמידים ותלמידות שמגיעים לצבא

או משתחררים ממנו ורמת ההשכלה שלהם נמוכה, וכתוצאה מכך היכולת שלהם להתמודד בשוק העבודה נחותה מלכתחילה. זה דבר הדורש תיקון.

האם התשובה על כך היא גורפת? יום לימודים ארוך בכל הארץ? יום לימודים ארוך לכל התלמידים? בכל בתי-הספר? האם בכך תינתן תשובה לאותם עשרות אלפי תלמידים שזקוקים לאיזה קידום, לקפיצת מדרגה ברמת החינוך שלהם? הנושא של יום לימודים ארוך הפך לסמל, וסביבו אנחנו מסתובבים כבר שבועיים.

לדעתי, המשבר עמוק יותר. לדעתי הוא לא קשור במישרין לנושא של יום לימודים ארוך.

היו"ר ש' וייס:

אבל התוצאה הראשונה היא קודם כול לילות דיבורים ארוכים.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

אדוני היושב-ראש, מה שעומד למבחן הוא סמכותה של סיעה בכנסת. מה שעומד למבחן הוא יכולת ההידברות בין ממשלה לחברי כנסת שנשארים בכנסת. עומדת למבחן הסמכות של קואליציה. אנחנו, למיטב הכרתי, לפחות בקואליציה ובמפלגות הקואליציה נקלענו למשבר.

היו"ר ש' וייס:

רק שנייה, חבר הכנסת גל. יש בפרוזדורים רעש גדול. אני מבקש מהסדרנים, אם אפשר לבקש מהם להתרחק, אני מאוד אודה לכם.

משה פלד (צומת):

הדברים שנאמרים פה אינם מעניינים אף אחד. מדברים פה על מפלגת העבודה במקום לדבר על עבודת הכנסת. לכן מדברים בצד.

היו"ר ש' וייס:

יש קשר בין עבודת קואליציה לעבודת הכנסת, כך אני חושב, בין עבודת אופוזיציה לבין עבודת הכנסת.

משה פלד (צומת):

שיסגרו את העניין ברחוב הירקון 110 וזהו.

היו"ר ש' וייס:

אתה לא מעריך את גילוי הלב של יושב-ראש ועדת הכספים – זה מעשה לא כל כך יומיומי בחיים הפוליטיים.

גדליה גל (יו"ר ועדת הכספים):

אני מצטער שחבר הכנסת משה פלד לא קולט את הדברים שאני אומר. אני חושב, שהדברים שאני אומר הם היום מנת חלקה של קואליציה זו ומחר יהיו מנת חלקה של קואליציה אחרת, ואת המחיר תשלם מדינת ישראל. כל מה שקורה היום בקואליציה איננו בעיית הקואליציה בלבד, לדעתי הוא צריך להדאיג את כל חברי הבית הזה, ואני מודע לכך שהוא מדאיג את כל חברי הבית הזה, משום שאני מקיים שיחות. נתבקשתי גם להיפגש עם מזכירות הליכוד ולהביע את דעתי בעניין הזה. כי מה שקורה פה, חבר הכנסת פלד, נובע מהקצב ומהמהירות שבה אנחנו משנים את שיטות הבחירות בתוך המפלגות. אתם לא הגעתם לשיטה החדשה, אבל אתם אוכלים מספיק מרורים מהשיטה הקודמת שהייתה אצלכם. נשאלת השאלה אם בין השיטה שאתם הנהגתם – וכולנו רואים למה הגענו – לבין השיטה שאנחנו הלכנו בה, לא היה ראוי לחפש דרכים, בכובד ראש, בין זה לבין זה, כדי שלא להישאר במקום שאתם נתקעתם בו, מצד אחד, ומצד שני לא להגיע למה שאנחנו הגענו אליו.

אני חושב, שאת מה שקורה בקואליציה לא צריך לטאטא אל מתחת לשולחן. הסמכות התערערה, סמכות הסיעה, סמכות הקואליציה. איש איש או חלק מהאנשים לנפשם. למיטב הכרתי, הדבר הזה הוא "built in", הוא חלק מובנה בשיטה. אני מציע לא להיות אדיש ולא להתעלם מהדברים האלה.

אני רוצה להזכיר לחברים, שהיום, באמצע חודש ינואר, אנחנו נדרשים לעסוק בשישה-שבעה חוקים שלא דיברו בהם בימים האחרונים. אנחנו נדרשים לתקן את חוק הביטוח הלאומי, אנחנו נדרשים לתקן את חוק הארנונה באשר לתשלומי המדינה ברשויות המקומיות, אנחנו נדרשים לתקן את החוק לעידוד השקעות הון, לפטור עוד חצי שנה – עד שתהיה חקיקה אחרת – ממס שבח על מכירת דירות. כל הדברים האלה עומדים לדיון, וכאשר אנחנו ניגשים להצבעה, ראוי שלא נשכח במה אנחנו עוסקים. תודה רבה לך, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ש' וייס:

אני מאוד מודה לחבר הכנסת גדליה גל, יושב-ראש ועדת הכספים. חבר הכנסת מיכאל איתן, ואחריו – שר האוצר.

מיכאל איתן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אנחנו דנים בחוק ההסדרים. חוק ההסדרים מטרתו היא להביא, עם פתיחת שנת התקציב, הסדרים מיוחדים בחקיקה על מנת שהממשלה, שהיא בדרך כלל זאת שיוזמת את חוק ההסדרים, תוכל ליצור תנאים שיאפשרו לה לבצע את המדיניות הכלכלית כפי שהיא רואה אותה לנגד עיניה. השנה חוק ההסדרים הוא בבואה של מה שקורה לנו בתחום הכלכלי במדינת ישראל. אין לנו הסדרים כלכליים מאורגנים, כי אין לנו ממשלה, אין ממשלה מאורגנת שידעת מה היא רוצה.

ביום ראשון האחרון התכנסה הממשלה והחליטה שהיא פותחת דף חדש. פתחתי את העיתון למחרת היום לראות מהו הדף החדש שעליו הכריזה ממשלת ישראל, ומה אני קורא יחד עם הציבור הרחב של אזרחי מדינת ישראל? בכותרת – שוחט אומר לשחל: "אתה שקרן ורמאי, מתוסכל ורוצה לרשת את כיסא". שחל אומר לשוחט: "אתה שר האוצר הכי גרוע שהיה אי-פעם בישראל". אני שואל: עומדים אזרחי ישראל, קוראים את הכותרות האלה ושואלים את עצמם: למי להאמין, לשר האוצר שוחט שאומר על שחל "אתה שקרן ורמאי", או אולי להאמין לשר המשטרה, שמופקד על הביטחון האישי שלנו, שאומר לשר האוצר "אתה שר האוצר הכי גרוע שהיה אי-פעם לישראל"?

ולא רק הם. אומר השר שטרית: "זה גן-ילדים פה, צריך לקרוא לגננת". אומר בנימין בן-אליעזר, פואד, על שבס: "הוא שתה לי את הדם, הוא אבי אבות הקלקולים". מדברים על שתיית דם כאילו זו מסיבת ערפדים, מקללים זה את זה.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אני לא קיללתי.

מיכאל איתן (הליכוד):

העיתון אומר: "חיסולי חשבונות בישיבת הממשלה". ואני שואל: האם חוק ההסדרים יעזור? פה מדובר בחקיקת חוק שיסדיר את ענייני הכלכלה. הממשלה הזאת, תחליטו מה היא רוצה להיות. היא לא ממשלה, היא מיני-כנסת. יושבים שם אנשים שלא יכולים להגיע להסכמה על דרך הביצוע, שאין להם תוכנית משותפת, שאין להם אמון זה בזה, ובמקום להיות גוף ביצועי שיבצע מדיניות, הם הפכו את הממשלה לאיזה מין מועדון של השמצות הדדיות, של ויכוחים, כשכל אחד ואחד, במקום להסתכל על המטרה ועל הכיוון ועל המדיניות, מתווכח מה צריכה להיות המדיניות, מייצג שם סקטורים מסוימים. לכן הממשלה הזאת היא הראשונה שפוגעת בכלכלת ישראל, שדורשת יציבות, שדורשת קו אחיד, שדורשת ראיית המטרות. הממשלה, כמי שמופקדת על הביצוע, לא צריכה להיות גוף שבו אין מדיניות מוסכמת, היא צריכה להיות גוף שמוליך אל המטרה.

ובראש הממשלה הזאת עומד אדם שצריך להיות זה שמוביל את הממשלה כגוף ביצועי. הוא נכשל כישלון טוטלי, הוא לא מוביל את הממשלה הזאת כגוף ביצועי מאחורי מדיניות אחת. הוא מנהל את זה, כמו שאומרים השרים, כגן-ילדים. כל אחד בא לשם עם תוכנית משלו, כל אחד בא לשם עם רעיונות עצמאיים, כל אחד בא לשם עם דעות נוגדות.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

הממשלה זה עדר? מה קרה? שמים את הדברים על השולחן.

מיכאל איתן (הליכוד):

אני לא יודע, אני לא יושב בישיבות הממשלה. אדוני שר הבינוי והשיכון, הממשלה זה לא עדר, אבל הממשלה זה גם לא גן-ילדים. הממשלה איננה מקום שבו השרים יכולים לקרוא זה לזה בכינוי הגנאי האלה. אפילו אנחנו כאופוזיציה לא אומרים דברים כאלה על הממשלה – שזה ג'ונגל. אנחנו השתמשנו בביטוי הזה פעם אחת?

לכן אני רוצה לומר, שאם אנחנו מדברים על כלכלה, אדוני שר האוצר, אם אנחנו מדברים על רצון להגשים הישגים, להגיע להישגים, אתם לא מסוגלים, כי אין לכם מדיניות אחידה ואין לכם ערבות הדדית וגיבוי למדיניות. ובראש הממשלה עומד אדם שאני לא יכול להבין אותו. פתאום שולמית אלוני באה אליו בצעקות והוא מודיע: הקפאת בנייה לשבוע. מה זה, משחק ילדים? יושב פה שר הבינוי והשיכון. אולי ראש הממשלה היה צריך להתייעץ אתו קודם, לקחת נייר ועיפרון ולשאול אותו כמה זה יעלה למשק המדינה? מה זה הקפאה לשבוע? מה זו השליפה המטופשת הזאת של ראש ממשלה, שצריך להיות דוגמה לשיקול דעת? מה זו הקפאת בנייה לשבוע? מי שמע על דבר כזה? מה המשמעות? שמחר בבוקר הולכים לאתרים ואומרים לפועלים – תבואו בעוד שבוע? שמחר בבוקר אומרים לספקי החומרים – תבואו בעוד שבוע? שמחר אומרים לקבלנים – תבואו בעוד שבוע? שמחר אומרים לאלה שצריכים ליצוק יציקות בטון – תדחו את היציקה בשבוע? מה המשמעות, שסוגרים אתרים?

אלה ההחלטות, וזאת דוגמה להחלטה שהיא שליפה מהמותן, החלטה שמאפיינת החלטות אחרות שהממשלה הזאת מקבלת, ולצערי הרב הדוגמה שהממשלה נותנת לציבור העובדים הבכירים, לעם ישראל, היא דוגמה שלילית. לא לחינם עם ישראל מסתובב בתחושה קשה ושואל את עצמו: אם האנשים שמנהלים מדיניות בשליפות – כן מס על הבורסה, לא מס על הבורסה, כן ביטוח בריאות, לא ביטוח בריאות, כן הקפאה, לא הקפאה, ישיבות ליליות וישיבה ב-04:00 על איזה עניין שטותי – אם האנשים שמפגינים חוסר עקביות, חוסר ידיעת המטרה בתחומים הכלכליים, שיוצרים מרה שחורה במדינה הזאת, אם הם נוהגים כך בעניינים הכלכליים, האם כך קורה גם בנושאים החיוניים והקיומיים של מדינת ישראל? והתשובה שלי: כן. הממשלה הזאת לא יודעת מה היא רוצה בתהליך המדיני, המדינה הזאת אין לה יעד מוסכם.

סאלח טריף (העבודה):

מתי הוא מסיים?

מיכאל איתן (הליכוד):

בממשלה הזאת יושב יוסי שריד, שאומר: צריך להקים מדינה פלשתינית שבירתה ירושלים ולחזור לגבולות 1967, והוא מוביל למדיניות הזאת, ובממשלה הזאת יושבים אנשים שרואים בזה אסון גדול.

יש לנו ממשלה שאין לה מדיניות אחידה ואין לה קו ברור ולכן היא לא יכולה להיות גוף ביצועי. הביצוע שלה כושל, כי אין לה אחדות לא בצוות, לא במטרות, לא בדרך, ודורשים ממנה שהיא תגיע לביצועים טובים. היא לא יכולה להגיע לביצועים טובים בגלל כל הכישלונות הללו.

ואני כאיש אופוזיציה אחראי אומר היום: לא ככל שיותר גרוע יותר טוב. אנחנו לא רוצים להגיע לשלטון על חורבותיה של מדינת ישראל; אנחנו רוצים להגיע – על יסוד הטעויות של הממשלה, אבל לא על יסוד הרס המדינה.

היו"ר ש' וייס:

תודה לחבר הכנסת איתן. אדוני שר האוצר, תשתדל להתרכז במשהו כמו שבע-שמונה דקות. היה לנו ממוצע של שבע-שמונה דקות לנאום פה. בבקשה.

אני מציע שנצלצל עכשיו, כמו שסיכמנו.

שר האוצר א' שוחט:

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, שמעתי את נאומו של חבר הכנסת מיכאל איתן, חבר כנסת מוכר וידוע לי מדיונים רבים בוועדת הכספים בתקופה שבה אנחנו היינו באופוזיציה ומיקי איתן ייצג ממשלה, קואליציה. אני רוצה להזכיר לו סיטואציות בוועדה, כאשר אני הייתי היושב-ראש שלה, שהיה מופיע שר התעשייה והמסחר משה נסים עם החלטות וחקיקות בנושאי משק כבדים ומרכזיים, וכעבור יום ביקש ממני שר האוצר דאז להופיע בוועדה, וכשהוא הופיע בפני הוועדה הוא אמר שם דברים הפוכים מאלה שאמר השר נסים. אמרתי אז למודעי: תסלח לי, שניכם שרים באותה ממשלה, אתם מופיעים בוועדת הכספים יום אחרי יום, ואחד מכם אומר בלבן והשני אומר בשחור. אולי תסבירו לי מה העניין. מודעי אמר לי: יש לנו בעיה, אנחנו לא מדברים בינינו. נסים אמר לי: יש לנו בעיה, אנחנו לא מדברים בינינו, אבל הכרעת הממשלה היתה כפי שאני מציג אותה, בניגוד לעמדתו של שר האוצר. התרחיש הזה היה לא חד-פעמי, חבר הכנסת איתן.

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

אדוני שר האוצר, הליכוד נמצא היום באופוזיציה, ומודעי אפילו לא חבר בכנסת – – –

שר האוצר א' שוחט:

רק רגע. הרי לכל אחד מאתנו, גם לטענתכם, יש עבר, יש הווה ויש לו עתיד – – –

דן תיכון (הליכוד):

אתה אמרת מעל הדוכן הזה, שאתם שונים, שאתם יותר טובים.

שר האוצר א' שוחט:

חבר הכנסת דן תיכון, אני הרי מכיר את הצעקות שלך – – –

דן תיכון (הליכוד):

אני לא צועק.

שר האוצר א' שוחט:

– – – אני יודע איך הצבעת נגד השרים שלך. אני זוכר את העניין, אני זוכר את האמיתות שלך, אני זוכר דבר אחרי דבר. למה תצעק, למה תזדעק.

דן תיכון (הליכוד):

אני הצבעתי לגופו של עניין.

שר האוצר א' שוחט:

כשאני באתי למשרד האוצר נאמר לי, שמהטלפון בחדרו של שר האוצר לא דיברו במשך שנתיים עם שר התיירות, ולא עם שר התעשייה והמסחר.

גדעון פת (הליכוד):

– – –

שר האוצר א' שוחט:

זה מקרה של חברת הבזק. זה הבזק. אם זה הבזק, אז אני לא חוזר על העניין. אני למשל באתי למשרד התעשייה והמסחר – – –

היו"ר ש' וייס:

רבותי, אני מציע לא להפריע, כי הזמנים היום קצובים, אפילו לשרים.

מיכאל איתן (הליכוד):

אדוני השר, אתה צודק. בגלל זה זרקו אותנו מהשלטון, ובגלל זה יזרקו גם אתכם.

היו"ר ש' וייס:

אז זה תיקו.

שר האוצר א' שוחט:

זאת אומרת שכל מה שאמרתי נכון.

אליהו בן-אלישר (הליכוד):

ודאי שזה נכון.

יהושע מצא (הליכוד):

כבר נאמר לך שמודעי כבר לא בכנסת ואנחנו יושבים כאן באופוזיציה. זה בדיוק מה שיקרה לכם.

שר האוצר א' שוחט:

אבל אתם בכנסת – –

יהושע מצא (הליכוד):

נכון, ואנחנו רוצים שאתה תמשיך להיות בכנסת. אבל אנחנו מזהירים אתכם.

שר האוצר א' שוחט:

— וגם תישארו.

יהושע מצא (הליכוד):

אני לא רוצה שאתה תיפגע בפריימריס.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת מצא, המסר הובן.

שר האוצר א' שוחט:

אני לא אפגע.

יהושע מצא (הליכוד):

כן, אתה כן תיפגע. אתה יכול לראות סטיקרים ברחוב: בייגה – אוצר לליכוד.

שר האוצר א' שוחט:

אז למה לכם לתקוף אותי?

אברהם הירשזון (הליכוד):

כי אנחנו רוצים לשמור על האוצר.

היו"ר ש' וייס:

רבותי, אני מציע להירגע קצת. חברי הכנסת חגי מירום ויעקב שפי, סגן השר מיכה גולדמן, קשה לנו להמשיך. אנחנו רוצים לאפשר לשר האוצר לסכם את הדיון. התייעצויות – מחוץ לאולם. כמובן, אנחנו כבר צלצלנו, יש לזכור זאת. אני מבקש מהסדרנים לעזור לנו, קצת סיוע פדגוגי. בבקשה, אדוני שר האוצר.

שר האוצר א' שוחט:

חבר הכנסת איתן, להגיד שאני מאושר מהכותרות שאתה קראת – אומר את האמת: לא ולא. אני רוצה לציין רק דבר אחד, לא שזה עושה הבדל מי-יודע-מה גדול, שהדברים נאמרו לא בישיבת ממשלה, לא נכתבו שם פרוטוקולים, לא ישבו שם עובדי מדינה ולא מזכיר הממשלה. הם נאמרו בחלקם, לא בצורה מדויקת – – –

דן תיכון (הליכוד):

נאמרו או לא נאמרו?

שר האוצר א' שוחט:

אתה חוקר שלי? אתה למדת משפטים? אני לא אענה לך.

דן תיכון (הליכוד):

אל תענה.

שר האוצר א' שוחט:

יש לי אלף סיבות שלא לענות לך.

דן תיכון (הליכוד):

— — —

שר האוצר א' שוחט:

אני אומר, שבחיים הפוליטיים יש אירועים שטוב שלא יהיו. אני לא אומר שזה משהו שיש להתגאות בו. אבל, חבר הכנסת איתן, מה שאני חייב לומר לך זה על יכולת הביצוע של הממשלה. אני מדבר אליך, כי אני יודע שאתה אדם הגון, ואני יודע שאתה קורא את הנתונים, ואני יודע שאתה תגיד את האמת. האם גידול צמיחה ב-7% יכולה לעשות ממשלה במשק שאין לו כיוון? האם ירידה באבטלה בהיקף כזה, ביצירת מקומות עבודה, נעשית במשק שאין בו טיפול? האם הקצבת כסף לחינוך בהיקף כזה אינה החלטה אסטרטגית? האם בניית תשתיות, כפי שאתה יודע ומכיר, זו לא החלטה אסטרטגית?

יש גם דברים שלא השגנו, נכון. אבל, בסיכומי של דבר, הרי אי-אפשר להגיד שהממשלה לא עושה דברים. אפשר להגיד – – –

היו"ר ש' וייס:

רק רגע. חבר הכנסת אורון, חברת הכנסת מאור, נא לשבת. בבקשה. חבר הכנסת רענן כהן, אני מציע שההתייעצות לא תתקיים כאן. חבר הכנסת אבי יחזקאל, אתה נותן לנו גיבוי. חברי הכנסת שפירא, דן תיכון, מאיר שטרית. אני מבקש להירגע. סגן השר אלי בן-מנחם, חר הכנסת דדי צוקר, חברת הכנסת נעמי חזן, השרה נמיר, חבר הכנסת דוד מגן, שבו בבקשה. חבר הכנסת חגי מירום, אנא. אפשר להמשיך.

שר האוצר א' שוחט:

אני אומר שוב לחבר הכנסת מיקי איתן, שאפשר למתוח ביקורת על הכותרות שקראת בעיתון – – –

היו"ר ש' וייס:

אדוני השר, אני מוסיף לך שתי דקות בגלל הרעש. נא לסכם. רבותי, אנחנו מתקרבים להצבעה, נא לשבת, לא להפריע. בבקשה, אדוני שר האוצר.

שר האוצר א' שוחט:

אני חוזר ואומר לחברי חברי הכנסת ובתגובה על הערותיו של חבר הכנסת מיקי איתן: אין מה להתגאות בכותרות האלה; אין מה להתגאות. אני אומר שעדיף אילו לא היו נכתבות ולא היו נאמרות. אבל אני חושב, שמבחינה של הממשלה הוא גם בדברים האלה, אך גם בדברים שאנחנו יכולים לבצע ואנחנו יכולים לעשות.

ואשר לחוק ההסדרים – – –

היו"ר ש' וייס:

רבותי, בעוד דקה שר האוצר מסיים ואנחנו עוברים להצבעות, וגם צלצלו. נא לשבת. בבקשה, אדוני שר האוצר.

שר האוצר א' שוחט:

אני רוצה להתייחס לנושא של יום לימודים ארוך, לאותה הסתייגות שבגללה נמשך חוק ההסדרים בפעם הראשונה. אני רוצה להודיע לחברי הכנסת מה הציעה הממשלה בעניין חוק יום לימודים ארוך. עקרונית, הממשלה החליטה על הנהגת יום לימודים ארוך, היא החליטה על הקמת ועדה, היא החליטה להאריך את הלימודים בשכונות עד השעה 14:00 החל ב-1 בספטמבר 1995, כפי שהיא עשתה בערי הפיתוח. בזמן קצוב ביותר צריכה הוועדה לבדוק וליישם המלצות שיובאו לממשלה במהלך חודש מאי.

היו"ר ש' וייס:

אני מבקש לאפשר לשר האוצר לסכם את הדברים במשפטים בודדים, ואחר כך נעבור להצבעות. בבקשה, אדוני שר האוצר.

שר האוצר א' שוחט:

הדברים שעליהם החליטה הממשלה יש בהם גם הישג, גם כוונה וגם הכרזת עקרונות, שפותחים פתח אמיתי לדיון ולהחלטה בנושא של יום לימודים ארוך. הממשלה הזאת עשתה בחינוך מה שלא עשתה שום ממשלה מאז הקמתה של מדינת ישראל.

אני פונה אל חברי הכנסת, מבקש ואומר להם: ההצעה שסוכמה על-ידי הקואליציה וסיעת מפלגת העבודה היא הצעה טובה, שאפשר לחיות אתה; היא פותחת דרך ליישומו של יום לימודים ארוך תוך בדיקה תקציבית ועניינית של הדברים. תודה רבה.

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, נא לשבת. עוברים להצבעות. אני מבקש לחזור על מנגנוני ההצבעה שהיו לנו בשבועות האחרונים. חבר הכנסת מיכאל איתן, מי מטעם הליכוד ידריך אותנו מתי מבקשים הצבעה אישית, הצבעה אלקטרונית או ידנית?

מיכאל איתן (הליכוד):

בשם סיעת הליכוד, אני מבקש להוריד את כל ההסתייגויות, למעט – – –

היו"ר ש' וייס:

רבותי, זו הודעה שתשפיע על ההצבעות שלנו. נא להקשיב.

מיכאל איתן (הליכוד):

בשם סיעת הליכוד אני מבקש להוריד את כל ההסתייגויות שלנו, למעט ההסתייגות של חבר הכנסת שטרית.

היו"ר ש' וייס:

באיזה עמוד?

מיכאל איתן (הליכוד):

בעמוד 49, בעניין יום לימודים ארוך.

היו"ר ש' וייס:

אני מסמן לי שזאת ההסתייגות התחתונה בסוף העמוד.

מיכאל איתן (הליכוד):

על ההסתייגות הזאת ועל כל ההסתייגויות הנוגעות ליום חינוך ארוך אנחנו מבקשים הצבעה שמית. מייד אגיש לך את רשימת 30 חברי הכנסת החתומים על הבקשה.

היו"ר ש' וייס:

תגישו אותה כדי שלא תהיינה אי-הבנות.

חבר הכנסת סאלח טריף, בבקשה.

סאלח טריף (העבודה):

בשם סיעת העבודה: אנחנו מורידים את כל ההסתייגויות, למעט ההסתייגות של חבר הכנסת אלי דיין.

היו"ר ש' וייס:

אם הכלל הוא שכל אחד יוריד בעצמו, הכלל הוא לכל הסיעות. כדי למנוע אי-הבנות, במצב של קולקטיביות רעיונית, אני רץ על פני עמודי ההסתייגויות ואחרי שמישהו מודיע "אני מסיר", אני רץ קדימה. אנחנו שואלים כל אחד בנפרד.

יש בקשה של חבר הכנסת רפי אדרי למחוק את שמו מן ההסתייגות שעליה חתום חבר הכנסת אלי דיין. על-פי התקנון, אנחנו מוחקים אותו. אם אזכיר זאת, חלילה, נא להזהיר אותי.

דן תיכון (הליכוד):

מה קרה – – –

היו"ר ש' וייס:

אתן לכם שתי דקות להעברת אינפורמציה ונתחיל בהצבעות. התחלנו.

חברי הכנסת, אנחנו עוברים לקריאה שנייה של חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה), התשנ"ה–1994.

הסתייגויות לשם החוק לחברי הכנסת הירשזון, מגן ויוסף בא-גד.

דן תיכון (הליכוד):

יכול להיות שהם מורידים אותן.

היו"ר ש' וייס:

אם מורידים – צריך להגיד לי. אני צריך לשאול. חבר הכנסת בא-גד, אתה מסיר את ההסתייגות?

יוסף בא-גד (מולדת):

מסיר.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת בא-גד מסיר. עוברים הלאה. חברי הכנסת מגן והירשזון, לחלופין? הסרתם. חבר הכנסת חגי מירום? מסיר. חבר הכנסת יורם לס? מסיר. חברי הכנסת מחאמיד, גוז'נסקי, סלים? מסירים. חברי הכנסת רמון ופרץ? מסירים. חברי הכנסת ונונו ויחזקאל? מסירים. חבר הכנסת גדעון שגיא?

גדעון שגיא (העבודה):

אני מסיר את כל ההסתייגויות.

היו"ר ש' וייס:

אעשה את זה יותר מהר לטובת כולנו.

אנחנו עוברים לעמוד 2. חבר הכנסת סילבן שלום וקבוצתו?

מיכאל איתן (הליכוד):

אלה חברי כנסת מהליכוד נטו ואתה יכול להוריד את ההסתייגויות.

היו"ר ש' וייס:

תן לי. כל ההסתייגויות לחלופין?

קריאות:

להוריד.

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת אלי דיין, שלמה בוחבוט ושמואל אביטל? מסירים. נא לעבור אתי להסתייגות של חבר הכנסת רון נחמן וחברתו.

קריאות:

מסירים.

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת מאיר שטרית ואברהם יחזקאל?

מאיר שטרית (הליכוד):

מסירים. אתה יכול לעבור לעמוד 49.

היו"ר ש' וייס:

תסלח לי, חבר הכנסת דן תיכון העיר שזה אינדיבידואלי, והוא צודק.

משה קצב (הליכוד):

חברי הודיעו על הסרת ההסתייגויות שלהם.

היו"ר ש' וייס:

אני אפתור זאת. האם יש מישהו מבין חברי הליכוד שהסתייגותו רשומה והוא איננו מסכים להסיר את הסתייגותו? אין. אל תדאג, יהיה משחק הוגן.

האם יש מישהו מבין חברי סיעת העבודה שהסתייגותו רשומה והוא איננו מסכים להסיר את הסתייגותו? אין. חבר הכנסת אלי דיין.

חבר הכנסת פורז, האם מישהו מבין חברי מרצ מתנגד להסרת ההסתייגויות? אין.

לפיכך, בעמוד 3 אין הסתייגויות.

אנחנו עוברים לעמוד 4. חבר הכנסת שאקי? אתה מסיר. האם סיעת המפד"ל הסירה את כל ההסתייגויות, חבר הכנסת יצחק לוי, והאם כל חברי סיעת המפד"ל מסכימים?

יצחק לוי (מפד"ל):

כן.

היו"ר ש' וייס:

אנחנו שומרים על העיקרון של האינדיבידואליות.

האם סיעת חד"ש הסירה את ההסתייגויות שלה?

האשם מחאמיד (חד"ש):

מלבד הסתייגות אחת בעמוד 26.

היו"ר ש' וייס:

ההסתייגות באמצע העמוד. ארשום לי זאת.

האם סיעת מד"ע הסירה את ההסתייגויות?

קריאה:

כן.

היו"ר ש' וייס:

כולם מסכימים.

האם יש כאן סיעה שלא הסירה הסתייגויות או חבר כנסת שלא מסכים להסיר את הסתייגויותיו?
סיעת צומת?

פיני בדש (צומת):

ההסתייגויות שלי.

היו"ר ש' וייס:

ההסתייגויות של הסיעה או שלך, חבר הכנסת פיני בדש?

פיני בדש (צומת):

שלי.

היו"ר ש' וייס:

לסיעת צומת יש הסתייגויות או תוספות? אין.

סיעת יעוד? אין.

אני יוצא מתוך הנחה שכל ההסתייגויות הורדו זולת אלה שלא הוסרו, על כן אעבור עכשיו על עמודים שלמים. תעקבו אחרי כדי שלא תהיינה אי-הבנות.

בעמוד 5 הוסרו כל ההסתייגויות.

חברי הכנסת, מכיוון שההסתייגויות לשם החוק הוסרו, מי בעד שם החוק בקריאה שנייה, כהצעת הוועדה? הצבעה אלקטרונית.

הצבעה מס' 1

בעד שם החוק – 59

נגד – 38

נמנעים – 3

שם החוק נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

59 תומכים, 38 מתנגדים, שלושה נמנעים. אני קובע ששם החוק אושר בקריאה שנייה כהצעת הוועדה.

חברי הכנסת, תעקבו אחרי. עמוד 7 – כל ההסתייגויות הוסרו. עמוד 8 – כל ההסתייגויות הוסרו.

סעיף 1 – כל ההסתייגויות לסעיף הראשון לחוק זה בקריאה שנייה הוסרו ביוזמת המסתייגים. מי תומך בסעיף הראשון לחוק בקריאה שנייה כהצעת הוועדה? ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 2

בעד סעיף 1 – 57

נגד – 37

נמנעים – 1

סעיף 1 נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

חברים, 57 תומכים בסעיף בקריאה שנייה, 37 מתנגדים, אחד נמנע. אני קובע שהסעיף הראשון בהצעת החוק המדוברת אושר בקריאה שנייה.

רענן כהן (העבודה):

אני מבקש להוסיף את קולי.

היו"ר ש' וייס:

אני מוסיף את קולי של חבר הכנסת רענן כהן. אם כן, 58 בעד. תודה.

חברים, אנחנו עוברים לסעיף 2. עמוד 9 – הוסרו כל ההסתייגויות. עמוד 10 – הוסרו כל ההסתייגויות. עמוד 11 – הוסרו כל ההסתייגויות. עמוד 12 – הוסרו כל ההסתייגויות. עמוד 13 – הוסרו כל ההסתייגויות. עמוד 14 – הוסרו כל ההסתייגויות. עמוד 15 – הוסרו כל ההסתייגויות, בכלל זה לחלופין ולחלופי חלופין. עמוד 16 – הוסרו ההסתייגויות. חבר הכנסת בא-גד, סיעת מולדת, זה נכון? נכון. עמוד 17 – הוסרו כל ההסתייגויות. עמוד 18 – הוסרו כל ההסתייגויות. עמוד 19 – הוסרו כל ההסתייגויות. עמוד 20 – הוסרו כל ההסתייגויות. עמוד 21 – הוסרו כל ההסתייגויות. עמוד 22 – הוסרו כל ההסתייגויות. כך גם בעמוד 23. עמוד 24 – הוסרו כל ההסתייגויות. עמוד 25 – הוסרו כל ההסתייגויות.

חברי הכנסת, כל ההסתייגויות בסעיף השני לחוק זה בקריאה שנייה הוסרו ביוזמת המסתייגים. מי תומך בסעיף 2 בקריאה שנייה, כהצעת הוועדה? ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 3

בעד סעיף 2 – 59

נגד – 40

נמנעים – 3

סעיף 2 נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

59 תומכים, 40 מתנגדים, שלושה נמנעים. אני קובע, חברי הכנסת, שסעיף 2 לחוק זה אושר בקריאה שנייה כהצעת הוועדה.

נא לעבור אתי עכשיו לעמוד 26. כאן אנחנו מצביעים על ההסתייגות של חברי הכנסת האשם מחאמיד, תמר גוז'נסקי וסאלח סלים.

רבותי, כל ההסתייגויות בעמוד זה הוסרו, זולת זו שאנחנו מצביעים עליה עכשיו. ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 4

בעד התיקון של חברי הכנסת ה' מחאמיד, ת' גוז'נסקי וס' סלים לסעיף 3 – 5

נגד – 92

נמנעים – 2

התיקון של חברי הכנסת ה' מחאמיד, ת' גוז'נסקי וס' סלים לסעיף 3 לא נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

חמישה תומכים, 92 מתנגדים, שני נמנעים. אני קובע, חברי הכנסת, שהסתייגות זו הוסרה.

נא לעבור אתי לעמוד 27 – כל ההסתייגויות הוסרו. עמוד 28 – כל ההסתייגויות הוסרו.

חברי הכנסת, כל ההסתייגויות בסעיף 3 בקריאה שנייה הוסרו, אם על-ידיכם ואם ביוזמת המסתייגים. מי תומך בסעיף 3 לחוק זה בקריאה שנייה כהצעת הוועדה? ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 5

בעד סעיף 3, כהצעת הוועדה – 59

נגד – 37

נמנעים – 7

סעיף 3, כהצעת הוועדה, נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

59 תומכים, 37 מתנגדים, שבעה נמנעים. חברי הכנסת, אני קובע שסעיף 3 לחוק זה אושר בקריאה שנייה כהצעת הוועדה.

נא לעבור אתי לעמוד 29, לסעיף 4. כל ההצעות בעמוד 29 הוסרו. עמוד 30 – הוסרו. עמוד 31 – הוסרו. עמוד 32 – הוסרו. עמוד 33 – הוסרו. עמוד 34 – הוסרו. עמוד 35 – סעיף 6. נדמה לי שחלפנו על סעיף 4.

חברים, כל ההסתייגויות לסעיף 4 לחוק זה כהצעת הוועדה לקריאה שנייה – הוסרו. מי תומך בסעיף 4 כהצעת הוועדה בקריאה שנייה?

הצבעה מס' 6

בעד סעיף 4 – 59

נגד – 37

נמנעים – 8

סעיף 4 נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

59 תומכים, 37 מתנגדים, שמונה נמנעים. אני קובע שסעיף 4 אושר בקריאה שנייה.

כל ההסתייגויות לסעיף 5 – הוסרו. מי תומך בקריאה שנייה בסעיף 5 לחוק זה כהצעת הוועדה? ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 7

בעד סעיף 5 – 59

נגד – 36

נמנעים – 7

סעיף 5 נתקבל.

הי"ר ש' וייס:

59 תומכים, 36 מתנגדים, שבעה נמנעים. אני קובע שהסעיף 5 בקריאה שנייה לחוק זה אושר.

חברי הכנסת, נא לעבור אתי לסעיף 6. בעמוד 35 – ההסתייגויות הוסרו. בעמוד 36 – ההסתייגויות הוסרו. עמוד 37, עד לסעיף 7 – ההסתייגויות הוסרו.

מי תומך בסעיף 6, בלי ההסתייגויות, כהצעת הוועדה, בקריאה שנייה? ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 8

בעד סעיף 6 – 98

נגד – 3

נמנעים – 2

סעיף 6 נתקבל.

הי"ר ש' וייס:

98 תומכים, שלושה מתנגדים, שני נמנעים. אני קובע שסעיף 6, כהצעת הוועדה, אושר בקריאה שנייה.

חברי הכנסת, נא לעבור אתי לעמוד 37. סעיף 7 – נא להצביע. ההסתייגויות לסעיף 7 הוסרו. לפיכך, מי תומך בקריאה שנייה בסעיף 7 כהצעת הוועדה? ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 9

בעד סעיף 7 – 59

נגד – 43

נמנעים – 5

סעיף 7 נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

59 תומכים, 43 מתנגדים, חמישה נמנעים. אני קובע שסעיף 7, כהצעת הוועדה, אושר בקריאה שנייה.

חברים, בתחתית עמוד 37 – סעיף 8 – ההסתייגויות הוסרו. בעמוד 38 – ההסתייגויות הוסרו. בעמוד 39, עד לסעיף 9 – ההסתייגויות הוסרו. לפיכך, כל ההסתייגויות לסעיף 8 – הוסרו. מי תומך בקריאה שנייה בסעיף 8 כהצעת הוועדה? ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 10

בעד סעיף 8 – 57

נגד – 42

נמנעים – 5

סעיף 8 נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

57 תומכים, 42 מתנגדים, חמישה נמנעים. אני קובע שסעיף 8 אושר בקריאה שנייה.

מיכאל איתן (הליכוד):

אולי אפשר לעבור להצבעה ידנית?

היו"ר ש' וייס:

נעבור עכשיו להצבעה ידנית, בסדר גמור.

רבותי, סעיף 9: עמוד 39 – ההסתייגויות הוסרו. עמוד 40 – ההסתייגויות הוסרו. עמוד 41 – ההסתייגויות הוסרו. עמוד 42, עד לסעיף 10 – ההסתייגויות הוסרו. מי תומך, בהצבעה ידנית, בקריאה שנייה בסעיף 9 כהצעת הוועדה? מי נגד?

הצבעה

סעיף 9 נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

אני קובע שהסעיף אושר.

אנחנו עוברים לסעיף הבא, סעיף 10 – עמוד 42. ההסתייגויות בעמוד 42 – הוסרו. ההסתייגויות בעמוד 43 – הוסרו. ההסתייגויות בעמוד 44 – הוסרו. ההסתייגויות בעמוד 45, עד לסעיף 11 – הוסרו.

חברי הכנסת, מכיוון שההסתייגויות הוסרו, מי תומך בקריאה שנייה בסעיף 10 כהצעת הוועדה? מי נגד?

הצבעה

סעיף 10 נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

אני קובע שסעיף 10 אושר בקריאה שנייה.

אנחנו עוברים לסעיף 11 – עמוד 45; נא לעקוב אחרי. ההסתייגויות בעמוד 45 – הוסרו. ההסתייגויות בעמוד 46 – הוסרו. ההסתייגויות בעמוד 47, עד סעיף 12 – הוסרו.

חברי הכנסת, מי תומך בקריאה שנייה בסעיף 11 כהצעת הוועדה? מי מתנגד?

הצבעה

סעיף 11, כהצעת הוועדה, נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

אני קובע שהסעיף אושר בקריאה שנייה כהצעת הוועדה.

אנחנו עוברים לסעיף הבא, סעיף 12. יש לנו חתימות להצבעה אישית. אני מבין שההסתייגות של חבר הכנסת אריאל ויינשטיין הוסרה. ההסתייגויות, כולן, בעמוד 48 – לא הגענו עכשיו ל"אחרי סעיף 12", זה מופיע אצלי באמצע סעיף 12. מה יהיה?

קריאות:

היו"ר ש' וייס:

רבותי, כל ההסתייגויות בעמוד 48 הוסרו. נא לעבור אתי עכשיו לעמוד 49, וכאן אני מגיע למצב הבא: חברי הכנסת ונונו, עמנואל זיסמן, שלמה בוחבוט ואברהם יחזקאל – ההסתייגות הוסרה. ההסתייגות של חבר הכנסת עוזי לנדאו – הוסרה.

נצביע על סעיף 12, כי זה סיפור של "אחרי סעיף 12". חברי הכנסת, מי תומך בקריאה שנייה בסעיף 12, ללא הסתייגויות, כהצעת הוועדה? מי מתנגד?

הצבעה

סעיף 12 נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

סעיף 12 אושר.

עכשיו אנחנו בשלב שנקרא: אחרי סעיף 12. אחרי ולפני המבול. אנחנו עוברים להצבעה אישית על ההסתייגות של חברי הכנסת מאיר שטרית ואברהם יחזקאל, וגם של חבר הכנסת אלי דיין. האם אפשר לעשות את זה בצוותא? – לא, בנפרד כמובן.

אדוני המזכיר, הצבעה אישית – – –

קריאות:

– – –

היו"ר ש' וייס:

בסדר. מכיוון שחבר הכנסת אבי יחזקאל הסיר, חבר הכנסת מאיר שטרית נשאר מיותר בהסתייגות הזאת. חבר הכנסת מאיר שטרית, שמת לב שנשארת בהסתייגות הזאת מיותר?

לימור לבנת (הליכוד):

הוא לא מיותר; אנחנו, כולנו, אתו.

היו"ר ש' וייס:

כמסתייג, לבד. בסדר?

אדוני המזכיר, בבקשה. נא לא להפריע, כדי שנעבור את זה בזמן סביר. ההסתייגות היא של חבר הכנסת מאיר שטרית, ללא חבר הכנסת אבי יחזקאל, עמוד 49 למטה. בבקשה.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

שמואל אביטל –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת שמואל אביטל איננו. הלאה.

קריאות:

— — —

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

נגד.

היו"ר ש' וייס:

סליחה, נגד. חבר הכנסת שמואל אביטל נגד.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

רפאל אדרי – נגד; אהוד אולמרט –

היו"ר ש' וייס:

סליחה, אדוני המזכיר, יש לי בקשה, אם אפשר לקרב קצת את המיקרופון אליך, להגביר קצת. רבותי הטכנאים, תעזרו לי.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

אהוד אולמרט –

דב שילנסקי (הליכוד):

הסתננות יחידים – – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת שילנסקי, אתה מפריע לנו.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

אהוד אולמרט – אינו נוכח; אורי אור – נגד; חיים אורון – נגד; דליה איציק – נגד.

היו"ר ש' וייס:

סליחה, אי-אפשר כך. חבר הכנסת שילנסקי, זה ממש מפריע. זה לא מתאים לך. חבר הכנסת משה קצב, אתה מפריע לנו. בבקשה.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

מיכאל איתן – בעד; רפאל איתן – בעד; רפאל אלול – נגד; שולמית אלוני – נגד; טלב אלסאנע – נגד; אסעד אסעד – בעד; יוסף בא-גד – בעד; זאב בנימין בגין – בעד; פני בדש – בעד; שלמה בוחבוט – אינו נוכח; אברהם בורג – נגד; יגאל ביבי – בעד; יוסף ביילין – נגד; נעמי בלומנטל – בעד; בנימין בן-אליעזר – נגד; אליהו בן-אלישר – בעד; אליהו בן-מנחם – נגד; שלמה בניזרי – נגד; עוזי ברעם – נגד; תמר גוז'נסקי –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת איתן, לא מקובל לשוחח עם עובדי הבית.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

תמר גוז'נסקי – אינה נוכחת

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת מיכאל איתן, זה לא מקובל.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

שאול גוטמן – בעד; מיכה גולדמן –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת מיכה גולדמן.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

מיכה גולדמן – נגד; אלכס גולדפרב – נגד; אלי גולדשמידט – נגד; אפרים גור – בעד; מרדכי גור –
אינו נוכח; גדליה גל – נגד; אריה גמליאל – נגד; משה גפני – בעד; אלי דיין –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת אלי דיין אינו נוכח.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

אלי דיין – אינו נוכח; חיים דיין –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת חיים דיין אינו נוכח.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

בעד.

היו"ר ש' וייס:

סליחה, חבר הכנסת חיים דיין בעד. אני מבקש סליחה.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

יעל דיין – נגד; עבד-אלוהב דראושה –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת עבד-אלוהב דראושה, הלאה.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

עבד-אלוהב דראושה – אינו נוכח; אריה דרעי –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת דרעי, הלאה.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

אריה דרעי – אינו נוכח; אברהם הירשזון – בעד; זבולון המר – אינו נוכח; צחי הנגבי – בעד; אריאל ויינשטיין – בעד; שבח וייס – נגד; יוסף ונונו –

היו"ר ש' וייס:

אינו נוכח.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

יוסף ונונו – אינו נוכח; אברהם ורדיגר –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת ורדיגר אינו נוכח.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

אברהם ורדיגר – אינו נוכח; רחבעם זאבי – בעד; נסים זוילי –

היו"ר ש' וייס:

אינו נוכח.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

נסים זילי – אינו נוכח; עמנואל זיסמן – נגד; אליעזר זנדברג – בעד; וליד חאג' יחיא – נגד; נעמי חזן – נגד; מיכאל חריש – נגד; בנימין טמקין – נגד; סאלח טריף –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת סאלח טריף.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

סאלח טריף – נגד; שאול יהלום – בעד; אברהם יחזקאל – נגד; רן כהן – נגד; רענן כהן – נגד; יוסי כץ – נגד; לימור לבנת – בעד; מאשה לובלסקי – נגד; דוד לוי –

היו"ר ש' וייס:

סליחה, חבר הכנסת דוד לוי. חברי הכנסת, נדמה לי שזאת הצבעה די חשובה. ממש תמוה שאתם בכלל לא עוקבים אחרי ההצבעה. זה לא עניין של השתתפות בדיונים הליליים, כשעייפים.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

דוד לוי – בעד; יצחק לוי – בעד; דוד ליבאי – נגד; עוזי לנדאו – בעד; יורם לס – נגד; ענת מאור – נגד; משה מאיה – נגד; דוד מגן – בעד; האשם מחאמיד –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת האשם מחאמיד איננו.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

האשם מחאמיד – אינו נוכח; חגי מירום – נגד; דוד מנע – אינו נוכח; נואף מסאלחה – נגד; יהושע מצא – בעד; דן מרידור –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת דן מרידור איננו.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

דן מרידור – אינו נוכח; רון נחמן –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת רון נחמן.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

רון נחמן – בעד; אורה נמיר – נגד; משה נסים – בעד; בנימין נתניהו – בעד; סאלח סלים – נגד; אסתר סלמוביץ – בעד; אפרים סנה – נגד; יוסף עזרן – בעד; עובדיה עלי –

היו"ר ש' וייס:

מי?

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

חבר הכנסת עובדיה עלי.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת עובדיה עלי בעד.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

עובדיה עלי – בעד; שאול עמור – אינו נוכח; אברהם פורז – נגד; חנן פורת –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת חנן פורת. חבר הכנסת חנן פורת, אתה באולם?

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

הוא לא עונה.

חנן פורת (מפד"ל):

אני בעד.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

חנן פורת – בעד; משה פלד – בעד; רפאל פנחסי –

היו"ר ש' וייס:

איננו.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

רפאל פנחסי – אינו נוכח; שמעון פרס –

היו"ר ש' וייס:

סליחה, קראו בשמך, חבר הכנסת פנחסי. יש לך עמדה בנושא?

רפאל פנחסי (ש"ס):

נגד.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

רפאל פנחסי – נגד; שמעון פרס – אינו נוכח; עמיר פרץ – אינו נוכח; גדעון פת – בעד; יאיר צבן – נגד; דוד צוקר –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת דוד צוקר.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

דוד צוקר – נגד; אביגדור קהלני – נגד; חיים קופמן – אינו נוכח; ישראל קיסר – נגד; משה קצב –
בעד; יצחק רבין – נגד; אברהם רביץ – בעד; אמנון רובינשטיין – נגד; חיים רמון – נגד; אבנר חי
שאקי – בעד; גונן שגב – נגד; גדעון שגיא – נגד; אברהם שוחט – נגד; משה שחל – נגד; מאיר
שטרית – בעד; שמעון שטרית – אינו נוכח; דב שילנסקי – בעד; סילבן שלום – בעד; יעקב שמאי –
בעד; יצחק שמיר – בעד; יעקב שפי – נגד; אברהם שפירא – נמנע; אריאל שרון – בעד; יוסי שריד –
נגד; דן תיכון – בעד

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, עכשיו נקרא בשמותיהם של חברי הכנסת שלא היו בסיבוב הראשון. רבותי, נא לעקוב
ולהקשיב, כי אחר כך אין סיבוב שלישי.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

אהוד אולמרט – בעד; שלמה בוחבוט – נגד; תמר גוז'נסקי – אינה נוכחת; מרדכי גור – אינו נוכח;
אלי דיין – אינו נוכח; עבד-אלוהב דראושה – אינו נוכח; אריה דרעי – אינו נוכח; זבולון המר – אינו
נוכח; יוסף ונונו – נגד; אברהם ורדיגר – אינו נוכח; נסים זוילי – אינו נוכח; האשם מחאמיד – נגד; דוד
מנע – אינו נוכח; דן מרידור – בעד; שאול עמור – אינו נוכח; שמעון פרס – נגד; עמיר פרץ – נגד;
חיים קופמן – אינו נוכח; שמעון שטרית – אינו נוכח.

היו"ר ש' וייס:

מייד תהיינה התוצאות. חברים, נא לשבת, כי אנחנו ממשיכים בהצבעות.

משה קצב (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, האם אפשר לעכב את סיכום ההצבעה?

היו"ר ש' וייס:

למה? מה פתאום?

משה קצב (הליכוד):

קריאות:

היו"ר ש' וייס:

לא, לא, זה היה קנטרני. אין דבר. זה כדי להעביר את הזמן עד שמונים את הקולות.

חברי הכנסת, הרי התוצאות: בעד; ההסתייגות של חבר הכנסת מאיר שטרית – 46, נגד – 61, נמנע אחד. אני קובע שההסתייגות נדחתה.

חברי הכנסת, אנחנו ממשיכים עדיין באותו סעיף שנקרא: אחרי סעיף 12. נא לעבור לעמוד 51.

רפאל פנחסי (ש"ס):

היו"ר ש' וייס:

עוד לא הגענו. בסעיף 14 תגיש את זה. בעצם תגיש את זה כבר עכשיו, חבר הכנסת פנחסי; מגישים לפני כן.

רבותי, אנחנו עוברים לעמוד 51. יש הסתייגות של חברי הכנסת אלי דיין ורפאל אדרי. חבר הכנסת רפאל אדרי הסיר את ההסתייגות שלו.

רפאל אדרי (העבודה):

היו"ר ש' וייס:

הסיבות ידועות.

נשארה ההסתייגות של חבר הכנסת אלי דיין. איזו הצבעה זאת תהיה? אישית, על-פי בקשה.

אלי דיין (העבודה):

כן.

היו"ר ש' וייס:

אדוני המזכיר, סיבוב חדש. סליחה, רק רגע. כך לא נקיים הצבעה. אני מבקש מהסדרנים לסגור את הדלתות, להרגיע את עובדי הבית. אנחנו מצביעים על ההסתייגות של חבר הכנסת אלי דיין.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

שמואל אביטל – בעד; רפאל אדרי – נגד; אהוד אולמרט – בעד; אורי אור – נגד; חיים אורון – נגד; דליה איציק – נגד; מיכאל איתן – בעד; רפאל איתן – בעד; רפאל אלול – נגד; שולמית אלוני – נגד; טלב אלסאנע – בעד; אסעד אסעד – בעד; יוסף בא-גד – בעד; זאב בנימין בגין – בעד; פני בדש – בעד; שלמה בוחבוט – נגד; אברהם בורג – נגד; יגאל ביבי – בעד; יוסף ביילין – נגד; נעמי בלומנטל – אינה נוכחת; בנימין בן-אליעזר – נגד; אליהו בן-אלישר – בעד; אליהו בן-מנחם – נגד; שלמה בניזרי – נגד; עוזי ברעם – נגד; תמר גוז'נסקי – נגד; שאול גוטמן – בעד; מיכה גולדמן – נגד; אלכס גולדפרב – נגד; אלי גולדשמידט – נגד; אפרים גור – בעד; מרדכי גור – אינו נוכח; גדליה גל – נגד; אריה גמליאל – נגד; משה גפני – בעד; אלי דיין – בעד; חיים דיין – בעד; יעל דיין – נגד; עבד-אלוהב דראושה – אינו נוכח; אריה דרעי – אינו נוכח; אברהם הירשזון – אינו נוכח; זבולון המר – אינו נוכח; צחי הנגבי – בעד; שבח וייס – נגד; אריאל ויינשטיין – בעד; יוסף וינונו – בעד; אברהם ורדיגר – אינו נוכח; רחבעם זאבי – בעד; נסים זילי – אינו נוכח; עמנואל זיסמן – נגד; אליעזר זנדברג – בעד; וליד חאג' יחיא – נגד; נעמי חזן – נגד; מיכאל חריש – נגד; בנימין טמקין – נגד; סאלח טריף – נגד; שאול יהלום – בעד; אברהם יחזקאל – נגד; רן כהן – נגד; רענן כהן – נגד; יוסי כץ – נגד; לימור לבנת – בעד; מאשה לובלסקי – נגד; דוד לוי – בעד; יצחק לוי – בעד; דוד ליבאי – נגד; עוזי לנדאו – בעד; יורם לס – נגד; ענת מאור – נגד; משה מאיה – נגד; דוד מגן – בעד; האשם מחאמיד – נגד; חגי מירום – נגד; דוד מנע – אינו נוכח; נואף מסאלחה – נגד; יהושע מצא – בעד; דן מרידור – בעד; רון נחמן – בעד; אורה נמיר – נגד; משה נסים – בעד; בנימין נתניהו – בעד; סאלח סלים – נגד; אסתר סלמוביץ – בעד; אפרים סנה – נגד; יוסף עזרן – בעד; עובדיה עלי – בעד; שאול עמור – אינו נוכח; אברהם פורז – נגד; חנן פורת – בעד; משה פלד – בעד; רפאל פנחסי – נגד; שמעון פרס – נגד; עמיר פרץ – בעד; גדעון פת – בעד; יאיר צבן – נגד; דוד צוקר – נגד; אביגדור קהלני – נגד; חיים קופמן – אינו נוכח; ישראל קיסר – נגד; משה קצב – בעד; יצחק רבין – נגד; אברהם רביץ – בעד; אמנון רובינשטיין – נגד; חיים רמון – נגד; אבנר חי שאקי – בעד; גונן שגב – נגד; גדעון שגיא – נגד; אברהם שוחט – נגד; משה שחל – נגד; מאיר שטרית – בעד; שמעון שטרית – אינו נוכח; דב

שילנסקי – בעד; סילבן שלום – בעד; יעקב שמאי – בעד; יצחק שמיר – בעד; יעקב שפי – נגד;
אברהם שפירא – נמנע; אריאל שרון – בעד; יוסי שריד – נגד; דן תיכון – בעד.

היו"ר ש' וייס:

לפני שאני חוזר על השמות של החברים שלא היו, יש לי פה פתק מחבר הכנסת טלב אלסאנע. כן,
מה אתה רוצה לומר? זה תוך כדי הצבעה.

טלב אלסאנע (מד"ע):

לאחר התייעצות עם יושב-ראש – – –

היו"ר ש' וייס:

לא, לא חשובה הסיבה, אתה בעד או נגד?

טלב אלסאנע (מד"ע):

נגד.

היו"ר ש' וייס:

תודה, זה הכול. ממילא היית רשום נגד.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

לא, הוא היה רשום בעד.

היו"ר ש' וייס:

רבותי, פעם שנייה קוראים שמות.

מיכאל איתן (הליכוד):

— — — אדוני היושב-ראש

היו"ר ש' וייס:

כן, מה קרה? זה תוך כדי הצבעה, מה יש? אפילו עוד לא גמרנו את ההצבעה.

מיכאל איתן (הליכוד):

אני מבקש. חבר הכנסת הצביע והוא אומר: "לאחר" והוא לא המשיך.

היו"ר ש' וייס:

מה זה ענייני? אנחנו לא צריכים סיבות.

מיכאל איתן (הליכוד):

האם ייתכן שלאחר שחבר כנסת הצביע, יבואו וישכנעו אותו והוא ישנה את הצבעתו?

היו"ר ש' וייס:

יש לנו החלטת נשיאות, שתוך כדי הצבעה חבר כנסת יכול לשנות את הצבעתו. זה כמו אלקטרוני, שהוא מצביע — — — עזוב.

מיכאל איתן (הליכוד):

הוא הצביע. הוא אמר: "אני הצבעתי, אני משנה את החלטתי". אין זכות לשנות החלטה.

היו"ר ש' וייס:

תודה רבה על ההערה, היא נרשמה בתולדות הכנסת. נא להמשיך. פעם שנייה לקרוא את השמות.

מיכאל איתן (הליכוד):

לא, זה לא תקין.

היו"ר ש' וייס:

רבותי, הרי אנחנו יודעים מה – – –

מיכאל איתן (הליכוד):

למה אתה מבטל את זה?

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת איתן, תסלח לי.

מיכאל איתן (הליכוד):

יש זכות למי שלא הצביע להצביע פעם שנייה. אין זכות לשנות את ההצבעה.

היו"ר ש' וייס:

את זה תעביר לוועדת פירושים. זה נעשה תוך כדי הצבעה, אנחנו תוך כדי הצבעה.

מיכאל איתן (הליכוד):

אבל קיבלת ממנו הודעה על שינוי הצבעה תוך כדי הצבעה. מדוע הטענה שלי תוך כדי הצבעה פחות טובה מהטענה שלו?

היו"ר ש' וייס:

אני לא מקבל את ההערה שלך. תודה.

מיכאל איתן (הליכוד):

זה לא בסדר.

היו"ר ש' וייס:

נכון. זהו, לא בסדר.

קריאות:

היו"ר ש' וייס:

רבותי, זה מגוחך עד כדי כך שלא כדאי לדבר על זה. נא לקרוא עוד הפעם את השמות.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

נעמי בלומנטל – היא לא שומעת.

היו"ר ש' וייס:

סליחה, אנחנו ממשיכים בהצבעה. תקשיבו, שלא תאבדו קולות.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

אתה דואג לנו?

היו"ר ש' וייס:

לכל אחד. אמרתי את זה באופן כללי.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

שיניח על השולחן את ההסדר, איך הוא שינה את ההצבעה שלו.

היו"ר ש' וייס:

קורה שאנשים משנים את דעתם תוך כדי הצבעה.

בבקשה, אדוני המזכיר, עוד הפעם לקרוא את השמות מההתחלה בסיבוב השני.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

נעמי בלומנטל – בעד; מרדכי גור – אינו נוכח; עבד-אלוהב דראושה – אינו נוכח; אריה דרעי – אינו נוכח; אברהם ורדיגר – אינו נוכח.

אברהם הירשזון (הליכוד):

קודם אברהם הירשזון.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

אברהם הירשזון – בעד.

היו"ר ש' וייס:

רק רגע, נאט קצת את הקצב, שלא תהיינה טעויות. אל תפריעו לי. אנא.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

זבולון המר – אינו נוכח; אברהם ורדיגר – אינו נוכח; נסים זוילי – אינו נוכח; דוד מנע – אינו נוכח;
שאל עמור – אינו נוכח; חיים קופמן – אינו נוכח; שמעון שטרית – אינו נוכח.

עד כאן.

היו"ר ש' וייס:

תודה. עכשיו מונים את הקולות.

מאיר שטרית (הליכוד):

הערה.

היו"ר ש' וייס:

קודם נגמור את ההצבעה.

מאיר שטרית (הליכוד):

הצבעת על ההסתייגות של אלי דיין ודילגת על הסתייגות אחת שלי בעמוד 50 למטה.

היו"ר ש' וייס:

לא דילגתי. הצבענו עליה, אבל אם תרצה – נצביע עוד הפעם, אין בעיה. מכיוון שהכול באותו "אחרי",
אין שום בעיה.

רגע, בעמוד 50 למטה אין לי השם שלך. אין שום שם בעמוד הזה. זה המשך של 49.

מאיר שטרית (הליכוד):

זו הסתייגות נפרדת.

היו"ר ש' וייס:

לא כתוב שמך. חבר הכנסת שטרית, תיגש למזכיר כדי למנוע אי-הבנות.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

זו הסתייגות בלי שם, אני לא יודע מה זה.

היו"ר ש' וייס:

זו הסתייגות ללא שם, אלמונית. מייד נפתור את העניין. שמואל יעקבסון, תפתור אתם את העניין. אני רוצה קודם כול את התוצאות. אל תוסיפו מהומה על לא מאומה.

חברים, תוצאות.

אברהם הירשזון (הליכוד):

איזו התייעצות היתה לטלב אלסאנע? אדוני היושב-ראש, עם מי הוא התייעץ?

היו"ר ש' וייס:

באמת, חברים, הרי זה חלק מחיי הבית הזה. כן, חבר הכנסת עובדיה עלי, בבקשה, אבל רק אתה, לא שמונה דוברים.

עובדיה עלי (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, היות שאתה ציטטת את הנשיאות – – –

היו"ר ש' וייס:

סליחה. רבותי, אני מבקש לאפשר לסגן יושב-ראש הכנסת. זה עניין שנוגע להצבעה, ואני מאפשר לו להגיד את זה.

עובדיה עלי (הליכוד):

היות שהעניין הזה הוא עניין עקרוני, וכנראה זה גם לא ישנה את תוצאות ההצבעה, אני חושב שכאן ההחלטה שלך היא החלטה שגויה. אני מבקש להפנות את תשומת לבך לתקנון הכנסת – – –

היו"ר ש' וייס:

בבקשה, רק יותר לאט, חבר הכנסת עובדיה עלי.

עובדיה עלי (הליכוד):

בעמוד 34, סעיף 63, יש שם כוכביות למטה וכתוב בפירוש: "חבר הכנסת שהשתתף בשעת ההצבעה בכנסת וטען שהצבעתו לא נקלטה או ביקש לשנות את הצבעתו בשל טעות, ישקול יושב-ראש הישיבה את הבקשה שהוגשה לו מייד לאחר ההצבעה, והחלטתו לשנות את התוצאה תינתן סמוך להצבעה". במלים אחרות, אדוני היושב-ראש – – –

היו"ר ש' וייס:

תודה רבה, הבנתי. נפתור את זה, יש לי פתרון. תאמינו לי שיש לי פתרון.

עובדיה עלי (הליכוד):

סליחה רגע, אדוני. אתה נהגת כאן שלא בהתאם לתקנון, ואני חושב שאתה צריך לחזור מהודעתך. אי-אפשר לשנות כך את ההצבעה.

היו"ר ש' וייס:

אין בעיה, נתמודד עם הדבר. אנחנו בהחלט צריכים לנהוג לפי התקנון.

קריאה:

— — —

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, סליחה. אני יודע מה לעשות, תודה רבה. לא צריך שום סיבה למהומה, תיכף תראו. ההערה של חבר הכנסת עובדיה עלי היא במקומה, מה עוד שהוא היה אחד השותפים לגיבוש הרעיון. נושא ההצבעות הוא מאוד קריטי ועלינו להיות מאוד זהירים. נכון שכתוב "טעות", ופה ספק אם מדובר בטעות או בשינוי החלטה. מכיוון שחבר הכנסת טלב אלסאנע עצמו אמר שזה שינוי החלטה, זה לא נראה טעות.

על כן, התוצאות הן אלה – את קולו של חבר הכנסת אלסאנע אני משאיר עומד לבירור, זה לא משנה. הוא תיכף יחליט – אם הוא נשאר על-פי ההצבעה הראשונה שלו בעד, אין בעיה; אם הוא נגד, נברר את זה. ואז, אם יהיה צורך, נתקן את התוצאה. לפיכך, בלי קולו של חבר הכנסת טלב אלסאנע – – –

מאיר שטרית (הליכוד):

השאלה אם הקול שלו – – –

היו"ר ש' וייס:

מספיק. 58 מתנגדים להסתייגות, 50 תומכים, אחד נמנע. ההסתייגות נדחתה. עניין קולו של חבר הכנסת אלסאנע יבורר, ואז נוסף לכאן או לכאן. אין על זה כרגע ערעור, זה יבורר בנשיאות.

קריאות:

— — —

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, יש לנו הצבעות, לא גמרנו. ההסתייגות נדחתה.

הלאה. רבותי, אני מפנה אתכם לעמוד 50, סעיף 14. היתה כאן טעות דפוס, ואשר על כן תעקבו אחרי.

קריאות:

היו"ר ש' וייס:

רבותי, ההצבעה נמשכת. אתם לא יודעים מה אתם עושים עכשיו עם הרעש הזה. חבר הכנסת דוד לוי, אנא ממך. סגן השר אלי בן-מנחם, אנא מכם. עמוד 50 – –

קריאות:

היו"ר ש' וייס:

חברים, אנחנו ממשיכים בהצבעות. סגן השר אלי בן-מנחם, שב, אנא ממך. חבר הכנסת אלי דיין, אנא ממך. חבר הכנסת עובדיה עלי, אנא, עזרת לנו קודם, תעזור לנו גם עכשיו. חבר הכנסת אלי דיין, תן לנו להמשיך. חבר הכנסת סאלח טריף, אנא. חבר הכנסת אלי גולדשמידט, שב. חבר הכנסת אלי דיין, יש לי בקשה אליך, אנא מכם. חבר הכנסת אלי דיין, אנא, תן לנו לסיים. מישהו מפריע לי שם; חבר הכנסת סאלח סלים, מה זה?

בתחתית עמוד 50, בסעיף 14, היה צריך להיות כתוב: הסתייגות של חבר הכנסת מאיר שטרית, אך בטעות זה לא נכתב ועל כן לא הצבענו. לפיכך, הצבעה אלקטרונית.

רפאל פנחסי (ש"ס):

הצבעה אישית.

היו"ר ש' וייס:

יש בקשה להצבעה אישית של חבר הכנסת פנחסי, וזו זכותו. 30 השמות הם של הליכוד, לא שלך, חבר הכנסת פנחסי. סליחה, אל תפריעו לי. חבר הכנסת מאיר שטרית. חבר הכנסת מיקי איתן – אני צריך אותך לרגע. חבר הכנסת איתן, אני צריך אותך לרגע. מספיק. סליחה. חבר הכנסת איתן. חבר הכנסת פנחסי, תקשיב לי: הרשימה של 30 חתימות היא לא שלך, היא של הליכוד. לכן אני רוצה לשאול את רשותם. עכשיו תשב.

חבר הכנסת איתן, האם 30 החתימות שחתמתם תופסות לגבי הבקשה של חבר הכנסת פנחסי?

מיכאל איתן (הליכוד):

כן.

היו"ר ש' וייס:

אם כן, ההצבעה אישית. תודה. הצבעה אישית על ההסתייגות של חבר הכנסת שטרית, עמוד 50. כתוב: חברי ממשלה לא ישתמשו ברכב ממשלתי לנסיעה בשבתות ובחגים.

אדוני ראש הממשלה, זה יכול להפריע בהצבעה ובתוצאותיה. לא, חבר הכנסת רן כהן, אני לא אאפשר את זה. אנא ממך. חבר הכנסת אורון, כל מה שאתם עושים – – – חבר הכנסת אורון, חבר הכנסת אורון, אי-אפשר באמצע ההצבעה. חבר הכנסת פנחסי, אל תפריע.

אדוני המזכיר, ההצבעה אישית.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

שמואל אביטל – – –

היו"ר ש' וייס:

סליחה, לא נתחיל כך. חבר הכנסת ונונו, נא לשבת. חבר הכנסת בורג, לשבת, חבר הכנסת שפי, לשבת. אני רוצה שתדעו במה מדובר, כי זה לא היה רשום: עמוד 50 למטה – הסתייגות של מאיר שטרית, שתוכנה: חברי הממשלה לא ישתמשו ברכב ממשלתי לנסיעה בשבתות ובחגים. ההצבעה אישית, אדוני המזכיר.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון: (קורא בשמות חברי הכנסת)

שמואל אביטל – – –

ברעש הזה אי-אפשר לשמוע שום דבר.

היו"ר ש' וייס:

חברת הכנסת דליה איציק, מה שקורה שם הוא בלתי אפשרי, בלתי אפשרי. אני אצטרך להוציא אנשים מן האולם. מה זה? לא, לא אחשב את ההצבעה הזו. יש גבול. חבר הכנסת ביבי, חבר הכנסת יצחק לוי, השר ליבאי – אנא. עכשיו נתחיל.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

שמואל אביטל – – –

היו"ר ש' וייס:

שמואל אביטל – איננו. שמואל אביטל, אתה איננו. אתה כאן או לא? לא שומעים אותך ואתה יודע למה. מתחילים מההתחלה. חבר הכנסת שמואל אביטל.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

שמואל אביטל – נגד.

היו"ר ש' וייס:

לא, אני לא יכול כך. מפסיקים את ההצבעה.

חבר הכנסת יצחק לוי, שב. חבר הכנסת יגאל ביבי, שב. חברי הכנסת יצחק לוי ויגאל ביבי. חבר הכנסת בא-גד, ביקשתי לשבת. חבר הכנסת גפני, זה לא המקום שלך. חבר הכנסת יצחק לוי. חבר הכנסת גפני. שר האוצר, זה לא טוב שאתה מסתובב עכשיו. שר האוצר, תאמין לי שזה לא טוב שאתה מסתובב עכשיו. טוב, אין הצבעה. רבותי, לא תהיה כאן הצבעה. חבר הכנסת יצחק לוי, לדאבוני הרב אני קורא לך לסדר. בצער. זה ממש לא יוצא לי מן הפה, לקרוא לך לסדר. חבר הכנסת

אבי יחזקאל. חבר הכנסת טמקין, תודה רבה לך. חבר הכנסת פנחסי, מספיק, אל תסתובב עכשיו. באמת. אדוני המזכיר, בבקשה.

לא, אני לא מסכים. חבר הכנסת אלי דיין, אי-אפשר. חברי הכנסת רענן כהן ואלי דיין, זה לא ילך. תעשו את הבירור בחוץ. חבר הכנסת רענן כהן. אתם רוצים שאפסיק בגללכם את ישיבת הכנסת? חבר הכנסת אלי דיין, אי-אפשר כך, אני מבקש ממך. עד לפני שבועות אחדים, אתה סייעת לי להרגיע את האולם. לא לדבר עכשיו, אני לא יכול לקיים את ההצבעה. ששש... אדוני המזכיר, לא טוב שהשרים מסתובבים עכשיו, תאמינו לי שאני יודע על מה אני מדבר. אם אתם לא מבינים, שחבר הכנסת רן כהן יסביר לכם. אדוני שר האוצר, זה לא טוב, מה שקורה עכשיו. חבר הכנסת בדש, אני קורא לך לסדר. חבר הכנסת פני בדש, אני קורא לך לסדר. חבר הכנסת יצחק לוי, אני קורא לך לסדר, פעם שנייה, זה ממש מוזר. אני מבקש לסגור את הדלתות. חברי הממשלה, אל תפריעו לי, אנא מכם. חבר הכנסת פנחסי, אני לא אערוך את ההצבעה לפי ההצעה שלך. בגללך. תביא אותי אחר כך לבירור. חוצפה בלתי רגילה, מה שאתה עושה כאן. בבקשה, אדוני המזכיר.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

שמואל אביטל – נגד.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת רענן כהן, אני אפסיק את ההצבעה.

רענן כהן (העבודה):

— — —

היו"ר ש' וייס:

אני יודע שאתה עושה כאן שליחות, אבל תסלח לי. עוד הפעם: חבר הכנסת שמואל אביטל – נגד.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

שמואל אביטל – נגד; רפאל אדרי – נגד; אהוד אולמרט – אינו נוכח; אורי אור – נגד; חיים אורון – נגד; דליה איציק – נגד; מיכאל איתן – אינו נוכח; רפאל איתן – נגד; רפאל אלול – נגד; שולמית אלוני – נגד; טלב אלסאנע – נגד; אסעד אסעד – בעד; יוסף בא-גד – בעד; זאב בנימין בגין – בעד; פני בדש – נגד; שלמה בוחבוט – נגד; אברהם בורג – נגד; יגאל ביבי – אינו נוכח; יוסף ביילין – נגד; נעמי בלומנטל – נמנעת; בנימין בן-אליעזר – נגד; אליהו בן-אלישר – אינו נוכח; אליהו בן-מנחם – נגד; שלמה בניזרי – בעד; עוזי ברעם – נגד; תמר גוז'נסקי – נגד; שאול גוטמן – בעד; מיכה גולדמן – נגד; אלכס גולדפרב – נגד; אלי גולדשמידט – נגד; אפרים גור – בעד; מרדכי גור – אינו נוכח; גדליה גל – נגד; אריה גמליאל – בעד; משה גפני – בעד; אלי דיין – אינו נוכח; חיים דיין – בעד; יעל דיין – נגד; עבד-אלוהב דראושה – אינו נוכח; אריה דרעי – אינו נוכח; אברהם הירשזון – בעד; זבולון המר – אינו נוכח; צחי הנגבי – נגד; אריאל ויינשטיין – נגד; שבח וייס – נגד; יוסף וינו – נגד; אברהם ורדיגר – בעד; רחבעם זאבי – בעד; נסים זוילי – אינו נוכח; עמנואל זיסמן – נגד; אליעזר זנדברג – אינו נוכח; וליד חאג' יחיא – נגד; נעמי חזן – נגד; מיכאל חריש – נגד; בנימין טמקין – נגד; סאלח טריף – נגד; שאול יהלום – בעד; אברהם יחזקאל – נגד; רן כהן – נגד; רענן כהן – נגד; יוסי כץ – נגד; לימור לבנת – אינה נוכחת; מאשה לובלסקי – נגד; דוד לוי – בעד; יצחק לוי – בעד; דוד ליבאי – נגד; עוזי לנדאו – בעד; יורם לס – נגד; ענת מאור – נגד; משה מאיה – בעד; דוד מגן – בעד; האשם מחאמיד – נגד; חגי מירום – נגד; דוד מנע – אינו נוכח; נואף מסאלחה – נגד; יהושע מצא – אינו נוכח; דן מרידור – אינו נוכח; רון נחמן – נגד; אורה נמיר – נגד; משה נסים – בעד; בנימין נתניהו – אינו נוכח; אסתר סלמוביץ – נגד; אפרים סנה – נגד; יוסף עזרן – אינו נוכח; עובדיה עלי – בעד; שאול עמור – אינו נוכח; אברהם פורז – נגד; חנן פורת – בעד; משה פלד – בעד; רפאל פנחס – בעד; שמעון פרס – נגד; עמיר פרץ – נגד; גדעון פת – אינו נוכח; יאיר צבן – נגד; דוד צוקר – נגד; אביגדור קהלני – נגד; חיים קופמן – אינו נוכח; ישראל קיסר – נגד; משה קצב – בעד; יצחק רבין – נגד; אברהם רביץ – בעד; אמנון רובינשטיין – נגד; חיים רמון – נגד; אבנר חי שאקי – בעד; גונן שגב – נגד; גדעון שגיא – אינו נוכח; אברהם שוחט – נגד; משה שחל – נגד; מאיר שטרית – בעד; שמעון שטרית – אינו נוכח; דב שילנסקי – בעד; סילבן שלום – נגד; יעקב שמאי – אינו נוכח; יצחק שמיר – בעד; יעקב שפי – נגד; אברהם שפירא – בעד; אריאל שרון – בעד; יוסי שריד – נגד; דן תיכון – נמנע.

היו"ר ש' וייס:

לא מוסיפים. עושים עוד סיבוב שני ואחרון של קריאת שמות.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

(קורא בשמות חברי הכנסת)

אהוד אולמרט – אינו נוכח; מיכאל איתן – בעד; יגאל ביבי – בעד; אליהו בן-אלישר – אינו נוכח; מרדכי גור – אינו נוכח; אלי דיין – אינו נוכח; עבד-אלוהב דראושה – אינו נוכח; אריה דרעי – אינו נוכח; זבולון המר – אינו נוכח; נסים זוילי – אינו נוכח; אליעזר זנדברג – אינו נוכח; לימור לבנת – אינה נוכחת; דוד מנע – אינו נוכח; יהושע מצא – בעד; דן מרידור – אינו נוכח; בנימין נתניהו – אינו נוכח; יוסף עזרן – בעד; שאול עמור – אינו נוכח; גדעון פת – אינו נוכח; חיים קופמן – אינו נוכח; גדעון שגיא – נגד; שמעון שטרית – אינו נוכח; יעקב שמאי – אינו נוכח.

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, יש עוד הצבעות, גם בחוק הזה וגם לאחר מכן.

יעקב שמאי (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, מה עם השם שלי?

היו"ר ש' וייס:

לא היית נוכח. פעמיים קראנו בשמך.

יעקב שמאי (הליכוד):

קודם, במהלך ההצבעה הזכיר חבר כנסת התייעצות.

היו"ר ש' וייס:

לא קיבלתי את דעתו. לא קיבלתי את המסקנות.

יעקב שמאי (הליכוד):

קיבלת את התוצאות.

היו"ר ש' וייס:

פעמיים קראו בשמך, ריבוננו של עולם. אני קראתי בשמך. בכוונה הגברתי את קולו של המזכיר.

יעקב שמאי (הליכוד):

אני הייתי פה.

היו"ר ש' וייס:

מה לעשות, אני לא יודע על שום תוצאות.

יעקב שמאי (הליכוד):

אני בעד.

היו"ר ש' וייס:

אנחנו נרשום את זה בפרוטוקול של הכנסת.

יעקב שמאי (הליכוד):

כאשר חבר כנסת אמר התייעצות, אתה הסכמת לקבל.

היו"ר ש' וייס:

אין בתקנון הוראות לבחינת כליות ולב.

רבותי, תוצאות ההצבעה הן: 65 נגד, 35 בעד, שני נמנעים. רושמים את קולו של חבר הכנסת יעקב שמאי כקול מוסרי בעד. ההסתייגות לא נתקבלה. אנחנו ממשיכים הלאה.

מיכאל איתן (הליכוד):

אנחנו מסירים את כל ההסתייגויות ובהרמת יד.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת שמאי, בוא תיכנס, שלא תהיינה אי-הבנות בעתיד. חברי הכנסת, סעיף 12 גמרנו, לא אושר.

סעיף 13. נא לעבור אתי לעמוד א', אחרי עמוד 51. הודיעו לי שכל ההסתייגויות הוסרו. עמוד 1א – אין הסתייגויות. עמוד 2א – אין הסתייגויות. עמוד 3א – אין הסתייגויות. עמוד 4א – אין הסתייגויות. עמוד 5א – אין הסתייגויות. עמוד 6א – אין הסתייגויות. עמוד 7א – אין הסתייגויות. עמוד 8א – אין הסתייגויות.

חברי הכנסת, מי תומך בסעיף 13 כהצעת הוועדה בקריאה שנייה, כאשר כל ההסתייגויות הוסרו?
הצבעה ידנית.

הצבעה

בעד סעיף 13 – רוב

נגד – מיעוט

סעיף 13 נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

אני קובע שהסעיף אושר בקריאה שנייה.

חברי הכנסת, מכיוון שכל הסעיפים אושרו בקריאה שנייה כהצעת הוועדה, בלי הסתייגויות, אני עובר
להצבעה בקריאה שלישית, הצעת חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה), התשנ"ה-1995,
הצבעה אלקטרונית.

הצבעה מס' 11

בעד החוק – 57

נגד – 33

נמנעים – 3

חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה), התשנ"ה-1995, נתקבל.

היו"ר ש' וייס:

57 תומכים, 33 מתנגדים, שלושה נמנעים. חברי הכנסת, אני קובע שהצעת חוק הסדרים במשק
המדינה (תיקוני חקיקה), התשנ"ה-1995, אושרה. תודה רבה.

אנחנו ממשיכים בסדר-היום. נא לשבת. יש לנו עוד שתי הצבעות. כדי שלא תהיינה אי-הבנות, אנחנו מצלצים. נמתין דקה-וחצי-שתיים.

הצעה לסדר-היום הקמת ועדת חקירה ממלכתית בנושא הפרסומים בספרו של אבו-מאזן

היו"ר ש' וייס:

רבותי, נותרו לנו שתי הצבעות מהשבוע שעבר. בשבוע שעבר לא ערכנו את ההצבעות מכיוון שלמפד"ל היתה ועידה; התבקשנו לא לערוך הצבעות ועדיין אנחנו שומרים על המסורת של התחשבות בוועידות של מפלגות. אנחנו מבקשים מהמפלגות שלא לערוך ועידות בימי שני, שלישי ורביעי, אם אפשר.

חברי הכנסת, הצעה לסדר-היום מס' 5771, בנושא: הקמת ועדת חקירה ממלכתית בנושא הפרסומים בספרו של אבו-מאזן, הצעה של חבר הכנסת משה קצב. השר אפרים סנה, שייצג אז את הממשלה, הציע להוריד את ההצעה מסדר-היום. אני פשוט משחזר מה שהיה. ההצבעה על הצעה זו מתחילה.

הצבעה מס' 12

בעד ההצעה לכלול את הנושא בסדר-היום – 44

בעד ההצעה שלא לכלול את הנושא בסדר-היום – 57

נמנעים – אין

ההצעה שלא לכלול את הנושא בסדר-היום של הכנסת נתקבלה.

היו"ר ש' וייס:

44 תומכים, 57 מתנגדים, אין נמנעים.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

— — —

היו"ר ש' וייס:

לא, אנחנו לא מוסיפים קולות. זה גם לא משנה.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

— — —

היו"ר ש' וייס:

לחצת? בסדר.

רבותי, אני קובע ש-44 בעד. חבר הכנסת בני בגין טוען שהוא לחץ ולא נקלט.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

— — — אני לא טוען

היו"ר ש' וייס:

הבנתי. אי-אפשר עכשיו, כי הורדתי את הכפתור. תאמין לי שהמערכת האלקטרונית בסדר. למרות הכול, שלא יהיו ספקות – 45 בעד, 57 נגד.

אברהם פורז (מרצ):

אני מבקש להוריד את הקול שלי – — —

היו"ר ש' וייס:

בסדר. למען היושר, 45 בעד, 56 נגד, אין נמנעים. ההצעה הוסרה.

חברי הכנסת, המערכת האלקטרונית עובדת טוב כשלוחצים עליה בזמן, תאמינו לי. עד עכשיו לא היה שום מקרה הפוך.

הצעות לסדר-היום

הפרסומים בספרו של אבו-מאזן

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, הצעות לסדר-היום מס' 5774, 5775, 5776, 5777, 5778, 5787, 5789, 5806 ו-5819, בנושא: הפרסומים בספרו של אבו-מאזן. השר אפרים סנה הציע להעביר את כל ההצעות לוועדה. חבר הכנסת סאלח סלים, אתה מסכים להעביר לוועדה?

סאלח סלים (חד"ש):

מסכים.

היו"ר ש' וייס:

מסכים. חבר הכנסת רחבעם זאבי, אתה מסכים להעביר לוועדה?

רחבעם זאבי (מולדת):

מסכים.

היו"ר ש' וייס:

מסכים. חבר הכנסת יצחק לוי, אתה מסכים להעביר לוועדה?

יצחק לוי (מפד"ל):

מסכים.

היו"ר ש' וייס:

מסכים. חבר הכנסת רן כהן, מסכים להעביר לוועדה?

רן כהן (מרצ):

לא.

היו"ר ש' וייס:

לא מסכים. זאת אומרת אתה רוצה דיון במליאה.

חבר הכנסת חגי מירום, אתה מסכים להעביר לוועדה?

חגי מירום (העבודה):

מסכים.

היו"ר ש' וייס:

מסכים. חבר הכנסת רפאל איתן, אתה מסכים להעביר לוועדה?

רפאל איתן (צומת):

מסכים.

היו"ר ש' וייס:

מסכים. חברת הכנסת אסתר סלמוביץ, את מסכימה להעביר לוועדה?

אסתר סלמוביץ (יעוד):

מסכימה.

היו"ר ש' וייס:

מסכימה. חבר הכנסת עבד-אלוהב דראושה, מסכים להעביר לוועדה?

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

מסכים.

היו"ר ש' וייס:

מסכים. חבר הכנסת משה גפני, מסכים להעביר לוועדה?

משה גפני (יהדות התורה):

מסכים.

היו"ר ש' וייס:

מסכים. חברי הכנסת, מי שמצביע בעד – פירוש וועדה.

רחבעם זאבי (מולדת):

היתה לי הצעה אחרת.

חגי מירום (העבודה):

אני מסתפק בהודעת השר, מותר לי?

היו"ר ש' וייס:

ודאי. ההצעה של חבר הכנסת חגי מירום יורדת.

חבר הכנסת רן כהן, אתה מסתפק בהודעת השר?

רן כהן (מרצ):

מסתפק.

היו"ר ש' וייס:

ההצעה שלך יורדת. כל ההצעות להצבעה – חוץ מהמסופקים. בעד פירוש ועדה, נגד פירוש נגד.

חבר הכנסת זאבי, איזו הצעה היתה לך?

רחבעם זאבי (מולדת):

היתה לי הצעה להסיר את הצעתו של – – –

היו"ר ש' וייס:

לכן אתה רוצה בנפרד? בבקשה.

רחבעם זאבי (מולדת):

לא בנפרד, אני רוצה לנמק אותה.

היו"ר ש' וייס:

לא נתנו לכם בשבוע שעבר לנמק? את זה לא ידעתי.

חבר הכנסת עלי, אתה ניהלת את הישיבה. תסביר מה היה בישיבה ותחזיר אותנו לתמונה המעניינת.

עובדיה עלי (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, ביקשתם שלא להצביע בישיבה הקודמת מסיבות של הממשלה. הממשלה ביקשה לא להצביע.

היו"ר ש' וייס:

המפד"ל ביקשה.

שר הבריאות א' סנה:

המפד"ל ביקשה, לא הממשלה.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת אפרים סנה, למה לנו לעורר ויכוח בנושא. המפד"ל ביקשה, הכנסת נעתרה.

עובדיה עלי (הליכוד):

אמת. המפד"ל ביקשה, הואיל והיתה ועידה. בדרך כלל, מי שיכולה לבקש זו רק הממשלה. אבל אני מסכים אתך. השר סנה, אם לא שמעת טוב, עוד פעם אני אומר לך שהמפד"ל ביקשה בשל הוועידה שלה.

מכל מקום, דחיתי את ההצבעה, אבל לא אפשרתי להציע הצעות אחרות, ואמרתי שלפני ההצבעה היום תהיינה הצעות אחרות.

היו"ר ש' וייס:

הבנתי. אין מה לעשות. לכן נאפשר לנמק הצעות אחרות להצעות, חוץ מלאלה שבעליהן מסתפקים בהודעת השר. נגמר הסיפור.

דן תיכון (הליכוד):

אבל השר לא ביקש.

היו"ר ש' וייס:

השר ביקש להעביר לוועדה.

דן תיכון (הליכוד):

אין נוהג כזה. השר צריך לומר מה הוא מבקש.

היו"ר ש' וייס:

נכון, יש פה בעיה, זה לא רשום בתקנון. לכן הפעם נאפשר להם להסתפק, ונטפל בזה תקנונית.

דוד מגן (הליכוד):

לפי התקנון, הם פשוט מודיעים שהם חוזרים בהם מהצעתם.

היו"ר ש' וייס:

הפתרון שמציע חבר הכנסת דוד מגן הוא הכי תקנוני. האם חבר הכנסת סאלח סלים חוזר בו מהצעתו?

סאלח סלים (חד"ש):

אני מסתפק.

היו"ר ש' וייס:

לא, האם אתה חוזר בכ מהצעתך?

סאלח סלים (חד"ש):

חוזר בי מהצעתי.

היו"ר ש' וייס:

חוזר בכ מהצעתך. תודה.

אנחנו נצביע עכשיו על ההצעה של חבר הכנסת זאבי, אלא אם כן יש הצעות אחרות.

קריאה:

— — —

היו"ר ש' וייס:

יש לנו פה סבך שנגרם כתוצאה של מעבר משיבה לשיבה. אני מנסה לפתור אותו באופן נקי. אל תסבכו. תודה על כל העצות.

משה קצב (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אני יכול לבקש?

היו"ר ש' וייס:

באיזה עניין?

משה קצב (הליכוד):

בעניין הזה.

היו"ר ש' וייס:

מה קרה?

משה קצב (הליכוד):

איך בית-הנבחרים של ישראל יכול — — —

היו"ר ש' וייס:

תודה. סליחה. חבר הכנסת קצב, נו באמת, ההצבעה נגמרה.

נצביע על הצעתו של חבר הכנסת זאבי. האם יש למישהו הצעה אחרת? אין. אנחנו עוברים להצבעה. אנחנו מצביעים על כל הצעה בנפרד, בבודדת, זו אחר זו. מי תומך בהצעה של חבר הכנסת רחבעם זאבי? ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 13

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 33

נגד – 58

נמנעים – 1

ההצעה להעביר את הנושא שהעלה חבר הכנסת ר' זאבי לוועדת החוץ והביטחון לא נתקבלה.

קריאות:

— — —

יצחק לוי (מפד"ל):

הממשלה החליטה — — —

רחבעם זאבי (מולדת):

אני לא מבין מה קורה.

היו"ר ש' וייס:

ההצבעה היא חופשית.

קריאות:

רחבעם זאבי (מולדת):

אדוני היושב-ראש, אני לא יודע על מה אתה ביקשת שנצביע.

היו"ר ש' וייס:

אני מייד אתן לך. שב. חבר הכנסת יצחק לוי, שב.

חבר הכנסת זאבי, אני אתן לך את רשות הדיבור. מהי השאלה, חבר הכנסת זאבי? אתה לא מבין על מה הצביעו? רבותי, תירגעו. תירגעו. יש לנו די סיבוכים היום.

רחבעם זאבי (מולדת):

אדוני היושב-ראש, השר המשיב מטעם הממשלה ביקש להעביר את הנושא לוועדה. אתה שאלת אותי אם אני מסכים, ועניתי לך: כן. על מה אתה מצביע?

היו"ר ש' וייס:

רבותי, נו באמת. רבותי, חבר הכנסת זאבי, אני רוצה להסביר את התקנון. השאלה אם חבר הכנסת מסכים היא תמיד שאלה בטרם הצבעה. שנית, יכולה להיות מבוכה. אם חבר הכנסת זאבי מלין על עצם ההצבעה, הרי זו זכותו של כל חבר כנסת. אתה יודע שיש חברי כנסת רבים שמציעים להסיר, כהצעה אחרת, ואחר כך מצביעים בעד. אנחנו לא מתערבים בזה.

רחבעם זאבי (מולדת):

אני לא מבין, השר מציע להעביר ומצביע נגד.

היו"ר ש' וייס:

קורה. החיים מסובכים.

אני קובע ש-58 חברי כנסת הצביעו נגד, 33 בעד, אחד נמנע. ההצעה הוסרה.

אנחנו ממשיכים. אנחנו עוברים להצביע על הצעתו של חבר הכנסת יצחק לוי. יש למישהו הצעה אחרת? אין. אנחנו מצביעים על הצעתו של חבר הכנסת יצחק לוי. ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 14

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 34

נגד – 58

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הנושא שהעלה חבר הכנסת י' לוי לוועדת החוץ והביטחון לא נתקבלה.

רחבעם זאבי (מולדת):

איך יכול להיות שהשר מציע להעביר לוועדה ואחר כך מצביע נגד?

קריאות:

— — —

היו"ר ש' וייס:

58 נגד.

רחבעם זאבי (מולדת):

— — —

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת זאבי, תירגע. אנא.

רחבעם זאבי (מולדת):

קריאות:

היו"ר ש' וייס:

אל תענו לו במקלה. חבר הכנסת אבי יחזקאל, אני רואה שאתה מתכוון למשהו מקהלתי. אנא, תירגע. חבר הכנסת אבי יחזקאל, מספיק.

34 בעד, 58 נגד, אין נמנעים. אני קובע שההצעה הוסרה.

חברי הכנסת, אני עובר עכשיו להצעה של חבר הכנסת רן כהן. הוא ביטל את הצעתו. גם חבר הכנסת חגי מירום ביטל את הצעתו.

נצביע על הצעתו של חבר הכנסת רפאל איתן. האם יש הצעה אחרת?

קריאה:

לי יש הצעה אחרת.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת יהלום היה לפניך. בבקשה, חבר הכנסת שאול יהלום. יש לך דקה.

שאל ילום (מפד"ל):

אדוני היושב ראש, מה היה כאן? אחד האנשים הבכירים באש"ף פרסם שמפלגת העבודה – – –

קריאות:

— — —

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, אל תפריעו לו. זה לא יפה. אתם לא מגישים הצעות אחרות? קצת fair play. לא יפה מה שאתם עושים.

שאל ילום (מפד"ל):

צריך להזכיר על מה מדובר. מפלגת העבודה היתה במשא-ומתן ובהחלטה עם אש"ף כדי להשפיע על ערביי ישראל להצביע בעד מפלגת העבודה נגד הליכוד, מפני שמפלגת העבודה הבטיחה להם – –

חיים אורון (מרצ):

— — —

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת ילום, אני אתן לך לנאום כמה שאתה רוצה כל זמן שחבר הכנסת אורון מפריע. אפילו שעה. אתה יכול להמשיך.

שאל ילום (מפד"ל):

— שאל המפלגה הזאת ויצחק רבין בראשה תעלה לשלטון, היא תעשה את הסכמי השלום למען אש"ף.

היו"ר ש' וייס:

לפיכך?

שאלו יהלום (מפד"ל):

לפיכך, אם באמת ובתמים ממשלת ישראל ומפלגת העבודה מכחישות את זה – הם היו צריכים לרצות להעביר את הנושא לוועדה. הם מוכיחים שהם אשמים.

היו"ר ש' וייס:

תודה. עוברים להצבעה.

חברי הכנסת, חבר הכנסת רפאל איתן הסכים להעברת הצעתו לוועדת החוץ והביטחון. חבר הכנסת שאלו יהלום הציע להסיר את ההצעה של חבר הכנסת רפאל איתן. ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 15

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 34

בעד ההצעה שלא לכלול את הנושא בסדר-היום – 58

נמנעים – 1

ההצעה שלא לכלול את הנושא שהעלה חבר הכנסת ר' איתן בסדר-היום של הכנסת נתקבלה.

היו"ר ש' וייס:

34 תומכים, 58 מתנגדים, נמנע אחד. אני קובע שהצעתו של חבר הכנסת רפאל איתן הוסרה.

דב שילנסקי (הליכוד):

להצעתה של חברת הכנסת אסתר סלמוביץ יש הצעה אחרת.

היו"ר ש' וייס:

לאט לאט. כבר רשום אצלי.

רפאל פנחסי (ש"ס):

השר הציע להעביר לוועדה ומצביע נגד.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת פנחסי, אני זוכר אישית כמה פעמים, בערך 700,000, שחברי כנסת הציעו להסיר, כמו למשל חבר הכנסת יהלום לפני שנייה, והצביעו אחרת. אתה רוצה שאני אעשה בירורים?

רחבעם זאבי (מולדת):

זה לא אותו דבר.

היו"ר ש' וייס:

יכול להיות. שמענו אתכם. הבנו אתכם.

רחבעם זאבי (מולדת):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת זאבי, אני קורא אותך לסדר בפעם הראשונה.

נעבור להצעתה של חברת הכנסת אסתר סלמוביץ. האם יש למישהו הצעה אחרת? רשום אצלי חבר הכנסת יצחק לוי. דקה אחת.

רחבעם זאבי (מולדת):

היו"ר ש' וייס:

לא, לא, חבר הכנסת רחבעם זאבי. חבר הכנסת יצחק לוי רשום אצלי.

קריאות:

— — —

היו"ר ש' וייס:

רבותי, היה כדבר הזה בעבר. חבר הכנסת יצחק לוי, ככל שיפריעו לך אתה תנאם.

יצחק לוי (מפד"ל):

תודה רבה.

היו"ר ש' וייס:

הקואליציה בהפרעותיה עוזרת לך לנאום.

יצחק לוי (מפד"ל):

אדוני היושב-ראש, אני יכול להבין את ההתפתלויות של הממשלה. הנושא מאוד לא נעים לה. מאוד מאוד לא נעים לממשלה לבוא ולדון בעניין כל כך לא מוסרי, כל כך בעייתי — — —

קריאות:

— — —

היו"ר ש' וייס:

אתם תפריעו והוא ינאם. חבר הכנסת סגן השר וליד צאדק עוזר לך לנאום ולבקר את הממשלה. הוא מסייע לך. תמשיך.

יצחק לוי (מפד"ל):

על כן ברורה ההתפתלות של הממשלה. הממשלה עשתה פה מעשה שלא ייעשה. בקרב העמים הנאורים לא נעשה דבר כזה, ששולחים אנשים אל האויב כדי שישתף פעולה.

יש לי הערה.

היו"ר ש' וייס:

נא לסיים.

יצחק לוי (מפד"ל):

השר, שר הבריאות – – –

היו"ר ש' וייס:

נא לסיים.

יצחק לוי (מפד"ל):

אני מסיים. שר הבריאות אפרים סנה לא ידע על כך בשבוע שעבר, איך הוא בא והציע להעביר את הנושא לוועדה? סימן שדברים נוספים התבלבלו בממשלה. אני מציע לכנסת להתייחס בהתאם.

היו"ר ש' וייס:

סליחה, ביקשתי לסיים.

אסתר סלמוביץ (יעוד):

אני מבקשת להעביר את הצעתי לוועדה לענייני ביקורת המדינה.

היו"ר ש' וייס:

בסדר. חברת הכנסת אסתר סלמוביץ מבקשת להעביר את הצעתה לוועדה לענייני ביקורת המדינה. הצבעה.

אסתר סלמוביץ (יעוד):

ממה אתם פוחדים כל כך?

היו"ר ש' וייס:

למה את צריכה להרים את קולך?

הצעה מס' 16

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 32

בעד ההצעה שלא לכלול את הנושא בסדר-היום – 54

נמנעים – 1

ההצעה שלא לכלול את הנושא שהעלתה חברת הכנסת א' סלמוביץ בסדר-היום של הכנסת נתקבלה.

היו"ר ש' וייס:

32 תומכים, 54 מתנגדים, נמנע אחד. ההצעה של חברת הכנסת אסתר סלמוביץ הוסרה מסדר-היום.

חבר הכנסת דראושה הוריד את הצעתו. הצעתו של חבר הכנסת גפני.

רחבעם זאבי (מולדת):

אני רוצה להציע להסיר.

היו"ר ש' וייס:

רשום אצלי חבר הכנסת פורת.

משה קצב (הליכוד):

אני ביקשתי.

היו"ר ש' וייס:

אתה ביקשת להצעתו של חבר הכנסת דראושה.

משה קצב (הליכוד):

לא, לא.

היו"ר ש' וייס:

רשום אצלי.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אני לא אתן לו את התענוג הזה.

היו"ר ש' וייס:

אני תיכף אעשה ועדה אופוזיציונית כדי לברר למי מגיעה רשות דיבור.

חבר הכנסת קצב, אצלי רשום שביקשת להסיר את הצעתו של חבר הכנסת דראושה. נאמין שיש פה אי-הבנה.

משה קצב (הליכוד):

אני לא נקבתי בשמו של חבר הכנסת דראושה.

היו"ר ש' וייס:

חייבים לנקוב בשם.

משה קצב (הליכוד):

פניתי לסגנית מזכיר הכנסת וביקשתי להסיר. היא רשמה מייד. כנראה היא רשמה לפי סדר הפניות אליה.

היו"ר ש' וייס:

נכון.

משה קצב (הליכוד):

הצעתו של חבר הכנסת דראושה נמחקה והבא אחריו הוא חבר הכנסת גפני.

היו"ר ש' וייס:

אני מקבל את ההערה.

חבר הכנסת פורת יסלח לי וידבר חבר הכנסת משה קצב. דקה, בבקשה. להבא אני אבקש מכם לדייק. אם יהיה סכסוך ביניכם בתוך האופוזיציה, אני אהיה הבורר. אני אעשה את עבודת הבורר.

חבר הכנסת קצב, בבקשה. דקה. אין חוכמות.

משה קצב (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, הנושא חייב להתברר בפורום כלשהו. הכנסת החליטה שלא להקים ועדת חקירה ממלכתית. מאשימים את הממשלה שערב הבחירות היא עשתה קנוניה עם האויב כדי להפיל ממשלה חוקית. מוטב להעביר את ההצעה הזאת לוועדה לענייני ביקורת המדינה כדי לעשות בירור יסודי, האם מפלגת העבודה עשתה קנוניה עם האויב כדי להקים ממשלה, כן או לא. זה מה שצריך לעשות כרגע, להעביר את זה לוועדה.

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, מי תומך בהעברת הצעתו של חבר הכנסת משה גפני לוועדה? ההצבעה החלה. לא אוסיף קולות של מי שלא יושבים במקומם. כבר לא כדאי לך לרוץ, אדוני סגן השר גולדמן, לא אוסיף את קולך.

הצבעה

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 25

בעד ההצעה שלא לכלול את הנושא בסדר-היום – 54

נמנעים – אין

ההצעה שלא לכלול את הנושא שהעלה חבר הכנסת מ' גפני בסדר-היום של הכנסת נתקבלה.

היו"ר ש' וייס:

25 בעד, 54 נגד, אין נמנעים. אני קובע שההצעה הוסרה.

שאלות ותשובות

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, אנחנו עוברים לשאלות ותשובות. השר לקליטת העלייה ישיב על שאלתא מס' 4248, של חבר הכנסת יצחק שמיר. בבקשה.

יעקב שמאי (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, השאלות בעל-פה באות אחרי השאלות הרגילות?

היו"ר ש' וייס:

רצינו לעשות ג'סטה לחבר הכנסת יצחק שמיר, בהסכמתך.

יעקב שמאי (הליכוד):

סליחה.

שיעור אבטלה גבוה בקרב העולים

חבר הכנסת י' שמיר שאל את השר לקליטת העלייה ביום כ"ה בטבת התשנ"ה (28 בדצמבר 1994):

לאחרונה התבשרנו, שחלה ירידה במספר המובטלים במשק. נתון זה אינו חל על אוכלוסיית העולים, ששיעור האבטלה בקרבה כפול משיעורה בכלל האוכלוסייה: הם מהווים 10.5% מכוח העבודה במשק ו-21% מהם מחוסרי העבודה.

בערי פיתוח דוגמת קריית-מלאכי מגיע שיעור המובטלים ל-14%, מתוכם 85% עולים.

ברצוני לשאול:

מה היא הסיבה לנתונים אלו, ומה עושים משרד הקליטה ומשרדי הממשלה האחרים לתיקון המצב?

השר לקליטת העלייה י' צבן:

אכן, כפי שחבר הכנסת שמיר קובע בפתח השאילתא, חלה בשנתיים האחרונות ירידה דרמטית בשיעור האבסולוטי והיחסי של המובטלים במדינה. מספר הבלתי מועסקים קטן מ-207,600 באמצע 1992 ל-166,100 ברביע השלישי של שנת 1994, ומ-11.2% ל-8.1% בהתאמה.

במקביל חלה ירידה עוד יותר דרמטית בממדי האבטלה בקרב העולים: מ-43,000 עולים בלתי מועסקים ברבע השני של 1992 ל-34,000 ברביע השלישי של 1994, ובהתאמה – מ-29% ל-14.7%.

אמת, האבטלה כיום בקרב העולים גבוהה כמעט פי-שניים מאשר בקרב הוותיקים, אולם רק לפני שנתיים היא היתה גבוהה בשיעור של פי-שלושה.

חבר הכנסת שמיר הביא כדוגמה את קריית-מלאכי. ובכן, למרות העובדה שלקריית-מלאכי הגיעו לאחרונה מאות משפחות של עולי אתיופיה, גדל מספר המועסקים מ-4,540 ל-5,190, ושיעור האבטלה ירד מ-11.4% ל-10.6%.

התפתחות זו היא תוצאה של כמה גורמים. ראשית, ההשפעה הכלכלית המבורכת של העלייה; שנית, השינויים בסדרי העדיפויות הלאומיים שמבצעת הממשלה. שלישית, פעולות מכוונות שנקטה הממשלה. אנחנו עושים פעולות ספציפיות להגברת תעסוקה של עולים, במיוחד בנישות מסוימות – גילאי 45 פלוס, מדענים – ואנחנו מתכוונים להמשיך ולצמצם את ממדי האבטלה בקרב העולים עוד יותר.

היו"ר ש' וייס:

תודה. האם יש שאלה נוספת, אדוני?

יצחק שמיר (הליכוד):

כן.

קודם כול, אני רוצה לשאול את שר הקליטה אם ברור לו כי 70% מהמועסקים מקרב העולים מחבר העמים אינם עוסקים במקצועות שלהם.

שנית, האם משרד הקליטה חושב לעשות מאמץ מאורגן כדי שנושא התעסוקה לעולים מחבר העמים יטופל בעזרת העולים הוותיקים שכבר מועסקים?

היו"ר ש' וייס:

אדוני השר, על-פי התקנון: התשובה ראשונה – דקה, התשובה השנייה – דקה. אבל מפאת כבודו של השואל, אני אאפשר לך דקה וחצי.

השר לקליטת העלייה י' צבן:

אמת נכון שסקרי כוח האדם מצביעים על כך שכיום רק שליש מהעולים מועסקים במקצועותיהם. זה לא אומר שהבעיה שעומדת לפנינו היא בעיה של שני-שלישים או של 70%, כפי שאמרת, כי בכל העולם המערבי, בכלל זה בישראל, ואגב גם בברית-המועצות לשעבר, כ-30% מהאנשים אינם עובדים במקצוע שבו רשומים.

יש לנו בעיה אמיתית של בערך שליש נוסף. אדוני חבר הכנסת שמיר, אנחנו קלטנו 62,000 מהנדסים, על 29,000 מהנדסים ישראלים ותיקים שהיו. 18,000-19,000 מהנדסים מתוכם עובדים היום במקצוע. אני מאמין שהיינו יכולים לעשות יותר, וגם נעשה יותר, אבל צריך לדעת, שלתת עבודה במקצוע לכולם – זה דבר שקשה להעלותו על הדעת.

אנחנו כן נעזרים בעולים ותיקים במתן תעסוקה לעולים חדשים. אגב, עולים ותיקים ממלאים היום עמדות מפתח ברשויות לקליטת העלייה בעיריות.

היו"ר ש' וייס:

אני מאוד מודה לשר הקליטה יאיר צבן.

חברי הכנסת, לפני שאני מאפשר לחבר הכנסת יעקב שמאי להציג את השאילתא שלו, אני מעוניין להודיע כאן משהו שנוגע לכולנו. אדוני השר המתאם, אני מבקש שדרכך זה יועבר לממשלה.

הנחנו היום על שולחן הכנסת שאילתות שלא נענו בתוך 42 יום. מדובר בשש שאילתות של שר האוצר, שאילתא אחת של שר הבינוי והשיכון, בשש שאילתות של השר לענייני דתות, בשתי שאילתות של שר החקלאות, בשמונה שאילתות של שר הפנים ובארבע שאילתות של שר התעשייה והמסחר.

אי-מתן תשובות על שאילתות בזמן מנוגד לחלוטין לתקנון. לפי סעיף 43(ג), שאני לא רוצה לקרוא, כולנו מכירים אותו – אני אנקוט את כל הפעולות. הסעיף אינו נושא סנקציות, אבל אני חושב שעצם ההנחה על השולחן, זה כבר סוג של סנקציה.

אני פונה אליך, אדוני השר, אני יודע שאתה עונה בשם השרים, ואתה השר המתאם. אין שום הצדקה בעולם ששרים לא ישיבו במועד. מה עוד שאתה ממלא את מקום כולם כמעט. אני מבקש ממך למנוע מאתנו תקלה בעניין הזה.

שר המשטרה מ' שחל:

אדוני היושב-ראש, אדוני פנה אלי לפני כמה זמן, והקטנו את המספר עד למספר שהעלית כאן.

היו"ר ש' וייס:

כן, זה אלפית ממה שהיה בכנסת הקודמת, אבל אנחנו רוצים להיות מאה אחוז בסדר.

שר המשטרה מ' שחל:

בקשר לשאלות שבהן מדובר עכשיו, אני אפנה את תשומת לב השרים לכך. מה שנוגע לשר הדתות, לשר הפנים ולראש הממשלה – –

היו"ר ש' וייס:

קח את זה על עצמך.

שר המשטרה מ' שחל:

– – קבעתי מנגנון, ואכן הפיגור הולך ונעלם. רק השר לענייני דתות נותר עם כשש שאלות – – –

היו"ר ש' וייס:

אם אתה עושה לנו בשבוע הבא ניקוי שולחן, אני אודה לך מאוד.

שר המשטרה מ' שחל:

בעזרת השם.

שאלות בעל-פה

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת יעקב שמאי יציג עכשיו שאלתא בעל-פה מס' 419, בנושא: מינהל במועצה המקומית אופקים. בבקשה.

מינהל במועצה המקומית אופקים

יעקב שמאי (הליכוד):

אדוני השר, במועצה המקומית אופקים מתנהל מסע של הכפשות, הפחדה, איומים והתעלמות מוועדות ביקורת. לכן אקרא קודם את גוף השאלתא, מפני שלפחות כך מחייב אותי התקנון.

נודע לי, כי ראש מועצת אופקים ממנה עובדים ומבצע שיפוצים בלשכתו בניגוד לכל הכללים, ומסרב לתת גם לוועדת הביקורת לערוך בדיקות.

ברצוני לשאול:

1. כמה עובדים נקלטו במועצה המקומית אופקים מאז הבחירות המוניציפליות האחרונות ומה שמותיהם?

2. מה בדעתך, אדוני השר, לעשות כדי שוועדת הביקורת של המועצה המקומית אופקים תוכל לקבל את כל המידע הדרוש בהתאם לחוק?

היו"ר ש' וייס:

זאת היתה שאלתא של חבר הכנסת שמאי. הוא לא קרא מה שכתוב פה. הוא הרחיב קצת, אני חושב. אבל לא חשוב. כבודו.

שר המשטרה מ' שחל:

1. משרד הפנים ייתן תשובה עדכנית על השאלה רק בעוד כמה שבועות, במסגרת אישור תקציבה של הרשות המקומית. אני חושב שחבר הכנסת שמאי מבין את הסיבה, מפני שהרשות איננה נענית גם לממונה על המחוז. כאשר יוגש התקציב נוכל לתת לך תשובה שלמה, לרבות שמות העובדים שנתקבלו שם.

2. ב-24 בנובמבר 1994 הפנה הממונה על המחוז במשרד הפנים את תשומת לבו של ראש המועצה המקומית אופקים לחובה המוטלת עליו להעמיד את ספרי המועצה, מסמכיה וניירותיה לעיון חברי המועצה.

היו"ר ש' וייס:

תודה רבה. שאלה נוספת לחבר הכנסת יעקב שמאי. בבקשה.

יעקב שמאי (הליכוד):

אדוני השר, אם המחדל של הממשלה, של ראש הממשלה, שמחזיק כמה תיקים, ואין לנו שר פנים – ומה לי להלין עליך, כי אתה ממילא מחזיק בכמה תיקים ומבצע את העבודה; אני יכול לומר כאן לשמחתי, אבל זה לצערי מבחינה פוליטית.

אדוני השר, ועדת הביקורת של המועצה ביקשה לקבל מסמכים, וראש המועצה מסרב. אבל, בעקבות השאילתא שלי הביא ראש המועצה את העניין אל העובדים, וכתוצאה מכך הוא הודיע להם, אדוני השר, ועל כך אני מבקש תשובה, שבעקבות השאילתא הוא מקצץ בשכרם ומפטר עובדים ותיקים שהתקבלו לפני השאילתא שלי, מהקדנציה הקודמת, ולדעתי זו שערורייה.

אני פונה אליך, אדוני השר, ומבקש למנוע את העוול שהוא גרם בעקבות השאילתא, כי השאילתא התייחסה לעובדים שהוא מינה בניגוד לחוק, ולהתייחס לכך ספציפית – למנוע אותו מלפטר את העובדים הוותיקים ומלקצץ משכרם. תודה.

היו"ר ש' וייס:

תודה רבה לחבר הכנסת שמאי. אדוני השר, בבקשה. אין עוד שאלות נוספות. ועדת הכנסת ביטלה. מי שבא יום יום לכנסת כבר יודע זאת. כבר שלושה שבועות זה לא קיים.

אברהם הירשזון (הליכוד):

זו כנסת שהורסת את עצמה.

היו"ר ש' וייס:

זו כנסת שמנסה להגיע לנורמליות, מול שיטפון בלתי אפשרי שהופך אותה ליחידה במינה בעולם. שיבה לנורמליות. בבקשה.

שר המשטרה מ' שחל:

חבר הכנסת שמאי, השאלה הנוספת שלך, אם הפרטים מדויקים – – –

אברהם הירשזון (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אני חושב שהיא טענה.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת הירשזון, זה התקבל על דעת כל חברי ועדת הכנסת, לרבות חברי סיעתך; ברוך השם. תערער. אם היא שגתה, תגיד את זה במקום, לא במליאה. יש גבול. אתה חושב שיש לנו סבלנות לכל כך הרבה, יום ולילה – – –

אברהם הירשזון (הליכוד):

אני מערער על סתימת הפיות.

היו"ר ש' וייס:

באים, אומרים, הולכים, ורוצים שכל חברי הכנסת ישבו עד שעות הבוקר בגלל שני חברי כנסת. בבקשה.

שר המשטרה מ' שחל:

לשאלה הנוספת של חבר הכנסת שמאי, אני רוצה לומר כך: למעשה, ב-24 בנובמבר ניתן היה לוועדת הביקורת לעיין בספרים.

אשר לטענה על הורדת השכר, אני רוצה להבחין בין שני דברים שאומר חבר הכנסת שמאי: התנכלות אישית והורדת שכר. היתה הורדת שכר על-פי הנחיית משרד הפנים, אבל הורדת שכר כללית. אם מדובר בהתנכלות אישית, אני מבקש שתפנה אלי בכתב, עם השמות, ויכול להיות שאעביר את זה למבקר המדינה, שתבדוק את הנושא.

יעקב שמאי (הליכוד):

תודה רבה.

שאלות ותשובות

היו"ר ס' טריף:

אדוני שר המשטרה, אנחנו עוברים לשאלות רגילות, ואני מזמין אותך.

פיני בדש (צומת):

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת בדש, אני קורא אותך לסדר.

פיני בדש (צומת):

היו"ר ס' טריף:

אני קורא אותך לסדר בפעם השנייה. בבקשה, אדוני.

עלות הפקת טקס השלום עם ירדן

חברת הכנסת ל" לבנת שאלה את ראש הממשלה ביום ז' בכסליו התשנ"ה (10 בנובמבר 1994):

ביום רביעי, 26 באוקטובר 1994, התקיים טקס הסכם השלום עם ירדן בערבה. ההכנות לקיומו העסיקו אזרחים וחיילים רבים, תחת ניצוחו של מנהל לשכת ראש הממשלה איתן הבר.

ברצוני לשאול:

1. מה הוא פירוט העלות של הפקת הטקס בערבה?

2. מה הוא חלקה של מדינת ישראל במימון, ומה הוא חלקן של ירדן וחלקה של ארצות-הברית?

3. איזה סעיף תקציבי מכסה את ההוצאות?

4. האם נערכו עבודות הכנה לטקס בערבה במהלך יום השבת?

שר המשטרה מ' שחל:

אני מתכבד להשיב לחברת הכנסת לימור לבנת.

1. פירוט הדרישות לכיסוי הוצאות הטקס: א. צה"ל – 965 אלפי ש"ח; ב. משרד הביטחון – 4,351 אלפי ש"ח; ג. לע"מ – לשכת עיתונות ממשלתית – 500 אלפי ש"ח; ד. משרד ראש הממשלה – 250 אלפי ש"ח. סך הכול – 6,066 אלפי ש"ח.

2. באירוע לא נקבעו כללים, אלא חולקו מטלות בין ירדן לישראל – לאמריקנים לא היה כל חלק – שלפיהן הירדנים השקיעו בתשתית – אספלט – ובהתקנות נוספות: אוהל האירוח, במות וכו'.

3. הסעיף שכיסה את הוצאות האירוע היה סעיף שיחות השלום.

4. על-פי הנחיותינו למארגנים, נאסרה כל פעילות בשבת.

היו"ר ס' טריף:

שאלה נוספת לחברת הכנסת לבנת, בבקשה.

לימור לבנת (הליכוד):

אדוני השר, אני מודה לך על התשובה. אבל אני רוצה להוסיף ולשאול: אם הירדנים מימנו את תשתית האספלט, האוהל והבמות, הייתי שמחה לקבל, במסגרת הפירוט הזה, תשובה על השאלה, לצורך מה הוצאו 6 מיליוני שקלים על-ידי מדינת ישראל. זאת אומרת, אני לא מצליחה לקבל תשובה ברורה למה בדיוק הכסף הזה הלך.

שאלה אחרונה: לעניין עבודות ההכנה לטקס במהלך יום השבת. התשובה של השר, אם שמעתי נכונה, היא שהיתה הנחיה שלא לעבוד בשבת. לא קיבלתי תשובה על השאלה אם בוצעו עבודות

בשבת. לא שאלתי האם היתה הנחיה לא לעבוד בשבת, אלא אם נערכו עבודות הכנה לטקס בשבת. ועל זה, אדוני השר, לצערי עדיין לא קיבלתי תשובה. אודה לשר אם ישיב לי על השאלה הזאת.

שר המשטרה מ' שחל:

על מה?

לימור לבנת (הליכוד):

אם נערכו עבודות בשבת. התשובה של השר היתה, אם אינני טועה – השר הוא משפטן, והוא ודאי שם לב שכתוב שיצאה הנחיה.

שר המשטרה מ' שחל:

כתוב כך: על-פי הנחיותינו למארגנים נאסרה כל פעילות בשבת.

לימור לבנת (הליכוד):

עדיין לא נאמר אם היתה עבודה בשבת או לא. אדוני, למיטב ידיעתי ועל-פי פרסומים שהיו, נעשו עבודות בשבת, ולכן שאלתי את השאלה, ונדמה לי שהתשובה לא במקרה נוסחה כפי שהיא נוסחה. לא היתה כאן תשובה שלא היו עבודות בשבת, אלא שהיו הנחיות שאסרו עבודה בשבת.

היו"ר ס' טריף:

הנושא ברור.

שר המשטרה מ' שחל:

בהחלט אשיב בקצרה. לשאלה מה היו ההוצאות – ניתן כאן פירוט רב לגבי כל ההוצאות. אם חברת הכנסת לימור לבנת רוצה לדעת כמה עלו העלוניים או האוטובוסים, אני מוכן לפנות ולבקש את הפירוט.

אשר לשבת, נדמה לי שאדם יוצא ידי חובתו – פה יכול חבר הכנסת לוי, או חבר הכנסת ורדיגר לסייע בידי – אם ניתנה הוראה, הנחיה האוסרת עבודה בשבת. בזה העניין תם ונשלם. אני יכול לבקש שתינתן הבהרה בשאלה האם היה ידוע למישהו שהיתה חריגה מההנחיות האלה.

סכנה של סגירת כפר לגמילה מסמים

חבר הכנסת ח' דיין שאל את ראש הממשלה ביום כ"ה בטבת התשנ"ה (28 בדצמבר 1994):

נמסר לי, כי כפר הגמילה מסמים "זוהרים" עומד בסכנת סגירה, ולאחרונה אף קיבלו עובדיו מכתבי פיטורים בגין קשיים כספיים. במקום שוהים 60 מטופלים, וסגירתו של מוסד זה תפגע במטופלים אלה.

ברצוני לשאול:

1. האם ידוע לכבוד השר על כך?

2. מה ייעשה בנדון?

שר המשטרה מ' שחל:

1. ידוע לי על כך.

2. המגמה היא להקים עמותה חדשה, שתקבל על עצמה את ניהול כפר "זוהרים" במקום עמותת-זוהרים.

היו"ר ס' טריף:

שאלה נוספת לחבר הכנסת חיים דיין.

חיים דיין (צומת):

אדוני השר, תודה על תשובתך. ברצוני לשאול שאלה נוספת בקשר לנושא הגמילה. אתה יודע שהרשות למלחמה בסמים מוציאה היום על טיפול בנרקומנים במשך 18 חודשי טיפול בקהילות טיפוליות קרוב ל-25,000 דולר, דהיינו כ-4,000 שקל לחודש, בו בזמן שיש היום זריקת פלא שמוציאה אדם ממעגל הסמים בפרק זמן של 24 שעות, בעלות של 5,000 דולר. הנושא נבדק, ויש הצלחה של 85%. האם אדוני השר מוכן להמליץ לממשלה לקדם את העניין הזה על מנת להוציא יותר נרקומנים ממעגל הסמים? תודה.

שר המשטרה מ' שחל:

כשר המשטרה אני יודע שאנחנו עוסקים בבעיית הנרקומנים בהיקף גדול, במאות. ידוע לך – אפילו דיברת אתי על כך – ששירות בתי-הסוהר מקיים מפעל, שאין דוגמתו בעולם, של גמילה מסמים של אסירים באגפים מיוחדים שיש בכל בית-כלא, ובבית-כלא מיוחד בשרון שעוסק אך ורק בגמילה של כמה מאות נרקומנים. אם להצעה שלך יש גיבוי רפואי, אשמח לשמוע עליה, ויכול להיות שיש מקום לנסות אותה דווקא אצלנו.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת בדש, אתה רוצה להעיר הערה לפרוטוקול? בבקשה.

פיני בדש (צומת):

אדוני היושב-ראש, אני רוצה למחות. היום הניחו קבוצה גדולה של שאילתות – בתוכה רשימה גדולה של שאילתות שלי – ומאחר ששרי הממשלה לא השיבו בזמן, החליט היושב-ראש להניח את השאילתות על השולחן ובעצם הן נמחקו ללא תשובה. יכול להיות שזה נעשה במסגרת התקנון, אבל לדעתי יש פה ניצול לרעה של התקנון. זה זלזול בחברי הכנסת, ולא ייתכן דבר כזה.

היו"ר ס' טריף:

הערתך התקבלה.

אדוני השר, רצית לומר משהו בעניין? בבקשה. אדוני שר המשטרה, אתנחתה קלה.

שר התעשייה והמסחר מ' חריש:

אדוני היושב-ראש, ההערה במקומה. יש פה מצב מוזר. הודיעו לי שאני צריך להשיב על שאילתא אחת, זה מה שפורסם הבוקר באופן רשמי מטעם מזכירות הכנסת וזה מה שהונח. לגבי שלוש השאילתות הנותרות סוכם שאני אענה בשבוע הבא. אני לא מבין את הפרוצדורה הזאת. נאמר על-ידי מזכירות הכנסת כאילו אתמול, כשלא הייתי בלשכתי, השאירו הודעה שצריך לענות היום על השאילתות האלה. אין אף אחד בלשכתי שיכול לאשר זאת, לפחות על העובדות יש מחלוקת. השיטה הזאת לא נכונה, יכול להיות שאנחנו לא בסדר אבל בוודאי השואלים אינם אשמים. צריך לטפל בזה דרך הדואר בלשכה, לא בשיחות.

היו"ר ס' טריף:

אדוני השר, חבר הכנסת בדש, ראשית, היושב-ראש פעל על-פי התקנון. שנית, ההערה שלך נשמעה, והיא תועבר ותבורר אחר כבוד. אני רוצה לסגור את הפרק הזה.

ענת מאור (מרצ):

אני מבקשת מסגן יושב-ראש הכנסת להעביר את ההצעה למזכירות – – –

היו"ר ס' טריף:

לו היית שומעת אותי עד הסוף היית חוסכת לעצמך את המשפט הזה. נאמר כאן שנעביר את זה לפרוטוקול, סגנית המזכיר תעביר זאת לידיעת היושב-ראש, לידיעת המזכירות, ויטפלו בעניין. אני מניח שבחוכמתו הרבה ימצא יושב-ראש הכנסת פתרון גם לעניין שעלה כאן. תודה.

אנחנו ממשיכים. שר המשטרה ישיב על שאלות.

מעצרה של נדיה מטר מ"נשים בירוק"

חבר הכנסת ד' שילנסקי שאל את שר המשטרה ביום כ"ז בכסליו התשנ"ה (30 בנובמבר 1994):

הגברת נדיה מטר, אם לשלושה ילדים קטנים, הפגינה במסגרת "נשים בירוק", ולטענתה הוכתה על-ידי המשטרה.

מאוחר בלילה השגתי את אריה עמית וביקשתי את שחרורה בערבות, אך לא נענית. לטענתו, הגברת פגעה בשוטרים רבים, ששניים מהם במצב קשה בבית-החולים, והוא מודאג במיוחד לגבי אחד מהם, שפגוע קשה בריאות.

ברצוני לשאול:

1. אילו "גיבורים" הם שוטרי ישראל, שהגברת מטר, שהיא אשה אחרי לידה ושוקלת 56 ק"ג בלבד, היתה מסוגלת לפגוע ברבים מהם?

2. מה הם שמותיהם ודרגותיהם של שני השוטרים הפגועים קשה, מתי הם שוחררו מבית-החולים ומה מצבם כיום?

תשובת שר המשטרה מ' שחל:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

2-1. התלונה שבה עוסקת השאילתא דנן הועברה לחקירת המחלקה לחקירות שוטרים במשרד המשפטים.

פניית עמותת "אמיתי" לקבלת פרטים על חקירה משטרתית

חבר הכנסת א' גמליאל שאל את שר המשטרה ביום כ"ז בכסליו התשנ"ה (30 בנובמבר 1994):

עמותת "אמיתי" פנתה אליך וביקשה לדעת כיצד תפעל המשטרה בתלונה נגד המפכ"ל לשעבר טרנר בחשד לטיוח חקירה. למיטב ידיעתי, לטרנר זיקה כלשהי ל"אמיתי".

ברצוני לשאול:

1. מכוח מה מבקשת "אמיתי" פרטים מהחקירה?

2. מה השיבות להם?

3. האם אכן נחקרה התלונה ומה העלתה החקירה?

תשובת שר המשטרה מ' שחל:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. משטרת ישראל אינה מוסרת פרטים הנוגעים לחקירות שמתנהלות לגופים שאינם מורשים לכך על-פי חוק.

2. מכתב זה לא הגיע מעולם ללשכת שר המשטרה אלא הובא לידיעתי אך ורק עם קבלת השאילתא דנן.

3. התלונה לא נחקרה לאור החלטת פרקליטות המדינה מיום 23 באוגוסט 1994 כי אין בתלונה תשתית לביסוס חקירה פלילית.

נהיגה תחת השפעת אלכוהול

חבר הכנסת י' שפי שאל את שר המשטרה ביום י"א בטבת התשנ"ה (14 בדצמבר 1994):

מחקר שהוגש למשרד התחבורה קובע, כי 25% מהנהגים בשעות הקטנות של הלילה בסופי שבוע, בגוש-דן, נוהגים תחת השפעת אלכוהול.

ברצוני לשאול:

1. כיצד ערוכה משטרת ישראל להתמודדות עם הבעיה?

2. מה הם האמצעים העומדים לרשות השוטרים, למעט האינטואיציה, כדי לבדוק האם הנהג שלפניו נוהג תחת השפעת אלכוהול?

3. כמה נהגים נתפסו השנה נוהגים תחת השפעת אלכוהול, לעומת שנים קודמות?

שר המשטרה מ' שחל:

1. פעילות האכיפה נגד נוהגים תחת השפעת אלכוהול נעשית באופן שוטף ומקבלת עדיפות מיוחדת בסופי שבוע או במועדים מיוחדים אחרים במרכזי הבילוי בערים ובצירים המובילים אליהם.

2. ברשות משטרת ישראל אמצעים לבדיקת אלכוהול אשר מבוססים על מדידת מידת האלכוהול הננשף על-ידי הנהג. בכוונת המשטרה לרכוש בשנה הקרובה מכשירים נוספים, לתגבור המערך הקיים.

3. להלן נתונים לגבי נהגים שנתפסו נוהגים תחת השפעת אלכוהול בשנתיים האחרונות: בשנת 1992 נתפסו 335 נהגים; בשנת 1993 נתפסו 263 נהגים; לגבי שנת 1994 לא ניתן בשלב זה לתת נתונים סופיים, אם כי מחודש ינואר עד חודש נובמבר נתפסו 202 נהגים.

היו"ר ס' טריף:

שאלה נוספת לחבר הכנסת יעקב שפי.

יעקב שפי (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אדוני השר, תודה על התשובה. היה רצוי לפרסם מידע כלשהו בקשר לבדיקה של המשטרה, כי יש אזרחים תמימים שיוצאים למסיבה או לחתונה, ואני שומע שהם מדברים ביניהם על כך שהם פוחדים אפילו לשתות כוס יין. אולי כדאי לפרסם באיזה גבול המכשיר קובע שהאדם שתוי, על מנת שלא נכניס את האזרחים למצב שבו הם יפחדו אפילו לשתות כוסית יין.

היו"ר ס' טריף:

השר לא נגד יין.

שר המשטרה מ' שחל:

אני בעד חבר הכנסת שפי. ההערה במקומה. אתן הנחיה שיהיה תשדיר שירות עם הנחיות מדויקות לנהגים מה מותר ומה אסור לגבי שתייה.

גנבת מכוניות והעברתן לשטחי האוטונומיה

חבר הכנסת ח' דיין שאל את שר המשטרה ביום י"א בטבת התשנ"ה (14 בדצמבר 1994):

בעיתון "מעריב" מיום שישי, 2 בדצמבר 1994, פורסם כי המכוניות הנגנבות משטחי מדינת ישראל משמשות את המשטרה הפלשתינית.

ברצוני לשאול:

1. האם ידוע למשטרה על כך?

2. האם יש דרישה מערפאת לשתף פעולה ולמגר את תופעת גנבות המכוניות בשטחי ישראל?

3. מה ייעשה להפסקת תופעה זאת?

שר המשטרה מ' שחל:

1. לא ידוע למשטרה על שימוש של המשטרה הפלשתינית במכוניות גנובות.

היו מקרים ספורים שבהם נתפסו שוטרים פלשתינים, כבודדים ולא במסגרת תפקידם, כשהם נוסעים ברכב ישראלי גנוב.

2. התשובה חיובית.

3. משטרת ישראל קבעה עדיפות גבוהה למניעת הברחת כלי רכב גנובים לשטחי האוטונומיה, והיא מטפלת בכך. הוקם מפלג חקירות מיוחד – מפלג רכב – המרכז פעילות ברמה הארצית.

היו"ר ס' טריף:

שאלה נוספת לחבר הכנסת חיים דיין.

חיים דיין (צומת):

אדוני היושב-ראש, אדוני השר, תודה על תשובתך. מאז הסכם השלום עם אש"ף ראינו את הנזק האדיר שנגרם מעבר ל"קו הירוק" בגלל גנבות כלי הרכב. ברצוני לשאול: כמה כלי רכב הוחזרו למדינת ישראל מהרשות הפלשתינית? כמה מעורבים בעבירות אלו – ששמותיהם הועברו למשטרת ישראל – נעצרו על-ידי המשטרה הפלשתינית?

שר המשטרה מ' שחל:

חבר הכנסת חיים דיין, אין לי הפרטים האלה. אשמח להשיב לך עליהם בכתב, ותקבל זאת בתוך כמה ימים.

תנאי המעצר בבית-המעצר קישון

חבר הכנסת א' רביץ שאל את שר המשטרה ביום י"א בטבת התשנ"ה (14 בדצמבר 1994):

בעקבות ביקור ראשון של עיתונאים בבית-המעצר קישון נחשפו לעיני ציבור תנאים קשים של האסירים במקום – 24 אסירים בתא עם 14 מיטות, עכברים על הרצפה, סמים ועוד.

ברצוני לשאול:

1. מה נעשה לשיפור תנאי החיים בבית-המעצר קישון בפרט וביתר בתי-המעצר ובתי-הסוהר בכלל?

2. האם ננקטו אמצעים להפרדה מלאה בין קטינים לבין בוגרים ובין אסירים שקיבלו עונש מאסר בפעם הראשונה לבין אסירים ותיקים?

תשובת שר המשטרה מ' שחל:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. בעקבות ביקורי בבית-המעצר קישון הוריתי להעביר עצורים לשירות בתי-הסוהר כדי לצמצם את הצפיפות במקום. נעשות באופן שוטף עבודות בינוי ושיפוץ, המתמקדות בתשתיות – חשמל, ביוב וכו' – בשיפוץ תאים, בתוספת מקומות כליאה ובשיפור רווחת האסירים והעצורים – קנטינה, טלפונים, טלוויזיות ועוד. הוריתי על הקלת הצפיפות גם בבית-מעצר אבו-כביר. שיפורים דומים בתחום הבינוי נעשו גם בשאר בתי-המעצר ובתי-הסוהר.

לאחרונה סוכמה תוכנית בינוי רב-שנתית עד לשנת 2000, לתוספת של כ-4,400 מקומות כליאה. במסגרת זו ייבנו חמישה מתקני כליאה חדשים ומודרניים.

2. התשובה חיובית.

חקירת תלונה נגד עיריית ירושלים

חבר הכנסת רן כהן שאל את שר המשטרה ביום י"ח בטבת התשנ"ה (21 בדצמבר 1994):

ביום 7 ביולי 1994 הוגשה תלונה למשטרת ירושלים בגין הוצאת כספים במרמה, תצהיר כוזב לבג"ץ, נגד ראש עיריית ירושלים מר אהוד אולמרט ונגד עיריית ירושלים. התלונה הוגשה על-ידי חברת מועצת העיר הגברת ענת הופמן ומר מוסי רז.

חקירת התלונה הועברה ליחידה הארצית לחקירות הונאה, אך עד היום טרם הוחל בחקירה.

ברצוני לשאול:

1. מה היא הסיבה לעיכוב הממושך בחקירה?

2. מתי תתחיל המשטרה בחקירה?

שר המשטרה מ' שחל:

1. אין עיכוב בחקירה.

2. החקירה מתנהלת ביחידה הארצית לחקירות הונאה.

היו"ר ס' טריף:

שאלה נוספת לחבר הכנסת רן כהן.

רן כהן (מרצ):

אדוני היושב-ראש, כבוד השר, התשובה לא לגמרי ברורה, אבל אם משתמע מהמשפט הסופי שהחקירה נפתחה, אני מברך על כך. מדובר בעבירה שעשו עיריית ירושלים וראש העיר, כאשר דרך עיריית ירושלים מומנו מודעות של הליכוד נגד הממשלה ודברים אחרים, והושגה ההנחה המקובלת לעיריית ירושלים, של 40%, עבור הליכוד דרך אותו צינור. זה דבר בלתי נסבל. אם העבירה של עיריית ירושלים היא ברורה בעליל, מדוע התעכבה החקירה ועברה מחצית השנה מאז הוגשה בקשה לכך על-ידי ענת הופמן ומוסי רז?

שר המשטרה מ' שחל:

אין לי מה להוסיף על מה שהשבתי בתשובתי הישירה לחבר הכנסת רן כהן, שאין עיכוב בחקירה והחקירה מתנהלת ביח"א – היחידה הארצית לחקירות הונאה.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת חיים דיין, אני רואה שאתה שואל יותר מדי שאילתות; אולי תלך אליו לפגישה, תתארח בכל זאת בלשכתו?

מוקד 100 של משטרת תל-אביב

חבר הכנסת ח' דיין שאל את שר המשטרה ביום י"ח בטבת התשנ"ה (21 בדצמבר 1994):

בבדיקה של העיתון "ידיעות אחרונות" עלה, כי לפעמים עונים במוקד 100 של משטרת תל-אביב רק אחרי חצי שעה, ולפעמים רק אחרי רבע שעה. במקרה הטוב ענו אחרי 17 צלולים.

ברצוני לשאול:

1. האם הבעיה ידועה למשטרה?

2. מה ייעשה כדי לתקנה?

שר המשטרה מ' שחל:

1. הבעיה ידועה למשטרה. בחודשיים האחרונים הוכפלה כמות הפניות למוקד 100.

2. לצורך פתרון הבעיה הקצתה משטרת ישראל 30 תקנים נוספים למוקד 100 במחוז תל-אביב. בימים אלה החל להתבצע איושם של תקנים אלה.

אני רק יכול להוסיף, שמדי פעם, בנוסעי אני בודק כמה זמן מחכים כדי לקבל תשובה ממוקד 100.

היו"ר ס' טריף:

שאלה נוספת לחבר הכנסת חיים דיין.

חיים דיין (צומת):

אדוני היושב-ראש, אדוני השר, אני חייב לציין את הפעילות המבורכת שלך, כשאתה נוחת במחלקת חקירות בחיפה כדי לראות את הפעילות. זה מראה על מעורבות יתר ואכפתיות לגבי פעילות השוטרים, ואני מברך על כך.

אבל יש מצבים מאוד חריגים ומאוד עדינים – מקרים של אלימות במשפחה, מקרי שוד, איומים ברצח – שבהם אנשים פשוט לא מוצאים מענה מידי. אנחנו יודעים, שאם באותו רגע אין מענה ממוקד

100, יכולה להתבצע עבירה שעלולה לעלות בחיי אדם. לכן הייתי מאוד מבקש, אם ניתן, לשפר מהר ככל האפשר את מוקד 100, על מנת שאנשים ייענו. אולי אפשר למצוא איזו דרך אלטרנטיבית גם לערב את 101, וכך אם אזרח לא יכול לפנות למוקד 100, הוא יפנה ל-101, ודרך מכשירי הקשר אפשר לסדר עניינים בצורה הרבה יותר מהירה.

שר המשטרה מ' שחל:

חבר הכנסת דיין, אני חייב לומר לך, שמפכ"ל המשטרה נחרץ מאוד בנושא הזה והוא רואה בשירות התשובות על פניות האזרחים במוקד 100 עניין מרכזי מאוד בתפקודה של המשטרה. כאמור, רק לתל-אביב ניתנו 30 תקנים בימים אלה, וזה לא דבר פשוט. הם ניתנו רק למטרה הזאת.

מוקד 100 של משטרת תל-אביב

חבר הכנסת א' שפירא שאל את שר המשטרה ביום כ"ה בטבת התשנ"ה (28 בדצמבר 1994):

בעיתון "ידיעות אחרונות" (רצ"ב) פורסם, כי מוקד 100 של משטרת תל-אביב משתהה בתשובות על פניות טלפוניות. המטלפנים ממתינים עד חצי שעה לתשובה.

ברצוני לשאול:

1. האם הפרטים שפורסמו נכונים?

2. לנוכח החשיבות הביטחונית והכללית של היענות לפניות למשטרה, מה ייעשה לפתרון דחוף של הבעיה?

תשובת שר המשטרה מ' שחל:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. הנושא מוכר למשטרה. יצוין כי בחודשיים האחרונים הוכפלה כמות הפניות למוקד 100.

2. לצורך פתרון הבעיה הקצתה המשטרה 30 תקנים נוספים למוקד 100 במחוז תל-אביב. בימים אלה החל להתבצע איוש תקנים אלה.

מסיבות אסיד

חבר הכנסת ז' המר שאל את שר המשטרה ביום ג' בשבט התשנ"ה (4 בינואר 1995):

לאחרונה פורסם על אירועים חמורים – לרבות רצח ומכירת סמים קשים – במסיבות האסיד.

ברצוני לשאול:

1. מה היא מדיניות המשטרה כלפי קיומן של מסיבות האסיד?

2. האם תמנע המשטרה את קיומן בשל מכירת הסמים – "אקסטזי", ל.ס.ד. ועוד – והשימוש בהם?

תשובת שר המשטרה מ' שחל:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

2-1. משטרת ישראל אוכפת את פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג–1973, סעיף 7(א), האומר: "לא יחזיק אדם סם מסוכן ולא ישתמש בו, אלא במידה שהותר הדבר בפקודה זו או בתקנות לפיה, או ברשיון מאת המנהל". על-פי סעיף 7(ג): "העובר על הוראות סעיף זה, דינו – מאסר עשרים שנים או קנס – – – ואם החזיק בסם או השתמש בו לצריכתו העצמית בלבד – דינו מאסר שלוש שנים או קנס – – –".

המשטרה מתמודדת עם תופעת מסיבות האסיד בצורה יזומה בכל האמצעים העומדים לרשותה, כגון: מודיעין, חקירות סיור ותנועה. המשטרה עוצרת משתמשים וסוחרים בכל סוגי הסמים, שהשתתפו במסיבה או ארגנו אותה. יצוין כי מאחר שמדובר בתופעה חברתית, רק שיתוף פעולה בין משטרת ישראל לגורמי חינוך וקהילה יכול לצמצם את התופעה.

סכנה לפיגועי טרור בירושלים

חבר הכנסת א' ורדיגר שאל את שר המשטרה ביום ג' בשבט התשנ"ה (4 בינואר 1995):

שר המשטרה הכריז ("מעריב", 20 בדצמבר 1994), ש"זו שאלה של זמן עד שיהיו פעולות חבלה בירושלים, והן יהיו פעולות קשות", כשהוא מדגיש את החשש שגורמים קיצונים ינסו לקבוע עובדות בשטח ולהדגיש את העובדה שיש לחלק את ירושלים.

ברצוני לשאול:

1. מה הם הצעדים הננקטים נוכח החששות שהועלו על-ידי השר?

2. מה הן הפעולות שנעשו לחיזוקה הביטחוני של ירושלים בכלל ולשיפור ביטחון הפנים בעיר בפרט?

שר המשטרה מ' שחל:

2-1. המשטרה בירושלים פועלת באמצעות יחידות רגילות ויחידות מיוחדות מובחרות. נוסף על כך, בעת הצורך מתוגברת משטרת העיר על-ידי יחידות נוספות, הבאות מחוץ למחוז ירושלים.

יצוין, כי המשטרה משתפת פעולה עם גורמי ביטחון נוספים בפעילותה בבירה. נוסף על כך, תוגברה לאחרונה מצבת כוח האדם במחוז ירושלים כדי לענות על צרכיה המיוחדים של העיר.

היו"ר ס' טריף:

שאלה נוספת לחבר הכנסת ורדיגר.

אברהם ורדיגר (יהדות התורה):

אדוני השר, היום פורסמה בעיתונות וברדיו, בשמו של ראש הממשלה, ידיעה על האזורים שמסביב לירושלים שאינם כלולים בתוכנית המתאר של ירושלים ואינם קשורים עמה. זוהי הודעה מדינית חשובה מאוד וחדשנית מאוד. האם עקב זאת המצב הביטחוני של ירושלים מתחזק או אולי דווקא ייחלש? ואני מדבר גם על מעמדה הכללי וגם על מעמדה הביטחוני.

שר המשטרה מ' שחל:

תשובתו של ראש הממשלה היתה ציון עובדה לגבי התחום המוניציפלי של עיריית ירושלים. אני רוצה לומר לחבר הכנסת ורדיגר: אין בהודעה של ראש הממשלה שינוי בתוכנית המעשית בפעילות המתקיימת לגבי אותם אזורים שהוזכרו, מעלה-אדומים, גוש-עציון וכן הלאה.

אשר לבעיות הביטחון באזור עצמו: אלה שאלות חשובות, ללא ספק. אתמול סיירתי במסוק כדי לראות כמה מהבעיות שמתעוררות וצריך לטפל בהן. היום הייתי גם בשוק מחנה-יהודה, גם בגלל הרגישויות שיש. אני לא רוצה להזכיר מקומות נוספים, כי זו בעיה מסוג אחר. אנחנו ערים ומודעים לבעיה, אם כי בוודאי לא הייתי מתנגד אם היתה ניתנת תוספת כוח אדם למשטרה כדי לבצע את המשימות שהולכות ומיתוספות בימים אלה ומוטלות על כתפיה.

הכאת אזרחים באזור ההפגנות ברחוב בר-אילן בירושלים

חבר הכנסת א' רביץ שאל את שר המשטרה ביום ג' בשבט התשנ"ה (4 בינואר 1995):

אזרחים התקשרו אלי וסיפרו לי, כי בשבת פרשת "ויחי", י"ד בטבת התשנ"ה, כאשר הלכו לתומם ברחובות הסמוכים לרחוב בר-אילן, שם היתה באותה עת הפגנה, הוכו באופן אכזרי על-ידי שוטרים שלא ענדו תגי זיהוי. זאת, אף שהם עצמם לא השתתפו כלל בהפגנה ולא היו בקרבתה.

ברצוני לשאול:

1. האם השוטרים מסירים את תגי הזיהוי?

2. האם השוטרים מכים אנשים, נשים וזקנים שלא השתתפו כלל בהפגנות?

3. מה ייעשה בנדון?

תשובת שר המשטרה מ' שחל:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. התשובה שלילית. על-פי פקודות הקבע של משטרת ישראל 05.06.10, סעיף ג': "חובה על איש משטרה לענוד על מדיו את תג הזיהוי בהתאם לדרגתו".

32. אם יש תלונות לגבי שימוש בכוח על-ידי שוטרים, ניתן להגישן למחלקה לחקירות שוטרים במשרד המשפטים.

היו"ר ס' טריף:

אני רוצה להודות לשר המשטרה על תשובותיו.

אני מזמין את שר התעשייה והמסחר להשיב על שאילתא. איפה חבר הכנסת הירשזון? הוא היה פה עכשיו. הוא היה ממש עכשיו כאן.

נציגי עסקים גדולים בראש הרשות לעסקים קטנים

חבר הכנסת א' הירשזון שאל את שר התעשייה והמסחר ביום כ' בכסליו התשנ"ה (23 בנובמבר 1994):

ממאמר מערכת בביטאון התאחדות המלאכה והתעשייה עולה, כי בראש הרשות לעסקים קטנים הוצבו דווקא נציגי עסקים גדולים.

ברצוני לשאול:

1. האם ידוע הדבר למשרד התעשייה והמסחר, והאם נעשה הדבר בברכתו?

2. האם אין הצבת נציגי מפעלים גדולים בוועד המנהל של הרשות לעסקים קטנים יוצרת ניגוד אינטרסים, או לפחות מחטיאה את רעיון הקמת הרשות?

3. האם יתוקן מצב זה, ואם לא – מדוע?

תשובת שר התעשייה והמסחר:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1-3. הרשות לעסקים קטנים הינה עמותה רשומה בישראל. תקנון העמותה קובע, כי בוועד המנהל של הרשות לעסקים קטנים יהיו חברים שני נציגים של לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים.

סעיף 5.4.6. של התקנון קובע: "נציגים של הארגונים הכלכליים – על-ידי לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים: נציג אחד מתחום התעשייה ונציג אחד מתחום המסחר. לשכת התיאום תחליף את נציגי הארגונים הכלכליים בוועד המנהל בנציגי ארגונים אחרים מדי שנתיים".

תקנון הרשות ידוע למשרד התעשייה והמסחר וכן לכל החברים אשר הצטרפו לרשות לאחר הקמת הרשות, כלומר גם להתאחדות המלאכה והתעשייה. הרשות אינה יכולה להתערב בשיקולים ובהחלטות של לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים. הם בחרו את שני הנציגים אשר נשלחו לוועד המנהל של הרשות, והרשות חייבת לכבד את בחירתם. שני הנציגים הנוכחיים מייצגים אומנם ארגונים גדולים, אך בארגונים אלה חברים גם בעלי עסקים קטנים.

כאמור בסעיף הנ"ל בתקנון, הנציגות תוחלף כל שנתיים.

האתחדות המלאכה והתעשייה בישראל וכן כל אחד ממשרדיה בישראל, קשורים בקשר הדוק ופורה עם הרשות. הרשות הקימה בתוך ארבעה חודשים מיום ייסודה בשנת 1994, ארבעה מס"קים – מוקדי סיוע וקידום – בשיתוף פעולה עם משרדי ההתאחדות בפתח-תקווה, בחדרה, באילת וברחובות. המס"קים הנ"ל פועלים בתוך משרדי ההתאחדויות בערים הנ"ל ובשיתוף מזכירי ההתאחדויות.

הרשות פתחה קורס לבעלי עסקים במס"ק בפתח-תקווה. משתתפים בקורס 22 בעלי עסקים. הרשות מקיימת סדנא לנשים יזמיות ובעלות עסקים באילת, ביום 5 בדצמבר 1994, בהשתתפות סגנית שר התעשייה והמסחר מאשה לובלסקי וראש עיריית אילת. הרשות מסייעת להתאחדות בתל-אביב להפעיל דרך משרדיה את פרויקט החונכות של משרד התעשייה והמסחר. הרשות תקיים מפגש עם יושב-ראש כל הסקציות בהתאחדות ואחרים ביום 4 בינואר 1995, בהשתתפות שר התעשייה והמסחר.

לסיום, הרשות פועלת בהיקף נרחב ובצורה יעילה במגזר בעלי העסקים הקטנים בשיתוף הדוק עם סניפי ההתאחדות המלאכה והתעשייה בכל הארץ. הרשות מקיימת פגישות סדירות עם ראשי ההתאחדות לליבון מדיניות משותפת. אין כל פגיעה באינטרסים של חברי ההתאחדות, נהפוך הוא: הרשות הינה הגוף היחיד בארץ אשר מייד עם ייסודו אבחן את הצרכים של ההתאחדות, על כל משרדיה, ופעל מיידית לטובת החברים שלהם.

היו"ר ס' טריף:

אני שמח שאתה עולה על הדוכן. רציתי שתשיב על השאלתא החשובה של חבר הכנסת הירשזון, אבל הוא איננו כאן, לכן היא עברה לפרוטוקול.

שר התעשייה והמסחר מ' חריש:

זו ההופעה הכי קצרה שלי.

היו"ר ס' טריף:

אנחנו נודה לך מאוד על שהואלת לבוא.

שר התעשייה והמסחר מ' חריש:

אני חושב שזה ייכנס לספר השיאים של גינס.

דן תיכון (הליכוד):

כבר היו תקדימים.

היו"ר ס' טריף:

היו, היו.

אני מזמין את סגן שר החוץ. חברי הכנסת היו פה עד עכשיו, מה קרה, חבר הכנסת תיכון?

דן תיכון (הליכוד):

חברי הכנסת עייפו במשך שלושת הימים.

היו"ר ס' טריף:

היתה אומנם מהומה בכנסת, אבל היה ראוי שיחכו למתן התשובות על השאלות שלהם שעולות עכשיו.

משך השירות בחוץ-לארץ של שליחי משרד החוץ

חברת הכנסת ל" לבנת שאלה את שר החוץ ביום י"ח בטבת התשנ"ה (21 בדצמבר 1994):

על-פי תקנון שירות החוץ, לא ישרתו שליחי משרד החוץ מחוץ לישראל יותר מארבע שנים ברציפות.

ברצוני לשאול:

1. האם יש בשירות החוץ בדרגים השונים שליחים השוהים מחוץ לישראל יותר מארבע שנים?

2. אם כן – מי הם, מה הם תפקידיהם, כמה זמן הם שוהים בחוץ-לארץ ומתי הם עתידים לחזור?

3. מה ייעשה כדי למלא אחר תקנון שירות החוץ בעניין זה?

תשובת סגן שר החוץ י' ביילין:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. התשובה חיובית.

2. הרשימה נמצאת במשרד החוץ, ונוכל להעביר אותה לידי חברת הכנסת לבנת אם תרצה לעיין בה.

3. אין בתקנון שירות החוץ כל התייחסות לאורך תקופת הכהונה של שליחינו.

היו"ר ס' טריף:

אני מודה גם לך על שהואלת לבוא.

אני מזמין את סגן שר החקלאות, חבר הכנסת ואליד צאדק, בבקשה. הכנסת היום, אחרי הדיון וההצבעות הסוערות, עייפה. נראה, חבר הכנסת תיכון, שחברי הכנסת עייפו ונהיו רעבים קצת. שעת אוכל עכשיו.

סגן שר החקלאות ו' חאג' יחיא:

עליתי.

היו"ר ס' טריף:

אני מקווה שלא תרד מהר כל כך.

פיצוי מגדלי הירקות בשל הייבוא משטחי האוטונומיה

חבר הכנסת ד' מגן שאל את שר החקלאות ביום כ"ב בחשוון התשנ"ה (27 באוקטובר 1994):

נודע, כי משרדך ומשרד האוצר גיבשו תוכנית ארבע-שנתית לפיצוי מגדלי הירקות בשל הייבוא משטחי הרשות הפלשתינית.

ברצוני לשאול:

1. מה הוא ההיקף התקציבי של התוכנית?

2. על-פי אילו אמות מידה וכיצד יועברו הפיצויים לזכאים?

3. האם הופצו כללי הפיצוי בקרב כל הזכאים הפוטנציאליים?

תשובת סגן שר החקלאות ו' חאג' יחיא:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. ההיקף התקציבי של התוכנית נאמד ב-250 מיליון שקל לתקופה של ארבע שנים.

4. אמות המידה נקבעו על-פי החלטות ועדת זכאות, שבה משתתפים נציגי הממשלה, נציגי מועצת הירקות ונציגי המגדלים. לפיצוי בגין ביטול מכסות שיתחייב בגין היתר ייבוא חופשי מהאוטונומיה, זכאים בעלי מכסות לפי מכסותיהם. לפיצוי בגידולים המאוימים על-ידי האוטונומיה זכאים לפי שילוב של מכסות ושיווק. מסקנות ועדת הזכאות יתפרסמו בקרוב.

3. יש להניח, כי עם פרסום החלטות הוועדה, הן תופצנה למגדלים. הוקמה גם ועדת ערר, שתקבל עררים בנדון.

תוכנית לפיתוח משק המים

חבר הכנסת ד' מגן שאל את שר החקלאות ביום כ"ב בחשוון התשנ"ה (27 באוקטובר 1994):

חברת "מקורות" הגישה תוכנית לפיתוח משק המים בהיקף של 2 מיליארדי שקל – תוכנית דו-שנתית.

ברצוני לשאול:

מה הם עיקרי התוכנית, ומתי יוחל בהגשתה?

תשובת סגן שר החקלאות ו' חאג' יחיא:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

חברת "מקורות" אכן הגישה תוכנית תלת-שנתית לפיתוח מקורות מים. תוכנית הפיתוח מציגה את הדרישות המיידיות של משק המים וחברת "מקורות" בהיקפים של למעלה מ-2 מיליארדי שקל לשנים 1997-1995.

הרכב התוכנית על-פי ההשקעות הוא: א. פיתוח מקורות מים חדשים – 38%, כ-840 מיליון שקל חדש; ב. התאמת רשתות לשינוי צריכה – 36%, כ-807 מיליון שקל חדש; ג. עבודות חו"ש – 13%, כ-300 מיליון שקל חדש; ד. טיפול במים בהתאם לתקנים – 13%, כ-284 מיליון שקל חדש. הרכב התוכנית על-פי מקורות המים: א. קולחין לרבות שפ-דן – 50%, 166 מלמ"ק; ב. תוספת מי תהום – 22%, 53 מלמ"ק; ג. התפלה – 20%, 48 מלמ"ק; ד. מים עיליים ושיטפונות – 8%, 19 מלמ"ק. סך הכול – 236 מלמ"ק.

ביצוע התוכנית יתחיל ב-1995, מייד עם האישור התקציבי המתאים. התקציב המשוער לשנת 1995 הינו בין 400 לכ-680 מיליון שקל חדש.

העדר גיבוי במקרים של תקלות באספקת מים

חבר הכנסת ד' מגן שאל את שר הבריאות ביום כ"ב בחשוון התשנ"ה (27 באוקטובר 1994):

מנתונים שעובדו על-ידי חברת "מקורות" עולה, כי 16 מרכזים עירוניים וערים לוקים בהעדר גיבוי במקרה של תקלה באספקת המים.

ברצוני לשאול:

1. באילו ערים מדובר?

2. כיצד אתם מתכוונים לגבות את המערכות האלה?

3. מי מממן את עבודת הגיבוי ובאיזה היקף?

תשובת סגן שר החקלאות ו' חאג' יחיא:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. הערים העיקריות שבהן דרושה התערבות נמרצת להגברת אמינות ההספקה והגיבוי במקרים של תקלות הן: נצרת – רמת אמינות בינונית; אום-אל-פחם – בינונית; נס-ציונה – בינונית; מעלה-אדומים – נמוכה; דימונה – בינונית; רהט – נמוכה.

2. הפעולות הנדרשות לגיבוי המערכות ולשיפור אמינות ההספקה במקומות הנמצאים בעדיפות גבוהה החלו בשנת 1994 ויימשכו בשנת 1995.

3. המימון ייעשה בחלוקה בין חברת "מקורות" לבין הרשויות המקומיות. ההשקעות הכוללות מוערכות ב-116.6 מיליון שקל חדש, מהם 66.8 מיליון שקל חדש לעבודות בעדיפות גבוהה; 16.6 מיליון שקל חדש בעדיפות בינונית ו-37 מיליון שקל חדש בעדיפות נמוכה. כ-44% מההשקעות הן באזור הצפון; 34% באזור הדרום והשאר באזור המרכז.

אזורים מועדים לשיבושים באספקת מים

חבר הכנסת י' כץ שאל את שר החקלאות ביום כ' בכסליו התשנ"ה (23 בנובמבר 1994):

בעיתון "ערי המפרץ" מיום 4 בנובמבר 1994 פורסמה ידיעה בנוגע לאזורים בארץ הצפויים ללקות בשיבושים באספקת המים.

ברצוני לשאול:

1. האם הנאמר בכתבה נכון?

2. מה ייעשה לתיקון המצב?

תשובת סגן שר החקלאות ו' חאג' יחיא:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. הערים העיקריות שבהן דרושה התערבות נמרצת להגברת אמינות ההספקה ולגיבוי במקרים של תקלות הן: נצרת – רמת אמינות בינונית; אום-אל-פחם – בינונית; נס-ציונה – בינונית; מעלה-אדומים – נמוכה; דימונה – בינונית; רהט – נמוכה.

2-3. הפעולות הנדרשות לגיבוי המערכות ולשיפור אמינות ההספקה במקומות הנמצאים בעדיפות גבוהה החלו בשנת 1994 ויימשכו בשנת 1995.

המיומון ייעשה בחלוקה בין חברת "מקורות" לבין הרשויות המקומיות. ההשקעות הכוללות מוערכות ב-116.6 מיליון שקל חדש, מהם 66.8 מיליון שקל חדש לעבודות בעדיפות גבוהה; 16.6 מיליון שקל חדש בעדיפות בינונית ו-37 מיליון שקל חדש בעדיפות נמוכה. כ-44% מההשקעות הן באזור הצפון; 34% באזור הדרום והשאר באזור המרכז.

השקיית שדות במי שפכים של נחל ציפורי

חבר הכנסת ח' דיין שאל את שר החקלאות ביום ד' בטבת התשנ"ה (7 בדצמבר 1994):

ידוע, כי החקלאים באזור כעביה ושפרעם השקו את שדותיהם במי השפכים של נחל ציפורי, וכי הוצאו צווי השמדה לירקות בעקבות השקייתם במי שפכים.

ברצוני לשאול:

1. האם יש תוכנית להנחת קווי מים לחקלאים?

2. בתוך כמה זמן תתבצע התוכנית?

תשובת סגן שר החקלאות ו' חאג' יחיא:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

2-1. אין תוכנית להנחת קווי מים לחקלאים באזור נחל ציפורי. בשנה האחרונה חל שיפור משמעותי באיכות המים של נחל ציפורי, ובשנה הקרובה איכות זו אף תשתפר יותר. כנגד זה, חלק גדול מן המשתמשים במי הנחל שואבים באופן בלתי חוקי וללא פיקוח הולם מנחל ציפורי.

אזורים מועדים לשיבושים באספקת מים

חבר הכנסת י' ל'ס שאל את שר החקלאות ביום י"ח בטבת התשנ"ה (21 בדצמבר 1994):

דוח של חברת "מקורות" קובע, כי 16 אזורים בארץ מועדים לשיבושים באספקת המים, כתוצאה משילוב של צריכת שיא וקריסת אחד ממקורות המים.

מקרה כזה כבר אירע השנה.

ברצוני לשאול:

1. האם ייקבעו קריטריונים לרמת אמינות נדרשת באספקת מים עירונית?

2. האם תורחב תשתית אספקת המים בעקבות הגידול החד בשנים האחרונות?

3. אילו צעדים נוספים ננקטים?

תשובת סגן שר החקלאות ו' חאג' יחיא:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. נעשים מאמצים לקבוע קריטריונים לרמת האמינות הנדרשת באספקת מים עירונית.

2. חלק ניכר מתוכניות הפיתוח לשלוש השנים הקרובות מיועדות להתאמת מערכות המים לשינויים בצריכה, ובעיקר למטרות מי שתייה ותעשייה. מערכות אספקת המים לעיר זוכות לעדיפות ראשונה בתוכניות הפיתוח של משק המים.

3. תשומת לב מיוחדת ניתנת לאזורים רגישים יותר לתקלות באספקת המים.

היו"ר ס' טריף:

אני מודה לסגן שר החקלאות.

הצעת חוק המועצה להשכלה גבוהה (דמי הרשמה), התשנ"ה-1994

(הצעת חבר הכנסת י' שפי)

היו"ר ס' טריף:

אנחנו ממשיכים בסדר-היום בנוכחות מכובדת אבל דלה בכנסת, ונעבור להצעת חוק ב'שד, הצעת חוק המועצה להשכלה גבוהה (דמי הרשמה), התשנ"ה-1994. אני מזמין להנמקה מהמקום את חבר הכנסת יעקב שפי. בבקשה, חבר הכנסת יעקב שפי, מהמיקרופון.

יעקב שפי (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, רבים נרשמים לכמה אוניברסיטאות על מנת להבטיח את מקומם. הרישום עולה 365 שקלים. מי שנרשם לארבעה מוסדות אקדמיים נאלץ לשלם 1,460 שקלים. דמי הרשמה אינם מוחזרים, בין שהמועמד נדחה ובין שהמועמד התקבל אך בחר שלא ללמוד באותה אוניברסיטה.

הצעת החוק נועדה להקטין באופן משמעותי את ההוצאות הכרוכות בהרשמה. תוספת לדברי ההסבר: מי שיתקבל לאוניברסיטה והחליט שלא ללמוד בה, כי הוא לא יכול ללמוד בכמה אוניברסיטאות, יוחזרו לו 50% מדמי ההרשמה.

אני מדבר על ילד אחד במשפחה; מה קורה כשיש שני ילדים במשפחה? כל אחד יעשה את החישוב.

היו"ר ס' טריף:

תודה. חבר הכנסת תיכון מתעקש להסיר. חבר הכנסת תיכון, שר החינוך והתרבות בדיוק הגיע, אז תואיל לאפשר לו.

דן תיכון (הליכוד):

השר עונה מהמקום.

היו"ר ס' טריף:

מהמקום, כן.

שאול יהלום (מפד"ל):

לפי התקנון, יש לשר חמש דקות ולא מהמקום.

היו"ר ס' טריף:

אם הוא רוצה, בבקשה. כפי שהשר רוצה. נכבד את רצון השר. בבקשה, אדוני.

שר החינוך, התרבות והספורט א' רובינשטיין:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, קודם כול אני מצטער על כך שבאתי רק בשנייה האחרונה, לאחר ריצה על המדרגות – – –

דן תיכון (הליכוד):

– – –

שר החינוך, התרבות והספורט א' רובינשטיין:

לא, באתי כאשר המציע עוד – – –

היו"ר ס' טריף:

לא נורא, לא נורא, הרי אתה, בטוב לבך – – –

דן תיכון (הליכוד):

בסדר, בסדר.

היו"ר ס' טריף:

בבקשה, אדוני.

שר החינוך, התרבות והספורט א' רובינשטיין:

אני אומר שזה הספורט היחיד שאנחנו עושים בכנסת.

אני רוצה להסביר, שפניתי בשנה שעברה למוסדות להשכלה גבוהה בנושא הזה של דמי הרשמה, והיה גם סיכום בעניין זה. לאחר מכן, בגלל היסטוריה ארוכה של אי-הבנות והתנגדות התאחדות הסטודנטים לצעד שהאוניברסיטאות נקטו, הדבר לא התבצע, למגינת לבי.

חידשתי את הפנייה לוועד ראשי האוניברסיטאות בנושא זה, ובימים אלה אנחנו גם עומדים להיפגש בעניין זה.

ככלל, לא הייתי רוצה שתהיה חקיקה בנושאים האלה משתי סיבות: א. למוסדות יש אוטונומיה על-פי חוק המועצה להשכלה גבוהה, ואנחנו רוצים לשמור על האוטונומיה הזאת; ב. בנושא זה של דמי רישום והחזרתם יש לנו הסכם, במסגרת ועדת-קוברסקי, בין הממשלה, הסטודנטים והאוניברסיטאות. כל פגיעה בהסכם המשולש הזה עלולה לפגוע ביסודותיו.

אני הסכמתי להצעה הזאת בשם הממשלה מסיבה פשוטה אחת – משום שמדובר בקריאה מוקדמת, דהיינו בהצעה לסדר-היום בנושא שהוא חשוב לציבור הסטודנטים, חשוב גם לי; אני חשבת שהאוניברסיטאות צריכות להחזיר 50% מדמי ההרשמה במקרה שהתלמיד לא התקבל, ואני חוזר על עמדתי זאת, על דרישתי ותביעתי זאת. לכן הממשלה תתמוך בהעברה לוועדה לצורך דיון.

את עמדתי לגבי הקריאה הראשונה אני אקבע רק בבוא העת, ואני מקווה מאוד מאוד שנגיע לסיכום עם האוניברסיטאות עוד לפני כן. תודה.

היו"ר ס' טריף:

תודה. חבר הכנסת דן תיכון, בבקשה.

דן תיכון (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, על הצעת החוק הזאת אומרים: אין חכם כבעל ניסיון, ולי יש ניסיון. אני תומך בעיקרון, אבל אני לא מבין למה רק 50%. אני חושב שהיום הרשמה היא פעולת מחשב, לא הרבה יותר מזה, עלות הרישום נאמדת באגורות, אולי בשקלים בודדים, ואני לא מבין מה ראו ראשי האוניברסיטאות להפוך את עניין ההרשמה לסעיף הכנסות נכבד.

אני פונה אליך ואל השר. אני יודע שהיה הסכם שחייב לשלם כשאתה נרשם בכל אוניברסיטה, אבל מאז אפילו בירדן עברו מים רבים, ואני מבקש לבדוק את כל ההסדר הישן הזה, אני לפחות עסקתי בו למעלה מעשר שנים, והגיע הזמן לבדוק את העניין לגופו, לא מתוך קביעה שדי ב-50% מהסכום. יש לבדוק את כל הנושא הזה, מתחילתו עד סופו, איזה סעיף תקציבי זה, מה זה גורם לאוניברסיטה, באילו עלויות הוא כרוך, כאלה או אחרות. בסך הכול נראה לי, שגם 50% זה סכום די נכבד, מה גם שיכול להיות שצריך בכלל לגבות את דמי ההרשמה כשאתה נרשם ומתקבל. אבל, כאמור, הנושא דורש עיון מתחילתו עד סופו, ואני לא הייתי מציב רצפה ותקרה בשיעורים של 50%-100%.

אני מבקש להביע את דעתי ולומר, שכל הנושא הזה, מתחילתו ועד סופו, צריך להיבדק, כי נדמה לי שעלויות ההרשמה קטנות יחסית. תודה.

היו"ר ס' טריף:

תודה לך. אני מודה לך מאוד.

אנחנו ניגשים להצבעה. נאפשר לחבר הכנסת תיכון להגיע למקומו ונצביע. מי בעד? מי נגד? ההצעה תעבור לוועדת החינוך והתרבות, אני מבין. ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 18

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 3

בעד ההצעה להסיר את הצעת החוק מסדר-היום – אין

נמנעים – 1

ההצעה להעביר את הצעת חוק המועצה להשכלה גבוהה (דמי הרשמה), התשנ"ה–1994, לדיון מוקדם בוועדת החינוך והתרבות נתקבלה.

קריאה:

היו"ר ס' טריף:

לא נורא, גם כך החוק יעבור. שלושה בעד, ללא מתנגדים – אני קובע שהצעת החוק של חבר הכנסת שפי תועבר לוועדת החינוך והתרבות להכנה לקריאה ראשונה.

הצעת חוק פיצויים לילדים שהוריהם נפטרו כתוצאה מאלימות במשפחה, התשנ"ה–

1994

(הצעת חברת הכנסת נ' בלומנטל)

היו"ר ס' טריף:

הצעת חוק ב'תעה, הצעת חוק פיצויים לילדים שהוריהם נפטרו כתוצאה מאלימות במשפחה, התשנ"ה-1994, של חברת הכנסת נעמי בלומנטל. אני מזמין את חברת הכנסת בלומנטל, בבקשה. אני מבקש להשיג לנו את שרת העבודה והרווחה.

קריאה:

היא בדרך.

היו"ר ס' טריף:

היא בדרך. חברת הכנסת בלומנטל, את יכולה להתחיל. בבקשה, גברתי.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

תודה רבה, כבוד היושב-ראש.

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אזרחי ישראל מזועזעים כל חודש מחדש, לעתים כל יום, מהתופעה הקשה של אלימות נגד נשים. השיא של האלימות הוא ברצח נשים על-ידי בעליהן. בשנה שעברה, בשנת 1994, נרצחו 19 נשים על-ידי הבעלים שלהן.

לעתים, כאשר אנחנו בודקים ורואים את הרעה החולה הזאת, וקשה לנו להאמין שאומנם זה מצב שמתקיים במציאות הישראלית, קורה שאנחנו לא שואלים את עצמנו מה עם הילדים שנותרו, שנתייתמו ונותרו ללא האמא שלהם, כאשר האבא, בעניין הזה, במובן הזה – האנשים הקרובים להם ביותר, האחד נעלם מעולמם והשני נכנס לעולם שונה לחלוטין, לעולם שאותו ילד צריך או קורה לו שהוא משנה, משתנה בו בפנים היחס שהיה לו קודם לכן, והוא נמצא במצוקה נפשית עצומה.

הצעת החוק הזאת באה לעזור למערכות לטפל בצורה יעילה יותר באותם ילדים שנותרים יתומים, לעתים רק מאם, לעתים מאם ומאב, כי לא אחת קורה שאותו אב אלים, לאחר שרצח את אשתו, אם באותו רגע אם כמה ימים לאחר מכן, מתאבד.

נראה לי שמיותר לציין את המצב הקשה שבו מוצאים ילדים אלה את עצמם, אבל נכון יהיה, ואני מאמינה שהמחוקק הישראלי, כלומר אנחנו, גם ממשלת ישראל, יבואו ויבינו את מצבם הקשה של הילדים האלה, ולפחות מבחינה חומרית, אותו חומר שיספק גם את העזרה למערכת הנפשית של אותו ילד, יוכלו לבוא לקראת אותם ילדים כדי שהמערכות שמנסות היום לעשות את המקסימום למען הילדים האלה, אבל הן מוגבלות מבחינה תקציבית, תהיה להן אפשרות לעזור לילדים.

הכוונה כאן היא לעזור לילדים כפי שמתוגמלים – קשה לקרוא לזה מתוגמלים, אבל כפי שמקבלים ילדים שהוריהם נספו כתוצאה מפעולות אלימות, פעולות איבה אלימות. הדבר הזה יקנה להם גם

עזרה נפשית, גם עזרה מבחינת גמלה, קצבה חודשית, גם מבחינת עזרה בלימודים, ועוד כהנה וכהנה זכויות שמתבטאות בדרך כלל בתקציב, על מנת לסייע ולו במעט במצוקה הקשה שבה הם מוצאים את עצמם.

ביקרתי ואני מכירה רבים מאותם ילדים שנותרו מיותמים, ונראה לי – אנחנו מגינים מאוד על הילדים האלה, אני לא רוצה לתאר אותם אחד אחד, קשה לי לומר את השמות משום שאני לא חושבת שזה יהיה נכון, אבל הפנים שלהם, הייסורים שלהם, המצוקות שלהם, חוסר האונים הוא אחד הדברים הקשים ביותר שאני נתקלתי בהם בימי חיי.

אני חושבת שנתרום, ולו במעט, בכך שנוכל לאפשר להם ולעוזרים להם, בדרך כלל אלה הם בני משפחה שנותרים, דודים, דודות, סבים, סבתות – שהמערכת שקיימת, המערכת המתגמלת מבחינת שירותי הרווחה תוכל לסייע להם, אי-אפשר לומר במקסימום, אבל לפחות בצורה טובה יותר מכפי שהיא מסוגלת לעשות היום.

אני פונה לממשלה, אני פונה לשרת העבודה והרווחה לסייע בהעברת הצעת החוק הזאת. תודה רבה.

היו"ר ס' טריף:

תודה לך. גברתי שרת העבודה והרווחה, בבקשה.

שרת העבודה והרווחה א' נמיר:

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, בשנים האחרונות אנחנו עדים לתופעה חמורה ביותר של מעשי אלימות במשפחה אשר הקורבנות העיקריים שלהם הם נשים, ובהן אמהות לילדים.

מצוקתם של ילדים למשפחות אלה קשה במיוחד. לא רק שהילד נותר בלא אם, אלא שבעקבות האירוע שהביא למות האם, נפגע גם התא המשפחתי כולו.

אין חולק על כך שיש הכרח במתן מענה על המצוקה המיוחדת שאליה נקלעים ילדים אלה על לא עוול בכפם, ולפיכך הצעתי, בתזכיר חוק מפורט שהופץ על-ידי עוד במהלך פגרת הקיץ של הכנסת, בתחילת חודש ספטמבר, כי ילדים אלה יהיו זכאים לתגמול הניתן ליתומים שהוריהם נפטרו כתוצאה מפגיעה איבה.

ועדת שרים לענייני חקיקה דנה בשבוע שעבר בהצעת החוק שהגשתי ותמכה בצורך במתן גמלה לילדים שנותרו יתומים עקב מעשה האלימות במשפחה. עם זאת נאמר בדיון, כי כעיקרון לא יהיה זה רצוי לקשור את התגמול הניתן ליתומים אלה לתגמול שניתן לנפגעי פעולות איבה, שהרקע להן שונה במהותו.

בהתחשב בגישה זו הוגשה השבוע, בהתאם להנחיותי, הצעת חוק מתוקנת, המבססת את התגמול על הקצבה הניתנת ליתום שהורו נפטר כתוצאה מתאונה בעבודה. סכום הקצבה יהיה 1,837 שקלים ליתום בודד, 2,450 שקלים לשני ילדים, 2,756 שקלים לשלושה ילדים ו-3,062 שקלים לארבעה ילדים. סכומי קצבאות אלה אינם שונים באופן משמעותי מהקצבאות המשולמות ליתומים של נפגעי פעולות איבה. הקצבאות המוצעות על-ידי מתעדכנות על-פי הגידול שיחול בשכר הממוצע לפי חוק הביטוח הלאומי. שיטה זו של עדכון לגבי קצבאות תאונות עבודה היא טובה יותר לעומת שיטות העדכון וההצמדה של גמלאות נפגעי פעולות איבה.

ההצעה החדשה זכתה לאישור משרד האוצר, אשר יממן את תשלום הגמלאות, והן תשולמנה על-ידי המוסד לביטוח לאומי.

אדוני היושב-ראש, אני באה לומר כאן, שלמעשה הבעיה פתורה, אבל מאחר שחברת הכנסת בלומנטל הגישה הצעת חוק – – –

דן תיכון (הליכוד):

זה היה בדרכך לפתרון.

שרת העבודה והרווחה א' נמיר:

לא, זה הוגש כבר לוועדת – – –

דן תיכון (הליכוד):

בסדר, זו עדיין הצעת חוק.

שרת העבודה והרווחה א' נמיר:

אתה יודע שהצעת חוק המוגשת על-ידי הממשלה לוועדה שיש בה רוב, והממשלה רוצה שהיא תעבור, אנחנו ותיקים בכנסת – – –

דן תיכון (הליכוד):

יכול להיות שכן ויכול להיות שלא.

שרת העבודה והרווחה א' נמיר:

אבל תן לי לסיים.

דן תיכון (הליכוד):

בבקשה.

שרת העבודה והרווחה א' נמיר:

אני הצעתי להעביר את הצעתה לוועדה. זה היה נעשה גם בלי הצעתה, אבל מאחר שהיא הציעה זאת, אני מציעה להעביר את הצעת החוק שלה לוועדת העבודה והרווחה של הכנסת ויחד לדון בשתי הצעות החוק.

כדי לציין כאן איך אנחנו פועלים בכלל, אני רוצה לספר לחברת הכנסת בלומנטל וליושבים כאן: הבוקר קיבלתי בקשה מאביה של ז'קלין אסרף, שהוא נכה באחוזים מסוימים. הוא אומר שיש למשפחה הזאת קושי עצום לממן את הקמת המצבה על קברה של ז'קלין אסרף. לפי הבדיקה בסניף המוסד לביטוח לאומי בקריית-שמונה, הם לא בקטגוריה המיוחדת שמקבלת סיוע. התקשרתי עם מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי ואמרתי, שמאחר שמדובר כאן במקרה רצח נתעב ובמשפחה שקשה לה להקים מצבה על קברה של ז'קלין, אני מבקשת שהמוסד לביטוח לאומי יעשה מעשה חריג בנושא הזה ויסייע למשפחה בהקמת המצבה.

אני מבקשת ומציעה להעביר את הצעת החוק של חברת הכנסת נעמי בלומנטל לוועדת העבודה והרווחה, ושם היא תידון עם הצעת החוק שיזמתי מטעם הממשלה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לשרת העבודה והרווחה.

רבותי, אנחנו עוברים להצבעה. מי בעד אישור הצעת חוק פיצויים לילדים שהוריהם נפטרו כתוצאה מאלימות במשפחה, של חברת הכנסת נעמי בלומנטל, והעברתה לוועדת העבודה והרווחה של הכנסת להכנה לקריאה ראשונה?

הצבעה מס' 19

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 7

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק פיצויים לילדים שהוריהם נפטרו כתוצאה מאליומות במשפחה, התשנ"ה-1994, לדיון מוקדם בוועדת העבודה והרווחה נתקבלה.

היו"ר ע' עלי:

רבותי, שבעה בעד, אין מתנגדים ואין נמנעים. ובכן פה-אחד הוחלט לאשר את הצעת החוק ולהעבירה לוועדת העבודה והרווחה להכנתה לקריאה ראשונה.

אנחנו ממשיכים בסדר-יומנו: הצעת חוק לתיקון פקודת הטלגרף האלחוטי (ביטול סעיף 11), התשנ"ה-1994, של חבר הכנסת שאול יהלום. הוא איננו באולם. הוא איבד את תורו.

רבותי, כדי שלא תהיינה אי-הבנות, יש הרבה שינויים בסדר-היום, חברי הכנסת – – –

לימור לבנת (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, על שולחנו לא הונחו שינויים בסדר-היום. אני פשוט מבקשת לשאול – – –

שרת העבודה והרווחה א' נמיר:

אני גם רוצה לשאול, אדוני היושב-ראש. יש עוד הצעת חוק שאני צריכה להשיב עליה, של חבר הכנסת רון נחמן.

דן תיכון (הליכוד):

זה מחוק.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

הסעיף הזה ירד.

שרת העבודה והרווחה א' נמיר:

איש לא טרח להודיע לי. אם כן, אני חוזרת בחצות להצעות לסדר-היום.

הצעת חוק הקלות לחירש (תיקון – שידורים בכבלים), התשנ"ד-1994

(הצעת קבוצת חברי הכנסת)

היו"ר ע' עלי:

אנו עוברים להצעת חוק ב'פ, הצעת חוק הקלות לחירש (תיקון – שידורים בכבלים), התשנ"ד-1994, של חבר הכנסת אברהם הירשזון. בבקשה.

אברהם הירשזון (הליכוד):

זו הנמקה מהמקום, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ע' עלי:

מהמקום, בבקשה.

אברהם הירשזון (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, הצעת חוק הקלות לחירש (תיקון – שידורים בכבלים), התשנ"ד-1994. אוכלוסיית כבדי השמיעה והחירשים בישראל מקופחת בכל הנוגע לשידורי הטלוויזיה והכבלים.

אשר לשידורי הטלוויזיה, כבר קיים הסדר חוקי מסוים, והצעת חוק זו באה כדי לקבוע הסדר דומה גם במערכת השידורים בכבלים. מחד גיסא, הצעת חוק זו באה להטיל חובות תקציביות על אוצר המדינה, ומאידך גיסא, היא עשויה לספק לציבור שירות חשוב.

כדי שהצעת החוק תהיה אפקטיבית, מוצעת בה סנקציה נגד מי שלא יעמוד בהוראותיה, דהיינו, המועצה לשידורים בכבלים תהיה רשאית להפקיע מבעל הזיכיון שאינו עומד בהוראת הצעת חוק זו

את זמן השידור שלא נוצל על-ידו לשידורים מתורגמים לטובת כבדי השמיעה ולהעביר זמן זה לזכיין אחר. תודה רבה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת הירשזון. חבר הכנסת דן תיכון, בבקשה. משם. עכשיו יש שינויים.

דן תיכון (הליכוד):

אני מבקש להסיר.

היו"ר ע' עלי:

יש שינוי. גם הצעה להסיר נעשית מהמקום.

דן תיכון (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אין לי התנגדות להצעת החוק, אבל אני מוכרח לומר שאינני מבין את המהות. לשידורים בכבלים כ-30 ערוצים, בין 30 ל-40 ערוצים. מרביתם מעבירים שידורים מחוץ-לארץ לישראל. מיעוטם בני-הפקה בארץ, ואז הצעת החוק תופסת. השאלה היא מה קורה, האם באמצעות החוק אתה לא מחייב את מי שאי-אפשר לחייב אותו, כשמדובר ב-40 ערוצים, שחלקם מגיעים מהונג-קונג, מהודו, מהמזרח התיכון, מצרפת, מרוסיה, מהונגריה, מגרמניה, מארצות-הברית, מבריטניה. האם עשית הבחנה בין שידורים שבהם ניתן להקל את קליטת הערוץ על החירש לבין שידורים שבהם זה פשוט לא אפשרי, כי הם באים מחוץ-לארץ באמצעות לוויינים?

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה, חבר הכנסת דן תיכון.

אנחנו עוברים להצבעה. מי בעד הצעת חוק הקלות לחירש (תיקון – שידורים בכבלים), של חברי הכנסת אברהם הירשזון, דוד מגן ויעקב שפי? לאיזו ועדה אתה רוצה להעביר את הצעת החוק, חבר הכנסת הירשזון?

אברהם הירשזון (הליכוד):

אני חושב שלוועדת הכלכלה.

היו"ר ע' עלי:

מי בעד הצעת החוק והעברתה לוועדת הכלכלה?

הצבעה מס' 20

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 5

בעד ההצעה להסיר את הצעת החוק מסדר-היום – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק הקלות לחירש (תיקון שידורים בכבלים), התשנ"ד–1994,

לדיון מוקדם בוועדת הכלכלה נתקבלה.

היו"ר ע' עלי:

ובכן, הוחלט לאשר את הצעת החוק ולהעביר אותה לוועדת הכלכלה של הכנסת.

הצעת חוק הקלות לחירש (תיקון – כתוביות ושפת סימנים בשידורי טלוויזיה בכבלים).

התשנ"ה–1994

(הצעת חבר הכנסת ש' יהלום)

היו"ר ע' עלי:

כעת אנחנו עוברים לסעיף הבא שעל סדר-היום – הצעת חוק ב'תקנג, הצעת חוק הקלות לחירש (תיקון – כתוביות ושפת סימנים בשידורי טלוויזיה בכבלים). חבר הכנסת שאול יהלום, בבקשה. הנמקה מהמקום.

שאול יהלום (מפד"ל):

אדוני היושב-ראש, ההצעה שלי זהה להצעת חברי הכנסת אברהם הירשזון, יעקב שפי ודוד מגן, היא אותה הצעה בדיוק, לכן גם הממשלה מסכימה להנמקה מהמקום. אינני חוזר על ההנמקות, ואני פונה לחברי הכנסת לתמוך בהצעת החוק. תודה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה. חבר הכנסת דן תיכון מבקש להסיר. בפעם הקודמת טעיתי, הוא יכול לנמק מהדוכן חמש דקות.

דן תיכון (הליכוד):

מאחר שההצעה דומה, לא נותר לי אלא לחזור על הדברים שאמרתי לגבי ההצעה הקודמת. אני מציע שתבואו מוכנים, עם פתרונות, ותתייחסו בעיקר לערוץ הספורט, לערוץ-6 ולערוץ-8 – אני מדבר במונחים ירושלמיים. אלו בעצם הערוצים היחידים שהם כמעט תוצרת הארץ, שהרי מדובר בכבלים שעיקר ההפקה שלהם או הרכב התוכניות נערך בארץ. מובן שההצעה איננה ישימה לגבי עשרות רבות של ערוצי כבלים שנקלטים בארץ באמצעות לוויינים. תודה רבה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה, חבר הכנסת דן תיכון.

ובכן, גם כאן אנחנו מצביעים. מי בעד הצעת חוק הקלות לחירש, של חבר הכנסת שאול יהלום, והעברתה לוועדת הכלכלה של הכנסת?

הצבעה מס' 21

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 7

בעד ההצעה להסיר את הצעת החוק מסדר-היום – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק הקלות לחירש (תיקון כתוביות ושפת סימנים בשידורי טלוויזיה בכבלים), התשנ"ה-1994, לדיון מוקדם בוועדת הכלכלה נתקבלה.

היו"ר ע' עלי:

בעד – 7, אין מתנגדים. ובכן, הוחלט לאשר את הצעת החוק ולהעביר אותה לוועדת הכלכלה של הכנסת להכנה לקריאה ראשונה.

הצעת חוק שירות המדינה (גמלאות) (תיקון – הגדלת גמלה בשל שהייה בגטו או במחנה ריכוז), התשנ"ד–1993

(הצעת חבר הכנסת ד' שילנסקי)

היו"ר ע' עלי:

הצעת חוק תת"פ, הצעת חוק שירות המדינה (גמלאות) (תיקון – הגדלת גמלה בשל שהייה בגטו או במחנה ריכוז). חבר הכנסת דב שילנסקי.

דב שילנסקי (הליכוד):

אני מבקש להצביע. הצעת חוק שירות המדינה (גמלאות) (תיקון – הגדלת גמלה בשל שהייה בגטו או במחנה ריכוז), זו הצעה שכבר היתה פה פעם. אפשר להצביע.

אברהם הירשזון (הליכוד):

אדוני היושב-ראש – – –

היו"ר ע' עלי:

מה אתה מבקש, חבר הכנסת הירשזון?

אברהם הירשזון (הליכוד):

אני מבקש לומר מלה.

דב שילנסקי (הליכוד):

היו"ר ע' עלי:

רבותי, מי בעד הצעת חוק שירות המדינה (גמלאות), של חבר הכנסת דב שילנסקי?

הצבעה מס' 22

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 8

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק שירות המדינה (גמלאות) (תיקון הגדלת

גמלה בשל שהייה בגטו או במחנה ריכוז), התשנ"ד–1993,

לדיון מוקדם בוועדה נתקבלה.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת דב שילנסקי, סליחה, לאיזו ועדה אתה מבקש להעביר את הצעת החוק?

דב שילנסקי (הליכוד):

לוועדה לענייני ביקורת המדינה.

חבר הכנסת הירשזון, אתה רוצה להוריד אותי?

אברהם הירשזון (הליכוד):

רציתי להסביר איזה עניין בנושא הזה, והייתי מבקש לצרף אותך לעניין.

היו"ר ע' עלי:

רבותי, ובכן, הצעת החוק אושרה, והיא תועבר לוועדה לביקורת המדינה להכנה לקריאה ראשונה.

אברהם הירשזון (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אפשר להגיד משהו?

היו"ר ע' עלי:

רבותי, מי שיש לו מה להגיד – בכתב. הצעות לסדר – לפי התקנון, בכתב.

אברהם הירשזון (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כתבתי לך פתק.

היו"ר ע' עלי:

אני אראה אותו עוד מעט ואתייחס אליו.

הצעת חוק המסים (החלטות מקדמיות) של חבר הכנסת אלי גולדשמידט; איננו. הצעת חוק לתיקון חוק ההסדרים במגזר החקלאי-המשפחתי, של חבר הכנסת שמואל אביטל; איננו. הצעת חוק מס ערך מוסף (תיקון – פטור למגורים בבית-אבות לאזרחים ותיקים), של חבר הכנסת עמיר פרץ; איננו.

דן תיכון (הליכוד):

רצים מהר מדי.

היו"ר ע' עלי:

מה אני צריך לעשות? אולי נמתין עם הכנסת? חברי הכנסת צריכים להימצא כאן, עם כל הכבוד.

הצעת חוק נכסי נפקדים (תיקון – בתי-קברות), של חבר הכנסת טלב אלסאנע; איננו.

דן תיכון (הליכוד):

היו"ר ע' עלי:

רבותי, אני רוצה שתבינו דבר אחד. חבר הכנסת דן תיכון, עם כל הכבוד – – –

דן תיכון (הליכוד):

אני מקבל את דבריך.

היו"ר ע' עלי:

בנושאים האלה של סדר-היום של הכנסת אנחנו יכולים למשוך זמן, אך אני חושב שזה לא לכבודה של הכנסת שחברי כנסת לא נמצאים בשעה שקוראים בשמם, ואין דרך אחרת. אנחנו נוהגים תמיד, שחבר כנסת שקוראים בשמו והוא אינו נוכח, הפסיד את תורו.

לימור לבנת (הליכוד):

יש לי רק הערה אחת, אם תרשה לי.

היו"ר ע' עלי:

בבקשה, חברת הכנסת לימור לבנת, מה ההערה שלך?

לימור לבנת (הליכוד):

הערה וחצי. מדובר כאן בשינויים מסוימים שהיו בסדר-היום וביטולים שלא הודיעו לנו עליהם. זה דבר אחד. דבר שני, יש שינויים שנקבעו על-ידי ועדת הכנסת, ואני מקבלת אותם.

היו"ר ע' עלי:

מה זה שינויים שנקבעו בוועדת הכנסת?

לימור לבנת (הליכוד):

יש שינויים שנקבעו על-ידי ועדת הכנסת לגבי שינוי באורך הזמן שמוקדש לנאומים, להצעות האחרות, לשאילתות, שאלה נוספת וכל אלה. לכן התקצר סדר-היום במבנה הרגיל, משום שהכול הלך קצת יותר מהר ממה שהיה בעבר. נדמה לי שבגלל זה חברי הכנסת לא יודעים שתורם הגיע.

היו"ר ע' עלי:

חברת הכנסת לימור לבנת, עם כל הכבוד, אני מבין שוועדת הכנסת החליטה לפני שבועות אחדים על שינויים בסדר הדיון ושינתה את אורכו של פרק הזמן שמוקצב לחברי כנסת, שינתה נהלים ביחס לשאילתות בעל-פה ודברים אחרים, וכתוצאה מכך הדיונים מתקצרים. אבל הואיל והדיונים מתקצרים, זה בדיוק תפקידם של חברי הכנסת להיות מודעים ולהימצא כאן. עם זאת, אנחנו מכירים את הנהל שמשתרש בכנסת, והוא מעוגן בתקנון – במהלך הדיון, חברי הכנסת יכולים ורשאים לבוא לכאן ולבקש ממזכיר הכנסת או מהיושב-ראש להסיר את ההצעות הרגילות או הצעות החוק שלהם ולדחות אותן למועד אחר. הדבר אפשרי, והוא בהתאם לתקנון.

לימור לבנת (הליכוד):

נכון, לא אמרתי שזה לא אפשרי.

היו"ר ע' עלי:

לגבי הצעות דחופות, הדבר לא אפשרי. בהצעות רגילות, הדבר אפשרי.

לימור לבנת (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, לא אמרתי שזה לא תקנוני, רק הערתי שחברי הכנסת – –

שאלו יהלום (מפד"ל):

היה צריך – – –

היו"ר ע' עלי:

סליחה, חבר הכנסת יהלום, אני מבקש לשבת. אתה לא תעמוד כאן. נא לשבת, קודם כול. אנחנו לא נמצאים כאן בשוק. תשב. אל תעמוד לי. חברת הכנסת לימור לבנת, אני מבקש להבין מה השאלה.

לימור לבנת (הליכוד):

לא אמרתי שזה לא תקנוני, חלילה, לא אמרתי שפעלת בניגוד לתקנון. להיפך. אני רק אומרת, שבגלל הנוהל החדש שעדיין לא כולנו מורגלים בו וכיוון שבוטלו כאן כמה נושאים וזה לא הופיע על סדר-היום – וזה תקנוני – חלה כנראה אי-הבנה כאן, חלק מחברי הכנסת לא היו ערים. אני מודה שאני עצמי הפסדתי קודם תשובה על שאילתא שלי, משום שלא הייתי מודעת לכך שהדיון מתקדם כל כך מהר. הייתי כאן בחוץ, כי לא הייתי ערה לכך שהדיון מתקדם הרבה יותר מהר מכפי שהוא התקדם בשנתיים-וחצי האחרונות. זו ההערה שלי.

היו"ר ע' עלי:

אם הפסדת את התור שלך, הפסדת.

לימור לבנת (הליכוד):

אני לא באה בטענות.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת יהלום, מה השאלה שלך?

שאול יהלום (מפד"ל):

נכון שחברי הכנסת יכולים, כפי שאמר היושב-ראש, לבטל ולדחות, אבל אז היה צורך לכתוב את זה, לפחות, על לוח המודעות. לדוגמה, אני רואה שיש לפני הצעת חוק של חבר הכנסת יעקב שפי והצעת חוק של חבר הכנסת ונונו. בהצעת החוק של חבר הכנסת ונונו לא מדובר בהנמקה מהמקום, ואני יוצא מתוך הנחה שהדיון יארך עשר דקות מינימום. נכנסתי הנה דקה אחרי קריאת שמי, ולכן אני מבקש מאדוני היושב-ראש, גם מאחר שזו הנמקה מהמקום, לאפשר לי לדבר.

היו"ר ע' עלי:

לא. רבותי, מי שלא היה במקום כשקראתי את שמו, לא היה נוכח – אני לא מאפשר לו לדבר והנושא שלו נדחה ליום אחר. כך לגבי כולם. כך אנהג. אני לא אעשה איפה ואיפה. מה גם שבנושא שלך כבר עלה ונימק חבר כנסת אחר, והצבענו.

שאול יהלום (מפד"ל):

דקה, הנמקה מהמקום.

היו"ר ע' עלי:

זה לא יהיה דקה.

הצעת חוק העונשין (תיקון – יועץ מדיני לגורם עוין), התשנ"ד–1994

(הצעת חבר הכנסת מ' קצב)

היו"ר ע' עלי:

כעת חבר הכנסת משה קצב, הצעת חוק העונשין (תיקון – יועץ מדיני לגורם עוין), התשנ"ד–1994; הצעת חוק א'תתעו. בבקשה.

משה קצב (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, מדינת ישראל מנהלת במשך 47 שנות קיומה משא-ומתן מדיני וביטחוני עם גורמים זרים, עם מדינות זרות. לדעתנו, אדוני היושב-ראש, יש צורך להסדיר באופן פורמלי את הנהלים לקיום משא-ומתן ומגעים עם גורמים זרים.

הצעת החוק, אדוני שר האוצר, איננה מתייחסת אך ורק לעניין אש"ף. לדעתי, נכון לבקש מהכנסת לאשר בחוק הטלת איסור על אזרח ישראלי להיות יועץ מדיני וביטחוני אפילו לנשיא מדינה ידידותית, בלי אישורה של ממשלת ישראל.

אם תמצא ממשלת ישראל לנכון למנות מישהו שיקיים אתה משא-ומתן בשם גורם זר, אין בעיה. אם יש צורך בערוץ חשאי או גלוי, יש האפשרות. ירצה אזרח ישראלי להיות יועץ כלכלי חברתי לגורם זר, בבקשה. אבל להיות יועץ מדיני ביטחוני לגורם זר, במקרה מסוים הוא האויב על-פי הגדרת החוק –

ואני לא מציין זאת בחוק במפורש – ובאותה עת לתת עצות לגורם זר, איך להתחכם לממשלת ישראל – לפי דעתי, זה מסוכן מדי.

אני חושב, אדוני היושב-ראש, שיש הצדקה רבה מאוד לאשר את הצעת החוק, כדי לאפשר להכניס סדר במגעים שמקיימת ממשלת ישראל עם גורמים זרים. תודה רבה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת קצב. שר האוצר רוצה להשיב? בבקשה.

לימור לבנת (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, הוא עוד יהיה שר.

היו"ר ע' עלי:

דבר אחד ברור, שר לשעבר בוודאי. בבקשה, שר האוצר.

לימור לבנת (הליכוד):

התחלפת עם השר שחל, אדוני שר האוצר?

שר האוצר א' שוחט:

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, הממשלה מתנגדת להצעת החוק שהעלה חבר הכנסת קצב. נראה שחבר הכנסת קצב חושב שאנו חיים בתקופה אחרת מזו שאנו חיים בה. לא הייתי אומר שהדברים סדורים ואין בעיות. יש לנו בעיות קשות מאוד בתהליך השלום: יש בעיות בביטחון הפנים שלנו, יש בעיות בהתקדמות – – –

היו"ר ע' עלי:

אני מבקש, מה קורה שם?

שר האוצר א' שוחט:

יש בעיות בהתקדמות בנושאים השונים, ולפיכך הייתי אומר שאנו נמצאים במסלול שיש לו אופק פוליטי אשר בנוי על עמדותיה של הממשלה, המורכבת מסיעות שונות, אבל לא הייתי אומר שאנחנו רואים מתי ואיך הדברים יושלמו.

אבל, מי שמעגן את מחשבותיו והצעותיו באווירה ובהלך רוח שהיו קיימים לפני פריצת הדרך הפוליטית, לפני העובדה שחתמנו הסכמים מסוימים עם אש"ף, לפני העובדה שחתמנו הסכם עם ירדן, לפני העובדה שאנו מנהלים משא-ומתן עם הסורים, לפני העובדה שיש לנו משרד במרוקו, לפני העובדה שראש הממשלה ביקר בקטאר – הרי שהוא חי את העבר. הוא חי מצבים בלתי קיימים, הוא חי באווירה שאיננה קיימת עוד.

לא הייתי מזלזל בשום ערוץ, בשום צינור, בשום מעשה שיכול להביא להישגים; דיבורים ומצבים שאנו יודעים כי בלעדיהם אי-אפשר להתקיים. אני אומר לכם, אדוני היושב-ראש ורבותי חברי הכנסת, אנחנו צריכים להסתכל על התקופה הזו לא במונחים של לפני שנתיים-שלוש שנים, אלא במונחים של תקופה חדשה, של המציאות החדשה הקיימת בארץ.

לימור לבנת (הליכוד):

הממשלה כולה באה להציל את אחמד טיבי. תראו מה קורה כאן, ממשלה שלמה הגיעה.

רון נחמן (הליכוד):

כולם באו בשביל אחמד טיבי.

היו"ר ש' וייס:

חברים, לא להפריע, הזמן קצוב, ואני לא רוצה שאחר כך תהיה הרגשה שהארכתי את הזמן. זמן השרים קצוב.

שר האוצר א' שוחט:

אני רוצה לומר לחבר הכנסת קצב, שהצעת החוק שלו אולי – – –

רון נחמן (הליכוד):

הממשלה כולה הפסיקה את הדיונים שלה בשביל אחמד טיבי.

היו"ר ש' וייס:

רבותי, לא כדאי להפריע, הזמן של השר קצוב. אם אאריך את הזמן – – –

שר האוצר א' שוחט:

הזמן שלי הוא נטו.

היו"ר ש' וייס:

אני יודע שהזמן הוא נטו, לכן אני מבקש מהם שלא יפריעו, שלא תהיינה אחר כך טענות שהארכתי את הזמן. זאת כל בקשתי.

לימור לבנת (הליכוד):

הפסיקו את ישיבת הממשלה בשביל אחמד טיבי.

היו"ר ש' וייס:

חברת הכנסת לימור לבנת, את מאריכה את זמן נאומו של השר. אם זה רצונך, אני חושב שהשר יהיה מאוד מרוצה. בבקשה, אדוני. שלא תהיינה אי-הבנות: יש לשר עוד ארבע דקות נטו, ואל תפריעו לו. לא כדאי לכם להפריע. כבודו.

שר האוצר א' שוחט:

לפיכך, אני אומר לחבר הכנסת קצב – – –

רון נחמן (הליכוד):

תסתכלו איזו תופעה, אחמד טיבי מביא לכאן את כל הממשלה. זה משהו פנטסטי.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת רון נחמן.

לימור לבנת (הליכוד):

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת לימור לבנת ורון נחמן, אתם מאפשרים לשר לדבר עוד ועוד.

לימור לבנת (הליכוד):

היו"ר ש' וייס:

אני אמרתי לכם את זה.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

היו"ר ש' וייס:

מה את אומרת, חברת הכנסת בלומנטל, לא שמעתי. כבר התנצלתי אתמול, נכון. בבקשה, אדוני השר.

שר האוצר א' שוחט:

לפיכך, חבר הכנסת קצב, אני הייתי מציע לך להודיע, שאתה מסתפק בהודעה ואינך מביא את ההצעה להצבעה. החוק הזה הוא חוק ששייך לזמן שלפני שלוש, ארבע או חמש שנים. החוק הזה מתעלם מהמציאות הפוליטית החדשה.

לימור לבנת (הליכוד):

הפסיקו ישיבת ממשלה כדי לבוא לכאן.

מיכאל איתן (הליכוד):

חבר הכנסת קצב, מה הממשלה הזו יכולה לעשות בלי אחמד טיבי?

היו"ר ש' וייס:

רבותי, אתם גורמים לכך שהשר ידבר עוד ועוד. האם זה האינטרס שלכם? אם לא, אל תפריעו.

יעקב שמאי (הליכוד):

— — —

שר האוצר א' שוחט:

איך אתה יודע, שמאי, הרי הגעת רק עכשיו.

היו"ר ש' וייס:

הוא לא שמע שאני הזהרתי.

שר האוצר א' שוחט:

לפיכך, חבר הכנסת קצב, הייתי מציע לך להביא חוקים רלבנטיים, להביא חוקים אשר מתאימים לתקופתם. להביא חוקים — — —

היו"ר ש' וייס:

טוב, תפריעו. אם אתם רוצים, תפריעו. חבר הכנסת איתן, אתה מעוניין להאריך את נאומו של השר? נדמה לי שלא.

רון נחמן (הליכוד):

אני המום מכנסת ישראל וממשלת ישראל. מביאים לכאן את אחמד טיבי.

היו"ר ש' וייס:

טוב, חבר הכנסת רון נחמן. יש לשר זמן, כי מפריעים. הודעתי לכם, זה בידיכם. יש לו דקה וחצי נטו, אבל אי-אפשר שגם תפריעו וגם תשאלו כמה זמן יש לו.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

אתה אומר דקה וחצי, וזה כבר שעה וחצי.

היו"ר ש' וייס:

תחליטו, מה המדיניות שלכם. אדוני השר, נא להמשיך. חבר הכנסת רון נחמן, אתה ממש מסייע עכשיו לשר. זה נראה לי מתואם.

רון נחמן (הליכוד):

אני המום מממשלת ישראל.

היו"ר ש' וייס:

תמשיך להיות המום. אדוני השר, עוד דקה וחצי נטו, ונתחיל לסיים. גברתי, זה ממש מדויק. אם אתם תפריעו לי, לא אקזז זאת מזמנו של השר. אתה מבין גם מדוע. אם אתה תפריע, לא אקזז. נא להמשיך ולסיים. אבקש מהשר לגבש את הסיום.

שר האוצר א' שוחט:

לפיכך אני אומר לחבר הכנסת קצב, שהחוק הזה אינו בעיתו, הוא חוק שאולי מבחינה פוליטית היה לו מקום לפני חמש שנים. אין מחוקקים חוק בגלל מקרה מסוים. אף אחד לא יודע מה זה ייעוץ. אם מישהו נפגש עם מישהו לשיחה כזאת או אחרת, האם זה ייעוץ?

היו"ר ש' וייס:

רבתי, השר חייב לסיים.

יהושע מצא (הליכוד):

למה אתה לא כולל את זה בחוק ההסדרים?

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת מצא, תאפשר לשר לסיים במשפט סיכום.

שר האוצר א' שוחט:

הרי אתם מבינים שהצעת החוק לא יכולה להיות בספר החוקים. היא מתייחסת להרבה מאוד דברים לא ברורים. היא אינה בעיתה לאחר הדברים שקרו במדינת ישראל. לפיכך אני מציע לחבר הכנסת קצב שלא להביא את הצעת החוק להצבעה, שכן זה חוק גרוע, חוק לא רציני, חוק שאבד זמנו והוא אינו במקומו.

היו"ר ש' וייס:

אני מודה לשר האוצר.

אנחנו עוברים להצבעה. חבר הכנסת קצב, אתה רוצה להשתמש בזכות התגובה שלך?

משה קצב (הליכוד):

לא.

היו"ר ש' וייס:

עוברים להצבעה. חברי הכנסת, הצעת חוק העונשין (תיקון – יועץ מדיני לגורם עוין), התשנ"ד–1994 – ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 23

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 33

בעד ההצעה להסיר את הצעת החוק מסדר-היום – 28

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק העונשין (תיקון יועץ מדיני לגורם עוין),
התשנ"ד–1994, לדיון מוקדם בוועדה נתקבלה.

היו"ר ש' וייס:

33 בעד, 28 נגד, אין נמנעים. אני קובע שהצעת החוק עברה בקריאה טרומית. חבר הכנסת קצב, לאיזו ועדה?

קריאה:

ועדת הפנים.

היו"ר ש' וייס:

ועדת חוקה. חבר הכנסת קצב, מה ביקשת בנאום שלך?

משה קצב (הליכוד):

אני מבקש לוועדת הפנים.

היו"ר ש' וייס:

עכשיו כבר יש ויכוח. ההצעה תעבור לוועדת הכנסת, כי אני שואל מה ביקשת לפני ההצבעה.

משה קצב (הליכוד):

ועדת הפנים, אדוני.

היו"ר ש' וייס:

טוב, זה עובר לוועדת הפנים. זה היה לפני ההצבעה. אין מה לעשות. חבר הכנסת עובדיה עלי, סגן היושב-ראש, בוא בטובך. ממשיכים.

הצעת חוק המזונות (תיקון – הבטחת תשלום), התשנ"ד–1994

(הצעת חבר הכנסת י' ביבי)

היו"ר ע' עלי:

לפנינו הצעת חוק א'תתד, הצעת חוק המזונות (תיקון – הבטחת תשלום), התשנ"ד–1994. חבר הכנסת יגאל ביבי, בבקשה.

יגאל ביבי (מפד"ל):

אדוני היושב-ראש, הצעת החוק שלי היא הצעת חוק סוציאלית ממדרגה ראשונה. שרת העבודה איננה פה?

היו"ר ע' עלי:

שר המשפטים ישיב.

יגאל ביבי (מפד"ל):

אני מבקש לאשר את הצעת החוק. הצעת החוק היתה מונחת לפני חברי הכנסת. כולם מבינים את הצדק החברתי בחוק הזה. אני מבקש לאשר זאת.

היו"ר ע' עלי:

תודה. שר המשפטים, בבקשה. רבותי אני מצלצל. אנחנו עוברים עוד מעט להצבעה.

שר המשפטים ד' ליבאי:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, חבר הכנסת יגאל ביבי מבקש בהצעת החוק שלו, כי התשלום לאשה יהיה "בלי קשר להכנסתה", וכי "המוסד לביטוח לאומי יגבה מן הבעל" את התשלום.

החוק נועד להבטיח לאשה קיום מינימלי בלא שתזדקק להתדיין לשם כך עם הבעל. מובן שקיום מינימלי חייב להביא בחשבון את הכנסתה של האשה, משום שאם יש לה הכנסה משלה, אין הצדקה להפעיל את מנגנון הביטוח הלאומי.

יתירה מזאת, הכנסתה של האשה יש בה כדי לפטור את הבעל לגמרי מתשלום מזונות, ואז ודאי שאין מקום לשלם לאשה דמי מזונות. המציע הנכבד בוודאי יודע, כי גם ההלכה היהודית אינה מזכה את האשה במזונות אם יש לה הכנסות משלה, על-פי הכלל: "מעשי ידיה תחת מזונותיה". התחשבות בהכנסת האשה דומה להתחשבות בשאלה אם לאשה יש ילדים אם לאו, שכן אף בזה מתחשבים לצורך קביעת גובה הסכום.

מסיבה זו, אנו מציעים שלא לקבל את הצעתו של חבר הכנסת ביבי ולהסירה מסדר-היום.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לשר המשפטים. חבר הכנסת ביבי, לאיזו ועדה אתה מבקש להעביר את הצעת החוק?

קריאה:

הוועדה למעמד האשה.

שר המשפטים ד' ליבאי:

ועדת החוקה.

היו"ר ע' עלי:

סליחה, השר הציע ועדת החוקה. ועדת הכנסת תחליט לאיזו ועדה ההצעה תופנה.

רבותי מי בעד הצעת חוק המזונות (תיקון – הבטחת תשלום), התשנ"ד–1994?

הצבעה מס' 24

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 23

בעד ההצעה להסיר את הצעת החוק מסדר-היום – 2

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק המזונות (תיקון הבטחת תשלום), התשנ"ד–1994,

לדיון מוקדם לוועדה שתקבע ועדת הכנסת נתקבלה.

היו"ר ע' עלי:

23 בעד, שניים נגד, אין נמנעים. הצעת החוק אושרה, והיא תועבר לוועדת הכנסת, כדי שתחליט באיזו ועדה היא תידון ותוכן לקריאה ראשונה.

חיים אורון (מרצ):

החגיגה נגמרה בחוק ההסדרים.

דן תיכון (הליכוד):

אל תיתפס להגזמה.

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

היו"ר ע' עלי:

הודעה לסגנית מזכיר הכנסת.

סגנית מזכיר הכנסת ש' כרם:

ברשות היושב-ראש, אני מתכבדת להודיע, כי הונחה היום על שולחן הכנסת, לקריאה שנייה ולקריאה שלישית, הצעת חוק איסור הלנה (תיקוני חקיקה) (הוראות שעה), התשנ"ה-1995.

הצעת חוק סדר הדין הפלילי (תיקון – ביטול כפל קנס בבקשות לביטול הודעת תשלום קנס), התשנ"ד-1994

(הצעת חבר הכנסת א' זנדברג)

היו"ר ע' עלי:

הצעת חוק א'תתנד, הצעת סדר הדין הפלילי (תיקון – ביטול כפל קנס בבקשות לביטול הודעת תשלום קנס), התשנ"ד-1994. חבר הכנסת אליעזר זנדברג, בבקשה.

אליעזר זנדברג (צומת):

רבותי חברי הכנסת, הצעת החוק היא פשוטה. היום במדינת ישראל אדם שמקבל דוח נאלץ לשלם כפל קנס אם ערער על הדוח ועבר פרק הזמן הקבוע לתשלום הדוח. אני מציע לתקן את העניין הזה ולקבוע, שמי שהגיש ערעור, כל זמן שלא קיבל את תשובת המשטרה על הערעור, לא יחויב בכפל קנס. תודה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה. שר המשפטים, בבקשה. אני מפנה את תשומת לבם של חברי הכנסת. סדר-היום מתקדם במהירות, אני מבקש שכולם יהיו נוכחים. מי שמבקש שהצעתו תידון היום, שיהיה נוכח במליאה.

שר המשפטים ד' ליבאי:

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, משמעותו של התיקון המוצע על-ידי חבר הכנסת זנדברג הוא, שמי שקיבל הודעת תשלום קנס של עבירת קנס והוא פונה לתובע כדי שהדוח יבוטל, יזכה להארכת

המועד לתשלום הקנס המקורי, הוא יורשה לשלם את הקנס בסכום המקורי או לבקש להישפט בתוך 30 ימים מיום קבלת התשובה השלילית של התובע לעניין ביטול הקנס.

כתוצאה מכך, כל מי שיקבל הודעת תשלום קנס, יהיה לו אינטרס שלא לשלם את הקנס מייד, אלא יבקש את ביטולו, אף אם אין לו כל עילה לכך, שכן פעולה כזו תזכה אותו באופן אוטומטי בהארכת מועד, לעתים הארכת מועד ארוכה לתשלום הקנס. הצעה זו תגרום לריבוי בלתי סביר של פניות לביטול הקנס, דבר שיכביד מאוד על המערכת, שהיא ממילא כבר עמוסה ביותר.

הוועדה לסדר הדין הפלילי, בראשותו של כבוד שופט בית-המשפט העליון אליהו מצא, בחנה את מכלול הנושא של ביטול הודעות תשלום קנס לפי סעיף 229 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, ובמסגרת זו גם את הצעתו של חבר הכנסת זנדברג, והחליטה שלא לאמץ פתרון מסוג זה מן הטעמים שפירטתי לפני כן.

עם זאת, ועדת השופט מצא הציעה פתרון יותר מאוזן – – –

היו"ר ע' עלי:

רבותי, מה קורה שם? חבר הכנסת חנן פורת, מה קורה שם?

לימור לבנת (הליכוד):

אנחנו מתכוונים להחליף את הממשלה, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ע' עלי:

אבל אי-אפשר כך. נא לאפשר לשר לדבר.

שר המשפטים ד' ליבאי:

ההתרגשות מוקדמת מדי. הקואליציה לא עוסקת בקטנות, היא עוסקת רק בעניינים המהותיים העומדים ברומו של עולם. לעניינים החשובים כולם נזעקו ובאו והתוצאות היו ידועות. לגבי הצעת החוק של חבר הכנסת זנדברג, מפרגנים לו.

דן תיכון (הליכוד):

אני חושב שאתה לא גאה במה שקורה כאן במליאה.

שר המשפטים ד' ליבאי:

ודאי שלא. אני מדבר בלשון סג' נהור.

ועדת השופט אליהו מצא הציעה פתרון יותר מאוזן, שעיקרו הארכת המועד לתשלום הקנס לתקופה קצובה, על מנת לאפשר לרשויות להשיב על בקשות ביטול בתוך אותה תקופה ובטרם מוכפל הקנס.

לפי הצעת ועדת-מצא, תינתן הזדמנות ראויה לבקש לבטל את הקנס למי שיש לו עילה טובה לכך, והוא יקבל תשובה בטרם יוכפל הקנס. נוסף על כך, תינתן גם אפשרות להחזיר קנס ששולם אם לאחר ששולם יחליט התובע לבטלו.

בימים אלה עומד משרד המשפטים להפיץ הצעת חוק המאמצת את המלצותיה של הוועדה לסדר הדין הפלילי, שם נקבע הסדר ממצה בנושא ביטול הודעת תשלום קנס.

אני רוצה רק להדגיש, שלעתים יש פה שאלה – מי ראשון, מי לא ראשון. הצעת חוק פרטית מניחים, וזהו זה. הצעת חוק ממשלתית עוברת לפי התקנונים בדיקה יסודית, שליחה לחוות דעת, פנייה לגופים הנוגעים בדבר, דיון בכל ההערות שמתקבלות מכל המוסדות. טבעי הדבר, שהליך חקיקה של הצעת חוק ממשלתית יותר ממושך מאשר זה של הצעת חוק פרטית. אבל התקבלה החלטה לאמץ את המלצות ועדת השופט מצא. הנושא נמצא בשלב של הפצה ויונח בקרוב על שולחן הכנסת.

לפיכך, אם אני מבקש להיות ענייני, אני צריך לומר לכנסת, שחבר הכנסת זנדברג העלה הצעה בעניין שראוי לתיקון, בהחלט ראוי לתיקון, אלא שהצעתו איננה ההצעה הטובה לאזרחים שירצו לפעול לביטול הקנסות שהוטלו עליהם; היא תסבך אותם, לפי דעתנו, בים של ביורוקרטיה ותיקע. אנחנו, לפי המלצות ועדת המומחים, מגישים באותו נושא הצעה שונה. לכן, נראה לנו שיש להסיר את ההצעה הזו מסדר-היום, תוך טפיחה על שכמו של חבר הכנסת זנדברג שהעלה את הבעיה לדיון, ולהמתין להצעה ממשלתית ואותה לקבל. תודה רבה.

אליעזר זנדברג (צומת):

אני מבקש להעביר את הצעת החוק לוועדת הכלכלה.

שר המשפטים ד' ליבאי:

אם ההצעה הזאת תעבור, אדוני, אם לא לדון לפי היושבים-ראש ולפי שיקולים קואליציוניים ואופוזיציוניים – לפי התקנון, סדר הדין הפלילי הוא בתחום ועדת החוקה, חוק ומשפט.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לשר המשפטים.

רבתי, הואיל ושר המשפטים הציע להעביר את הצעת החוק לוועדת החוקה, וחבר הכנסת זנדברג מציע להעביר לוועדת הכלכלה, נשאיר את ההחלטה לוועדת הכנסת.

ובכן, מי בעד הצעת חוק סדר הדין הפלילי, של חבר הכנסת זנדברג, והעברתה לוועדת הכנסת כדי שתחליט באיזו ועדה הנושא יידון להכנה לקריאה ראשונה? נא להצביע.

הצבעה מספר 25

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 19

נגד – 5

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק סדר הדין הפלילי (תיקון ביטול כפל קנס בבקשות לביטול הודעת תשלום קנס), התשנ"ד-1994, לדיון מוקדם בוועדה שתקבע ועדת הכנסת נתקבלה.

היו"ר ע' עלי:

בעד – 19, נגד – 5. הצעת החוק אושרה, והיא תועבר לוועדת הכנסת שתחליט באיזו ועדה היא תידון להכנה לקריאה ראשונה.

הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות [נוסח חדש] (קבלת העתק מרישום בפנקסי העירייה ומסמכיה), התשנ"ד-1994

(הצעת חבר הכנסת א' זנדברג)

היו"ר ע' עלי:

הצעת חוק בקנ, הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות. חבר הכנסת אליעזר זנדברג, הנמקה מהמקום.

אליעזר זנדברג (צומת):

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, מוצע לעגן בחוק הסדר שלפיו חבר מועצת עיר וכל מי שרשאי לעיין בפנקסי העירייה יוכל לקבל גם העתק מצולם של הרישום.

אני רוצה לציין, שלפי פניות של נציגים של סיעות אופוזיציוניות אלי, נעשו ניסיונות למנוע מהם את האפשרות לקבל העתק צילומי ואמרו להם: אתם יכולים לעיין, אבל לא לצלם. בעיני זה לא סביר. כל עוד המצב בפועל היה שאפשר לבצע את זה, לא היה צורך בתיקון החוק. אם יש ניצול לרעה של רשויות מקומיות מסוימות המונעות את הזכות מן האופוזיציה, מן הראוי שהחוק יאמר דברים מפורשים וימנע מנציגים של סיעות הקואליציה למנוע מן האופוזיציה את האפשרות לעיין בצורה אינטנסיבית במסמכים.

היו"ר ע' עלי:

שר המשפטים, תשובה מהמקום, שתי דקות. על הצעה מהמקום יש תשובה מהמקום. יש שינוי בתקנון.

שר המשפטים ד' ליבאי:

נכבדי היושב-ראש, מה שמעלה חבר הכנסת זנדברג בהצעתו, נראה לנו שזהו המצב בשטח. אבל זו לא סיבה שלא לאפשר לו להעביר את הצעתו בקריאה מקדמית לוועדה כדי לבדוק אם אכן יש צורך בהתאמת החוק למצב בשטח.

לכן, אנחנו תומכים בהעברת ההצעה לוועדת הפנים של הכנסת.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לשר המשפטים.

ובכן, אנחנו מצביעים. מי בעד הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות, של חבר הכנסת זנדברג, והעברתה לוועדת הפנים להכנה לקריאה ראשונה?

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 23

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות [נוסח משולב] (קבלת העתק מרישום בפנקסי העירייה ומסמכיה), התשנ"ד–1994,

לדיון מוקדם בוועדת הפנים ואיכות הסביבה נתקבלה.

היו"ר ע' עלי:

בעד – 23, אין מתנגדים, אין נמנעים. ובכן, הצעת החוק אושרה והיא תועבר לוועדת הפנים להכנה לקריאה ראשונה.

הצעת חוק העונשין (תיקון – הגנת הצידוק), התשנ"ה–1994

(הצעת קבוצת חברי הכנסת)

היו"ר ע' עלי:

הצעת חוק ב'רנב, הצעת חוק העונשין, של חברי הכנסת יצחק לוי ושאול יהלום. ינמק חבר הכנסת יהלום. בבקשה.

שאול יהלום (מפד"ל):

רבותי היקרים, הצעת החוק שלי באה לתקן את המצב החוקי היום. לפי המצב החוקי היום, אם חולה מבקש מרופא: תן לי זריקת רעל כדי שאמות מייד והרופא יעשה זאת, הוא לא יעמוד לדין. אם אדם רואה שרפה ואדם עלול להישרף, והוא אומר למי שבא להצילו: עזוב אותי, תן לי להישרף – אסור לו לפרוץ ולהיכנס לבית כדי להציל אותו.

לכן, אני מציע, יחד עם הרב לוי, לתקן את שני הסעיפים האלה, שהתאבדות והמתת חסד יהיו אסורות גם על רופא וגם על כל אדם. תודה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת יהלום. שר המשפטים, בבקשה.

שר המשפטים ד' ליבאי:

ההצעה של חברי הכנסת הנכבדים נדונה לפני זמן קצר יחסית גם במליאת הכנסת וגם בוועדת החוקה, חוק ומשפט.

שאול יהלום (מפד"ל):

מה זה זמן קצר?

שר המשפטים ד' ליבאי:

לפני כמה חודשים.

הם הציגו שם את עמדתם. עמדתם לא התקבלה בוועדת החוקה, חוק ומשפט. הם הגישו את עמדתם כהסתייגות כאשר נדון כאן תיקון מס' 39 לחוק העונשין (חלק מקדמי וחלק כללי). הכנסת הצביעה, מליאת הכנסת דחתה את עמדתם ואת ההסתייגות שלהם. והם חוזרים שוב אל המליאה ומבקשים שוב לחזור לוועדת החוקה, חוק ומשפט. ונדמה לי שמה שהם אינם מעלים בדעתם – מה שאתם אינכם מעלים בדעתכם זה, שאולי אתם חושבים שזה רציני, אבל זה לא רציני. אולי אתם חושבים שרוב חברי ועדת החוקה, חוק ומשפט יתרשמו מאותם טיעונים כשהם נטענים שוב ושוב – אני לא חושב כך. זה נושא מקצועי משפטי ממדרגה ראשונה. זה לא נושא פוליטי.

שאול יהלום (מפד"ל):

זה נושא ערכי – – –

שר המשפטים ד' ליבאי:

כל נושא משפטי העוסק בדיני נפשות יכול להיות גם נושא ערכי. אבל צריך לכבד החלטת רוב בנושא מקצועי, ולהתקדם הלאה, ולא להעמיס על ועדת החוקה, חוק ומשפט, שיש לה כל כך הרבה עבודה גם במלאכת החקיקה, לרבות הצעות חוק פרטיות שלכם וגם הצעות ממשלתיות, גם צורך לפקח על עבודת הממשלה ומשרדי הממשלה, ושוב להחזיר לסדר-היום שלה נושא שנלעס ונטחן, שוב להעלות גירה, ובאיזו הנאה. תיהנו מהרוב שיש לכם היום בכנסת. תעמיסו עוד משהו על עבודת ועדת החוקה, תתפארו בזה בפני מדינת ישראל – –

שאול יהלום (מפד"ל):

בושה וחרפה שמדינת ישראל מתירה המתנות חסד. זו הבושה – – –

שר המשפטים ד' ליבאי:

אתה יודע שבעניין הזה אתה הוא שגורם לחשוב שסעיף מסוים מדבר בהמתות חסד בשעה שמומחים חושבים שהוא לא מדבר בהמתות חסד. אבל אתה יכול להביא את כולם לידי שכנוע שזה אומנם כך, שהרי אתה חוזר וטוען שזה כך.

מכל מקום, אני את דעתי הבעתי. אני חושב שאין בתיקון המוצע שום דבר חדש שלא היה בפני הכנסת בזמנה, כאשר היא דחתה את ההסתייגויות. בהתאם לכך אני מציע להסיר את הצעת החוק מסדר-יומה של הכנסת.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת יהלום, אתה מבקש להגיב?

שאול יהלום (מפד"ל):

לא.

היו"ר ש' וייס:

נא לשבת, רבותי, אנחנו עוברים להצבעה. היה צלצול. אנחנו מצביעים על הצעת חוק העונשין (תיקון – הגנת הצידוק), התשנ"ה–1994, של חברי הכנסת יצחק לוי ושאול יהלום. ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 27

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 25

נגד – 19

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק העונשין (תיקון הגנת הצידוק), התשנ"ה–1994,

לדיון מוקדם בוועדת החוקה, חוק ומשפט נתקבלה.

היו"ר ש' וייס:

25 תומכים, 19 מתנגדים, אין נמנעים. אני קובע שהצעת החוק עברה לטיפול של ועדת החוקה, חוק ומשפט.

אני רוצה למסור כאן הודעה. חבר הכנסת עובדיה עלי, זה נוגע לי וגם לך, לכולנו. חברי כנסת שואלים כמה זמן מותר לשר להשיב. עשר דקות. שר המשפטים השתמש רק בחלק מהזמן, זו זכותו. שר האוצר, כאשר השיב כאן קודם לכן, דיבר הרבה יותר זמן כיוון שהפריעו לו. וכאשר אני אומר זאת, כל אחד מאלה ששאלו אותי מבין למה אני אומר את זה. אתה שומע, חברי סגן השר אלי בן-מנחם? כל ההמצאות האלה שאני יכולתי לסחוב זמן הן אגדות. מה עוד שהשר דיבר 17 דקות, מכיוון שהפריעו לו. פשוט מחפשים אשם.

עובדיה עלי (הליכוד):

למען הסדר אני מבקש לציין, כי מי שניהל אז את הישיבה היית אתה, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ש' וייס:

מנסים לחפש אשם, במקום להתקבץ מהמזנון לכאן. אנחנו מכירים את החוכמות האלה, חוכמות שדופות, חסרות כל ערך. חבר הכנסת עובדיה עלי, תודה רבה לך. הם פשוט לא באים מהמזנון להצביע, וחושבים להטיל את זה על מישהו אחר. טריק זול. תודה רבה.

יהושע מצא (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, יש עוד הצבעות. למה אתה יוצא?

היו"ר ש' וייס:

כשיבקשו, אני אגיע.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת אלי בן-מנחם, היות שאתה העלית את העניין הזה, ואני שומע שמדברים כאן – –

אליהו בן-מנחם (העבודה):

— — — אל תנצל את הבמה — — —

היו"ר ע' עלי:

אם תרצה, תגיב.

אליהו בן-מנחם (העבודה):

דיברתי כחבר — — —

היו"ר ע' עלי:

ואני משיב לך כחבר. אם תרצה להגיב, תוכל לעשות זאת. אני אתן לך רשות. בינתיים אני יושב-ראש הישיבה.

לא אני ניהלתי את הישיבה כשעלתה הצעתו של חבר הכנסת קצב, שעה שהשר דיבר ובזמן ההצבעה. ניהל אז את הישיבה יושב-ראש הכנסת.

משה קצב (הליכוד):

שר האוצר דיבר 20 דקות, אדוני.

היו"ר ע' עלי:

כאן אומרים לי ששר האוצר דיבר 17 דקות, במקום עשר דקות. לכן, אם יש לכם טענות, נא לבוא בטענות לגורמים אחרים. אל תבואו בטענות ליושבים-ראש. זה עניין שלכם, ונא לחפש קורבנות אחרים. אל תבואו אלינו בטענות.

הצעת חוק הרשויות המקומיות (אחריות גזבר הרשות), התשנ"ה-1994

(הצעת חבר הכנסת ס' טריף)

היו"ר ע' עלי:

חברי הכנסת, אנחנו עוברים להצעת חוק ב'שמט, הצעת חוק הרשויות המקומיות (אחריות גזבר הרשות), של חבר הכנסת סאלח טריף. הנמקה מהמקום. שר המשפטים אמור להשיב.

שר המשפטים ד' ליבאי:

אנחנו מסכימים – – –

קריאות:

– – –

משה קצב (הליכוד):

אדוני שר המשפטים, איך אפשר כך לחוקק חוקים, עם כל הכבוד לך. ביציאתך מהאולם אתה מודיע שאתה תומך בהצעת החוק, עוד לפני שהמציע – – –

סאלח טריף (העבודה):

כבר התקבלה ההצעה בוועדת שרים לענייני חקיקה.

משה קצב (הליכוד):

קצת רצינות – – –

יהושע מצא (הליכוד):

אולי אפשר לתת סמכות לסגן השר בן-מנחם שישיב, הוא סגן שר; או אולי לסגן השר גולדפרב.

סאלח טריף (העבודה):

אדוני היושב-ראש, ההצעה שלי באה כדי לטפל בנושא של הרשויות המקומיות והגירעונות. הרי אתה היית ראש עיר ואתה יודע את המצב ששורר שם. למעשה יש היום הצעה בנושא זה שנדונה אצל יושב-ראש ועדת הפנים, חבר הכנסת מצא. לשמחתי, החליטה הממשלה לאשר את הצעת החוק שלי, שלא יפוטרו גזבר רשות מקומית שאינו מאשר תקציב שיש בו משום חריגה, שאינו מאושר ואין לו תקצוב. ההצעה באה כדי למנוע מצב, ששר אינו יכול לחרוג, אבל ברשות המקומית כל אחד יעשה מה שנראה בעיניו.

הצעת החוק היא עניינית. אדוני יושב-ראש ועדת הפנים, אני מבקש שתעזרו לי לאשר אותה ולהעבירה לדיון ולהכנה לקריאה ראשונה בוועדה.

עשיתי זאת בקיצור, כי אני מקווה שתהיה הסכמה כללית.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה. שר המשפטים, אני מבין, לא נמצא ואינו רוצה להשיב. חבר הכנסת מצא מבקש להסיר זאת. בבקשה, חבר הכנסת מצא, אתה יכול לדבר מעל הדוכן.

יהושע מצא (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני חושב שההצעה הזאת של חבר הכנסת סאלח טריף מיותרת לחלוטין. אתה יודע יפה מאוד, שכאן בכנסת אושרה הצעת חוק של ממשלת ישראל, שדנה בהרחבה בנושא של רשויות מקומיות, והחוק כולל פרק מיוחד – – –

סאלח טריף (העבודה):

— — —

יהושע מצא (הליכוד):

חבר הכנסת סאלח טריף, אני מדבר דווקא אל שולחן הקואליציה, שהרי אתם צריכים להיות אחראים לתמיכה בממשלה.

בחוק הממשלתי הזה יש פרק מיוחד שדן בנושא הגזברים ברשויות המקומיות. הוא היה בדיון בוועדה שלנו, והממשלה לקחה אותו בחזרה כדי שהיא תנהל משא-ומתן עם המרכז לשלטון מקומי. ממשלת ישראל מקיימת בימים אלה משא-ומתן בנושא הזה עם השלטון המקומי.

על כן, להערכתי, מי שמכבד את הממשלה צריך לדחות את ההצעה של חבר הכנסת סאלח טריף.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה. חבר הכנסת טריף, בבקשה.

סאלח טריף (העבודה):

אדוני היושב-ראש, אני רואה שהיום, בלהט הקרב, הקואליציה והאופוזיציה מתנהגות באופן שונה ומשונה. אני מבין שחברי, בלהט הדברים – – –

קריאות:

— — —

סאלח טריף (העבודה):

לכן אני מבקש שלא נצביע היום על הצעת החוק. אני מושך אותה.

היו"ר ע' עלי:

אין אפשרות. רבותי, אין אפשרות כזאת.

קריאות:

— — —

היו"ר ע' עלי:

אני מבקש שתשבו. נא לשבת. לא לעזור לי.

חבר הכנסת טריף, לצערי אינני יכול להיענות לבקשתך. אין אפשרות כזאת.

סאלח טריף (העבודה):

אם כך, תן לי לנמק את הדברים שלי.

קריאות:

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת טריף, אין לך אפשרות תקנונית לדחות את ההצבעה.

סאלח טריף (העבודה):

לכן אני רוצה לענות.

היו"ר ע' עלי:

על מה? מה אתה רוצה לענות?

סאלח טריף (העבודה):

אני רוצה לענות. יש לי אפשרות, חמש דקות.

היו"ר ע' עלי:

ענית.

שאול יהלום (מפד"ל):

זו היתה הנמקה מהמקום.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת טריף, אתה רוצה – בוא תענה.

קריאות:

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת טריף, אתה רוצה לענות – בבקשה.

יהושע מצא (הליכוד):

חבר הכנסת טריף, אתה פועל נגד הממשלה.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת טריף, אני מבקש להבהיר לך ואולי לעזור לך. אני מבקש להבהיר לך מה האפשרויות העומדות לרשותך. האפשרות היחידה העומדת לרשותך, לפי מיטב הבנתי, היא לפעול לפי סעיף 137א, לאמור: "ביקשה הממשלה להשהות את ההצבעה וחבר הכנסת המציע הסכים לכך, ישאל יושב-ראש הישיבה אם יש התנגדות להשהיה, ורשאי כל אחד מחברי הכנסת להתנגד להשהיה ללא הנמקה; היתה התנגדות כאמור, יעמיד היושב-ראש את עניין ההשהיה להצבעה". המליאה צריכה להצביע על כך.

לכן, אם אתה מבקש שההצבעה תידחה – הבקשה צריכה לבוא מן הממשלה. ואם מישהו מחברי הכנסת יבקש להתנגד – – –

סאלח טריף (העבודה):

היות שהממשלה לא כאן, אני – – –

היו"ר ע' עלי:

מה אני יכול לעשות. אני לא רואה דרך.

סאלח טריף (העבודה):

סגן שר.

קריאה:

סגן שר זה לא ממשלה.

משה קצב (הליכוד):

אדוני, שר המשפטים הודיע שהוא תומך בהצעת החוק. הוא הודיע.

סאלח טריף (העבודה):

אבל אני ביקשתי, אדוני, להשהות את ההצבעה. אם סגן השר יכול לענות כאן בשם הממשלה, בבקשה.

היו"ר ע' עלי:

סגן שר יכול להשיב בשם הממשלה. אתה מבקש להשהות.

משה קצב (הליכוד):

אדוני, שר המשפטים השיב.

היו"ר ע' עלי:

עם כל הכבוד, הממשלה יכולה לשנות את דעתה.

משה קצב (הליכוד):

היו"ר ע' עלי:

אבל המליאה בלאו הכי צריכה להחליט. אין להם רוב. מה זה משנה.

קריאה:

אם תמתין עוד דקה, יהיה להם רוב.

היו"ר ע' עלי:

אם סגן שר החקלאות מדבר בשם הממשלה – – –

סגן שר החקלאות ו' חאג' יחיא:

אני מבקש לדחות את ההצבעה.

היו"ר ע' עלי:

אתה מדבר בשם הממשלה.

יהושע מצא (הליכוד):

זה ביזיון.

קריאות:

היו"ר ע' עלי:

תנו לי לברר את העניין. סגן השר ואליד צאדק, אתה מדבר בשם הממשלה?

סגן שר החקלאות ו' חאג' יחיא:

כן. כן.

משה קצב (הליכוד):

אני מבקש.

היו"ר ע' עלי:

למה לך?

אנחנו מצביעים. רבותי, לפי התקנון אנחנו צריכים להצביע. מי בעד הצעתו של סגן השר להשהות את ההצבעה יצביע.

הצבעה מס' 28

בעד ההצעה להשהות את ההצבעה – 15

נגד – 23

נמנעים – אין

ההצעה להשהות את ההצבעה לא נתקבלה.

היו"ר ע' עלי:

בעד – 15, נגד – 23. אין נמנעים. הצעת הממשלה לא מתקבלת.

אנחנו מצביעים עכשיו על הצעת החוק של חבר הכנסת סאלח טריף.

סאלח טריף (העבודה):

אני מבקש חמש דקות.

קריאות:

אין.

היו"ר ע' עלי:

אי-אפשר.

רבותי, מי בעד הצעת חוק הרשויות המקומיות (אחריות גזבר הרשות), התשנ"ה-1994, של חבר הכנסת סאלח טריף? כבר היה צלצול. אני לא יכול להשהות את ההצבעה. מי בעד הצעת החוק – יצביע.

הצבעה מס' 29

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 17

בעד ההצעה להסיר את הצעת החוק מסדר-היום – 20

נמנעים – אין

ההצעה להסיר את הצעת חוק הרשויות המקומיות (אחריות גזבר הרשות), התשנ"ה-1994, מסדר-היום נתקבלה.

היו"ר ע' עלי:

בעד – 17, נגד – 20. הצעת החוק לא התקבלה.

הצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון – רישוי תוספות בנייה להצללה), התשנ"ה-1994

(הצעת חבר הכנסת ר' אלול)

היו"ר ע' עלי:

רבותי, אנחנו ממשיכים בסדר-היום. הצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון – רישוי תוספות בנייה להצללה) – חבר הכנסת רפאל אלול, בבקשה.

מיכאל איתן (הליכוד):

תדחה את זה לשבוע הבא.

יהושע מצא (הליכוד):

כדאי לך. אנחנו נפיל את הצעתך.

רפאל אלול (העבודה):

הממשלה נגד ההצעה.

מיכאל איתן (הליכוד):

אז נצביע בעד.

משה גפני (יהדות התורה):

חבר הכנסת אלול, הם יפילו את ההצעה.

רפאל אלול (העבודה):

הממשלה מתנגדת להצעה.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

אז אנחנו נתמוך.

היו"ר ע' עלי:

חברי הכנסת, עם כל הכבוד, אני מבקש להפסיק את השמחה והצהלה הזאת. נא להתייחס בכובד ראש. מספיק. אני מבקש להפסיק.

קריאות:

היו"ר ע' עלי:

אני מבקש להפסיק זאת. רבותי, אני מבקש להפסיק זאת. חבר הכנסת אלול, בבקשה.

רפאל אלול (העבודה):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אני מתכבד להביא לפניכם הצעת חוק שאינני יודע אם הממשלה מתנגדת לה, אבל משרד הפנים מתנגד לה.

בהצעת החוק שלי מדובר על התקנת סככות בבתים. ביישובים רבים, בעיקר ברשויות מקומיות יש חוקים ישנים שלא מאפשרים להתקין פרגולות להצללה. אני מדבר על התקנת דברים שיהיו על עמודים, ללא קירות, שיצלו על הבתים. זה לא דבר מסובך. במדינה שיש בה שמש כמו אצלנו, זה דבר חשוב.

משה גפני (יהדות התורה):

מי מתנגד?

רפאל אלול (העבודה):

משרד הפנים. משרד הפנים מתנגד.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

מי זה שר הפנים?

רפאל אלול (העבודה):

הפקידים של משרד הפנים התנגדו. אין לזה שום הצדקה. אין לזה שום היגיון. אני מציע שכולנו נתאחד ונסכים.

אברהם הירשזון (הליכוד):

איפה הממשלה?

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת רפאל אלול.

קריאות:

— — —

היו"ר ע' עלי:

רבותי, אני לא מוכן להמשיך ולנהל את הישיבה בצורה כזאת, עם כל הכבוד לכם. אני לא מוכן.

חבר הכנסת שלמה בוחבוט מבקש להסיר את ההצעה.

מיכאל איתן (הליכוד):

— — —

היו"ר ע' עלי:

כחבר הכנסת הוא רשאי להציע להסיר.

קריאות:

שלמה בוחבוט (העבודה):

אדוני היושב-ראש, אדוני היושב-ראש – – –

קריאות:

היו"ר ע' עלי:

לאלה שאינם יודעים, מדובר כאן, גם לפי החלטה מחודשת של ועדת הכנסת – תמכה הממשלה בהצעת החוק או לא נקטה עמדה, רשאי אחד מחברי הכנסת להציע להסיר את הצעת החוק מסדר-היום וינמק את הצעתו במסגרת חמש דקות.

לפי הסעיף הזה אני מאפשר לחבר הכנסת בוחבוט.

דב שילנסקי (הליכוד):

אדוני צודק.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת שילנסקי, יש טלוויזיה וחברי הכנסת שאלו באיזו זכות אני נותן לו לדבר.

דב שילנסקי (הליכוד):

רציתי לחזק את החלטתך ואת הנהלת הישיבה בצורה נבונה וטובה. רק הבעתי התפעלות מחבר הכנסת בוחבוט, שקיוויתי כי יתמוך בחבר הכנסת אלי דיין והוא לא תמך בו, ועכשיו הוא עומד לבקש להוריד את ההצעה של חבר הכנסת רפי אלול. חבר הכנסת רפי אלול, הוא הולך להוריד את ההצעה שלך, זה חבר שלך?

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת שילנסקי, ההערה שלי לא באה בעקבות הערתך אלא בעקבות הערה של חבר כנסת אחר; לכן הבהרתי מדוע חבר הכנסת בוחבוט נקרא לדוכן. בבקשה.

שלמה בוחבוט (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, חבר הכנסת דב שילנסקי ידידי, מיום ליום אתה מאכזב אותי. אני שואל שאלות רבות: זה בית-מחוקקים או גן-ילדים? תסתכלו בטלוויזיה איך אתם מתנהגים. הציבור –

יעקב שמאי (הליכוד):

ראינו אותך. בושה וחרפה.

שלמה בוחבוט (העבודה):

תתביישו. ראיתי אותך אתמול ב-23:30. איך אתם מדברים? בושה וחרפה.

יעקב שמאי (הליכוד):

בושה לשמוע אותך.

שלמה בוחבוט (העבודה):

תסלח לי, אני מתבייש. תתביישו, איך אתם מתנהגים.

יעקב שמאי (הליכוד):

מושחתים אתם.

שלמה בוחבוט (העבודה):

אתה מושחת, אתם מושחתים. תתביישו לכם.

קריאות:

— — —

היו"ר ע' עלי:

סליחה, רבותי.

סאלח טריף (העבודה):

— — — מה קרה לכם?

מיכאל איתן (הליכוד):

תסתכלו פה — — — סביב שולחן הממשלה. איפה השר שחל?

יעקב שמאי (הליכוד):

הביאו את אחמד טיבי שיעזור לרבין שלכם.

היו"ר ע' עלי:

אני מבקש לאפשר לו לדבר, תשמעו אותו גם אם הדברים לא מוצאים חן בעיניכם ולא ערבים לאוזניים.

שלמה בוחבוט (העבודה):

יופי, סוף כל סוף אתם מגלים אחדות. על מה? תגידו לציבור שבסך הכול הצעות החוק שלכם יגיעו לוועדות וייפלו.

שאול יהלום (מפד"ל):

באמת?

שלמה בוחבוט (העבודה):

כן, אתם תשמעו את זה. על מה אתם חוגגים?

אברהם הירשזון (הליכוד):

למה הן ייפלו?

היו"ר ע' עלי:

אני מבקש.

שלמה בוחבוט (העבודה):

בושה וחרפה, תתנהגו כמו חברי כנסת ולא כמו בגן-ילדים.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת בוחבוט, סלח לי.

סאלח טריף (העבודה):

אתם בכנסת.

שלמה בוחבוט (העבודה):

אתם אלטרנטיבה? אתם רוצים אלטרנטיבה לשלטון? בושה וחרפה.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת בוחבוט, אני מדבר.

אברהם הירשזון (הליכוד):

העם לא רוצה אתכם, נמאסתם על העם.

שלמה בוחבוט (העבודה):

איך אתה מדבר? העם לא רוצה אתכם. תחכה, יש לך עוד שנתיים. על מה אתה מדבר?

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת בוחבוט, תאפשר לי להשתיק אותם.

יעקב שמאי (הליכוד):

העם אומר "נמאסתם".

היו"ר ע' עלי:

חברי הכנסת, אם יהיו הפרעות הוא יעמוד על הדוכן אפילו במשך שעותיים, עד שהוא יגמור לנמק. אם אתם רוצים שהוא יסיים בזמן, נא להפסיק להפריע.

יצחק לוי (מפד"ל):

מה זה הצללה?

היו"ר ע' עלי:

לא יעזור לכם, הוא ידבר.

שלמה בוחבוט (העבודה):

הרב יצחק לוי, מוסריות, שקט, שלוה, התנהגות. מה זה צריך להיות?

יצחק לוי (מפד"ל):

הצללה זו שלוה?

היו"ר ע' עלי:

אני מתחיל עכשיו לקצוב את הזמן.

שלמה בוחבוט (העבודה):

זו הדוגמה שאתם נותנים לעם? אתם האלטרנטיבה? בושה וחרפה. גם לא נותנים לדבר.

שאול יהלום (מפד"ל):

מי שמדבר.

סאלח טריף (העבודה):

הוא עשה יותר ממך.

שלמה בוחבוט (העבודה):

לי יש קצת עשייה. מה אתה עשית בחיים שלך, חבר הכנסת יהלום, חוץ מאשר להיות בוטה?

שאול יהלום (מפד"ל):

אתה הרסת.

שלמה בוחבוט (העבודה):

אני הרסתי? אני בנית', אתה הורס. ראינו מה קיבלת בוועידה שלך ואיפה אתה נמצא במפלגה שלך. תסתכל במפלגה שלך.

שאול יהלום (מפד"ל):

תבדוק.

שלמה בוחבוט (העבודה):

אתה תבדוק.

שאול יהלום (מפד"ל):

אני יודע.

אהוד אולמרט (הליכוד):

יש פה דיון די מעניין.

היו"ר ע' עלי:

הזמן הולך ואוזל. רק לפני דקה הפעלתי את השעון, יש לך עוד שלוש דקות.

שלמה בוחבוט (העבודה):

אדוני היושב-ראש, ידידי חבר הכנסת דב שילנסקי, זה לא לובי חברתי. אני מאוד מעריך את חבר הכנסת רפי אלול, ואני יודע שהוא עושה נפלאות בנושא החברתי, הוא הרים את הדגל, פועל ועושה, אבל אני חולק על הצעת החוק שלו. אם תצביעו עבור ההצעה של ידידי חבר הכנסת אלול, אומנם אתם עושים זאת נגד הקואליציה, אבל, אדוני ראש עיריית ירושלים, אני רוצה לראות איך אתה מצביע כראש עיר עבור הצעה של תוהו ובוהו, כשכל אדם יכול לסגור מרפסת ללא החלטת ועדה.

אהוד אולמרט (הליכוד):

יושב-ראש הסיעה שלך הציע היום בכנסת הצעה של תוהו ובוהו בעניין החינוך, ואתם כולכם רקדתם סביבו.

שלמה בוחבוט (העבודה):

תסלח לי, חבר הכנסת אולמרט, בערי הפיתוח יש יום לימודים ארוך, לומדים שם עד השעה 14:30. אני לא צריך יום לימודים ארוך בערי פיתוח, יש לי. בבקשה, נראה שתצביע עבור זה, אדוני ראש העיר. גם אני אביא הצעות אחרות בנושאים האלה.

לכן אני מבקש להסיר את הצעת החוק.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה. חבר הכנסת אלול, אתה יכול להשיב.

רפאל אלול (העבודה):

חברי חברי הכנסת, ידידי חבר הכנסת שלמה בוחבוט, שנינו ראשי רשויות. מדובר פה בהצעה שאמורה להקל על האזרחים כשהכול ייעשה באישורי ועדה, וזה טוב גם לעיריית ירושלים. אין מדובר פה באישורי בנייה אלא בהקלה על האזרחים. הכוונה היא ליישובים ותיקים שמקדמת דנא אין בהם אישורים לכך, ואני רוצה לתקן חוק. לכן יש פה עזרה לאזרח בלי קשר לאופוזיציה ולקואליציה. אודה לכם אם תצביעו בעד הצעת החוק.

היו"ר ע' עלי:

רבתי, אנחנו עוברים להצבעה.

משה גפני (יהדות התורה):

מה עמדת הממשלה?

היו"ר ע' עלי:

הממשלה נגד.

אברהם הירשזון (הליכוד):

הממשלה לא נגד, אין ממשלה ולכן היא לא יכולה להיות נגד.

היו"ר ע' עלי:

אני מבקש לשבת כדי להצביע.

מי בעד הצעת חוק התכנון והבנייה של חבר הכנסת רפאל אלול והעברתה לוועדת הפנים ואיכות הסביבה להכנתה לקריאה ראשונה? נא להצביע.

הצבעה מס' 30

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 22

בעד ההצעה להסיר את הצעת החוק מסדר-היום – 1

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון רישוי תוספות בנייה להצללה), התשנ"ה – 1994, לדיון מוקדם בוועדת הפנים ואיכות הסביבה נתקבלה.

היו"ר ע' עלי:

בעד – 22, נגד – 1. ובכן, הצעת החוק אושרה, והיא תועבר לוועדת הפנים ואיכות הסביבה להכנה לקריאה ראשונה.

הצעות לסדר-היום

יחסי ישראל-מצרים

היו"ר ע' עלי:

אנחנו ממשיכים בסדר-היום: הצעות לסדר-היום מס' 5855, 5858, 5862, 5883 ו-5896, בנושא: יחסי ישראל-מצרים. ראשון הדוברים – חבר הכנסת אבנר חי שאקי. בשם הממשלה ישיב שר החוץ. איפה שר החוץ?

משה קצב (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, יש ממשלה או אין ממשלה?

היו"ר ע' עלי:

אם אתם רוצים, אני מוכן להפסיק את הדיון.

משה קצב (הליכוד):

לא, לא.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת קצב, אם אתם מבקשים לעשות הפסקה עד לבואו של שר החוץ, איענה לבקשה שלכם.

משה קצב (הליכוד):

כבודה של הכנסת הוא מעל כבודה של הממשלה, ולא צריך להפסיק את הדיון. זה לבושתה של הממשלה שעברו פה ארבעה-חמישה חוקים בלי נוכחות הממשלה ובלי תגובה שלה. אי-אפשר כך.

יעקב שפי (העבודה):

יש ישיבת ממשלה.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת קצב, הערת הערה, ואני מבקש להשיב. חבר הכנסת שפי, עם כל הכבוד לכך שיש ישיבת ממשלה, כבודה של הכנסת מחייב, שבשעה שדנים בנושא ושר צריך להשיב, הוא צריך לשמוע את הנואמים. אני מודיע לך, שאילו היתה דרישה של חברי כנסת להפסיק את הדיון כשאין פה שר, הייתי מפסיק את הדיון.

משה קצב (הליכוד):

אני מבקש לקרוא לשר החוץ לבוא לכאן.

היו"ר ע' עלי:

ביקשתי מסגן מזכיר הכנסת להודיע לשר החוץ להגיע לכאן. אם הוא לא יגיע, אחליט מה לעשות – –

משה קצב (הליכוד):

בכל מקרה אני מבקש לא להפסיק את הדיון.

מיכאל איתן (הליכוד):

אני מציע שבינתיים אחד מעובדי הכנסת ישב פה כשר חוץ זמני על מנת שלא – – –

היו"ר ע' עלי:

שר החוץ מגיע.

דב שילנסקי (הליכוד):

בלאו הכי הם בובות.

היו"ר ע' עלי:

שר החוץ בדרך. בבקשה, חבר הכנסת שאקי.

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, בשבועות האחרונים ובמיוחד בימים האחרונים שמענו דברים יוצאי דופן הן מצד ראשי הרשות הפלשתינית והן מצד כמה אישים מצרים בכירים.

מצד ראשי הרשות הפלשתינית שמענו דברים שגובלים בקריאה להשמדת ישראל למעשה. פארוק קדומי הכריז: יש מדינה שהוקמה בכפייה היסטורית, והיא חייבת להגיע אל קיצה. עבד אל-שפי, אשר לפי כל הסימנים עומד להציג את מועמדותו מול ערפאת כמנהיג הרשות הפלשתינית, אומר: כל האמצעים כשרים למאבק בכיבוש הישראלי, לרבות מאבק מזוין. אחמד טיבי הישראלי, יועצו של ערפאת, אחת התופעות הבזויות והמכוערות וחסרות השחר במציאות הישראלית, אומר: אם תימשך הקמת התנחלות, האינתיפאדה תתפרץ שוב. עבדאללה חורני, חבר הוועד הפועל של אש"ף, קרא לפני כמה ימים בכינוס פוליטי להמשיך את המאבק המזוין נגד ישראל כדי להגלות את הכיבוש.

במקביל, כאילו על-פי תיאום, קורא אוסמה אל-באז, יועצו הבכיר של נשיא מצרים מובארק, למדינות ערב להתכונן למלחמה נגד ישראל.

התופעות הללו חייבות להדאיג את כל מי שמאמין בתום לב שגם הרשות הפלשתינית וגם מדינות ערב אכן מתכוונות לשלום אמת עם ישראל, ועלינו לבדוק מהי האמת שניתן לגלותה מן העובדות.

לגבי הרשות הפלשתינית לא אאריך עוד, הדברים ברורים. זוהי החבורה המתנגדת לכל הסכם עם ישראל ורוצה במדינה פלשתינית לא לצדה של ישראל אלא במקומה של ישראל. לאלה אינני מוצא אפילו להקדיש מלים כלשהן. אבל אקדיש את רוב דברי לאוסמה אל-באז ולמה שמתרחש ביחסי ישראל-מצרים.

אני נמנה עם מי שסבורים, שלסאדאת המנוח יש זכות ראשונים; שהוא היה הראשון מקרב מנהיגי ערב שהחליט להכיר במדינת ישראל כעובדה קיימת שאין למחוק אותה, שהיא חלק אינטגרלי ולגיטימי של המזרח התיכון. אבל, מאז חתימת הסכם השלום עם מצרים וחרף הרצון הבולט של ישראל ששלום זה יתחמם, לא זכינו, למרבה הצער, לחימום של אותם יחסים.

בכל זאת אציין בתחילה כמה תזוזות חיוביות ביחסי מצרים כלפי ישראל, שיש אולי לראות בהן התחשבות בהסכמי אוסלו וקהיר, במה שנקרא שם תהליך השלום. ראינו לראשונה שני ספרים של שני סופרים ישראלים שתורגמו מעברית לערבית, ספרו של עמוס עוז "מיכאל שלי" וספרו של משה ששון "שבע שנים בארץ מצרים". זו הפעם הראשונה שהציגו ביריד הספרים הבין-לאומי בקהיר שני ספרים מישראל, לאחר שהיתה החרמה שיטתית טוטלית של סופרי ישראל. נפתחו דלתות שהיו נעולות בפני ישראלים. גדל, לשמחתנו, מספר המצרים המבקשים אשרת כניסה לישראל; לא בממדים גדולים, אבל התחלה לא רעה. השגריר הישראלי בקהיר, דוד סולטן, מוזמן בזמן האחרון לפגישות לא רק עם נציגי השלטון אלא גם עם נציגי האופוזיציה במצרים. אנשי אקדמיה מצרים מגלים נכונות להיוועד עם חוקרים מישראל, והם באים לבקר במרכז האקדמיה הישראלי בקהיר בהנהלת פרופסור עמנואל מרקס. כמה מאנשי האקדמיה המצרים מבקשים להשתלב בעבודות מחקר כעמיתי מחקר באוניברסיטאות בישראל. לכאורה, זו התחלה טובה המבשרת טובות.

אבל, למרבה הצער, כשאנחנו מעיינים יפה אנחנו רואים, שכמה מן הקריקטורות המורעלות ביותר, שבהן מתוארת ישראל ומתוארים יהודים בדמות מפלצתית, עדיין מופיעות פה ושם בעיתונות המצרית; יש אומנם יותר דיווחים ענייניים לכאורה על שיחות השלום, אבל אין כל רצון הבא לידי ביטוי בתקשורת המצרית לתאר את ישראל כמדינה שוחרת שלום באמת, המקריבה קורבנות שמעבר לרצונו של רוב הציבור היהודי בארץ כדי להוכיח לערבים את הרצון בשלום.

אם נבדוק אם נשתנו העמדות הבסיסיות של מצרים כלפי ישראל נמצא, לצערנו, שלמרות הוויתורים המקסימליים שישראל כבר ויתרה, ולמרות לחיצת היד שהרגיזה ומרגיזה ישראלים רבים, בין רבין לערפאת, בכל זאת אנחנו עדיין רואים במצרים תופעות מדאיגות, ועליהן אני בא להעיר.

אדוני שר החוץ, אני נמנה עם מי שמעריכים ביותר את שירותו של שגריר מצרים בישראל בסיוני ואת כוונותיו האישיות הטובות. הוא מעוניין לשפר את היחסים בין מצרים לישראל, הוא מעוניין להגדיל את התיירות המצרית לישראל, אבל לא הוא קובע אלא משרד החוץ המצרי.

ומה אומר משרד החוץ, שר החוץ המצרי? ובכן, נאומיו של עמרו מוסא אינם צריכים תרגום, הם כמעט גובלים, למרבה הצער, בקריאה לעולם כולו ללחוץ על ישראל לחתום על האמנה הבין-לאומית למניעת הפצתו של הנשק הגרעיני, ביודעו שישראל לא תיאות לעניין הזה אלא לכשישור שלום מוחלט ומלא במזרח התיכון. הדברים נשמעו מפיו של הנשיא ויצמן, הדברים נשמעו גם מפיו ראש הממשלה.

אנחנו שומעים לאחרונה מפיו של הנשיא מובארק, שעל ישראל להכיר בריבונות של סוריה על הגולן – עד המטר האחרון. האומנם? האומנם זו הדרך לקרב? האומנם זו הדרך להביא לשלום בין ישראל לסוריה, כאשר מדינה כמו מצרים, הטוענת להיות מתווכת, מראש קובעת שהמטר האחרון בגולן שייך לסוריה כביכול?

ראינו הפגנות אלימות וסוערות של סטודנטים בקהיר נגד ישראל, שבהן שרפו דגלי ישראל, ולא ראינו שנענשו או הובאו לדין על כך. ראינו תוכניות פיתוח של המזרח התיכון, כשהשם ישראל, מדינת ישראל וגבולות ישראל נמחקו לחלוטין מן המפה, כאילו לא היתה ישראל, חלילה, קיימת. אנחנו רואים שמובארק לחץ על נציגיהם של איי קומורו לבטל את ההסכם לכינון יחסים עם ישראל. אנחנו רואים שמצרים דורשת להוציא את הכוח הבין-לאומי מסיני, ואין לזה כל הסבר, וישראל כבר הודיעה שללא הסכמתה לא יקום הדבר ולא יהיה. אנחנו רואים שמצרים סירבה להזמין את ישראל לפסטיבל הקולנוע הבין-לאומי האחרון שהיה בקהיר, ועוד דוגמאות למכביר.

מסקנה פשוטה, אדוני שר החוץ: מצרים מחויבת להסכמיה עם ישראל, היא מחויבת לנרמל את יחסיה עם ישראל, היא מחויבת לגלות יחס הרבה יותר אוהד. אסור לה להיות זאת שבשם השלום עם ישראל כביכול תהפוך לגורם נוסף הלוחץ על ישראל, המביא להרחקתה, לבידודה וכו'.

מן הראוי שתבוא תגובה מפיו, אדוני שר החוץ, מממשלת ישראל, כי ממשלת מצרים חייבת לתקן את דרכיה, חייבת לשפר את יחסה כלפי ישראל. ישראל עשתה מעל ומעבר כלפי מצרים. הגיע הזמן שמצרים תשלם ולו חלק קטן ממה שהיא חבה לישראל בכל מה שנוגע ליחסים הבילטרליים שבין ישראל לבין מצרים.

מן הראוי שמכאן, מן הבית הזה, תישמע הקריאה למצרים לתקן דרכיה, ושנשיא מצרים ושר החוץ המצרי יפסיקו לרדוף את ישראל בזירות הבין-לאומיות, יפסיקו ללחוץ על ישראל בנושא כל כך רגיש ויעשו אכן לקירוב השלום, לא על-ידי דרישות בלתי נסבלות מישראל לווייתורים; הגיע הזמן שידרשו ויתורים ממדינות ערב הטוענות לרצון בשלום עם ישראל.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת שאקי. חבר הכנסת דב שילנסקי, בבקשה. אחריו – חבר הכנסת שאול גוטמן.

דב שילנסקי (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, שמעתי את הדברים, דברי הטעם והחוכמה, מפי מורי ורבי פרופסור אבנר חי שאקי, וארשה לעצמי להוסיף עליהם דברים מספר.

יש יום שחור בתולדות מדינת ישראל, הוא יום הכיפור הידוע והמפורסם, הוא יום הכיפור השחור ביותר בתולדותינו. היו אזהרות, והיום מתגלים כל מיני דברים נוספים. אדוני היושב-ראש, כלום צה"ל, כמי שלחם במלחמת יום כיפור, ודאי אתה עומד ומשתאה איך לא ראינו אזהרות מכל הצדדים וטמנו את הראש בחול. והתוצאה? הנה יושב פה האלוף אריאל שרון, אריק, כפי שאנחנו מכנים אותו בחיבה. תשאלו אותו והוא יספר לכם איך אנחנו נראינו ביום הכיפור. אם לא הוא וחבריו ודומיו, שאותם הוא הוביל, מי יודע לאן היינו מגיעים. אתם יודעים מי בצמרת המדינה כבר אמר: חורבן הבית השלישי.

הייתי מוכרח להתחיל בזה, כי כשאני שומע שביום שישי האחרון הצהיר יועצו המדיני של נשיא מצרים חוסני מובארק, אוסמה אל-באז, על הצורך של מדינות ערב להתארגן למלחמה נוספת בישראל, ואני רואה איך פה אצלנו מתחבקים אתם – שמעתי לפני כן כל מיני דברים, אינפורמציה, מפי ידידי הדגול אריק שרון, ואני גם אגיד אותה, אוסיף על מה שהכינותי קודם – כל המדינה בטירוף. יש פה שגריר מצרים, כולם רצים אחריו, האדם הכי יקר במדינה, כל הסלונים פתוחים בפניו, כולם מתחננים: תבוא. קוקטיילים – גם לפני מלחמת יום כיפור השחור היינו עסוקים יותר מדי בקוקטיילים – וראשי המדינה הזאת, ראש הממשלה ושר החוץ, נותנים להם הרבה כבוד ואומרים: תראו איזו ממשלה טובה לעומת ממשלת שמיר.

את שמיר נשיא מצרים לא הזמין, את ראש הממשלה הזה הוא כן מזמין; את שר החוץ של הממשלה הקודמת הוא לא הזמין, את שר החוץ של הממשלה הזאת הוא כן מזמין. שמחה גדולה על ראשי. תאמינו לי, ראש הממשלה ושר החוץ, אני מפרגן לכם על הקוקטיילים והתענוגות, אין עיני צרה בזה, אבל בשביל הכבוד הזה אנחנו צריכים לעצום את העיניים? הגה לא השמיעה הממשלה הזאת נגד זה שהיועץ הבכיר של נשיא מצרים אומר, שצריך להתכונן למלחמה נגד ישראל. סאדאת אמר כך, ואצלנו אמרו: אלה סתם דיבורים. זה היה לנגד העיניים, הכול היה מוכן.

ואני אינני אומר שהנה מחר מצרים יוצאת נגדנו למלחמה. אבל לפקוח עיניים, להביט, לגלות עירנות, להגיב במחאה חזקה מאוד. כל מדינה היתה אומרת: אנחנו נחזיר את השגריר שלנו הביתה, השגריר

שלכם פה – פרסונה נון גראטה. היא בעלת בריתנו, יש לה אתנו הסכם שלום, והיא מאיימת עלינו במלחמה, ואנחנו שותקים? איפה נשמע כדבר הזה?

והמצרים פועלים – אינני יכול לפרט כי, כפי שאמרתי, הוספתי ידע בשיחה עם ידידי אריק שרון ויש לי פה נאומים לשעה, אבל הזמן קצר, כפי שאמר היושב-ראש – מצרים בונה את העוצמה הצבאית הגדולה ביותר נגד ישראל. מצרים מייצרת היום חמישה-שישה טילי "סקאד-B" לחודש. אתם יודעים מה זה "סקאד-B" אחד? נפלו פה בתל-אביב טילי "סקאד" לפני שנים מספר, ברמת-גן, חמישה-שישה טילי "סקאד". חמישה-שישה טילי "סקאד" לחודש, זה 60 טילי "סקאד" לשנה. מילא, אבל היא מייצרת את טילי ה"סקאד" ואומרת שצריך להתכונן למלחמה נגד ישראל. מצרים בונה את חיל האוויר הגדול ביותר והמודרני ביותר במזרח התיכון בעזרת ארצות-הברית, והוא בנוי על מטוסי F-16, ובמטוסי F-16 יש גם פיתוח ישראלי. היא אומרת: צריך להתכונן למלחמה, ומקבלת ידע שלנו בהכנה שלה למלחמה על ישראל. איפה התבונה? איפה השכל? רבותי, מה קרה אתנו? ואין פוצה פה.

כמובן, אנחנו את הכול ניתן, אנחנו נהיה בכיס שלהם. היא תומכת בסורים, מתאמת עם הסורים, כבר מתערבת בבחירות בישראל, מצהירה ואומרת, נותנת עצות לאויבים שלנו. בעלת בריתנו נותנת עצות לאויבים שלנו ואומרת: צריך לגמור מהר עם ישראל, כי הנה הממשלה הזאת – בעיני ממשלת התבוסה בישראל, בעיניהם הממשלה הטובה ביותר – עומדת ליפול ותבוא ממשלה אחרת, בראשות הליכוד. צריך לנצל את הזמן. יש גם פעילות, ואני לא רוצה להיכנס לזה עכשיו, לתמיכה בממשלה הזאת על מנת לחזק אותה.

בקשרים שלה, בהתערבות שלה בנושא השלום שלנו עם סוריה היא בעד כוח הרב-לאומי בסוריה, כשאנחנו נפנה שם. היא פועלת כך שהכוח הרב-לאומי יצא מסיני ויעבור לסוריה. רבותי, אתם זוכרים שהיה האו"ם בסיני? אתם זוכרים את נאצר? כשהוא רק אמר, כהרף עין, האו"ם הסתלק ונשארו חשופים. הוא גם יכול לסלק את אלה, אבל הוא אומר: למה לי לסלק אותם בצורה לא מודרנית? הוא פועל עכשיו בצורה דיפלומטית על מנת להוציא אותם. ויש פתרון: להעביר אותם לסוריה.

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, לצערי זמני מוגבל ואני חייב לסיים. תרשה לי רק להזעיק: אני חושש שאחרי הדברים האלה שלי יגידו – מפיל אימה, מכניס פחד, רואה צל הרים כהרים. אולי אינני פופולרי בדברים האלה, אולי אמצא הרבה מתקיפים ומשמצים על הדברים האלה, אבל לפני מלחמת יום כיפור היה אחד שהיה לא פופולרי, היו עוד כמה שאמרו והזהירו, והם לא יצאו לצעוק בראש חוצות, כי היתה להם הגינות מוסרית מסוימת. לו הם היו יוצאים לצעוק בראש חוצות, אולי לא היינו מגיעים ליום הכיפור השחור הזה. קיבלתי עלי עכשיו את התפקיד הלא-נעים הזה. תודה רבה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת שילנסקי. חבר הכנסת שאול גוטמן, בבקשה. אחריו – חבר הכנסת רענן כהן, ואחריו – חבר הכנסת אברהם ורדיגר.

שאול גוטמן (מולדת):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אין לנו צורך בנייר עמדה של פקידות משרד החוץ כדי לדעת כי יחסי ישראל-מצרים אינם חמים. כך אין לנו צורך בדברי ההרגעה הבאים ממשרד ראש הממשלה וממשרד החוץ. זה זמן אנו יודעים כי מצרים הפכה חוד החנית הערבית במלחמה פוליטית ודיפלומטית בישראל. מעניין, ככל שמצרים הולכת ומתבססת בעולם הערבי, היא מרגישה צורך גובר והולך בהחרפת היחסים עם ישראל.

מצרים מהווה את חוד החנית במאבק ערבי כנגד ישראל בנושא הגרעיני. להערכתנו, זהו מאבק מתואם היטב בין מובארק לבין אסד. שתי מדינות אלה רוצות להביא לפיקוח על מתקני הגרעין של ישראל כחלק מהסכם שלום ישראלי-סורי. האם יש סיכוי למאבקם? מדוע דווקא עתה, כאשר ראש ממשלת ישראל מאותת נאשיות על הסכמתו לרדת מכל רמת-הגולן, מוצא הנשיא מובארק מקום להחרפת המאבק בישראל?

אחרי ככלות הכול, מצרים קיבלה כל מה שביקשה מישראל ואף למעלה מכך. כולנו ידענו על שדות הנפט העשירים שאנו משאירים מאחורינו. כולנו ידענו על מרחבי התמרון העצומים שאנו משאירים מאחורינו. מתי מעט ידעו על מרבצי האורניום העשירים שהשאירו מאחורינו. מה טעם רואה אפוא מובארק, להחריף מאבקו בישראל?

אדוני היושב-ראש, מובארק רואה ומשתאה לנוכח אחד מרגעי השפל של החברה בישראל ומנצל זאת עד תום. הוא צפה בחוסר היכולת של ישראל להתמודד עם האינתיפאדה, הוא רואה כיצד ראש כנופיה מסוגל להתמודד היטב מול ראש ממשלת ישראל ולהשיג צעד אחרי צעד מדינה פלשתינית. שלא כמו ישראלים רבים הוא מבין, כי הברירה שלנו ממורשתנו הופכת אותנו לעם תלוש ולכן חלש, מתנצל ונרפה.

רבותי חברי הכנסת, העולם כולו עומד ומשתאה נוכח החולשה שאנו מגלים. אין אח ורע לתופעה מדהימה זו. לא תמצאו דוגמה אחת של עם שמוותר על אדמתו, על מולדתו, על עברו, כפי שאנו עושים היום. היסטוריון שינתח בעתיד את תקופתנו לא יבין כיצד עם שניצח בכל המאבקים והמלחמות מסר את אדמתו לאויביו שכשלו.

שוחחתי ארוכות עם מנהיגים נוצרים במה שקרוי: חגורת התנ"ך שבארצות הדרום של ארצות-הברית, וכולם מזועזעים מהאפשרות שישראל תפקיר את יהודה ושומרון בידי כנופיית ערפאת.

כמה זמן?

היו"ר ע' עלי:

נגמר, אין לך זמן. אני אתן לך עוד חצי דקה לסיים.

שאל גוטמן (מולדת):

לסיום, אני מקווה כי ממשלה מסוכנת זאת תעבור בהקדם מן העולם וכי הליכוד, לכשיעלה לשלטון, ישנה פניו, יקים מערכת חינוך לאומית מסורתית, יחזק את התשתית המדעית הביטחונית כדוגמת רפא"ל, יסלק את כנופיית ערפאת מארץ-ישראל, ובעיקר – יחזור בו מתוכנית האוטונומיה. תודה רבה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת גוטמן. חבר הכנסת רענן כהן, ואחרון – חבר הכנסת אברהם ורדיגר.

רענן כהן (העבודה):

אדוני היושב-ראש, אדוני שר החוץ וממלא-מקום ראש הממשלה, חברי הכנסת, בשבוע האחרון היינו עדים להתקררות משמעותית ביחסי ישראל ומצרים, עד כדי כך שהנשיא ויצמן ראה לנכון לצלצל אל הנשיא מובארק ולשוחח עמו. מצרים אומנם אומרת שהסיבה היא סירובה של ישראל לחתום על אמנה למניעת נשק גרעיני, אבל יש סימנים רבים המוכיחים שכוונתה אחרת. אני אנסה למנות כמה כוונות.

להערכתי, מצרים הולכת על חבל דק בין שאיפתה לשלום ובין רצונה להנהיג את העולם הערבי. דבר שני – הפסגה בהשתתפות סוריה, סעודיה ומצרים, צריכה להדליק נורה אדומה לחברה במדינת ישראל. דבר שלישי – מצרים מדברת על שמירת השלום, ובו בזמן מתחמשת בצורה מואצת ומסוכנת. דבר רביעי – גם במצרים יכולה להיות הפיכה מוסלמית נוסח אירן, ולזה אנו צריכים להיות מוכנים.

הנשיא סאדאת הבין, שאם האינטרס העליון של מצרים הוא, מסיבות שונות, שלום עם ישראל, עליו לוותר על השאיפה המסורתית של ארץ זו להנהיג את העולם הערבי, ובאמת במשך שנים רבות היתה מצרים מוחרמת על-ידי מרבית מדינות ערב. הנשיא מובארק, לעומת סאדאת, שואף להחזיר את מצרים למקומה הקודם בעולם הערבי, וכדי לעשות זאת אין לו ברירה אלא לקרר את היחסים עם ישראל עד לדרגת קיפאון ממש. מבחינתו, הכושי עשה את שלו, כלומר הוא התכוון לישראל, והכושי יכול ללכת. גישה זו, ולא סירוב ישראל לחתום על האמנה, היא הסיבה, אולי העיקרית, לקור העז הנושב ממצרים, שאקלימה חם מאוד.

אדוני שר החוץ, עניין זה כשלעצמו צריך ליצור אצלנו חשיבה, ואולי היה כדאי לקיים טרסט מוחות במשרד החוץ כדי לבחון לאן יחסינו עם מצרים הולכים.

דוגמה לכך שמצרים שואפת לחזור למיקומה בעולם הערבי היא הסכמתו של מובארק לארח את נשיא סוריה, אסד, ואת פאהד מלך סעודיה לפסגה שמטרתה היתה להאט את תהליך השלום. כאן מצרים, מרצון, שיחקה לידין של אסד, החושש להשאיר, אולי להישאר אפילו יחיד במזרח התיכון שאינו חותם על אמנת השלום עם ישראל, ובכך יאבד את קלפי המיקוח החזקים שלו. זו בעצם, הייתי מגדיר, הנורה האדומה מבחינתה של החברה במדינת ישראל.

יותר מזה, אני קורא בעיתון שאמ"ן – אגף מודיעין – ציין את התחמשותה המואצת של מצרים. בשנה האחרונה היא רכשה נשק מערבי מתוחכם, הגדילה את הצבא והוציאה משימוש נשק מיושן. אמ"ן ציין עוד, שאם כיום אין חשש לעימות צבאי עם מצרים, יש לדעת שהזירה עלולה, בתוך עשר עד חמש-עשרה שנה, אדוני שר החוץ, להתפתח בכיוונים לא צפויים.

אכן אנחנו יודעים היום שמצרים מצליחה, בשלב זה, להתגבר על האלמנטים המוסלמיים הקיצוניים שבה, אך אין כל ביטחון שהצלחתה זאת תימשך; אולי אלמנטים אלה יתחזקו בעתיד בגלל המצוקה הנוראית ההולכת וגוברת של האזרחים, שכן המדינה אינה יכולה להמשיך ולהאכיל את מיליון התינוקות הנולדים בה מדי שנה בשנה. אין כל ביטחון אפוא שלא תהיה גם במצרים הפיכה מוסלמית נוסח אירן, ולכן אנו חייבים להתכונן גם היום, ובו בזמן למשוך את הקשרים עם מצרים; אנחנו חייבים לעשות הכול כדי לקדם את התהליך עם מצרים. אבל הדברים שנאמרים כאן חייבים להישמע, כי אנחנו מודאגים מאוד ממה שקורה בתוך מצרים ובכל הנוגע ליחסה לעולם הערבי ולמדינת ישראל.

אם הדברים האלה יבואו לידיעתו של מובארק, ואם נלך בכיוון נכון, אנחנו יכולים להבטיח שמזרח תיכון כפי ששר החוץ רוצה אותו, מזרח תיכון חדש, אכן יהיה בשנים הקרובות. תודה רבה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה לחבר הכנסת רענן כהן. חבר הכנסת אברהם ורדיגר, בבקשה. אחריו ישיב שר החוץ וממלא-מקום ראש הממשלה. בבקשה.

אברהם ורדיגר (יהדות התורה):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, היום פורסם כי שר החוץ, שחזר מסיור בחוץ-לארץ, כינס את הנהלת משרדו לדיון ביחסי ישראל-מצרים. הוא הגדיר כפשע את הדלפת המסמך של חטיבת התכנון המדיני, שבו המלצות לנקיטת צעדים נגד מצרים. השאלה היא, האם חיבור המסמך הוא הפשע או שהדלפה היא הפשע? זה, עדיין, לא ברור לנו מתוך כל הפרסומים שמסביב להדלפה הזאת.

הידיעה הזאת היא, כידוע, המשך להודעה ה"מחמיאה מאוד" מפי שר החוץ של מצרים, אשר התבטא לא פחות ולא יותר במלים: פקידי משרד החוץ הישראלי סובלים מפיקוד שכלי; התבטאות דיפלומטית מאוד, שאינה מקובלת אפילו בעולם השקר של הדיפלומטיה בעולם, היא לא מובנת.

לא שמענו שום תגובה של משרד החוץ על מחמאה מוזרה זאת, ושום מחאה על העלבת פקידים בכירים במשרד החוץ הישראלי. לעומת זאת, אנו שומעים על התנצלות ישראלית כלפי מצרים על מה שנכתב באותו מסמך ישראלי; אנו שומעים שסגן שר החוץ, מר ביילין, יוצא לקהיר לפייס את ההנהגה שם; אנו שומעים את השגריר הישראלי אשר מנסה להפיג את הכעס במצרים עקב ידיעות כביכול עוינות בעיתונות הישראלית; והעיקר, אנו רוצים להוכיח כי ישראל מעריכה את מצרים כחוד החנית של השלום באזור.

רצוני להדגיש: אין אנו מעוניינים, חלילה, בהחרפת היחסים עם מצרים, אשר חתמה עמנו, הראשונה מבין מדינות ערב, הסכם שלום, כשהיא מבודדת בזמנה מהעולם הערבי. אבל אין להתעלם בשום אופן מהיחס המוזר של מצרים כלפי ישראל; אין להתעלם מההכרזה של אל-באז, יועצו של מובארק, מלפני ימים מספר, כי על מדינות ערב להיערך לאפשרות של מלחמה בישראל; אין להתעלם מכך שבעיתונות המצרים זוכה ישראל לכינוי של כבוד: "האויב הציוני".

גם ביריד הספר הבין-לאומי, שאליו היינו מוזמנים בשנים האחרונות, הפעם ישראל הוחרמה. לא לשווא כינה שגרירנו בעבר, פרופסור שמיר, את המצב הזה: "יחסים מאכזבים".

לאחרונה מצרים אינה מחמיצה שום הזדמנות, שום פורום בין-לאומי להכפשת שמנו, עד כדי ניסיון להכניס אותנו לנתיב של עימות עם ארצות-הברית סביב הנושא: צירופה של ישראל לאמנה לא-הפצת נשק גרעיני.

גם מובארק, גם עמרו מוסא אינם מרפים מהוקעת ישראל כמי שמכניסה כביכול נשק לא קונבנציונלי למזרח התיכון, כשמצרים השתמשה במשך כל השנים במדענים גרמנים נאצים לייצור נשק בלתי קונבנציונלי, שהיה מיועד בעיקר נגד ישראל, וכאשר באזורנו דווקא מדינות ערביות ומדינות מוסלמיות הן אשר אוגרות נשק בלתי קונבנציונלי במאסות: אירן, עירק, סוריה וגם מצרים.

בלי לחתור, חלילה, להחרפת המצב, בכל זאת עלינו להסיר את המסווה מעל מצרים כאילו היא שוחרת השלום ופועלת למען השלום, וישראל היא אשר מגמותיה למלחמה, ובעיקר מטרותיה כביכול לייצור נשק גרעיני ולאגירתו; היא זו שפוגעת בשלום. מדוע להעניק למצרים, שלא בצדק וללא צורך, מעמד בכיר ומכובד בין כל עמי ערב?

גם הפרסומים כי המצרים היו מעורבים בהחלפת השלטון בישראל וכי אוסמה אל-באז פעל למען רשימה ערבית מאוחדת – גם על כך לא מגיע לה פרס. יחסים קורקטיים – כן. מעבר לכך, להתרפס, לדווח למובארק על כל צעד ופעולה במאמצי ישראל למען השלום, כפי שנוהגים במשרד החוץ, מיותר הדבר, ואם אנו לא נבין זאת, יזכירו לנו זאת המצרים במעשיהם ובהכרזותיהם.

היו"ר ע' עלי:

תודה לחבר הכנסת ורדיגר. כבוד שר החוץ וממלא-מקום ראש הממשלה, בבקשה.

רבותי, אני מזכיר, שחבר הכנסת שלא ימצא כאן, הצעתו לא תידון כלל, לא נוכל להצביע עליה ולא יהיה אפשר לדחות אותה; כאילו לא היתה. לכן כדאי שחבר הכנסת שרוצה שיצביעו על הצעתו יבוא לאולם.

שר החוץ ש' פרס:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, במרס השנה ימלאו 16 שנים לחתימת חוזה השלום בין ישראל לבין הגדולה, החשובה והנכבדה שבמדינות ערב: מצרים. הסכם זה זכה לתמיכת שתי המפלגות הגדולות בבית ונעשה בראשותו של ראש הממשלה מנחם בגין, זכרו לברכה.

מעמדה המדיני של מצרים באזורנו, מיקומה הגיאוגרפי, חשיבותה האסטרטגית – יצרו למצרים שם טוב בשל יציבות משטרה בהנהגתו השקולה והאחראית של נשיא מצרים חוסני מובארק, המשכיל לנווט את ארצו, לפעמים מתוך קשיים לא מבוטלים, כדי לבנות תשתית למצרים מודרנית, למצרים של שלום, למצרים הראויה לתפקידה המרכזי.

האוכלוסייה של מצרים מונה כרבע מכלל האוכלוסייה הערבית באזורנו, ובשל אושיתה ההיסטורית, מה שקרוי "האושיה המצרית", היא מהווה חלוץ ההולך לפני המחנה. כל המתעניין באורחו וברבעו של העולם הערבי יווכח, כי מצרים היא בית היוצר של התרבות הערבית. קהיר היא בירת הספרות, השירה, התיאטרון, הקולנוע והאמנות הערבית, והיא מגלמת בתוכה במידה רבה את המעבדה הרוחנית והמחשבתית של מיליוני בני ערב, על המפלגות ועל האסכולות המחשבתיות שלהם.

מצרים יודעת, שהיא נושאת על שכמה ייעוד שמחייב אותה להיצמד לדרגת אחריות היסטורית גבוהה, לא רק כלפי עמה, אלא גם כלפי העולם הערבי כולו והזירה המזרח-תיכונית, ועל כן לא תקלה היסטורית ולא מקריות פוליטית הן אשר זימנו את מצרים לסתום את הגולל על פרק המלחמות ושפיכות הדמים בינינו, בהיחלצות ממעגל השטנה, בהושטת יד למדינת ישראל, כדי ליצור ביחד פרק ראשון בתהליך השלום באזורנו. ביום הכיפורים אפשר לחזור כל פעם על "כל נדרי", אבל ההיסטוריה איננה חזרה של ימי כיפורים בלבד.

ניתן לקבוע ללא כחל וללא שרק, כי התפנית במדינותם של אנואר סאדאת וחוסני מובארק היוותה פרשת דרכים, שממנה ואילך החל עידן ההשלמה והפיוס באזור כולו.

יחסי השלום בין מצרים לבין ישראל הם המסד המוצק לתהליך השלום ההולך ונמשך במזרח התיכון למרות הנהי, הבכי, הסקפטיות, הציניות, שאין להם עתיד במציאות. עמידתה של מצרים – בהתחלה גם ללא העולם הערבי ומול העולם הערבי, בשנים שבין 1979 ל-1991 – היתה עמידה מכובדת של "בדידות מזהרת", שהובילה את "אסכולת ההשלמה וההדר המדיני", מול אסכולת "חזית הסירוב, השנאה והאלימות", והיא גם יכלה לחזית הזאת. ועל כך תהיה ישראל מלאת הערכה למצרים של חוסני מובארק ושל קודמו לאורך כל הדרך.

אדוני היושב-ראש, אין פירושו של דבר שמערכת יחסים כזו יכולה להיות נקייה מעננים ומשעות סגריר, אך בסיכום כולל, 16 השנים שחלפו מתוך 46 שנות קיום המדינה מהוות פרק חשוב ומהותי מאין כמוהו, בדרך להבאת אזור המזרח התיכון, העכור ממלחמות, החרב על-ידי אנשים ריאקציונים, מוגבלים, אנשי האתמוז, צרי מוח וצרי אופק – עם הפנים למאה הבאה.

עובדה היא, ששנתיבי המים הבין-לאומיים ונתיבי האוויר הבין-לאומיים פתוחים לרווחה. הגבולות בינינו פתוחים למעבר אנשים וסחורות. מתנהל דיאלוג בין ציבורים שונים בשני העמים. השגרירות שלנו בקהיר, כמו השגרירות המצרית כאן, נהנות מחופש פעולה, יותר מאשר בעבר, והעיקר: לא נפלו קורבנות זה 16 שנים בגבול שבין מצרים לבין ישראל, אלא במקרים חריגים. אמהות במצרים ואמהות בישראל נגמלו מהחרדה של ימים ולילות נוראים.

רון נחמן (הליכוד):

איפה זה, בארץ?

שר החוץ ש' פרס:

בשנה האחרונה, ובעקבות שקידה על טיפוח יחסים, הסתמנו מגמות שיפור נוספות ביחסינו עם מצרים. אינני זוכר שנה כשנה שחלפה, שבה התעצם הדיאלוג המדיני ברמות השונות בין מצרים לישראל, לרבות הרמה הגבוהה ביותר.

בנושא הכלכלי, חלה התקדמות על רקע העידוד שהממשל המצרי נתן לסקטור הפרטי שלו, להתחיל בקשרים עסקיים עם ישראל. בעקבות השתתפות משלחת של 40 אנשי עסקים חשובים ביותר של מצרים בוועידת השלום, נוצרו קשרים עסקיים חדשים בין אנשי עסקים מצרים וישראלים. בדוח שהמצרים הגישו לסגן ראש הממשלה ושר החקלאות שלהם, הד"ר יוסוף ואל, אשר גם פורסם בתקשורת המצרית, הביעו אנשי המשלחת את עניינם להוות גשר לחיזוק השלום בין שתי המדינות, גם מעבר לצד העסקי הכלכלי.

כונסה לראשונה הוועדה הכלכלית העליונה בין מצרים לבין ישראל. כתוצאה מהכינוס הזה הוסרו המכשולים הביורוקרטיים, אשר מנעו סחר חופשי בין שתי המדינות. שר המסחר המצרי הודיע לשגרירנו בקהיר, דוד סולטן, כי ישראל תוזמן השנה ליריד הסחר הבין-לאומי המתקיים מדי שנה בשנה בקהיר. אנו מקווים כי חברות ישראליות יגלו היענות להשתתפות מכובדת ביריד. בשבוע הבא תיפתח באחד המלונות בתל-אביב תערוכת מוצגים מסחריים עם מצרים.

שיתוף הפעולה החקלאי התרחב אף הוא. השנה צפויים להגיע 700 משתלמים ממצרים לקורסים בישראל. 300 בוגרי אוניברסיטאות ממצרים יעברו קורסים שינוהלו על-ידי מומחים ישראלים במצרים.

תיירות שכמעט שלא ראינו אותה: מאז נובמבר 1993 הגיעו לישראל כ-13,000 תיירים מצרים, והצפי הוא ל-20,000 תיירים מצרים השנה.

קשרי התרבות והמדע הועמקו גם הם. לאחר ביקור שרת המדע המצרית בישראל, הוזמנו אנשי מחקר ישראלים לכנסים מדעיים בקהיר, ואלה נמשכים בצורה שוטפת. שר התרבות המצרי נפגש עם משכילים מצרים בנובמבר השנה במצרים, וקרא להם להעמיק את ההתעניינות בתרבות ישראל, כחלק מהמאמץ לשנות את עמדת הסירוב המסורתית הקיימת בחוגים אלה. בינואר 1995 פורסם גיליון מיוחד של כתב העת "אל-אבדאע" – היצירה – שכולו מוקדש לסקירת חיי התרבות והאמנות בישראל. גיליון זה כולל פרקים על השירה, הספרות והציור בישראל, וכן פרקים בשיתוף פעולה תרבותי פלשתיני-ישראלי.

דברי הימים של יחסי ישראל-מצרים מוכיחים, שמנהיגי העמים משני הצדדים חשו באחריות העליונה והשכילו לקיים דיאלוג, שהולך ונרקם, הולך ומעמיק, מתוך דאגה אמיתית לגורל הנוער, לגורל העם, לגורל הארצות – לגורל האזור כולו. אין תחליף לדיאלוג זה. אין תחליף לשיתוף פעולה ולהבנה, לאינטרסים ההדדיים של מצרים וישראל, המעוגנים גם במורשת המשותפת על גיאוגרפיה קרובה והיסטוריה ארוכה.

לא כאן המקום לפרט את דרכי הפעולה ואת העבודה המשותפת שעשינו ללא ליאות, בניסיון נועז לתור אחר פתרון לשאלה הפלשתינית. תמיד אמרו: מדוע אצל הפלשתינים אין מי שמצדדים בשלום? יש מי שמצדדים בשלום, יש גם מי שמתנגדים לשלום, יש גם רוצחים לשלום, אבל לראשונה יש גם כאלה. אין מדינה שתרמה יותר ממצרים, בהנהגתו של הנשיא מובארק, להבנה בין ישראלים לפלשתינים; למציאת דרכי שלום ליישוב המחלוקת. לא תמיד נחשף התפקיד המצרי לאור היום או לזרקורי המצלמות והתקשורת, אך מי שעסק במלאכה זו יודע, כי חלקה של מצרים לא יסולא בפז.

בשנה האחרונה, בצד מגמת השיפור, הסתמנו גם ויכוחים וחילוקי דעות. זו דרכו של העולם, גם בין ידידים יש לפעמים חילוקי דעות. לא תמיד ניתן לרדת לעומק המניעים והגורמים המונחים בשורש המחלוקת, אך דומה שמדובר במערכת המורכבת מן השינויים הפוקדים את אזורנו, עם גבור עוצמתן של רוחות השלום הכולל והופעתם של כלי נשק שכמותם לא ידענו.

באזור הדמדומים שבין הקבוע למשתנה, מוצאים עצמם לעתים גורמים פוליטיים, לרבות ממשלות, במערכה של סתירות ילדות השעה, המחייבות תגובה ועיכול קשה ביותר. בעיני תהליך זה הוא דווקא מסממני הקדמה, סימן להתקדמות. המבט מופנה לעבר העתיד, גם כאשר האינרציה המסונדלת מושכת כל כך הרבה אנשים אחורה.

בעניין זה, ברצוני לציין שני ויכוחים. ויכוח אחד שיש לנו עם מצרים, בעניין כינון מזרח תיכון ללא נשק גרעיני. בסופו של דבר, זהו ויכוח חולף. גם אנחנו רוצים להגיע למזרח תיכון ללא נשק גרעיני וללא הרס הדדי. אנחנו רוצים להגיע למזרח תיכון של שלום. רק מזרח תיכון של שלום יהיה באמת מזרח תיכון נקי לאנשים כולם. אנחנו לא סבורים של-NPT יש ערך של ממש, לגבי מדינות שאינן דוברות אמת, לגבי מדינות הדוגלות בהשמדת עמים, לגבי מדינות שאינן חוששות לזרות חול בעיניים. אני רוצה להזכיר, כי גם להיטלר לא היה נשק גרעיני. אז מה?

ארץ כמו אירן, אשר אומרת בראש חוצות שהיא רוצה להשמיד את העם היהודי במדינת ישראל, אין לנו שום סיבה שבעולם להרגיעה. לא את האירנים, אנו לא מאשימים עם; את ההנהגה האירנית הזוממת, המרמה, המתחמשת, המשמיעה בקול רם קריאה לגמור את ישראל. אנחנו תובעים מכל העמים העומדים בקשר עם האירנים, שידרשו מראשי השלטון באירן, שיחזרו מאמירתם שהם תובעים להשמיד את ישראל, ויאמרו זאת בקול רם.

איך אפשר לשבת עם רפסנג'ני, אשר קורא להשמיד את ישראל? זו המדינה היחידה בעולם הקוראת להשמיד עם אחר. אותם אין לנו שום עניין להרגיע. מה שווה בכלל הנייר שהעירקים והאירנים יחתמו עליו, על ה-NPT? העירקים חתמו על ה-NPT, אז מה? הם לא רימו? הם לא ניסו להקים במחתרת איום גרעיני? מה עושה עכשיו אירן – לא אותו דבר? האם היא צריכה לקבל גם את הרשיון לרמות, לא רק את הרמאות עצמה?

על כן, אנחנו אומרים: יש לנו חזון משותף למזרח תיכון ללא משמידים וללא נשק משמיד, למזרח תיכון שאין בו קריאה להשמדה ולמזרח תיכון שאין בו נשק המאיים בהשמדה. אנחנו מוכנים לשבת לדיון רציני עם המצרים, איך להשיג את שתי המטרות שאינן ניתנות להפרדה. אני רוצה להגיד, שעל החזון הישראלי בדבר מזרח תיכון נקי מנשק כזה, הודעתי בשם ממשלת ישראל בוועידה לפירוק הנשק הכימי בפאריס, ואין כל נסיגה.

הדבר השני שאני רוצה לומר, ברשותך, אדוני היושב-ראש, הוא של ישראל אין שום עניין לנהל או לעמוד בראש הכלכלה המזרח-תיכונית. אין כלכלה מזרח-תיכונית – יש עוני מזרח-תיכוני. מישוה רוצה לשים עצמו אחראי לעוני הזה? ישראל אינה מוותרת על שטחים ותושבים כדי לשלוט בעוני ובמצוקות שלהם.

אמרנו, ואמרתי לנשיא המצרי בפגישתי האחרונה: אדוני, אם אתה רוצה שלא נשתתף בפיתוח המזרח התיכון, תגיד לנו. בתוך חמש דקות אנחנו לא כאן. הכלכלה הישראלית איננה תלויה בעוני הקיים במזרח התיכון. כמעט כל היצוא שלנו הוא למדינות מחוץ למזרח התיכון. אמרתי: הערבים ניסו להטיל עלינו חרם כלכלי. תודה לכם, עזרתם לנו לבנות משק שאכן לא תלוי בכך. אבל אנחנו מעוניינים להעלות את רמת החיים. אנחנו לא סתם עוסקים בפוליטיקה ובמדיניות. אנחנו מייצגים עם עם רמה מוסרית, עם רצון לחיות בשלום. אנחנו זוכרים כי גרים היינו בארץ מצרים, ואנחנו רוצים להעלות את רמת החיים של כולם, אחרת באמת לא יהיה שלום. רק בחרבות ורק באיומים לא נסדיר את ענייני המזרח התיכון. צריך גם יותר שכל, יותר אחריות ויותר עומק. לישראל אין שום כוונות לשלוט באף אחד, יש לה כוונות להיות ארץ תורמת, שותפה לא מתנשאת בקידום הדברים במזרח התיכון.

אנו עוקבים אחר הוויכוח המתנהל בחברה המצרית, בכלל זה בחוגי האינטליגנציה והאינטלקטואלים. לצערי הרב, בקרב אחדים מהם, לא מהיום ולא מאתמול אלא זה זמן רב, חשנו בגרעין המסתייג מפיתוח קשרים נורמליים עם מדינת ישראל. אני מצטער על כך. אני מקווה, שגם אלה יגלו את הכוחות הגנוזים ואת החוכמה ההיסטורית, להושיט יד למה שהיה אתמול או למי שנראה בעיניהם אתמול כאויב, וזו היתה טרגדיה לכולם, ליצור מערכת חדשה אתו.

נכון לומר, כי בשנת 1994, השנה האחרונה, יותר מאשר בכל השנים האחרונות, התנהל דיאלוג פתוח בציבוריות המצרית, עם קולות רבים והולכים למען נרמול היחסים. אני מבקש להעלות על נס, ולא בפעם הראשונה, את מנהיגותו של הנשיא המצרי, המבקש לקיים בארצו חברה פתוחה שבה אפשר להביע דעות, כמו למשל במפגש שבו השתתף, עם משכילים מצרים, בנושא זה. הוא אמר כי לאמיתו של דבר, טובתו של העם המצרי, האינטרסים של המדינה המצרית, אינם עומדים בניגוד לנורמליזציה עם ישראל. אני מצטט אותו: הדבר העקרוני מבחינתי הוא האינטרס של העם שלי. אני נושא ונותן עם כל אחד, אם זה משרת את האינטרס של המדינה.

סגן ראש הממשלה ושר החקלאות, ד"ר יוסוף ואל, אמר לפני ימים אחדים כי יחסי ישראל-מצרים הם כמו היחסים עם כל מדינה אחרת. שר החוץ המצרי, עמית עמרו מוסא, גרס לפני זמן קצר, ואני מצטט אותו: אינני חושב שניתן לדבר על שלום קר בין שתי המדינות, אך ניתן לדבר על יחסים יותר פעילים גם היום. הדבר מתבטא במסחר, בתיירות, בביקורים רשמיים או בביקורים של אנשי עסקים. ישראל היא חלק מהמזרח התיכון.

לסיכומו של דבר, יחסי ישראל-מצרים מהווים את האבן הראשה במדיניות המזרח-תיכונית של מדינת ישראל. אין ולא יכול להיות תחליף להסכם השלום עם ארץ הנילוס, שמרכזיותה האזורית בעינינו

איננה מוטלת בספק. תנועתם וכיוונם של היחסים האלה הם בסך הכול קדימה, גם כלפי העולם וגם כלפי האזור; כמוהם כנילוס שמעולם אינו חוזר לאחור. תפקידיה האזוריים של מצרים שוחרת שלום הם ברכה בעינינו. דווקא יחסים אלה נושאים יציבות ושגשוג לאזור כולו.

אני קורא לשני עמינו לעמוד נגד כל מי שינסה לפגוע במערכת היחסים המהווה עד היום תמרור דרכים מזהיר בהיסטוריה של אזורנו. הבה נמשיך יחד לבנות את גשר השלום, שהוקם בעמל רב, לאחר קורבנות כואבים ומרובים, גשר אשר יוביל לשלום כולל באזור. קיבלנו על עצמנו את הנאמר בלשון פתגם מצרי עתיק יומין, הלקוח דווקא מהווי גשרי הנילוס: מי שמשים עצמו גשר, שומה עליו להיות מסוגל לשאת את הפוסעים עליו.

אדוני היושב-ראש, אין לי שום התנגדות שיהיה דיון כולל בכנסת על הנושא הזה.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני שר החוץ, על תשובתך למציעים הצעות לסדר-היום בנושא יחסי ישראל-מצרים.

יש כאן הצעות אחרות: חבר הכנסת עובדיה עלי, מבקש להסיר את הצעתו של חבר הכנסת רענן כהן, שאיננו. חבר הכנסת בני טמקין מבקש להסיר את הצעתו של חבר הכנסת שאקי. אדוני, חבר הכנסת טמקין, דקה אחת, בבקשה.

בנימין טמקין (מרצ):

אדוני היושב-ראש, אדוני שר החוץ, אני רוצה לברך את שר החוץ על דבריו, ואני רוצה לחזק את המגמה של חימום היחסים בינינו לבין מצרים, מעבר למה שיש היום.

אני חושב, שחשוב ביותר שהיחסים בין מצרים לבין ישראל יהיו מודל ליחסים העתידיים בינינו לבין הערבים. הלואי עלינו, שהבעיות אשר צוינו כאן – ויש בעיות ביחסים עם מצרים – תהיינה הבעיות שעליהן נדבר כאן בעוד שנה לגבי יחסינו עם סוריה ועם לבנון. תודה.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני, חבר הכנסת בני טמקין. חבר הכנסת עובדיה עלי מבקש להסיר את הצעתו של חבר הכנסת רענן כהן. דקה אחת – בבקשה.

עובדיה עלי (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, דווקא על רקע הדברים שנאמרו כאן אני מבקש להבהיר את עמדתי: אני חושב שאין תחליף לדיאלוג ולהבנה עם הגדולה במדינות ערב באזור, עם מצרים. אסור שהתבטאויות כאלו ואחרות תפגענה פגיעה אנושה במערכת היחסים הזו. לדעתי, אנו חייבים לעשות הכול כדי להביא לרגיעה במערכת היחסים בינינו לבין המצרים.

הצטרפתי מאוד דווקא לשמוע את דבריו של ראש הממשלה בעניין זה. הוא התחיל בכל המהלכים שאינם מוסיפים לחיזוקו ולביסוסו של תהליך השלום. מערכת היחסים שלנו עם המצרים חשובה מאוד. שמענו מפי שר החוץ על מקומה של מצרים במזרח התיכון ובעולם הערבי. נדמה לי שהוא דיבר בלשון המעטה בעניין זה. למצרים יש מקום של כבוד לא רק בספרות, בשירה, בקולנוע ובכלכלה – יש לה מקום חשוב מאוד מבחינה פוליטית ומדינית. היא המובילה והיא המנהיגה של ארצות ערב, במיוחד במזרח התיכון, ואנו צריכים לעשות הכול כדי לבסס את מערכת היחסים הזו.

עם זאת, ניטיב לעשות אם נתייחס בכובד ראש לקולות כאלה ואחרים הנשמעים, הן במצרים והן במזרח התיכון, בבחינת כבדהו וחושדהו. אני מסכים שצריך לכבד אותו מאוד ולחשווד בו מעט, אבל אי-אפשר להתעלם גם מהסיפא של הדברים. אם נעשה זאת, ניטיב לעשות, לטובת האזור ולטובת מדינת ישראל.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני, חבר הכנסת עובדיה עלי. חבר הכנסת חנן פורת מבקש להסיר את הצעתו – – –

חנן פורת (מפד"ל):

אני מבקש להעביר את ההצעה לוועדה.

היו"ר ר' אדרי:

אתה יכול רק להסיר, מפני שכבר יש הצעה להעביר למליאה ולוועדה. אם אתה רוצה לדבר, בבקשה.

חנן פורת (מפד"ל):

השר הציע להעביר למליאה.

היו"ר ר' אדרי:

גם זה וגם זה. מה שחברי הכנסת המציעים מוכנים לקבל. בבקשה, אדוני.

חנן פורת (מפד"ל):

לא התכוונתי לומר את דברי כדי להסיר את ההצעה, בוודאי לא את ההצעה של חברי, חבר הכנסת דב שילנסקי, שאני חושב שהיא הצעה ראויה לשמה. רציתי להציע, ולא כדי לתפוס את רשות הדיבור, שהנושא הזה יידון בוועדת החוץ והביטחון.

גם שר החוץ מודה, שיש חריקות ויש צרימות קשות בהתבטאויות הבאות מצד מצרים ובלחצים, עד שאפילו פקידיך במשרד החוץ התקוממו נגדם. יש דברים שלפי טיבו של עניין טוב שיידונו בוועדה חסויה ויתבררו, כדי שלא נחליק ונטייח, כדרך שדברים נעשים במליאה. תודה.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני, חבר הכנסת פורת. האם המציעים מסכימים שהנושא יידון במליאה – משום ששר החוץ מוכן גם לזה וגם לזה. אני מבין שחברי הכנסת שאקי, שילנסקי, גוטמן וורדיגר מוכנים לדיון במליאה.

נצביע. מי בעד דיון במליאה ומי בעד הסרה – ההצבעה החלה.

הצבעה מס' 31

בעד ההצעה לכלול את הנושא בסדר-היום – 16

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה לכלול את הנושא בסדר-היום של הכנסת נתקבלה.

היו"ר ר' אדרי:

16 בעד, נגד אין, נמנעים אין. אבקש להוסיף גם את קולי להצבעה, הווי אומר 17 בעד, מתנגדים אין. אני מבקש להודות לשר החוץ ולמציעים. יהיה דיון במליאה בנושא יחסי ישראל-מצרים.

הצעה לסדר-היום כנס הסברה נגד הצבת חיילים אמריקנים ברמת-הגולן

היו"ר ר' אדרי:

אנחנו עוברים לנושא הבא, הצעה לסדר-היום מס' 5889: כנס הסברה נגד הצבת חיילים אמריקנים ברמת-הגולן. אדוני חבר הכנסת בנימין טמקין, במה לרשותך וגם שלוש דקות לרשותך.

בנימין טמקין (מרצ):

אדוני היושב-ראש, אדוני שר החוץ, כנסת נכבדה, בתקופה האחרונה היינו עדים למעשה של צביעות פוליטית שערורייתית, כאשר קבוצות הקשורות לימין בישראל, קבוצות הפועלות בארצות-הברית, ארגנו כנס הסברה המכוון לחבל באפשרות שארצות-הברית תציב כוח אמריקני על הגולן כחלק מהסכם השלום האפשרי עם סוריה.

אני רוצה לציין, שבמשך שנים ניסו ממשלות ישראל, גם ממשלות מפלגת העבודה וגם ממשלות הליכוד, אבל בעיקר ממשלות הליכוד, למנוע כל ויכוח אידיאולוגי ופוליטי שנוגע למדינת ישראל בקרב הקהילה היהודית האמריקנית, ובכלל למנוע כל ויכוח בחוץ-לארץ, גם בין היהודים, בנושאים הקשורים לביטחון מדינת ישראל. במשך שנים ניסינו להחזיק את הקהילה היהודית האמריקנית בתור כמעט ילדים פוליטיים אומרי הן, המחויבים רק לעזור ולתמוך ואין להם ולא יכולה להיות להם דעה משלהם.

עם החרפת הוויכוח בישראל, עם העובדה שאמצעי התקשורת בישראל ובעולם מכסים את הוויכוח הזה, התגלו יותר ויותר ויכוחים בחוץ-לארץ ובמיוחד בין היהודים, דווקא בין היהודים שחשובה להם מדינת ישראל ויקרה להם מדינת ישראל, מכל הכיוונים הפוליטיים. והיו אנשים כאן בליכוד, שבמשך שנים הטיפו מוסר כנגד כל אדם שהעז לבקר את מדיניות ממשלת ישראל בקהילה היהודית האמריקנית וביקרו את אלה מכאן אשר לפעמים הרצו שם ושותפו בדיונים ובהרצאות בחוץ-לארץ בנושאים הקשורים למדינת ישראל. בליכוד היו משתמשים במלים כמו "סכין בגב האומה", "גיס חמישי", "כאלה שהולכים להלשין בחוץ-לארץ על דברים שקורים כאן".

והנה, בהזדמנות הראשונה שהימין נמצא באופוזיציה בישראל, הוא נותן יד ותמיכה למאמץ שאין דרך אחרת לתאר אותו אלא – חבלה ביכולת הסיוע של ארצות-הברית למדינת ישראל. אני מתאר לעצמי מה היה קורה אילו היה השמאל בישראל נותן יד בזמנו לכנסים, בכלל זה עם פוליטיקאים אמריקנים, שיוצאים נגד הסיוע של ארצות-הברית לישראל. אנחנו נמנענו במשך שנים מלעשות את הדבר הזה בכל פורום אפשרי, והנה אנחנו מוצאים שהימין בישראל נותן יד למאמץ. לאיזה סוג של מאמץ ומה הצביעות פה?

היו"ר ר' אדרי:

אדוני, אני מבקש להסב לתשומת לבך – – –

בנימין טמקין (מרצ):

אני מסיים, תן לי לסיים את המשפט.

בזמנה חתמה ממשלת הליכוד, וטוב שכך עשתה, על הסכם שלום עם מצרים. במסגרת הסכם השלום הזה יש גם הצבה של כוחות אמריקניים בסיני, וכולנו בירכנו על כך. אני רוצה לומר, שלא חשוב מה תהיה דמותה של המפה הסופית בינינו לבין סוריה, לא יכול להיות לאיש כאן ספק, שהמפה הזאת, תהיה אשר תהיה, היא תהיה יותר בטוחה למדינת ישראל אם תהיה נוכחות אמריקנית מאשר אם לא תהיה נוכחות אמריקנית.

באים גורמי ימין ומנסים למנוע, שבמסגרת אפשרות של הסכם שלום יוצבו פה כוחות אמריקניים. הם הולכים – כנגד הקהילה היהודית האמריקנית המאורגנת, כנגד שגרירות ישראל, כנגד רצונה של הממשלה הנבחרת הדמוקרטית של ישראל, ועוד לפני שהעניין בכלל בא לידי דיון אמיתי בקונגרס האמריקני – ומארגנים כנס הסברה כנגד אותה אפשרות, שאפשר לקרוא לה רק במלה אחת: סיוע אמריקני לישראל. יש כאן אנשים שנתנו יד לחבלה בסיוע אמריקני למדינת ישראל במאמציה לבנות את השלום. תודה רבה.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני, חבר הכנסת בני טמקין.

אבקש מאדוני שר החוץ להואיל להשיב על הצעתו לסדר-היום של חבר הכנסת טמקין בדבר כנס הסברה נגד הצבת חיילים אמריקנים ברמת-הגולן. אדוני השר, בבקשה.

שר החוץ ש' פרס:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אני מזדהה בהחלט עם הדברים שאמר חבר הכנסת בנימין טמקין, ואני רוצה להגיד שנעשו כאן שלושה חטאים, בעצם שלושה פשעים נגד מדינת ישראל.

הפשע הראשון הוא ניסיון לגייס את האמהות האמריקניות נגד מדינת ישראל על לא עוול בכפה. מה רוצים? להבהיל את האמהות האמריקניות שאנחנו מבקשים מהבנים שלהן להגן על חיינו? מתי עשינו את זה? מי עשה את זה? מי ביקש את זה? מי הרשה לפילדמרשל בן-אהרן ללכת ולהבהיל את האמהות האמריקניות? יש כ-1,000 אנשי צוות אמריקנים בסיני. הם בסכנה? הם מעוררים חילוקי דעות? אנחנו היינו המדינה היחידה בעולם שביקשה מהאמריקנים סיוע – וקיבלנו, נשק – וקיבלנו, עזרה פוליטית – וקיבלנו. חיילים? אף פעם לא. אף פעם לא. מי הולך ומפיץ את המזימה הזאת, הנפשעת, הלא-נקייה, המזויפת, על דבר שבכלל איננו קיים? זה פשע אחד.

הפשע השני הוא, שישראלים, בניגוד למה שהיה מקובל במדינת ישראל, הולכים לקונגרס האמריקני, לסנאטורים ולחברי בית-הנבחרים, שרק עכשיו נבחרו, ומסיתים אותם נגד המדיניות הרשמית של ישראל. נכון שבישראל יש אופוזיציה, אבל אין לישראל פעמיים מדיניות. יש לה רק מדיניות אחת.

רון נחמן (הליכוד):

מה אתם עשיתם? כבר שכחת מה עשיתם? שכחתם את סרי נוסייבה?

היו"ר ר' אדרי:

חבר הכנסת נחמן, לך יש הצעה אחרת. אני מבקש.

שר החוץ ש' פרס:

מי מינה אותם? מי הרשה להם ללכת לקונגרס האמריקני, בניגוד לכל נוהל בארץ דמוקרטית, ללכת במחשכים, בהיחבא, בזיוף, בהעמדת פנים, ולהסית אנשים שנבחרו, זו הפעם הראשונה, נגד מדיניותה הרשמית של ישראל?

הפשע השלישי – אפשר להתווכח אם לרדת מרמת-הגולן או לא לרדת מרמת-הגולן, יגידו שזה הוויכוח. הלוא מה הם רוצים לעשות כאן? לגייס בשם נימוק מזויף אנשים שלא מתמצאים בדבר. עוד לא היה אף פעם, בכל 46 השנים של מדינת ישראל, מעשה נואל כזה, אנטי-ישראלי כזה, מזויף כזה.

אנחנו נתגבר על זה. המסבירים עצמם קיבלו בסוף "כתף קרה", התברר להם שמרמים אותם ומשקרים אותם. גם לשקר שנוסע מכאן יש אולי רגליים ארוכות אבל תוחלת חיים קצרה מאוד, כמו לבלון, כמו לכל בלון שקרי. אבל מה שהם עשו, על זה הכנסת צריכה לתבוע אותם לאחריות או לדין.

אדוני היושב-ראש, שוב, אני לא מתנגד, ידונו בכנסת. בכלל, למה לנו כל הטובות? אין מה להסתיר, זה דיון גלוי. עוד רוצים עכשיו לשבור גם את המגבית המאוחדת, לעשות מגבית בשביל היישובים ומגבית בשביל כל היישוב. עוד לא היה כפילוג הזה בתוכנו. על כן, אני בעד דיון בבית הזה.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני שר החוץ, על תשובתך.

הצעה אחרת לחבר הכנסת רון נחמן – להסיר את הצעתו של חבר הכנסת בנימין טמקין. בבקשה, אדוני.

רון נחמן (הליכוד):

אדוני שר החוץ, חבר הכנסת טמקין, פלשתינים ביהודה ובשומרון הולכים, מוסתים, ומקיימים הפגנות של אלימות נגד יהודים שגרים שם תוך כדי עימות עם חיילי צה"ל. לא, זה לא אחמד טיבי. זה אתם, אנשי מרצ.

אני רוצה לשאול אותך: למה אסור לאחמד טיבי לשמש יועץ גלוי לערפאת, ולאנשי "שלום עכשיו" מותר להיות יועצי סתר שלו?

לא אני, כבוד השר שמעון שטרית הוא שאמר בישיבת הממשלה לפני כשבועיים וביקש תשובה: האם הוא חבר בממשלה יהודית או ערבית.

מה שעושה אחמד טיבי הוא אולי כפל נאמנויות, אבל קשה לבוא אליו בטענות. לעומת זה, מה שעושים אנשי השמאל, ואתה בתוכם, חבר הכנסת טמקין, איננו כפל נאמנויות, אלא ריח של בגידה נודף ממנו.

אדוני שר החוץ, אני ראיתי אתכם באמריקה. אני שמעתי אתכם מדברים נגד הערביות. ראיתי אותכם בבשתכם באמריקה.

היו"ר ר' אדרי:

אדוני חבר הכנסת רון נחמן, סגרתי את הרמקול. עברת את הזמן המוקצב לך. אני מודה לך.

אנחנו עוברים להצבעה. מי בעד ומי נגד דיון במליאה?

הצבעה מס' 32

5 – בעד ההצעה לכלול את הנושא בסדר-היום

4 – בעד ההצעה שלא לכלול את הנושא בסדר-היום

נמנעים – אין

ההצעה לכלול את הנושא בסדר-היום של הכנסת נתקבלה.

היו"ר ר' אדרי:

חמישה בעד, נגד – 4, אין נמנעים. אכן יהיה דיון במליאה בהצעתו של חבר הכנסת בנימין טמקין. אני מבקש להודות לשר החוץ המשיב וגם למציע חבר הכנסת בנימין טמקין.

הצעות לסדר-היום

המשך הבנייה בשטחים

היו"ר ר' אדרי:

אנחנו עוברים לנושא הבא: המשך הבנייה בשטחים – הצעות לסדר-היום מס' 5837, 5887 ו-5891, של חברי הכנסת חנן פורת, בנימין טמקין ואורי אור. ראשון הדוברים – חבר הכנסת חנן פורת. אדוני, בבקשה. שלוש דקות לרשותך.

אדוני סגן המזכיר, אני מבקש ששר הבינוי והשיכון יבוא מייד.

חנן פורת (מפד"ל):

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, ביום ראשון הקרוב עומדת ממשלת ישראל לחבוש את מצנפת הרופאים, לעטות מסכה על הפנים, ליטול את אזמל המנתחים ולגזור ולגזור בבשר החי ששמו ההתיישבות היהודית ביהודה, בשומרון ובחבל-עזה. להקפיא, לייבש, לחתוך, לעקור – אלה המלים שתרחפנה בוודאי באוויר. ואולי גם תאזור הממשלה עוז ותחליט לראשונה בתולדות המדינה על הקמת ועדת שרים מיוחדת. לא ועדת שרים להתיישבות כפי שהיה בעבר, אלא ועדת שרים נגד התיישבות, שתחקור ותדרוש איפה העזו יהודים ברוב חוצפתם להעפיל ולהקים התיישבות ברחבי הארץ. אולי שכונה נוספת, חלילה. אולי עוד דירה מוסווית. מי יגול עפר מעיניהם של יגאל אלון, של גלילי, שהיו יושבי-ראש ועדת השרים להתיישבות.

כך, לפי מיטב המסורת של הממשלה הטורקית ושל ממשלת המנדט של הספר הלבן.

מורי ורבותי, לא נתקררה דעתם של האומרים גזורו, עד שקבעו שאפילו בסביבות ירושלים, במעלה-אדומים, בגבעת-זאב, בהדר-ביתר ובגוש-עציון ובאפרת, יש צורך להקפיא את הבנייה. והנה יושבים כאן ראשי המועצות של אותם מקומות, שחשים כאילו חותכים את השורשים מתחת לרגליהם.

ראש הממשלה עצמו היה זה שהבהיר אתמול בוועדת החוץ והביטחון, ואני מצטט מתוך העיתון "ידיעות אחרונות" כהאי לישנא: לדברי רבין, היישובים ביתר, מעלה-אדומים וגבעת-זאב אינם כלולים בירושלים רבתי על-פי חוק ירושלים, ולכן חלה עליהם הקפאת הבנייה. לעומת זאת, באזורים כמו שועאפט והר-חומה אין איסור לבנות. כך אומר ראש הממשלה.

הגדיל לעשות השר יוסי שריד, שברוב חוצפתו קבע: אין מושג כזה, ירושלים רבתי. אתה שומע, כבוד היושב-ראש? אין מושג כזה, אומר יוסי שריד. ולשונו: ירושלים היא ירושלים, גבולותיה נקבעו, וכל השאר טרמפיסטים. אתם שומעים, אנשי הדר-ביתר, מעלה-אדומים, גוש-עציון, אפרת, גבעת-זאב – כולכם אינכם אלא טרמפיסטים המנסים לעלות על גבה של ירושלים, ולמען ירושלים צריך להוריד אתכם. כך אומר יוסי שריד בעזות מצח.

אני רוצה לרענן את זיכרוננו של יוסי שריד, גם את זיכרוננו של ראש הממשלה. לפני נמצאת החוברת שהוחלט עליה על-ידי הממשלה, שנקראת בשם "אזורי עדיפות לאומית". בחוברת הזאת מציגת החלטת ממשלה מס' 721 משיבתה ביום ראשון, ב' בשבט התשנ"ג, 24 בינואר 1993. הממשלה קובעת כדי סרטוט מפה, לא פחות, בלשון הזאת: בירושלים רבתי, לרבות בגבעת-זאב, בהר-אדר, בגבעון החדשה, בגוש-עציון, בביתר ובאפרת יינתנו הטבות לפי החוק לעידוד השקעות וכו'. כמו-כן יינתן סיוע מרבי בתחום הדיור בשכונות מצוקה ובשכונות חדשות שיוקמו. במעלה-אדומים יינתן סיוע מרבי לעניין החוק לעידוד השקעות הון לכל סוגי המפעלים וכן סיוע מרבי בדיור.

אדוני היושב-ראש, ממשלה ששוכחת את מה שהיא עצמה החליטה, שאיננה יודעת לכבד את החלטותיה שלה, שמקפיאה ומביישת את מה שהיא עצמה קבעה באזורי עדיפות לאומית, מה יש לה לטעון כלפי הערבים שמשתוללים ומנסים בכל אתר ובכל מקום, בכלל זה בירושלים בהר-חומה – – –

משה פלד (צומת):

לא צריך ערבים, יש מרצ.

חנן פורת (מפד"ל):

בדיוק כך. מה שנשתנה, אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת – – –

היו"ר ר' אדרי:

זמןך תם.

חנן פורת (מפד"ל):

אני מסיים מייד. לא נשתנתה החלטת הממשלה. מה שנשתנה הוא שהממשלה הזאת התכופפה – כעלה נידף – בפני מה שקורא אחמד טיבי וקוראים הערבים האינתיפאדה למען האדמות. מי שבורח מהאזורים של סביב ירושלים, יברח גם מירושלים גופא.

אני רוצה לסיים, אדוני היושב-ראש, ולומר: הם לא יפחידו אותנו. הממשלה הזאת, ימיה ספורים.

משה פלד (צומת):

חנן, תראה לו את החוברת.

היו"ר ר' אדרי:

סליחה, זמנך תם.

חנן פורת (מפד"ל):

הוא היחיד שמאמץ אותה לפחות. על-פי השנתון הסטטיסטי, בשנת 1993 עלתה האוכלוסייה היהודית ברחבי יהודה ושומרון ב-10.5%, בקרוב ל-10,000 נפש. בשנת 1994, חרף כל הגזירות, היא עלתה ב-5%, עוד ב-6,000 נפש. כאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ. ההתיישבות היהודית לא תיעצר, לא על-ידי יוסי שריד ואפילו לא על-ידי ראש הממשלה. היא תמשיך, היא תכה שורש, כמו שקראנו: ונטעתים על אדמתם. אבל ממשלה שביקשה לעקור ולייבש, לגזור ולבייש גם את ירושלים, לדעתי תזכר לדיראון עולם.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני, חבר הכנסת חנן פורת. אני מזמין את חבר הכנסת בנימין טמקין. אדוני, בבקשה.

בנימין טמקין (מרצ):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אדוני השר, הרשה לי להתחיל בכך, שיש מידה של גזענות באמירה, שהערבים הפלשתינים צריכים יהודים בשביל לגלות שיש להם רצון לאומי משלהם, שיש להם הוויה לאומית משלהם, שיש להם זכויות לאומיות של עצמם.

יהודים שאינם מבינים, שכפי שאנחנו דורשים לעצמנו עצמאות לאומית והגדרה עצמית, יש עמים אחרים, בכלל זה העם האויב שלנו היום, שגם הם דורשים אותו דבר – יש מידה של גזענות במחשבה שצריך כמה יהודים בשביל להדליק אצלם את הרצון להיאבק כנגד פרובוקציות מכוונות, שיש להן רק מטרה אחת: להפסיק את תהליך השלום ולממש את הסיוט של ארץ-ישראל השלמה תוך שליטה על עם אחר, תוך שליטה על עם אחר שלא צריך שמישהו ייתן לו עצות בשביל לרצות להיות עצמאי.

הדברים שאני שומע על הערבים פה מחברי כנסת הם בדיוק אותם דברים שאמרו על יהודים במשך שנים ודיברו על אלה מבין הגויים שהדליקו את היהודים ושכנעו את היהודים והובילו את היהודים.

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, ממשלת ישראל החליטה, עוד לפני הסכם אוסלו, עוד לפני הדיבור עם ערפאת, על שינוי מדיניות בהשוואה לממשלת הליכוד, החליטה על הקפאת התנחלויות, החליטה על שינוי סדר עדיפויות, החליטה מרצונה הדמוקרטי הלגיטימי, שמבוטא בדרך היחידה שיש לבטא את הדברים האלה במדינה דמוקרטית – בבחירות – הממשלה הזאת החליטה להקפיא את ההתנחלויות.

חנן פורת (מפד"ל):

בנימין טמקין (מרצ):

תן לי, לא הפסקתי אותך. אצלכם ירושלים היא נשק כדי למנוע תהליך שלום. ירושלים לא מעניינת אתכם. מה שמעניין אתכם זה להפסיק את תהליך השלום כולו על-ידי השימוש בירושלים, ולכן אתם מעלים את זה כל הזמן.

משה פלד (צומת):

אצלכם הדמוקרטיה היא נשק.

היו"ר ר' אדרי:

חבר הכנסת פלד, אתה רק מאפשר לי לתת לחבר הכנסת טמקין זמן מעל המותר לו. הוא לא אוהב שמפריעים לו, אין לי ברירה.

משה פלד (צומת):

העם לומד להכיר אותם בדיוק. הם מנצלים את הדמוקרטיה כנשק.

היו"ר ר' אדרי:

אדוני, קריאת ביניים אחת יש בה טעם. אני מודה לך.

בנימין טמקין (מרצ):

אדוני היושב-ראש, ממשלת ישראל החליטה בזמנה על הקפאת התנחלויות. אחרי זה היה הסכם עם אש"ף, שרוחו היא רוח של פיוס. הפיוס הזה צריך להתבטא בהכרה הדדית ובקביעת תהליך שיוביל בסופו של דבר להסכם שלום בינינו לבין הפלשתינים. לגבי תקופת הביניים התחייבה ממשלת ישראל והתחייבו הפלשתינים שלא לדרוש הורדת התנחלויות – בזמן שהסכם הביניים קיים. אומנם כך מקיימים את ההסכם, אבל ברוחו של ההסכם ובלשונו של ההסכם יש גם התחייבות של ממשלת ישראל שלא ליצור עובדות כאלה שיהפכו את המשא-ומתן הזה לריק מתוכן. לא יהיה תהליך שלום תוך כדי הרחבת ההתנחלויות, ועל ממשלת ישראל להחליט האם האסטרטגיה מובילה לשיתוף פעולה, להפסקת ההתנחלויות, לדרישה ברורה מהפלשתינים להפסיק את הטרור, או שהאסטרטגיה היא אחרת, אסטרטגיה שמובילה להרחבת התנחלויות.

בכלל, כל הטיעונים של חבר הכנסת חנן פורת, שמראה לנו ספר שכתוב בו: ירושלים רבתי – יש לי הצעה אחת בשביל אנשים אלה שבתירץ נושא ירושלים מנסים להרחיב את ההתנחלויות. אני מקווה שממשלת ישראל לא תיפול בזה. יש לי הצעה ממש מבריקה. אני מציע שנקרא לכל השטחים ירושלים, אין בעיה. הרי על-פי הרשימה המתמשכת, המתרחבת והולכת של חנן פורת, ההולכת ומתרחקת מירושלים, אפשר להגיע כך עד עמאן, עד איסטנבול ועד בכלל. צריך להחליט: אם אנחנו רוצים לשמור על ירושלים המאוחדת בירתה של מדינת ישראל, היא צריכה להיות ירושלים על-פי החוק הבין-לאומי, על-פי מה שמוכר, על-פי החוק הישראלי שקבע מה הם גבולות ירושלים. כל היתר לא מחייב אלא את הכותב.

שמעתי הבוקר ברדיו, ואני בטוח שכל עם ישראל שמע הבוקר, לא פוליטיקאי, אלא גיאוגרף, שתיאר מה הביטוי הזה "ירושלים רבתי" מבטא, והוא לא אמר אם הוא בעד או נגד. ירושלים רבתי – זה מונח פוליטי, הוא לא מחייב אף אחד. מה שמחייב, חנן פורת, הוא בדיוק ההגדרה החוקית של ירושלים.

לגבי התחזיות שלך, אני מזכיר לך את התחזיות שלך לגבי ימית ולגבי שדות. לא בני טמקין הוריד אותם, מישהו אחר הוריד אותם, מישהו אחר שיושב עכשיו אתך ביחד כשותף. אני מזכיר לך, שבעימותים שהיו ביני לביןך אתה דיברת על כך שימית ושדות יישארו ונאמת באותה מידה של שכנוע. אני אומר לך, מה שיעמוד זה השלום, מה שתעמוד זו התקווה, מה שיעמוד זה הפיוס, זה מה שיעמוד וזה מה שעם ישראל כולו, אזרחי ישראל כולם רוצים ומייחלים לו. תודה.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני חבר הכנסת בני טמקין, על דבריך. אני מזמין את חבר הכנסת אורי אור, גם כן באותו נושא: המשך הבנייה בשטחים. אדוני, בבקשה. גם לך מוקצבות שלוש דקות.

משה פלד (צומת):

איזה פאתוס, השלום והתקווה.

בנימין טמקין (מרצ):

היו"ר ר' אדרי:

חברי הכנסת, אני מבקש להזכיר לכולנו שחבר הכנסת אורי אור לא הפריע לאף אחד. הדיון הוא לא ביניכם. חבר הכנסת בני טמקין אמר את הדברים שיש לו לומר, ולחבר הכנסת פלד היו קריאות ביניים. אודה לך אם תאפשר לחבר הכנסת אורי אור לומר את דבריו.

אורי אור (העבודה):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, ראשי מועצות יהודה ושומרון היושבים ביציע, הוויכוח הוא לא עם אלה שמתנגדים להסדר. חבר הכנסת חנן פורת, אתה לא רוצה את ההסדר, אתה לא מאמין בהסדר של שלום ביהודה ובשומרון. הוויכוח הוא לא אתך, כי לפי תפיסתך – כולנו מכירים אותה – צריך, אפשר ורצוי עוד אתמול לשבת ביחד בכל יהודה ושומרון עם למעלה מ-2 מיליוני ערבים. זו לא תפיסתי, לא תפיסת הממשלה, אני שמח ששר השיכון יושב פה, וזו לא תפיסתו. לכן הוויכוח הוא לא אתך, כי אתה אינך רוצה את ההסדר, וגם חבר הכנסת פלד לא רוצה שום הסדר שלום. כבר נמאס לי לשמוע כל הזמן את התקווה הגדולה לשלום. מי שרוצה להוריד את השלום מדרג של תקווה לביצוע בשטח, צריך לעשות דברים וחלקם קשים.

אני לא מצייר פה מפות, אני לא מצייר פה שום מפה, אבל יש החלטת ממשלה, ואני חושב שהולכים לפי החלטת הממשלה. נחכה לדיון הממשלה ולתשובת שר השיכון.

צריך ללכת ולראות איפה יש צורכי ביטחון. לצורך פריסה מחדש יש להפקיע – אם זה לבניית כביש עוקף, לבניית דרך, בשביל שנוכל להגיע להמשך משא-ומתן ולפריסה מחדש, שחבר הכנסת חנן פורת מתנגד לה. אם יש צרכים חיוניים ליישוב, יש לאשר אותם.

לכן, קבעה הממשלה, ויתקן אותי אחר כך שר השיכון אם אני טועה באותה החלטה של 22 בנובמבר, שזה כיוון הדברים שעליהם הולכים. אבל אסור ליצור מצבים כאלה שיטרפדו את המשך המשא-ומתן.

אני אומר לך, חבר הכנסת חנן פורת, וחשוב לי שתקשיב, אם לא ניקח היום את נצרים ואת כפר-דרום ונעביר אותם לתוך גוש-קטיף, גוש-קטיף יהיה יותר חלש. אני אומר לממשלה, כשהיא באה היום ומדברת על פגיעה פה, חיזוק פה ודרך עוקפת פה, וצריך לעשות את זה באישור הכי מוסמך שאפשר – צריך לקחת את נצרים וצריך לקחת את כפר-דרום אתמול ולהעביר אותם לתוך גוש-קטיף.

משה פלד (צומת):

פעם אמרו את זה על חניתה, על מעוז-חיים ועל נווה-אור.

אורי אור (העבודה):

חבר הכנסת פלד, הדמגוגיה שלך לא מגיעה לקצה – – –

משה פלד (צומת):

אתה דמגוג.

היו"ר ר' אדרי:

חבר הכנסת פלד, אני מבקש בניחותא. הוא לא אמר לך דמגוג, הוא אמר דמגוגיה. אלה שני דברים נפרדים.

אורי אור (העבודה):

גם הליכוד לא החליט שעזה היא חלק ממדינת ישראל. גם הליכוד, שישב בשלטון 15 שנה, לרבות הנציגים שלך, לא סיפחו את עזה כחלק ממנה. לכן אל תשוו את נצרים – ואני מכבד את המשפחות שיושבות שם, ואתה יודע יפה מאוד שהן לא יחזיקו הרבה זמן מעמד.

משה פלד (צומת):

זו החלטה ביטחונית. אתה מדבר על החלטות ביטחוניות. דיברת על בנייה בירושלים – – –

היו"ר ר' אדרי:

חבר הכנסת פלד, יש לך אומנם קול גבוה, קול רם, ואתה לא צריך רמקול, אבל אני מבקש שתואיל גם להקשיב כמו שאתה רוצה שיקשיבו לך כשאתה מדבר.

אורי אור (העבודה):

אנחנו עוסקים פה במשא-ומתן שיביא אולי באחד הימים לזה שנוכל לחיות ביחד, לצד אותם שכנים, 2.5 מיליוני אנשים שיושבים פה פרוסים בשטח. בזה יש לך אתי ויכוח. אנחנו מדברים על מפה של התיישבות בעזה, ביהודה ובשומרון. אני זוכר את רענן וייץ, שאמר: בואו נעשה את ההתיישבות בגושים, שם כתם של דיו ואמר: תראו איך הוא חזק, הוא מתפשט טוב מסביבו. אני בא ואומר: בואו נחשוב עכשיו, בהסדר הביניים; כולם יכולים לזרוק פה כל מה שהם רוצים.

לכן, אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה – – –

חנן פורת (מפד"ל):

מה דעתך בקשר לירושלים?

אורי אור (העבודה):

אני גם לא מקבל את הדברים שאמרת פה על ירושלים; יענה על זה שר השיכון. אני גם לא מצייר מפות. אסור לנו לצייר מפות ולא רצוי לצייר מפות.

אנחנו צריכים להתארגן תוך כדי המשא-ומתן הזה כדי שההתיישבות תהיה במקום שהיא צריכה להיות. במקום שקשה להחזיק אותה ואין צורך להחזיק אותה – נרכז אותה בתוך גושים.

הממשלה צריכה לקבל החלטות כדי שאלה שאינם רוצים בהסדר לא ינצלו את הבנייה הזאת ואת מה שקורה סביבה בשביל לטרפד כל המשך של משא-ומתן. תודה רבה.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני, חבר הכנסת אורי אור.

אני מזמין את אדוני שר הבינוי והשיכון להשיב על ההצעות לסדר-היום בדבר המשך הבנייה בשטחים, של חברי הכנסת פורת, טמקין ואור. אדוני השר, בבקשה.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, ביום ראשון הקרוב אני אפרסם בפני הממשלה את מה שהיא ידעה כל הזמן, את המפה של מה שבנינו בשנים 1993 ו-1994 ואת הפרוגרמה שלנו לשנת 1995. אני מתכוון לעבור ביום ראשון סעיף אחרי סעיף, מקום אחרי מקום, ואני מעריך שבסיכומי של עניין נתקבל החלטה. יש לצפות לכך, אדוני היושב-ראש, שבשבוע הבא אשיב תשובה מלאה. בכל זאת – כמה הערות.

ידידי חבר הכנסת טמקין, אני מחויב לשלום לא פחות ממך, אולי משום שבמשך 28 שנים הייתי בצבא ואני יודע מהו מחיר המלחמה; אולי משום שעלה בגורלי לבצע דבר לא סימפתי – לדפוק בלילות על דלתות בתים ולומר: בואו, קרה אסון למשפחה. לא אותי ולא את חברי הממשלה צריך ללמד מהי משמעות השלום.

יש אולי אי-הבנה. אני אינני רואה את השלום – ואני רוצה מאוד בשלום – בלי ירושלים. ואני בטוח שגם חברי הממשלה ששייכים לסיעה שלך, גם הם לא רוצים בזה.

בנימין טמקין (מרצ):

לא רוצים מה?

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אני בטוח שהם לא רוצים בשלום בלי ירושלים.

אבל אם לך ולאחרים נדמה שאותם מפגינים מבחינים ומבדילים בין אפרתה, מעלה-אדומים, גבעת-זאב וביתר לבין ירושלים – אתה פשוט טועה; אתה פשוט טועה.

כן, בעוד כמה שבועות אני אתחיל לבנות בירושלים, ואני מקווה לראות אותך על ידי בולם את העשרות, את המאות, את האלפים – הלוואי לא – שבאים לומר: אין לכם זכות לבנות בירושלים. כי מה שמוסכם עליך איננו מוסכם עליהם.

אני כן רוצה את השלום הזה, אולי יותר מכל אחד אחר. ואני כן יודע מהו מחיר השלום הזה, ואני מוכן לשלם את המחיר על השלום הזה, כמה שנצטרך – לא במחיר של ירושלים; לא במחיר של ירושלים.

על מה בדיוק הזעקות? על מה הצעקה? אני בונה כור גרעיני באופן סודי? מה קרה? אני אגיד לך ולחברים אחרים, שלא ניתמם, נשים את הדברים על השולחן. הפלשתינים מלווים את הבנייה במעלה-אדומים, בגבעת-זאב, בביתר, במשך שנים, מאז שנת 1978, 16-17 שנה. 20,000 אנשים שחיים במעלה-אדומים, הם נולדו פתאום או שזה תהליך?

אני מקווה שאני לא מחדש לך דבר, שמעלה-אדומים, וכך גם גבעת-זאב, הם נחלת גוש מסוים במפה הפוליטית. כדאי שנדע את העובדות.

כן, אני פעלתי במסגרת החוק. יש החלטה של הממשלה, ואם אתה לא יודע, כדאי שתקרא אותה. ההחלטה הזאת נמסרה, לשרים וכולם הצביעו עליה. ההחלטה הזאת התקבלה בשנת 1993. אינני

רוצה לפרט את ההחלטה הזאת כאן, כי אין לי עניין להביך מישהו. ההחלטה הזאת מדברת על ירושלים רבתי.

מותר לחלוק עלי. אני לא מתכוון להסתיר את מחויבותי לירושלים ואת אמונתי שאי-אפשר להתקיים בירושלים בלי לקיים מעלה-אדומים חזקה וביתר חזקה וגם גבעת-זאב חזקה.

כדאי גם להביט לפעמים אחורנית, לא להתבייש, רק לעשות חשבון ולומר היכן זה התחיל. זה התחיל כאשר אנחנו, אלה שמאמינים בשלום, הצטרפנו למפגינים באפרתה, לאלה שהפגינו נגד הבנייה שם.

חבר הכנסת טמקין, אני לא מתבייש בך, להיפך. אני אפילו מכבד אותך. צריך להניח את הדברים על השולחן. זו לא בושה.

אני חי בממשלה זו מצוין חרף חילוקי דעות שיש לי. מי שמוכן לוותר על אפרתה, על גוש-עציון, שיניח את הדברים האלה על השולחן. אין בעיה. הם אינם עושים את ההבחנה הזאת, הם לא מבדילים.

אני מחויב לשלום. אני רוצה את השלום יותר מכל אחד אחר.

אוסלו? איפה כתוב שם על התנחלויות? הממשלה הזאת התחייבה לא להקים שום התנחלות חדשה. יש לי בשורה בשבילך: לא הוקמה שום התנחלות חדשה, אף לא אחת.

חנן פורת (מפד"ל):

לא צריך להתגאות בזה.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אני מספר את האמת. לא בנינו יחידת דיור אחת.

משה פלד (צומת):

איפה?

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

נכון, פעלתי להשלמות פיתוח.

לידיעתך, האנשים האלה קנו את הדירות בשנת 1992, לפני שהגענו לשלטון. מישהו מצפה שלא אסלול שם מה שמתחייב? שלא יהיו שם ביוב, כביש, תאורה, ריצוף? מה קרה? הרי האנשים שילמו בשביל זה. איך אני יכול להתמודד מול יישוב שיש שם בעיה והוא צריך מרפאה, הוא צריך מועדון, כי אנשים חיים שם? לא בונים דירות.

אני משתומם רק על דבר אחד: למה התעוררנו היום? מה קרה? למה את השירה הזאת לא שרנו ב-1992, ב-1993, ב-1994? הלוא זו פרוגרמה שמתקצבת על-ידי משרד האוצר, הונחה על שולחן הכנסת. אני מסתיר משהו?

אני אביא את כל התוכניות, אומר ואסביר בדיוק, שורה שורה.

אני פעלתי לפי האינטרס של ממשלת ישראל, לפי הבנתי. ההחלטה שהתקבלה ב-1993 היא החלטה מחייבת, ושם מדובר על ירושלים רבתי.

אני מציע שלא להרחיב את הדיבור. ביום ראשון אופיע בממשלה ואומר את דעתי – ואינני מוכן לומר אותה פה – מה הן המשמעויות המדיניות. אתה רואה אותן מזווית אחת, אני רואה אותן מזווית אחרת.

החלטה כזו יכולה גם להביא לקביעת מפת ההסדר. אם מוכנים לפנות 20,000, 30,000, 40,000 יחידות – שיאמרו את זה.

אני כן דואג לירושלים. כן, אני דואג מאוד. ולכן, מצד אחד קיימתי את החלטות הממשלה בדבר הקפאה. אתה יודע איזה שלטים היו נגדי, חבר הכנסת פורת? באיזה כינויים כינו אותי? שר הפינוי והקיפאון ועוד כמה שמות שמזכירים כל מיני רשעים מההיסטוריה.

אני לא שיניתי את דעתי ולא את מה שעשיתי. אבל אני בהחלט לא יכול ללכת ליישוב שחסרה בו מרפאה, שחסר בו מועדון נוער, או שגמר בנייה של שלושת רבעי מתנ"ס בלבד, ולא השלים את הבנייה, ולהגיד לו: אני לא נותן דבר. אין דבר כזה.

בנימין טמקין (מרצ):

אתה יודע שעל זה אין ויכוח.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אין דבר כזה. 135,000 יהודים חיים שם.

בנימין טמקין (מרצ):

אתה יודע שלא על זה הוויכוח.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אז על מה הוויכוח?

יהושע מצא (הליכוד):

חבר הכנסת טמקין, אתה מוכן שיבנו במעלה-אדומים ובגבעת-זאב? למה אתה מוליך אנשים שולל? אתה רוצה למחוק אותם. אז מה אתה שואל על מה הוויכוח.

היו"ר ר' אדרי:

חברי הכנסת, שר הבינוי והשיכון משיב עכשיו. תודה.

בנימין טמקין (מרצ):

היהודים שמחקו יישובים יושבים שם – – –

יהושע מצא (הליכוד):

לא, הם יושבים במקסיקו.

היו"ר ר' אדרי:

רבותי, רבותי, אני מבקש לא להפריע. השמעתם את דבריכם. אני מבקש לאפשר לשר הבינוי, שישב והקשיב לכל מה שנאמר כאן, לסיים את דבריו. חבר הכנסת טמקין, אתה כבר דיברת והשמעת את עמדתך. אודה לך מאוד אם תואיל – – –

בנימין טמקין (מרצ):

— — —

היו"ר ר' אדרי:

אדוני, השמעת את עמדתך בצורה כל כך טובה. אני חושש שתקלקל ככל שתוסיף. אודה לך אם תואיל להקשיב. תודה. בבקשה, אדוני השר.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אני מבקש לסיים בזה, אדוני היושב-ראש. אני מתכוון להביא לממשלה ביום ראשון את כל המפות, להציג שם את התמונה במלואה ולומר את דעתי. תחליט הממשלה מה שתחליט. אני אכבד את דעתה, אבל לא לפני שאומר את דעתי ואת המשמעויות של ההחלטה מסוג זה. אני מאוד מודה לך, אדוני.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני, שר הבינוי והשיכון, על דבריך ועל תשובותיך. האם אדוני יכול לומר לי מה הוא מציע?

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אני מציע שעד השבוע הבא יסתפקו בהודעת השר.

חנן פורת (מפד"ל):

אני רוצה לבקש — — —

היו"ר ר' אדרי:

סליחה רגע, אני אתן לך, אדוני. יש כאן שני חברי כנסת שרוצים להשמיע עמדה אחרת. חבר הכנסת עובדיה עלי מבקש להסיר את הצעתו של חבר הכנסת טמקין. אני רוצה לשאול לפני כן, ברשותך, חבר הכנסת עובדיה עלי, את חבר הכנסת פורת.

חבר הכנסת פורת, אתה מסכים להצעתו של שר הבינוי והשיכון להסתפק בתשובתו?

חנן פורת (מפד"ל):

אני רוצה לבקש ממנו, שעל מנת שהכנסת תוכל לבקר את הדברים, שהוא יסכים להעביר זאת לוועדת הפנים.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך. השר הציע להסתפק בתשובתו. ברגע שיש מי שלא מסכים להצעת השר, אני צריך למסור את רשות הדיבור גם לאחרים.

חבר הכנסת עובדיה עלי, רשות הדיבור לך. חברי הכנסת, תם הוויכוח.

עובדיה עלי (הליכוד):

כבוד היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, אני עומד נדהם כשאני רואה קטע מהעיתון שלפיו ראש הממשלה אומר שהוא לא מכיר את המושג "ירושלים רבתי".

אני מחזיק בידי החלטת ממשלה מס' 721, מיום 24 בינואר 1993, ואני מבקש משר השיכון לשמוע זאת. בהחלטה זו של הממשלה, בסעיף ח' בה כתוב: ירושלים וסביבותיה, בירושלים רבתי, לרבות בגבעת-זאב, בהר-אדר, בגבעון החדשה, בגוש-עציון, בביתר, באפרת יינתנו הטבות לפי החוק לעידוד השקעות הון למפעלים עתירי ידע, למפעלים עתירי טכנולוגיה, כבאזור עדיפות לאומית א'. כמו כן יינתן סיוע מרבי בתחום הדיור בשכונות מצוקה ובשכונות החלשות שהוקמו אחרי שנת 1967. במעלה-אדומים – שימו לב – יינתן סיוע מרבי לעניין החוק לעידוד השקעות הון לכל סוגי המפעלים, וכן סיוע מרבי בדיור. ובהמשך יש פירוט של החלטת הממשלה שהתקבלה רק לפני שנה וחצי.

אני לא מבין את החוצפה של שרים, ואני לא מבין את ראש הממשלה ומה קרה לו. הוא כבר לא יודע מה הוא מחליט בממשלה? זו ממשלה שישבה בראשותו רק לפני שנה וחצי ודיברה על ירושלים רבתי. והנה אתמול, אני שומע, הוא הודיע בוועדת החוץ והביטחון, שהוא לא מכיר מושג כזה.

אני חושב, אדוני שר השיכון, שממשלה כזאת עם ראש ממשלה כזה פשוט מסוכנת למדינת ישראל.

משה פלד (צומת):

— — —

עובדיה עלי (הליכוד):

זה דבר שפשוט לא מתקבל על הדעת. ואני מבקש ממך, אדוני היושב-ראש, להביא את החלטת הממשלה הזאת – – –

משה פלד (צומת):

– – –

שלמה בוחבוט (העבודה):

מוסא, שב בשקט.

היו"ר ר' אדרי:

סליחה, חבר הכנסת עובדיה עלי מסתדר בעצמו מצוין. אני מבקש שלא תסייעו לו.

משה פלד (צומת):

זה ראש ממשלה מסוכן.

היו"ר ר' אדרי:

חבר הכנסת עלי אינו זקוק לסיוע של אף אחד. אני מבקש להסב את תשומת לבכם לכך שחבר הכנסת עלי מסתדר לבד.

עובדיה עלי (הליכוד):

אסיים במשפט אחד, אדוני היושב-ראש. יכול להיות שראש הממשלה שכח את החלטת הממשלה שבראשותו מלפני שנה וחצי. אני מאוד מבקש ממך, אדוני היושב-ראש, לקחת את ההחלטה הזאת ולתת לו אותה.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני. חבר הכנסת יהושע מצא מבקש להסיר את הצעתו של חבר הכנסת אורי אור. דקה לרשותך, אדוני.

יהושע מצא (הליכוד):

חבר הכנסת עובדיה עלי, בכמה שניות אומר לך, שהיום הבאתי בפני ראש הממשלה את הדוח עם המסמכים האלה. אני רוצה שתדע שראש הממשלה עמד נדהם. קראתי בפניו שכתוב "ירושלים רבתי" וכן את שמות כל אותם יישובים, מעלה-אדומים, גבעת-זאב וכו'. הוא עמד נדהם ואמר: רגע, תן לי לרשום איפה זה מופיע. הוא רשם לפניו, וסיכם אתי: אני אבדוק.

אוי לה לבושה, אוי לה לבושה שראש ממשלה צריך לבדוק החלטות שהוא קיבל לפני שנה וחצי. שיגרתי אליו מכתב על זה ואמרתי לו: אדוני ראש הממשלה, הא לך הקטעים, אני מזכיר לך אותם.

שלמה בוחבוט (העבודה):

זה ראש ממשלה רציני – – –

היו"ר ר' אדרי:

סליחה, סליחה, אני מבקש שתואילו לאפשר לחבר הכנסת מצא לומר את דבריו.

יהושע מצא (הליכוד):

אוי לה לבושה ואוי לה לחרפה שממשלת ישראל צריכה לשבת ליד השולחנות האלה, לתרץ ולהסביר ולהתנצל, על מה? על בנייה בירושלים רבתי.

כבוד שר הבינוי, שאני מכבד ומערך, עומד פה ואומר: מה אתם רוצים, שאני אייבש אותם, שאני לא אתן להם גן – – –

היו"ר ר' אדרי:

הוא לא התנצל, אדוני. שר הבינוי והשיכון לא התנצל.

יהושע מצא (הליכוד):

אדוני, שר הבינוי רוצה לעשות מעל ומעבר. הוא רוצה לבנות והוא בונה, אבל מונעים ממנו. ואז הוא צריך להסביר לטמקין, לחבר הכנסת הנכבד, שהוא צריך לתת גן. אליבא דטמקין צריך לייבש; אליבא דמרצ הוא צריך למחוק, כי בלבם ואצלם אין "ירושלים רבתי". זו הפכה להיות ממשלה של מרצ רבתי, והממשלה של מרצ רבתי רוצה להחזיר אותנו לאותם ימים של תוכניות שלום שלפיהן אין לנו לא ארץ ולא מדינה. ועל כן, אדוני, לסיום – – –

בנימין טמקין (מרצ):

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני. סליחה, אני יודע בדיוק מה שאני עושה. אני נתתי לנואם עוד 15 או 17 שניות. זה לא נורא, לכל אחד נתתי את זה.

יהושע מצא (הליכוד):

אני מסיים. אני מסיים בברכה וב"יישר כוח" לשר הבינוי. אל תשכח, אדוני – – –

היו"ר ר' אדרי:

נו, האם לא היה כדאי לתת לו 15 שניות בשביל הברכה הזאת לשר הבינוי והשיכון?

יהושע מצא (הליכוד):

— — — דפי הזהב של ירושלים, אדוני השר, אדוני שר הבינוי, הם דפי זהב שבהם תונצח אם תוכל להביא לבנייה מסיבית ולחיזוקה של העיר, בניגוד לאותם דפים עלובים ואומללים של ממשלת ישראל.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני, חבר הכנסת יהושע מצא.

אנחנו עוברים להצבעה. קודם אני מבקש לשאול את המציעים האם הם מסתפקים בתשובתו של שר הבינוי והשיכון. אדוני חבר הכנסת פורת, אתה מסתפק בתשובה?

חנן פורת (מפד"ל):

אם השר אומר שזה יעזור לו, אני מוכן להסתפק בתשובה.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

לא אמרתי שצריך לעזור לי.

היו"ר ר' אדרי:

אדוני, אני מודה לך. עד כמה שאני מבין, השר לא ביקש סיוע.

אדוני חבר הכנסת טמקין מסתפק בתשובתו של שר הבינוי?

בנימין טמקין (מרצ):

תוך אי-הסכמה שלי, כי הוויכוח הוא לא אישי עם השר אלא עם ממשלת ישראל, אני מסתפק בתשובה.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני.

חבר הכנסת אורי אור?

אורי אור (העבודה):

אני מסתפק בתשובה.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני.

חברי הכנסת, אני מבין שאין טעם להצביע היות שיש הסכמה וכל המציעים מסתפקים בתשובת השר. אני מודה למציעים וגם לאדוני שר הבינוי והשיכון.

אנחנו עוברים לנושא הבא: עלייה למדינת ישראל של לא-יהודים כיהודים, הצעה לסדר-היום של חבר הכנסת ורדיגר. היא מבטלת.

הצעה לסדר-היום

הפיקוח על הרפואה המשלימה בישראל

היו"ר ר' אדרי:

אנחנו עוברים לנושא הבא: הפיקוח על הרפואה המשלימה בישראל – הצעה לסדר-היום מס' 5595, של חבר הכנסת אביגדור קהלני. אדוני, בבקשה, הבמה לרשותך.

חנן פורת (מפד"ל):

הממשלה הזאת צריכה רפואה משלימה.

אביגדור קהלני (העבודה):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אדוני סגן שר הבריאות, קודם כול אני רוצה לחזק את שר הבינוי והשיכון בכך שהוא מתמיד לבנות, זה חשוב לעם ישראל. מכאן אני רוצה לעבור לבריאות אחרת שמציקה לנו.

אדוני סגן השר, נשארנו שנינו לבד, תוכל להאזין לי ואף אחד לא יפריע לך, אנחנו עוסקים בבריאות אחרת. אני רוצה לדבר לפניך על הנושא של פיקוח על הרפואה המשלימה.

היום פורחת בישראל רפואה משלימה, ואני מניח שאתה ער לנקודה הזאת. מכוני רפואיים העוסקים ברפואה בלתי קונבנציונלית צצים מדי יום, וקיימת בעיה קשה של פיקוח עליהם. החמור ביותר הוא, שלעתים חולים נפגעים מטיפול בלתי אחראי שניתן על-ידי אותם מכוני.

הפנייה לטיפולים בתחום הרפואה המשלימה מאפיינת את כל שכבות הציבור. ניתן לחשוב שיש כאלה שנואשו מדרך זו או אחרת והם פונים לרפואה משלימה, אבל מתוך היכרות עם הנושא מקרוב, אתה יכול למצוא גם "עמך" וגם אנשים בעלי מעמד השכלתי וחברתי גבוה, מבוססים היטב, המחפשים עוד דרך לרפא את גופם.

נכון להיום, קיים תוהו ובוהו בנושא ובהתייחסות של הגורמים המופקדים על כך – כלומר משרד הבריאות – אל נושא הרפואה המשלימה בארץ. אני לא יודע מה דעתכם בנושא, ואני מקווה שאשמע על כך ממך.

השימוש בתואר "דוקטור" הפך חזון נפרץ, אנשים שלא הוכשרו להיות רופאים משתמשים בתואר "דוקטור" שאיננו קשור כלל לרפואה, מטעים את הציבור והציבור פונה אליהם.

אדוני סגן השר, לקחתי אוסף של עיתונים מהזמן האחרון כדי להראות איזו רפואה התפתחה בארץ: המכללה לרפואה משלימה, מדברים על רפואה סינית במסלול ארבע-שנתי לנאטורופתיה, שיאצו, רפלקסולוגיה, לומדים ארבע שנים במקום שבע שנים; מדיסין – בית-הספר הישראלי לשיאצו ולרפואה סינית; הקולג' הישראלי לרפואה טבעית, המוסד הגבוה והמוביל בישראל ונבחר כאחד מחמשת מוסדות הלימוד הטובים ביותר בעולם. כל אלה מוסדות שאמורים להיות תחת הפיקוח שלכם. תמורות – הצוות לקידום רפואה משולבת; בריאות טבע – המכללה לרפואה משלימה, עוסקים ברפואה סינית, שיאצו; למתלבט היכן ללמוד רפואה משלימה נותנים סנטר מיוחד – אקדמיה בין-לאומית למקצועות רפואה משלימה.

כשאני מסתכל על זה אני אומר לעצמי: פתאום כל אדם במדינת ישראל, בלי תעודת בגרות, אדם שלא סיים בית-ספר תיכון, יכול ללמוד היום במסלול של ארבע שנים, לקבל תעודה ולהופיע עם כותרת בעיתון, להזמין אליו אנשים לטיפול, והאנשים באים. מי שזקוק לטיפול מחפש להיאחז בכל ז'יז כדי שיצילו אותו.

מה ההבדל בין רפואה קונבנציונלית לרפואה משלימה? הרפואה הקונבנציונלית המיושמת במערב מבוססת על ההיקשים ממידע שנאסף על-ידי ניסויי מעבדה, על מבנהו ותפקודו של גוף האדם, על תצפיות המשמשות כראיה לכשל סיבתי במקרה של טיפול, או לכושר חיזוי במקרה של בדיקה אבחנתית. זו רפואה המקדישה מאמץ וזמן רב לבחינה אובייקטיבית של הטיפול ומתאפיינת בהתחדשות מתמדת לאור גילויים וניסויים חדשניים ועדכניים. לעומת זאת, הרפואה המשלימה מבוססת בעיקר על תצפיות שונות מהעבר הרחוק שמוכיחות, כביכול, את אפקטיביות הטיפול. יתירה מכן, מתוך תצפיות אלו נבנו תיאוריות שהפכו לבסיס אידיאולוגי שלהן.

אדוני סגן השר, אנחנו רואים נהירה די המונית של עמך ישראל וכל הציבור הרחב לרפואה משלימה, שכשמה כן היא, היא איננה רפואה אלטרנטיבית, היא רפואה משלימה, שבאה לתת תוספת. אני לא שולל את הרפואה הזאת, אני קורא לך ולמשרד הבריאות לפקח עליה ולתת לרפואה המשלימה כלים כדי שתוכל לפעול באמצעות אנשים שהוכשרו לכך.

קיומה של רפואה משלימה ועלייה מתמדת בכמות הפונים אליה בעולם כולו ובישראל בפרט מחייבים אותנו לראות תופעה זו בצורה יסודית ובסיסית, לא להקל ראש ברצינותה, וגם לנסות להכניסה לתוך מסגרת מבוקרת. אתה מבין שאני לא נגדה, אני בעדה – אבל בצורה מבוקרת.

היום לא ניתן להתעלם מהעובדה, מהתפיסה המודרנית הגורסת כי יש לחולה זכות לבחור את הטיפול והמסגרת שהוא חפץ בהם, במיוחד כאשר הם עונים לדעתו על צרכיו ונותנים לו לא אחת פתרון לא פחות טוב לבעיותיו מהפתרון המוצע על-ידי הרפואה הקונבנציונלית. אדוני סגן השר, אתה יכול למצוא הרבה אנשים שפנו לרפואה משלימה וטענו כי זה היה הגואל והמושע משום שלא היתה להם ברירה ברגעים אחרונים של מחלה זו או אחרת, ויש הוכחות לדברים האלה.

כל הגורמים שדיברתי עליהם קודם מסייעים, כל אחד לחוד וכולם יחד, לעלייה מתמדת ורצופה במספר החולים הפונים לעזרתם של אלה המכריזים השכם והערב או מתיימרים לעזור ולרפא את החולה גם כאשר המהימנות הרפואית והידע של חלק גדול מהם מוגבלים ביותר, דבר שפותח פתח לתופעות של שרלטנות, רמאות ומסחר בבריאות החולה, משום שלא קיים שום גוף רפואי מוסמך או מפקח. רק גוף רפואי מפקח יכול לקבוע אמות מידה חד-משמעיות בנושא של מתן טיפולים רפואיים אשר יכולים להינתן רק על-ידי רופאים מוסמכים שהכשרתם המקצועית מאפשרת להם לבצע אותם.

מכל האמור נראה, כי גורם אחד במדינה חייב לפקח על כל הנושאים הקשורים ברפואה המשלימה, וגורם כזה הוא לא אחר מאשר משרד הבריאות. המשרד חייב לקבוע לעצמו קריטריונים ברורים ללימודים ולהכשרה באותם מקצועות. רק הוא, בהתייעצות עם אנשי מקצוע חיצוניים בתחומים שונים, יכול לקבוע את הכללים והמסגרת אשר יקנו רישוי לבתי-האולפנה, ואני בטוח שבתי-האולפנה שהזכרתי קודם לכן אין להם רשיונות. רק בצורה כזאת ימשיך משרד הבריאות למלא את תפקידו כלפי הציבור וישמור על בריאות הציבור. תודה.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני חבר הכנסת אביגדור קהלני.

אבקש מאדוני סגן שר הבריאות להשיב על הצעתו של חבר הכנסת קהלני בנושא הפיקוח על הרפואה המשלימה בישראל.

סגן שר הבריאות נ' מסאלחה:

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, לא ניתן לדבר על רפואה משלימה, כי אם על שיטות טיפול וגישה משלימות.

במערכת זאת, בלשון העם, כלולות גם כירופרקטיקה, פודיאטריה, מקצועות העומדים לפני רישוי מטעם המשרד, בהצעה שכבר הוגשה לוועדת העבודה והרווחה.

בתחומי ההיפנוזה והאקופונקטורה קיימים חוקים ברורים המרשים את העיסוק בהם לאנשים עם השכלה מוגדרת, ולא לאחרים.

בנושא כמו רפלקסולוגיה השטח פרוץ, כיוון שגם מקצוע היסוד, פיסיותרפיה, עדיין אינו מושתת בחוק.

אין לנו כל התנגדות, שמי שבידו תעודת הכרה כפיסיותרפיסט ומי שיש לו השכלה אקדמית בפיסיותרפיה או ברפואה, ישתמש בשיטות טיפול כגון רפלקסולוגיה ושיטות נוספות של מניפולציה גופנית, אולם אנו מוצאים פסול ברור בכך שאדם בעל השכלה מוגבלת, או ללא השכלה פורמלית במקצוע היסוד, יטפל בשיטות ריפוי שונות.

אדוני היושב-ראש, קיימת רשימה של נושאים אלטרנטיביים, של טיפולים משלימים אחרים אשר המאפיין שלהם, לדידנו, הוא חוסר הוכחה מדעית והגיונית ליעילותם ולעובדה החשובה שאין יכולת שחזור ומדידה והערכה מדעית כנגד קבוצות ביקורת. על כן אין בידינו היכולת להערכה וגם לא להכרה בהם על-ידי קביעת חוקים ותקנות ספציפיים.

אם רופא מוסמך או בעל מקצוע בעל הסמכה נוקט שיטות טיפול "משלימות" על-פי החלטתו ומתוך ידיעת החומר, ובתקווה שהשיטות – עוד הפעם, זה רופא – הן בתחום סמכותו, ולא למשל אם איש תקשורת יעסוק ברפלקסולוגיה, הרי שבעל המקצוע המהימן נוטל אחריות לטיפול ויש לאחריות על מה להסתמך. זאת אומרת, אם רופא משתלם ועוסק בזה.

יש כמה מרפאות הפועלות בחסות בתי-חולים ומופעלות בהן שיטות של רפואה משלימה לצד השיטות הקונבנציונליות, אולם הדבר נעשה בפיקוח מלא של רופאים.

לגבי אנשים, וכאן העיקר, שאינם בעלי הכשרה רפואית נדרשת, על-פי סעיף פקודת הרופאים [נוסח חדש], מי שאינו מורשה לעסוק ברפואה ועוסק ברפואה, עובר עבירה פלילית וצפוי לשנת מאסר. זאת אומרת, יש הרבה שעושים את זה.

אביגדור קהלני (העבודה):

אדוני סגן השר, מישהו כבר נעצר מכל בתי-הספר האלה שכרגע נמצאים – – –

סגן שר הבריאות נ' מסאלחה:

יש לי שתי דוגמאות, אבל תיכף אתייחס לזה. אתה שואל אם יש מישהו? כן. אולי אותי ואותך זה לא מספק. תיכף אתן לך דוגמאות ואציע הצעה.

"עיסוק ברפואה" מוגדר בסעיף 1 לפקודה הנ"ל כ"בדיקת חולים ופצועים, אבחונים, ריפויים, מתן מרשם להם, פיקוח על נשים בזיקה להיריון וללידה, או שירותים אחרים הניתנים בדרך כלל מידי רופא, לרבות ריפויים באקופונקטורה".

כאמור, משרד הבריאות אינו מכיר בטיפולים לא קונבנציונליים, רפואה משלימה, שאינם תחת פיקוח רופא מוסמך, פרט לכמה מקצועות.

אדם העוסק במתן טיפולים רפואיים ללא רשיון מבצע עבירה על החוק. אכיפת החוק במדינת ישראל מוטלת על המשטרה, ובכל מקרה שמגיע לידיעת משרד הבריאות עיסוק של אדם ברפואה ללא רשיון לכאורה, מועבר המקרה לטיפול המשטרה. זאת אומרת, אם הוא עובר על החוק, מישהו צריך להגיש תלונה על האדם שאיננו רופא ואיננו מוסמך והוא עוסק ברפואה משלימה.

לשאלתך, חבר הכנסת קהלני, בעניין דוגמאות, להלן כמה דוגמאות לתלונות שהוגשו למשרד הבריאות הקשורות בטיפולי רפואה משלימה: 1. במקרה מסוים התחזה מטפל לרופא מוסמך, והמקרה הועבר לטיפול המשטרה; 2. במקרה אחר פורסם טיפול על-ידי רופאים מוסמכים, אשר לא היו מוסמכים ובכך הטעו את הציבור. גם מקרה זה הועבר לטיפול המשטרה.

אביגדור קהלני (העבודה):

מי יזם את הפנייה?

סגן שר הבריאות נ' מסאלחה:

אנחנו. יש לנו מחלקה לפניות הציבור ויש גם אנשים שפונים ישירות למשרד הבריאות. אנחנו מעבירים מייד את הפנייה למשטרה, כדי שתחקור. אנחנו לא יכולים לחקור.

אביגדור קהלני (העבודה):

כלומר, אנחנו צריכים להתלונן אצלכם במשרד הבריאות, או שאתם יכולים לראות מודעות כאלה שמזמינים את הציבור ואתם יכולים ליזום את זה.

סגן שר הבריאות נ' מסאלחה:

כל עוד האיש הזה לא עסק, זה לא עניין של מודעה. הוא לא עסק, לא היו אצלו אנשים, אני לא יכול להוכיח, או מנכ"ל המשרד או מישהו אחר שאכן נענו אנשים למודעה הזאת והוא עסק בזה. אגב, אם הוא גם לא רופא, צריך לבדוק את זה. זאת אומרת, אם הוא רופא מוסמך הוא יכול לעסוק בזה.

כאשר מוגשת תלונה למשרד הבריאות על בעל מקצוע מורשה, צפוי הנ"ל לבירור משמעותי, בנוסף. זאת אומרת, אם הוא בעל מקצוע מורשה לדבר מסוים ועוסק בדבר אחר, עורכים לו בירור, ואתם יודעים שוועדת משמעת יכולה גם לפטר וגם להשעות.

משרד הבריאות רשאי לנקוט פעולה נגד בעל מקצוע מורשה שחרג מתפקידו, וזה לפי החוק, עד כדי שלילת רשיונו המקצועי.

אדוני היושב-ראש, אני חושב שהנושא מאוד חשוב, ואני מציע לחבר הכנסת קהלני שיסכים להעברתו לוועדת העבודה והרווחה, שאליה יבוא מנכ"ל המשרד או המשנה למנכ"ל, יביא מקרים נוספים, וגם אתה תבוא עם מקרים משלך, ושם נלבן את הנושא. אני, המנכ"ל והמשנה למנכ"ל נשמח לאכוף את החוק בנושאים אלה. תודה רבה.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני סגן שר הבריאות, על תשובתך.

יש לנו הצעה אחרת, של חבר הכנסת שלמה בוחבוט, המבקש להסיר את הצעתו של חבר הכנסת אביגדור קהלני. אני מניח שחבר הכנסת בוחבוט לא מבקש להסיר אלא הוא רוצה להביע את דעתו. אדוני, בבקשה.

שלמה בוחבוט (העבודה):

אדוני היושב-ראש, סגן השר, צדקת, אדוני היושב-ראש, אני רק מנצל את תקנון הכנסת כדי לחזק את הדברים ואפילו להחריף אותם. אנחנו כבר קוראים בעיתונות, אדוני סגן השר, שקופות-החולים, ובעיקר הכללית, קוראות לציבור המבוטחים: בואו ותשלמו עבור הרפואה והרפואה המשלימה.

סגן שר הבריאות נ' מסאלחה:

זה לא אותו דבר. אל תטעה.

שלמה בוחבוט (העבודה):

אדוני סגן השר, למדתי דבר אחד, שבכנסת אתה יכול מדי פעם להכניס דברים שכואבים לך. אולי תגיד לי: נכון, זו לא דוגמה, אבל אני מזהיר, אדוני סגן השר – – –

סגן שר הבריאות נ' מסאלחה:

זה ביטוח משלים ולא רפואה משלימה.

שלמה בוחבוט (העבודה):

אדוני סגן השר, מדאיגים אותי כל הפרסומים של קופות-החולים על ביטוח משלים, ומי שייפגעו יהיו ערי הפיתוח והשכבות החלשות. אני מאמין שאתה והשר המצוין והמשרד המצוין שלכם תהיו ערים לנושא הזה, כמו שאתם חייבים להיות עירנים לכך שפתאום צמחו כל מיני בתי-ספר לרפואה, אני אומר את זה בסוגריים, והם מציעים כל מיני הצעות.

לכן, אני מבקש, אדוני סגן השר, שימו לב ותפקחו באופן צמוד על כל המערכות, כי בעקבות קבלת חוק ביטוח בריאות ממלכתי כל קופות-החולים מנסות להתחכם על מנת לקבל יותר כסף. תודה לך.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, חבר הכנסת שלמה בוחבוט.

אנחנו עוברים כעת להצבעה. חבר הכנסת קהלני, האם אתה מסכים להצעתו של סגן שר הבריאות שהצעתך תועבר לוועדת העבודה והרווחה?

אביגדור קהלני (העבודה):

כן.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני.

אנחנו נצביע כעת – מי בעד העברת הנושא לוועדה ומי בעד הסרתו מסדר-היום. ההצבעה החלה.

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 6
בעד ההצעה לכלול את הנושא בסדר-היום – אין
נמנעים – אין
ההצעה להעביר את הנושא לוועדת העבודה והרווחה נתקבלה.

היו"ר ר' אדרי:

בעד – 6, נגד – אין, נמנעים – אין. ההצעה לסדר-היום של חבר הכנסת אביגדור קהלני עוברת לוועדת העבודה והרווחה.

הצעות לסדר-היום

תנאי המחיה והתעסוקה של העובדים הזרים בישראל

היו"ר ר' אדרי:

אנחנו עוברים לנושא הבא בסדר-היום, הצעות לסדר-היום מס' 5892 ו-5905: תנאי המחיה והתעסוקה של העובדים הזרים בישראל – מאת חברי הכנסת שלמה בוחבוט ועובדיה עלי. ראשון הדוברים – חבר הכנסת שלמה בוחבוט. אדוני, בבקשה. הצעתך היתה דחופה. שלוש דקות לרשותך.

שרת העבודה והרווחה א' נמיר:

אצלי לא רשום שיש גם הצעה של חבר הכנסת עובדיה עלי.

היו"ר ר' אדרי:

כן, רשום. הצעתו של חבר הכנסת עובדיה עלי היתה הצעה רגילה.

שרת העבודה והרווחה א' נמיר:

היו"ר ר' אדרי:

הוסיפו את ההצעה הדחופה.

שלמה בוחבוט (העבודה):

אדוני היושב-ראש, גברתי השרה, כלכלת ישראל הולכת ונעשית תלויה בעובדים זרים. בבניין עובדים כ-41,000 פועלים, בחקלאות – 10,000 פועלים, ובסיעוד – 4,800 עובדים. כל הנתונים נמסרו על-ידי לשכת שרת העבודה, וגם השגרירות הרומנית מסרה נתונים דומים, בעיקר כאשר מדובר בעובדים זרים מרומניה.

אדוני היושב-ראש, אני חושב שמה שקורה במדינת ישראל היה צריך לזעזע את הכנסת וכל חברי הכנסת היו צריכים להיות כאן היום ולהרים קול זעקה. אם 40,000 או 50,000 עובדים זרים מגיעים למדינת ישראל, אלה השגרירים של מחר, שצריכים לחזור לארצותיהם ולהוות שגרירים של רצון טוב למדינת ישראל. ומה קורה? כאן הישראלי המכוער מתגלה בכיעורו, כאשר אנשים שרוצים להתעשר מביאים את העובדים הזרים לארץ. מדובר במשרדים פרטיים, בשירות תעסוקה פרטי שמביא את האנשים האלה ולאחר מכן מעביר אותם לכל מיני קבלנים. אינני רוצה, חס וחלילה, לפגוע בכולם, כי יש קבלנים טובים, קבלנים ישרים, שמביאים את הזרים ונותנים להם שכר הוגן. אבל, לצערי, יש אנשים אחרים שעושים דברים חמורים ביותר: מחזיקים אותם בתת-דיור, ללא ביטוח רפואי. העוזר הנאמן שלי דן לנדאו בדק בשגרירות רומניה בישראל ומתברר שברומניה היתה כתבה על כמה עובדים מרומניה שנעצבו בנגב ולא יכלו אפילו לחזור למרכז הארץ. זו פשוט שערורייה.

אדוני היושב-ראש, גברתי השרה, אני יודע שהשרה היא שרה מצוינת, עושה עבודה נפלאה, עושה עבודה טובה כמו כל הממשלה הזאת, שעושה עבודה נהדרת, ואני מקווה שהממשלה תתחיל לדעת להסביר את עצמה ועם ישראל יוכל לראות מה היא עושה. אני רוצה להציע, ואני מצטער שאין לי די זמן, כמה הצעות כדי לנקוט צעדים חריפים ביותר נגד אותם אנשים שמנצלים את העובדים הזרים – זו פשוט הפקרות – ולהעניש אותם בעונשים כבדים. אם המפקחים של משרד העבודה תופסים קבלן בניין שלא נוהג בהתאם לחוק, יש לשלול ממנו את תעודת הקבלן.

אני קורא פה לשר האוצר. עשינו עבודה, ומתברר שהפיקוח של משרד העבודה אינו מספיק. מדובר בסך הכול ב-30 מפקחים שצריכים לפעול בכל רחבי מדינת ישראל. אם אנחנו מדינה שמתפתחת ואנחנו זקוקים היום לעובדים זרים, מחובתנו לפקח לא על העובדים הזרים, קודם כול על המעסיקים, שייתנו להם תנאים, שיהיה שכר הוגן, שייתנו להם ביטוח בריאות, שייתנו להם גם מגורים כמו שצריך. ללא פיקוח יהיה קשה מאוד, גברתי השרה, אדוני היושב-ראש, לעסוק בדבר הזה.

אני רוצה לסיים, גברתי השרה. הנושא בנפשנו. אנחנו נחשבים לעם סגולה, עם שאוהב – "ואהבת לרעך כמוך" – ודואג גם לזר שתוכנו. אני מצפה מהשרה וגם משר האוצר שייקחו את הנושא הזה בצורה רצינית, עניינית, על מנת להפסיק את הביזיון הזה. תודה רבה.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני חבר הכנסת שלמה בוחבוט, על דבריך.

כעת אני מזמין את חבר הכנסת עובדיה עלי, שלו הצעה רגילה ולרשותו עשר דקות. אדוני, הבמה לרשותך. בבקשה.

עובדיה עלי (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, גברתי שרת העבודה והרווחה, הגרמנים קוראים להם Gastarbeiter, אני מקווה שאני הוגה נכון את המלה – – –

שרת העבודה והרווחה א' נמיר:

נדמה לי שכל היושבים כאן לא יוכלו לתקן אותך.

עובדיה עלי (הליכוד):

ולמרות כל זה אמרתי.

היו"ר ר' אדרי:

לכן אנחנו "קונים" כל מה שאתה אומר, אדוני חבר הכנסת עובדיה עלי.

עובדיה עלי (הליכוד):

אנחנו קוראים להם: עובדים זרים. השם הגרמני מעודן יותר, אבל לא הייתי רוצה שתהיה מקבילה כלשהי בינינו לבינם. אנחנו אמורים להיות שונים.

אדוני היושב-ראש, פתחתי באזכור גרמניה בהקשר זה כדי לעורר דחייה והתנגדות, שהרי אין אנו רוצים להידמות להם. אך מה נורא והמציאות בארץ בכל הנוגע לעובדים הזרים מזכירה לעתים את המצב בגרמניה, עם 3 מיליוני הטורקים העובדים שם ועוד מאות אלפים ממדינות אחרות.

היו"ר ר' אדרי:

אדוני, ברשותך, יש כנראה גם דוברי גרמנית בתוכנו, וכנראה ביטאת את מה שאמרת, Gastarbeiter, בסדר.

עובדיה עלי (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, תודה.

מצבם של העובדים הזרים בישראל הוא שערורייה וביזיון לכולנו, והעדויות שמצטברות לא רק שאינן מחמיאות לנו, הן גורמות לנו נזק בל ישוער. אך לא בכך העיקר, העיקר הוא הצד המוסרי-ההומני, ואנחנו לא עומדים במבחן הזה.

בארץ נמצאים כיום כ-50,000 עובדים זרים – איני מתווכח אם זה יותר או פחות; שמעתי את הנתון שמסר כאן חבר הכנסת בוחבוט, 41,000. מצב רובם או חלקם קשה ללא נשוא.

יש עדויות על 90 פועלים ששוכנו בוילה אחת באשדוד. 90 פועלים בוילה אחת. צאו וחשבו על האומללים האלה לעת שובם מן העבודה ועל עניין השירותים ועניין המקלחת לרחצה ועל מקום לנוח מעמל היום. יש עדויות על מעסיקים הנוטלים את דרכניהם של העובדים ומלינים את שכרם. יש עדויות קשות ביותר על תנאי עבודתם באתרי הבנייה ועל כך שמונעים מהם לנוח ומונעים מהם לעשן.

אדוני היושב-ראש, פועלים טורקים הקופאים מקור בהאנגר פרוץ ומוזנח בנגב לא יהפכו לעת שובם לארצם לשגרירים טובים של מדינת ישראל. אבל חמור מכך, זה לא הוגן, לא הומני ולא מוסרי מצדנו לנהוג בהם כך. פועלים פולנים שכל תפריטם הוא ביצה, מרגרינה, חומס ומרק לא יהפכו לאוהבי ישראל. חמור מכך, איך אנחנו נראים בעיני עצמנו על הרקע הזה?

גברתי השרה, אני פוטר עצמי מלפרט את המצב ומלתארו בהרחבה, שכן הדברים ידועים ומוכרים לכול, בוודאי לך. מה שעלינו לעשות הוא לתקן את המצב החמור הזה ואת העוולות הנגרמים לאותם פועלים שבאים אלינו, על-פי הזמנתנו, על מנת לפרנס את עצמם ואת בני משפחותיהם. היחס הלא-אנושי שהם זוכים לו בארץ נוגד את מצוות התורה, נוגד את המוסר היהודי, מחבל קשות בתדמיתה של מדינת ישראל ואפילו פוגע ישירות באינטרסים הכלכליים של אותם קבלנים שכך נוהגים. והרי אנחנו יודעים מה טיבו של עובד או פועל מרוצה ומה טיבו והספקו של מי שחש שנוגשים בו ונוהגים בו מנהג עבד.

אדוני היושב-ראש, על משרד העבודה ועל שירות התעסוקה מוטלת החובה להדק את הפיקוח על המתרחש בתחום זה. אני מכיר את רגישותה של שרת העבודה והרווחה בנושאים הומניים, בנושאים אנושיים. היא בוודאי מודעת לחומרת העניין, ואני משוכנע שהיא תעשה כן.

על המשטרה לפעול נגד קבלנים ומעסיקים שפוגעים בעובדים הללו, בזכויותיהם, ועל הכנסת מוטלת האחריות הציבורית והמוסרית לעקוב אחר המצב תוך שימוש בכלים קיימים ותוך יצירת כלים חדשים, אם יהיה צורך בכך.

ועניין אחרון, שהוא חמור ביותר, ומן הראוי ליתן עליו את הדעת – בדיקת כשרותם של הגופים המייבאים עובדים בעניינים הכספיים המתלווים לכך.

לא אומר יותר מאשר אמרתי, אלא אם ייעשה דבר באורח יותר תכליתי בוועדה או במסגרת אחרת שתעסוק בענייננו, ושם יתאפשר לאותם גופים להשיב על הדברים ולומר את דברם. אין לי עניין, כאן, להטיח האשמות בלי לאפשר לאלה שאנחנו מטיחים בהם האשמות להשיב על טענותינו.

אני מבקש, בשולי הדברים, לבטא את האמונה שלי בכל מה שקשור לעובדים זרים. הייתי מעדיף, בהחלט, שלא יגיעו לארץ עובדים זרים. התלות שאנחנו מפתחים בעובדים זרים, גם מבחינה כלכלית, היא תלות מסוכנת מאוד. אנחנו גורמים, במידה רבה, לכך שבני הנוער שלנו לא יעבדו בעבודות קשות. ערך העבודה נעלם. לא רואים בעבודה ערך עליון, כפי שראינו בה בעבר, וגם מבחינה ערכית וגם מבחינה כלכלית התלות הזאת מסוכנת מאוד למשק המדינה לטווח הארוך.

אבל לא רק מבחינה כלכלית וערכית יש סכנה. אני מזהיר את כולנו, כדאי שנלמד מהדוגמאות באירופה – מה קורה כשממשק של מדינה מפתח תלות בעובדים זרים. את גרמניה, צרפת ומדינות אחרות באירופה מציפים מאות אלפי עובדים, לעתים מיליוני עובדים, וכבר הזכרתי שרק בגרמניה יש 3 מיליוני עובדים זרים, ויש לכך משמעויות מרחיקות לכת מבחינה חברתית. לנו, כמדינה יהודית, יש משמעות כפולה ומכופלת מהבחינה הזאת. אמרתי זאת בסיום דברי, וזאת אמונתי בכלל על עבודה זרה ועל עובדים זרים. עובדים זרים – עבודה זרה היא בתחום אחר, בתחום הדת.

אני נגד עובדים זרים, אבל אם כבר מגיעים עובדים זרים, בשל מגבלות ותנאים כאלה ואחרים שכנראה אין לנו שליטה עליהם די הצורך, חשוב מאוד שנשמור על כבוד של מדינת ישראל, על ערכי המדינה, על המוסר שלנו, ננהג בהם מנהג של הכנסת אורחים – טוב הרבה יותר מאשר אנחנו נוהגים בהם היום.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, אדוני חבר הכנסת עובדיה עלי.

אבקש משרת העבודה והרווחה שתואיל להשיב על ההצעות לסדר-היום של חברי הכנסת בוחבוט ועלי. גברתי שרת העבודה והרווחה, הבמה לרשותך.

שרת העבודה והרווחה א' נמיר:

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, אני מתכבדת להשיב על ההצעות לסדר-היום של חברי הכנסת שלמה בוחבוט ועובדיה עלי בנושא: תנאי התעסוקה והמחיה של העובדים הזרים בישראל.

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, כידוע לכם, אני מתנגדת באופן עקרוני להעסקתם של עובדים זרים בישראל. לצערי הרב, המצב הביטחוני הוא אשר אילץ את הממשלה להגביל את כניסתם של

עובדים מהשטחים לישראל, וכתוצאה מכך להתיר הבאתם של 59,000 עובדים זרים, מרביתם בענפי הבניין והחקלאות.

בישראל שוהים היום 51,291 עובדים זרים בהיתר. אמר זאת חבר הכנסת בוחבוט, ואני רוצה לחזור על כך: 41,000 בבניין, 12,230 בחקלאות, 3,200 עובדים סיעודיים, כ-1,000 בתעשייה וכ-1,000 במלונאות. אנחנו מעריכים שיש בארץ עוד כ-7,000 עובדים זרים ללא רשיון. להערכת הגורמים השונים, מי ששוהים כאן באופן בלתי חוקי הם בעיה קשה יותר, אבל היא לא מקלה את הדברים שאני באה לומר בתשובה על ההצעות לסדר-היום.

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, העסקת עובדים זרים היא תופעה מוכרת במרבית המשקים המפותחים, וברוב המקרים היא מלווה בתופעות חברתיות שליליות. ייחודה של ישראל בהקשר זה הוא, שהמשק הישראלי וממשלת ישראל נדרשו, בעקבות הסגרים על השטחים, להיערך במהירות לשינויים מפליגים בהרכב כוח האדם הלא-ישראלי במשק.

אני רוצה למנות את הצעדים שנקט המשרד כאשר התברר שהעובדים הזרים יישארו כאן לתקופה לא קצרה. ראשית – המחלקה לאכיפת חוקי עבודה במשרד העבודה והרווחה והמחלקה למתן היתרים לעובדים זרים בשירות התעסוקה נדרשו להקדיש תשומת לב מיוחדת לתנאי ההעסקה של העובדים הזרים. בעקבות התערבות מפקחי המחלקה שילמו ב-1994 מעסיקים ישראליים הפרשי שכר בסכום כולל של 80,000 שקלים ל-169 עובדים זרים בגין אי-תשלום שכר מינימום. ב-1994 בדק שירות התעסוקה 49 מעסיקים וחברות שלגביהם התעורר חשד שהם אינם ממלאים אחר הוראת החוק ותנאי ההתחייבות. במהלך הבדיקות הוקפא הטיפול בבקשות מעסיקים אלו לעובדים זרים, ובסופן נשלחו אזהרות ל-39 חברות ובוטל כליל ההיתר להעסקת עובדים זרים שניתן לשלושה מעסיקים נוספים. יתירה מכך, ב-1994 בדקו מפקחי המחלקה 2,700 עובדים זרים ב-247 מקומות עבודה, ובעקבות בדיקות אלה הוגשו 97 דוחות למעסיקים ו-324 עובדים זרים שעבדו בישראל ללא היתר נעצרו וגורשו.

שנית – וזאת עשינו אחרי ש-20,000 עובדי בניין היו חייבים בחודש נובמבר לחזור מהארץ, לעזוב את הארץ ולגמור את עבודתם, אבל מאחר שהסגרים נמשכים, ואנחנו לא מתירים לכל עובדי השטחים לבוא לעבוד בישראל, הארכנו להם את ההשהות. שינינו, לכן, את כתב ההתחייבות של הקבלנים, והם חותמים כל אחד בנפרד על הסמכות ומאשרים את סמכותם של מפקחי המשרד לבחון גם את תנאי המגורים של העובדים הזרים. עד היום התערבנו, היה מותר לנו להתערב, או לקחנו על עצמנו להתערב רק בנושא השכר, כאשר הקבלנים לקחו על עצמם, התחייבו והקימו מחלקה מיוחדת להקפדה על תנאי המגורים, על הפרשה לתנאים סוציאליים, על תשלום ביטוח לאומי. אבל כאשר נוכחנו לדעת שזה לא מתקיים הלכנו למעשה – לקחנו על עצמנו לבצע את המשימה הזאת.

הצעד השלישי שהמשרד נקט הוא החמרת העונשים למעסיקים עובדים זרים שלא כדין. הצעת התיקון לחוק בנושא זה, שאני הייתי היוזמת שלה, כי ראיתי שיש כאן הפרה גם בכל הנוגע לעובדי שטחים, במיוחד בנוגע לעובדי שטחים, וגם בנוגע לעובדים זרים, קובעת שהקנס על העסקת עובד זר שלא כדין יוגדל מ-18,000 ל-28,000 שקלים. לראשונה ההצעה קובעת גם עונש מאסר, עד שישה חודשים, למי שהעסיק או הלן עובד זר שלא כדין. הצעת החוק עברה בקריאה ראשונה, והיא מונחת על שולחנה של ועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

רבותי חברי הכנסת, עם סיום שנת העבודה השנייה של המחלקה לאכיפת חוקי עבודה כינסתי השבוע, בלשכתי – זה היה ביום ראשון בערב, לאחר פרסום כל הכתבות הנוראות, לקראת סוף

השבוע – את המחלקה לאכיפת חוקי עבודה, את נציגי משרד החוץ – שאליהם הגיעו הרבה תלונות דרך שגרירים של רומניה, של הונגריה, על האופו שבו אנחנו נוהגים בעובדים הזרים – את נציגי משרד הפנים, משרד הבינוי והשיכון, התאחדות הקבלנים ושירות התעסוקה ומשרד העבודה והרווחה, במטרה לבחון דרכים נוספות להתמודדות עם התופעות השליליות שנחשפו לאחרונה.

ואני רוצה לומר כאן ולקבוע: לא מדובר ברוב הקבלנים. רוב הקבלנים שומרים ומקפידים, אבל די שתהיה קבוצה קטנה שתנהג בצורה שאנחנו רואים על מסכי הטלוויזיה ובהרבה מאוד עיתונים, כדי שהיא תכלול ותכפיש את כל הקבלנים בישראל.

בסיכום הדיון הוריתי להגביר את ביקורי הפתע של מפקחי המחלקה לאכיפת חוקי עבודה ולעשות שימוש מלא בכלים החוקיים העומדים לרשותנו באכיפת החוק וההתחייבויות של המעסיקים. הודעתי כי מעתה יישארו הדרכונים של העובדים הזרים בידי העובדים הזרים ולא יימסרו למעסיקים, ומה שיותר חמור, חבר הכנסת בוחבט – לחברות כוח-אדם, שחלק מהן, לא כולן, עשו סחר-מכר עם העובדים האלה והעבירו אותם מאתר לאתר, מחברה לחברה, כאשר העובדים עצמם לא ידעו מה נעשה אתם. גם כאן אני יכולה לומר מעל במת הכנסת, שחלק מחברות כוח-האדם הורידו ומורידות מדי חודש סכום לא מבוטל מאותם פועלים כדמי תיווך.

אדוני היושב-ראש, אני רוצה לחזור ולומר כאן – ואני מתקרבת לסיום – שהעסקת עובדים זרים בתנאים לא-הולמים פוגעת פגיעה קשה מאוד בשמה הטוב של ישראל. גם מסיבה זו עלינו לנקוט את כל האמצעים העומדים לרשותנו כדי לבער את הנגע הזה. אני מאמינה, שהצעדים שנקטנו ושיתוף הפעולה שאנו זוכים לו – ואני רוצה לציין אותו לחיוב – מהתאחדות הקבלנים יאפשרו לנו לעמוד במשימה זו.

אני מציעה להעביר את ההצעה לוועדת העבודה והרווחה של הכנסת, ואני רוצה לומר כאן לחברי הכנסת, שביחידה יש היום 38 אנשים. זו יחידה יוצאת מן הכלל, אין מלים בפי לשבח את עבודתה, אבל אנחנו עומדים היום להכפיל את מספר עובדיה. אתה העלית זאת, חבר הכנסת שלמה בוחבוט, ואני מאמינה שהאוצר ילך לקראתנו ונצליח לעשות זאת, כי לשמור על אכיפת חוקי העבודה לגבי כלל האוכלוסייה הישראלית וגם לגבי האוכלוסייה העובדת הזרה – זו משימה שהיחידה במתכונתה הנוכחית איננה יכולה לעמוד בה.

אני רוצה לנצל את ההזדמנות ולמסור מעל במה זו את מספר הטלמסר של המחלקה לאכיפת חוקי עבודה, שבו ניתן למסור גם תלונות אנונימיות – מי שמסר אינו חייב להזדהות – הנוגעות לעובדים ישראלים, ובמקרה דן – לעובדים זרים. המספר הוא: 177-022-4446. אני מבקשת גם מכם להעביר לכל מי שאתם מכירים ולכל מי שאתם פוגשים – שאנו מעמידים את המחלקה לרשות הציבור, כדי לנסות, להשתדל, לעשות הכול כדי לעקור מן השורש את התופעה השלילית, המבזה והמכפישה את שמה הטוב של מדינת ישראל. תודה רבה.

היו"ר ר' אדרי:

אני מודה לך, גברתי שרת העבודה והרווחה, גם על דברייך האנושיים, וזה חשוב גם מבחינה ציבורית, שלא רק אנחנו נשמע ונדע, אלא גם שגרירים של המדינות שאזרחים שלהן עובדים כאן.

אני מבקש לשאול את חבר הכנסת שלמה בוחבוט, האם אדוני מסכים שהנושא יעבור לוועדה?

שלמה בוחבוט (העבודה):

מסכים.

היו"ר ר' אדרי:

תודה. אדוני חבר הכנסת עובדיה עלי, האם אדוני מסכים?

עובדיה עלי (הליכוד):

כן.

היו"ר ר' אדרי:

תודה. אנחנו עוברים להצבעה. מי בעד העברת הנושא לוועדה? מי נגד?

הצבעה מס' 34

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 7

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הנושא לוועדת העבודה והרווחה נתקבלה.

היו"ר ר' אדרי:

בעד – 7, נגד אין, נמנעים אין. ההצעות לסדר-היום: תנאי המחיה והתעסוקה של העובדים הזרים בישראל, של חברי הכנסת בוחבוט ועלי, עוברות לוועדת העבודה והרווחה, ואני מודה למציעים וגם לשרת העבודה והרווחה.

הצעה לסדר-היום
פועלות ערביות בענף הטקסטיל

היו"ר ר' אדרי:

אנחנו עוברים לנושא הבא: פועלות ערביות בענף הטקסטיל – הצעה לסדר-היום מס' 5677, של חבר הכנסת אסעד אסעד. בבקשה, אדוני.

אסעד אסעד (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברתי השרה, חברי הכנסת, בשנות ה-50, עם הקמת המדינה, התגבשה בקרב בעלי מפעלי הטקסטיל במדינה מגמה של העברת מרבית מפעלי הטקסטיל לפריפריה.

היו"ר ע' עלי:

מזכיר ההסתדרות, יושב-ראש ההסתדרות, בא לשמוע אותך.

אסעד אסעד (הליכוד):

אולי יהיה לו חלק בתיקון העוול שעדיין קיים, לצערי.

שרת העבודה והרווחה א' נמיר:

הוא עוד לא התחיל לטפל בעובדים.

אסעד אסעד (הליכוד):

עוד לא? טוב, הוא עסוק עכשיו בארגון, ברפורמות בהסתדרות.

ואכן הוקמו מפעלי טקסטיל, כמו "כיתן דימונה", "דלתא", בכל מיני מקומות, בבית-שאן "גיבור", "סבריה" בקריית-שמונה.

גברתי השרה, אני חושב שבאמצע שנות ה-60 ובתחילת שנות ה-70 הוקמו חלק מהמפעלים האלה גם ביישובי המיעוטים. יש שם כוח-אדם זול, יש נשים רבות שיושבות שם ואין להן תעסוקה. לכן באמצע שנות ה-60, בתחילת שנות ה-70, עבר הנושא הזה גם לאזורי המיעוטים. אכן מפעלים כאלה הוקמו בירכא, בנצרת, בשפרעם, בבית-ג'ן, בדיר-חנא וגם במקומות אחרים.

נוסף על המפעלים הגדולים, החברות שהזכרתי, יש גם מפעלים פרטיים של יזמים פרטיים ממרכז הארץ, שיש להם מפעלי טקסטיל בתחומים רבים ומגוונים והם מקימים להם שלוחות בכפרים. לדעתי, על חלק מהמפעלים האלה, נכון להיום, גם משרד העבודה והרווחה והמוסד לביטוח לאומי אינם יודעים, כי שם גם לא נותנים תלושי משכורת.

היו"ר ע' עלי:

חבר הכנסת אסעד, כדי למנוע אי-הבנות אני רוצה לומר, שהבטחתי לחבר הכנסת יהלום להעלות את הצעת החוק שלו לתיקון פקודת הטלגרף האלחוטי (ביטול סעיף 11) בסוף סדר-היום. הואיל והממשלה לא מתנגדת וההנמקה היא מהמקום, אני עושה את זה. כדי שאיש לא יופתע מכך, אני מודיע על הנושא הזה, ואני מבקש להביא זאת גם לידיעת החברים האחרים.

שרת העבודה והרווחה א' נמיר:

אחרי ההצעה.

היו"ר ע' עלי:

בסוף סדר-היום, כדי שלא יגידו אחר כך: חטפת הצבעה. היות שהוא איחר – – –

שרת העבודה והרווחה א' נמיר:

— — —

היו"ר ע' עלי:

לא, אני רוצה שהדברים יהיו ברורים. היות שהוא איחר, לא אפשרתי לו להעלות את הצעת החוק לפני כן, וסוכם שהנושא יעלה בסוף סדר-היום, ואני מבקש להביא זאת לידיעת הכול.

בבקשה, חבר הכנסת אסעד אסעד. סליחה.

אסעד אסעד (הליכוד):

אמרתי, גברתי השרה, שבמרבית הכפרים יש היום מתפרות, שאני חושב שהמשרד שאת ממונה עליו לא יודע על קיומם, כי שם משלמים אולי שכר נמוך משכר המינימום ואין תלושי משכורת. לכן זה גם לא מדווח לביטוח הלאומי.

גברתי השרה, לצורך ההכנה של ההצעה לסדר-היום נעזרתי בעמותת "סיכוי", ובהזדמנות זו אני רוצה להודות לגברת ראדה אבו-ג'אבר שהכינה ועשתה עבודת שטח, וכל הנתונים שאני מוסר בדוקים. זו עבודה שנעשתה לפני פחות מחצי שנה. בעצם ההצעה לסדר-היום היתה צריכה לעלות במושב הקודם.

גברתי השרה, אחד המאפיינים הבולטים של תעשיית הטקסטיל בארץ הוא עצם היותו של הענף מבוסס בעיקר על כוח אדם של נשים. כ-55% מכלל המועסקים בענף זה בארץ הם נשים. מרבית הנשים המועסקות בענף הן צעירות בעלות השכלה נמוכה, ועל כך כולנו צריכים להצטער, ברובן המכריע הן נשים שבאו מעדות המזרח בעיירות הפיתוח בצפון ובדרום, וכמובן מהמגזר הלא-יהודי – פועלות מוסלמיות, נוצריות, דרוזיות וצ'רקסיות.

השתלבותן של נשים מהמגזר הלא-יהודי כפועלות ייצור בתעשיית הטקסטיל בארץ הפכה להיות נפוצה. ברשותי כאן מחקר שנערך ב-1987, ובו צוין שכ-14% מכלל הנשים המועסקות בענף הטקסטיל במדינת ישראל בכללה הן נשים מהמגזר הלא-יהודי. אני חושב שהנתון הזה אינו נכון, כי אמרתי בתחילת דברי שיש מפעלים רבים קטנים הקיימים בכפרים, שמעסיקים נשים, ולא נכללים במחקר הזה. לכן השיעור הרבה יותר גדול מאשר 14%. מכון יפו למחקר ערך סקר ב-1990 ומצא, ש-60% מכלל המועסקים בענף הטקסטיל – בשונה ממה שאמרתי קודם – הם נשים. כמובן, יש להוסיף אחוזים רבים, את אלה שלא מקבלים תלושי משכורת ואינם מדווחים לביטוח הלאומי.

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, גברתי השרה, ניתן להסביר את השיעור הגבוה יחסית של נשים מהמגזר הלא-יהודי שהשתלבו בענף הטקסטיל בשלושה גורמים. האחד, קשיי הפרנסה של המשפחה, ובדרך כלל מרבית המשפחות במגזר הלא-יהודי וגם בעיירות הפיתוח הן מרובות ילדים. לכן יש קשיים בפרנסת המשפחה, ולכן נאלצים – בעיקר החברה המסורתית של המיעוטים – לשנות את הנורמות שלפיהן לא היתה קיימת תעסוקת נשים בעבודה שכירה ומחוץ לבית. לכן התופעה היום היא, שהמפעלים הוקמו או בקרבת מקום או בתוך הכפרים, ותעסוקת נשים היא שינוי בנורמה מסורתית שהיתה קיימת. גורם שני, כפי שאמרתי, קיום מפעלי הטקסטיל בתוך הכפרים או בקרבתם. גורם שלישי, צעירות שהשכלתן נמוכה, ולכן כל עבודה שהן יכולות לקבל היא בדרך כלל בטקסטיל, שאינה מחייבת את הנשים או הצעירות בכל השכלה, אפילו לא בהשכלה יסודית.

אדוני היושב-ראש, מאפיין בולט נוסף בענף הטקסטיל הוא השכר הנמוך. תופעה זו ניתן להסבירה על-ידי שני גורמים. הראשון, עצם קיום המפעלים בפריפריה ובכפרי המיעוטים שבהם רמת השכר נמוכה ביחס לשכר המשולם במרכז. השני, ענף הטקסטיל מבוסס על עבודת נשים שבאלו הכי לא יוצאות מהבית, ולכן קיום המפעלים בתוך הכפרים ובסביבתם מאפשר להן לעבוד.

רמת השכר של הנשים, גברתי השרה, מהמגזר הלא-יהודי הוא הנמוך ביותר בטבלת השכר בארץ. להלן כמה דוגמאות מהשטח, אזכיר כמה שמות – גברת סנא איוב, בת 25, עובדת במפעל טקסטיל

כשבע שנים ומקבלת 950 ש"ח. גברת מונירה קאדרי, בת 24, עובדת במפעל טקסטיל חמש שנים ומקבלת 800 ש"ח. גברת סועאד מטר, בת 26, עובדת במפעל טקסטיל שלוש שנים ומקבלת 750 ש"ח. במפעלי "סאבי-ליין", נדמה לי, בכפרים בגליל השכר הממוצע נע בין 700 ל-900 ש"ח לפועלות בוותק של ארבע שנים.

שרת העבודה והרווחה א' נמיר:

הן עובדות יום שלם?

אסעד אסעד (הליכוד):

הן עובדות יום שלם. אני אגע גם בנושא שעות העבודה, זה פשוט מדהים. אמרתי שדברי מבוססים על מחקר שנעשה, עבודת שדה.

לרמת השכר של הפועלות הערביות המועסקות בענף הטקסטיל יש כמה הסברים. האחד – ואת זה צריך למנוע – יש נשים שמועסקות על-ידי "ראיסים"; זו בשבילי הפתעה. זאת אומרת, יש בכפרים כמה מתווכים בין המפעלים לבין הבנות. אותם "ראיסים" מקבלים מאותן בנות כסף. השני, ברמת ההכנסה הנמוכה של כל משפחה ערבית וברמת התיעוש הנמוכה, כל עבודה במפעל היא תוספת שכר להעלאת רמת החיים.

לצערי, אין מנהיגות פועלית באותם כפרים; נדמה לי שפעם אחת שבתו פועלות בדיר-חנא, אולי הגיעו לשכר מינימום שם, אבל מאז לא שמענו על מנהיגות פועלית בקרב הנשים האלו.

רובן המכריע של הנשים הערביות המועסקות בענף הטקסטיל מקבלות שכר שאינו מגיע – וזו נקודה חשובה – לגובה שכר המינימום שנקבע במשק. הנהלים שנקבעו על-ידי ההסתדרות מאפשרים לבעלי מפעלי הטקסטיל לקבוע, שהשכר הבסיסי של הפועלות הוא בגובה של 70% משכר המינימום, ו-30% הנוספים – זה כדי להגיע לנורמה. זאת במקום שישלמו את שכר המינימום ועל הנורמה ישלמו מעבר ל-100% ולא מעבר ל-70%.

שרת העבודה והרווחה א' נמיר:

לא נורמה, פרמיה.

אסעד אסעד (הליכוד):

פרמיה. כנראה נשים גם מפחדות מפיטורין, לכן הן לא יוצאות למאבק כדי לשפר את מצבן.

פורמלית, נשים בענף הטקסטיל, ביישובים הלא-יהודיים, אמורות לעבוד חמישה ימים בשבוע, תשע שעות ביום. בפועל הן עובדות מ-06:30 – לפי המחקר שאני עשיתי – עד 16:00. משלמים להן על כל שעה נוספת לא בהתאם לקביעת הביטוח הלאומי אלא הרבה פחות. יש לי נתון – פועלת בכירה מקבלת 4.50 שקלים לשעה, עובדת חדשה – 3.50 שקלים לשעה במשך שלושת החודשים הראשונים.

לדעתי, גברתי השרה – אני רוצה לסכם – לאור המצב אני מציע למשרד העבודה והרווחה, ואני חושב שזה חשוב מאוד, להקים ועדת חקירה מטעם המשרד, שתבדוק את החרפה הזאת ואת הניצול המחפיר של הפועלות, לא רק ביישובים הלא-יהודיים אלא גם בפרפריה, בעיירות הפיתוח.

דבר נוסף, צריך לקבוע שישולם לא 70% משכר המינימום אלא 100% שכר המינימום, ולחייב בכך גם את המפעלים הקטנים שמעסיקים בניצול מחפיר, לדעתי, ללא תלושי משכורת, ללא דיווח לביטוח לאומי, אולי ללא תשלום מסים. לכן חשוב שתוקם ועדה מטעם המשרד, כדי לבדוק ולהסיק מסקנות ולשנות את המצב שאנחנו נמצאים בו. תודה רבה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה, חבר הכנסת אסעד. שרת העבודה והרווחה, בבקשה. אחר כך – הצעה של חבר הכנסת אריאל ויינשטיין, ולאחריה נחתום בהצעת החוק של חבר הכנסת יהלום.

שרת העבודה והרווחה א' נמיר:

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, אני מתכבדת להשיב על הצעתו לסדר-היום של חבר הכנסת אסעד אסעד. חבר הכנסת אסעד מבקש מן המליאה, ולפי דעתי בצדק, לדון בשכר המשולם לנשים העובדות בענף הטקסטיל.

רבותי חברי הכנסת, ההגנה על זכויות העובדים מוטלת על מערכות המשפט והאכיפה ועל התאגידים המקצועיים. כשרת העבודה והרווחה, אני רואה כחובתי למנוע פגיעה בשכרם ובתנאי העסקתם של העובדים, של כל העובדים. ואכן עם היכנסי לתפקיד הגברתי, ואמרתי זאת קודם גם בקשר לעובדים הזרים, באופן משמעותי את פעילותה של המחלקה לאכיפת חוקי עבודה הפועלת במשרד. כיום היא כוללת 38 עובדים, והם פועלים בכל רחבי הארץ. ב-1995 היחידה מתקצבת ב-3.3 מיליוני ש"ח. זו אחת ההצלחות הגדולות שלנו. אנחנו חיים, אדוני היושב-ראש, במדינה שבה על כל אזרח צריך שוטר או מפקח.

המחלקה פועלת לאכיפת חוקי עבודה בכל מגזרי האוכלוסייה ובכל ענפי המשק.

ב-1994 נבדקו 571 מפעלים שבהם 30,000 עובדים. בהתערבות של המחלקה, כאשר המעסיקים התחייבו לשלם את שכר המינימום, הם נקנסו בסך הכול בסכום שאני יכולה לומר לגביו רק שהם התחייבו לשלם, קיבלנו את ההתחייבות שלהם, בחצי מיליון שקלים. וזה בגין העובדה שלא שילמו ל-2,760 עובדים שכר מינימום.

ב-1994 בדקה המחלקה, וכאן אני מגיעה לנושא שאתה העלית, חבר הכנסת אסעד אסעד, 119 מפעלים במגזר הערבי, בהם 40 מתפרות. מתוך המתפרות שנבדקו, ב-23 מהם נמצא ששולם שכר המינימום כחוק. ב-11 מתפרות שולמו ל-165 עובדים, ברובן עובדות, 26,385 שקלים בגין התערבות המשרד. יכול להיות שאם נבוא פעם נוספת יתברר לנו שמה שהבטיחו גם זאת לא קיימו. אני מאוד מקווה שזה לא כך. בשש מתפרות נוספות ישולמו בחודש הבא הפרשי שכר ל-183 עובדים. רשימת כל המתפרות שנבדקו נמצאת בידי והבאתי אותה כדי לתת אותה לך; כמו שאני אבקש מייד גם ממך לתת לי את כל האינפורמציה שיש בידך, כדי שאנחנו נוכל לבדוק כפר כפר ומקום מקום.

רבותי חברי הכנסת, אינני מעוניינת בקנסות ובאישומים בלבד; אני מעוניינת בבניית אמות מידה מתוקנות למדינה שמעסיקה עובדים במשקה. הדבר נכון במיוחד לגבי פלחי אוכלוסייה מקופחים, ולגבי המועסקים והמועסקות בענפים עתירי ידיים עובדות, המאופיינים בשכר נמוך. אני מבקשת להזכיר, כי בתפקידי כיושבת-ראש ועדת העבודה של הבית יזמתי את חקיקתו של חוק שכר המינימום, על מנת להבטיח שכל עובד בישראל ישתכר כדי קיום בכבוד, ואני מבטיח שאעשה כל שביכולתי להמשיך ולפעול בנושא זה.

אני מבקשת, אדוני היושב-ראש, להזכיר שוב את מספר הטלמסר. אני מאמינה שצופים בנו בדיון עכשיו כמה אלפי אנשים, ואני רוצה שידעו שאפשר להתלונן גם בלי למסור את השם והכתובת, כדי שהיחידה שלנו תצא לשטח ותבדוק. אני חוזרת על המספר: 177-022-4446.

אדוני היושב-ראש, אני מציעה להעביר את ההצעה לדיון בוועדת העבודה והרווחה של הכנסת, כי ועדת חקירה, חבר הכנסת אסעד אסעד, תעלה לנו הון של כסף, תיקח שנים, ואנחנו לא נוכל לתת מייד תשובות לאותם עובדים.

ברשותך, אני רוצה באמת לומר בקיצור לחבר הכנסת אסעד אסעד, לגבי הנתונים שהוא הביא כאן: אני מאוד אודה לך אם אוכל לקבל, כשרת העבודה והרווחה, אתה פוגש אותי כאן לפחות אחת לשבוע, אותן כתובות בכפרים המוכרים לך של מפעלים, אפילו בבתי פרטיים – ואתה פירטת בפנינו כאן את שכר החרפה והבושה שהעובדות האלה מקבלות.

אני רוצה לסבר את האוזן ולומר, שהיום שכר מינימום זה לא שכר כל כך גבוה. הוא בברוטו קצת יותר מ-1,600 שקלים בחודש. הוא כולל אומנם 30% פרמיה, וזה מה שסיפרת. הם משלמים 70% ומרשים לעצמם להוריד את ה-30%. כשאני נכנסת לבקר במתפרה, אותה אשה, היא איננה מרימה את הראש לענות על שאלה שאני שואלת אותה – מה שמך, מאין את – כי היא יודעת שכל דקה קשורה עדכנית לשכר המינימום שלה.

אני רוצה שאתה וחברי הכנסת שיושבים כאן ידעו בקשר לתשלום של 4.5 שקלים לוותיקה ו-3.5 שקלים לצעירה עבור שעה נוספת: שכר המינימום לשעה הוא למעלה מ-9 שקלים לשעה. כלומר, מדובר כאן במפירי חוק – מכל סוג ומכל בחינה.

אני רוצה לחזור ולומר, 70% מהשכירים במדינת ישראל, שכרם אינו עולה על השכר הממוצע במשק, שהוא 3,620 שקלים. יש לפחות 100,000 שכירים שהם מפרנסים יחידים, שלא משתכרים אגורה יותר משכר המינימום.

לכן אני רוצה להודות לך על שהעלית את הנושא הזה, ואני מבקשת את סיועך, את עזרתך, כדי שאנחנו, המשרד, נוכל לסייע לאותן עובדות ערביות במפעלי טקסטיל, שתקבלנה את כל המגיע להן על-פי החוק. תודה רבה.

כפי שאמרתי, אני מציעה להעביר את ההצעה לוועדת העבודה והרווחה.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה. חבר הכנסת אסעד אסעד, אתה מסכים להעברת ההצעה שלך לוועדת העבודה והרווחה?

אסעד אסעד (הליכוד):

כן.

היו"ר ע' עלי:

רבותי חברי הכנסת, אנחנו עוברים להצבעה. מי בעד העברת הצעתו של חבר הכנסת אסעד אסעד על פועלות ערביות בענף הטקסטיל לוועדת העבודה והרווחה?

הצבעה מס' 35

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 6

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הנושא לוועדת העבודה והרווחה נתקבלה.

היו"ר ע' עלי:

שישה בעד, אין מתנגדים, אין נמנעים. הוחלט להעביר את ההצעה לוועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

הצעה לסדר-היום

נטל מס בלתי נסבל למימון הוצאות מיותרות

היו"ר ע' עלי:

אנחנו עוברים לנושא הבא, הצעה לסדר-היום מס' 5830, בנושא: נטל מס בלתי נסבל למימון הוצאות מיותרות. חבר הכנסת אריאל ויינשטיין, בבקשה. יש לך עשר דקות.

אריאל ויינשטיין (הליכוד):

כבוד היושב-ראש, חברי הכנסת, מבחינה כלכלית אנחנו יכולים להבחין בשלוש קבוצות באוכלוסייה: קבוצה אחת, של עניים, מובטלים; קבוצה שנייה, של שכבות הביניים; קבוצה שלישית, של עשירים. העשירים דואגים לעצמם כלכלית. הם בעצם לא צריכים לדאוג לעצמם, הם מסודרים. לעניים, החברה הישראלית חונכה לסייע ולתמוך. תשלומי ההעברה שיש לנו הם מן הגדולים בעולם יחסית. מי ייתן ולא יהיו עניים במדינה. מי ייתן וכולם יוכלו לחיות ברווחה בעיני עצמם ולא יסבלו מחסור ועוני. אבל אני אומר, שלשכבת העניים במדינה, למובטלים יש דואג – לובי חברתי, ממשלות לדורותיהן שיצרו בסיועה של הכנסת חוקים. כולנו רוצים, באמונה ובכנות, לשפר את מצבם.

אבל, מה קורה עם שכבות הביניים? מה קורה עם מי שמתפרנסים, אם כשכירים ואם כעצמאים, 3,500, 4,000, 5,000 שקל בחודש? אנחנו יודעים שאלה משכורות שניתנות להם. זו הכנסה שניתנת, זה פחות מסל הוצאות ממוצע למשפחה, אבל אלה הכנסות שרבים במדינה היו רוצים להגיע אליהן, ל-5,000-6,000 שקל בחודש. מה קורה אתם?

אנחנו הגענו למצב, חבר הכנסת יהלום וחבר הכנסת אסעד אסעד, שמי שמשכר מעל 6,000 שקל בחודש, ישלם על כל שקל נוסף 55 אגורות מס; מעל 6,000 שקל בחודש, מעל 2,000 דולר.

אני רוצה לומר לכם, שירם גבאי, הממונה על הכנסות המדינה המתפטר, אמר בראיונות כנים, והראיונות שלו תמיד כנים; הוא אמר: אני רציתי להגיע לכך שנגבה 25% מס מאלה שמשכרים עד 9,000 שקל בחודש. זה היה החלום שלו, זו היתה המשימה שלו, והוא בעל תחושה סוציאלית עמוקה.

יש לנו היום שכבות ביניים – בין שכבת העניים לבין שכבת העשירים. הם ישלמו עכשיו מסים ישירים: מס הכנסה, ביטוח לאומי ותוספת על הביטוח הלאומי בגלל מס הבריאות. יש התייקרויות של חשמל, מים וארנונות. נתנו אפשרות לרשויות המקומיות להעלות את הארנונה ב-4% ריאלית מעל למדד. יש לנו הוצאות הסקה, יש לנו זוגות צעירים שצריכים לשלם משכנתה. המדד עולה בגלל האינפלציה. יש מעונות יום. אנחנו צריכים לדעת שהשכר לא עולה במקביל להתייקרויות. תוספת היוקר היא חלקית. היו אומנם תוספות שכר, אבל במגזר הציבורי. כשאתה מדבר על עובדים בייצור, בתעשייה, על

חקלאים, על סוחרים קטנים, לא ברשתות השיווק, סוכנים, מובילים ועל אותם זוגות צעירים – שזו אוכלוסייה רבה ורחבה, שמתחילה את חייה בארץ – אתה אומר שכל השכבה הזאת, שכבת הביניים, הולכת לשלם מחיר גבוה מאוד.

להערכתך, אנחנו עלולים להגיע למצב שרבים יגידו: לא כדאי לי לייצר; יאמר עורך-הדין המתחיל, אם כי יש לו אמביציות, או הגרפיקאי המתחיל: לא כדאי לי לקחת עובדים ולהגביר את ההכנסה. אם אני ארוויח עליהם, אני צריך לשלם על כל שקל שאני מרוויח, אחרי ההוצאות והדאגה למשכורות שלהם, 55%. מדוע לייצר יותר? אסתגר בקונטיינר שנותנת לי הכנסה, ולא אדאג להתרחבות. זה רק בלבול ראש שאין הכנסה בצדו. ואז, כשהתופעה הזאת תתגבר ותתגבר, שוב לא תהיה יצירה, לא תהיה תפוקה, ועומס המסים יוטל על אלה שמתפרנסים ומשלמים. ואז תצטמצם השכבה שמשלמת את המסים.

אני רוצה לומר לכם, ודווקא אני לוקח מובאה מרובי נתנזון, מהמכון למחקר בהסתדרות, שאמר שלשום בוועדת הכספים של הכנסת, בוועדת משנה: בישראל יש 534,000 נשים נשואות עובדות, 60% מהן נמצאות מתחת לסף המס ואינן זכאיות להקלות. איזה מין חברה אנחנו? איזו חברה יצרנו? למה הגענו, ובאחרונה בסיועה של הממשלה הזאת? למה הגענו לכך שמאות אלפים במדינה אינם משלמים מס? סף המס הוא די נמוך אצלנו. מעטים משלמים מסים היום. מעטים נושאים בנטל, והם נושאים בכל עולה של החברה.

אני מבקש להזהיר, אדוני היושב-ראש, מפני מס פנסיה ממלכתית, פנסיה ממלכתית שהיא חובה. יש הבדל בין פנסיה שלגביה אדם אומר: אני הולך לרכוש את השירות הזה כמו שאני רוכש טלוויזיה בכבלים, ובין פנסיה שנטיל עליו כמס. מה, נגיע ל-65% מס שולי החל מ-6,000 שקל בחודש? לזה נגיע. לכן הדאגה צריכה להיות לשכבות הביניים האלה, שאין איש דואג להן. יש לנו לובי למען העוני, יש לנו בלי סוף גופים וגורמים שדואגים. שכבת הביניים חשופה.

אני מודאג עוד יותר מתופעה שעמדתי עליה אתמול בלילה בשעה מאוחרת, גם שלשום בשעה מאוחרת, ואני רוצה לומר זאת גם עתה. אני חושש מתופעה שהחלה להיות בולטת. אין סינכרוניזציה במדיניות האוצר. אין מחשבה תחילה. יד ימין לא יודעת מה יד שמאל עושה. למה כוונתי?

אנחנו קיבלנו מהאוצר לפני כמה ימים בקשה לבטל את הנחות המס בכמה מערי הפיתוח וליצור מפה חדשה, לבטל את המפה שהיא בהחלט לא נכונה, שהיא בהחלט מעוותת, ולהסכים למפה אחרת, שהיתה מוציאה עשרות אלפי משפחות מכלל ההקלות. להוציא את המשפחות האלה משמע, לקחת מהן היום הכנסה של 150-400 שקל בחודש. זו היתה הצעת האוצר. והיא באה מתי? לפני כל הגזירות האלה שאנחנו עומדים לשמוע עליהן בימים הקרובים. ההצעה הזאת של האוצר באה לאחר שב-9 בדצמבר הוא פרסם מודעות גדולות בעיתונים, ובהן אמרו לנו שכל בעלי הכנסות עד 25,000 שקל בחודש ירוויחו כתוצאה מהרפורמות, יקבלו תוספת הכנסה. שבועיים אחרי שהוא פרסם את הטבלאות האלה, לפני כמה ימים, כונסה ישיבת ממשלה בהולה והחליטה לתת עוד הקלות במס. משמע, הטבלה שהם נתנו לנו ב-9 בדצמבר היתה שגויה, כי אילו היתה נכונה וכולם הרוויחו מהרפורמה ומקבלים יותר הכנסה נטו, למה צריך לכנס את הממשלה ולתת תוספות?

מה, לממשלה אין צרכים? היא לא צריכה לתת כסף לקופת-חולים של ההסתדרות ולתגמל אותה במיליארדים כאשר הנכסים נמצאים אצלה? מה, היא לא צריכה לתגמל את הקיבוצים? מה, היא לא צריכה לתת מענקים לדיוור בקיבוצים? היא צריכה כספים. לכן, כשהיא הורידה את הטבלה לפני

שבוע, הבנו כולנו שמה שהיא אמרה לנו לפני שלושה שבועות היה שגוי. היא באה אלינו ואומרת: עכשיו תורידו לעיירות הפיתוח הקלות של 200, 300 ו-400 שקל. זה חמור מאוד, ואני חושש מכך.

ביקרתי בכמה מדינות בעולם שבהן יש שני סוגי אנשים, יש עניים מרודים ויש עשירים, אין שכבת ביניים, היא נשחקה כולה. אני אומר לכם, חברי הכנסת שאול יהלום ואסעד אסעד, שנמצאים כאן עכשיו, אנחנו דנים היום בבעיות חברתיות. חבר הכנסת אסעד אסעד, אתה העלית נושא חברתי שהיה מאוד מעניין מבחינת הנתונים שלו. חבר הכנסת שאול יהלום הולך להעלות הצעת חוק מסוימת שקשורה גם כן בבעיות של שמירת חוק. אנחנו, אדוני היושב-ראש, עלולים להגיע למצב ששכבת הביניים, של בעלי הכנסות בינוניות, השכבה הזו עלולה להישחק. והממשלה הזאת, שמצעידה אותנו לקראת מצב זה, איננה מסוגלת להגיע למדיניות שיש בה אחדות מחשבה, מחשבה תחילה. אנחנו עלולים להגיע למציאות חמורה, ולוואי שלא נגיע.

על כן, אני מבקש ומציע לדון בהצעתי במליאת הכנסת.

היו"ר ע' עלי:

זה ברור. כשאתה מציע הצעה לסדר-היום, באופן טבעי אתה מבקש לכלול את הנושא בסדר-היום של מליאת הכנסת.

אנחנו עוברים להצבעה. מי בעד ההצעה בנושא: נטל מס בלתי נסבל למימון הוצאות מיותרות, של חבר הכנסת אריאל ויינשטיין, והכללתה בסדר-יומה של הכנסת – יצביע. מי שהוא נגד, מצביע כמובן נגד.

הצבעה מס' 36

בעד ההצעה לכלול את הנושא בסדר-היום – 5

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה לכלול את הנושא בסדר-היום של הכנסת נתקבלה.

היו"ר ע' עלי:

אנחנו מקבלים תוצאה של חמישה בעד, אין מתנגדים, אין נמנעים. ובכן, הוחלט שהנושא יכלול בסדר-היום של הכנסת.

הצעת חוק לתיקון פקודת הטלגרף האלחוטי (ביטול סעיף 11), התשנ"ה-1994

(הצעת חבר הכנסת ש' יהלום)

היו"ר ע' עלי:

נושא אחרון: הצעת חוק ב'שפג, של חבר הכנסת שאול יהלום, הצעת חוק לתיקון פקודת הטלגרף האלחוטי (ביטול סעיף 11), התשנ"ה-1994. הנמקה מהמקום, דקה אחת, ונעבור מייד להצבעה.

שאול יהלום (מפד"ל):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני מביא הצעת חוק לתיקון פקודת הטלגרף האלחוטי (ביטול סעיף 11), התשנ"ה-1994. אני מודה ליושב-ראש שנתן לי להגיש את הצעתי כסעיף אחרון בסדר-היום. דברי ההנמקה להצעתי כתובים בדברי ההסבר.

אני מבקש להצביע על הצעתי.

היו"ר ע' עלי:

תודה רבה. רבותי, שרת התקשורת ביקשה להעביר את ההצעה לוועדת הכלכלה של הכנסת. אני מבין שאין לך התנגדות.

מי בעד העברת הצעת החוק של חבר הכנסת יהלום לוועדת הכלכלה של הכנסת להכנתה לקריאה ראשונה? נא להצביע.

הצבעה מס' 37

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 5

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק לתיקון פקודת הטלגרף האלחוטי (ביטול סעיף 11),

התשנ"ה-1994, לדיון מוקדם בוועדת הכלכלה נתקבלה.

היו"ר ע' עלי:

רבותי, חמישה בעד, אין מתנגדים, אין נמנעים. הוחלט לאשר את הצעת החוק ולהעביר אותה לוועדת הכלכלה של הכנסת להכנה לקריאה ראשונה.

רבותי חברי הכנסת, ישיבת הכנסת הבאה תתקיים, אם ירצה השם, ביום שני, כ"ב בשבט, 23 בינואר 1995, בשעה 16:00. ישיבה זו נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 18:31.